

Plačilna nesposobnost

Če družba ali podjetnik zaide v finančne težave ali ne more plačati svojih dolgov, so v vsaki državi na voljo posebni postopki za rešitev takih situacij, ki vključujejo vse upnike (stranke, ki se jim dolguje denar).



Postopki zaradi insolventnosti se razlikujejo glede na cilje:

Družbe

- Če je družbo **mogoče rešiti** oziroma podjetje posluje uspešno, se lahko dolgovi **prestrukturirajo** (običajno v dogovoru z upniki). Na ta način naj bi se rešilo podjetje in ohranila delovna mesta.
- Če podjetja **ni mogoče rešiti**, ga je treba likvidirati (podjetje gre v stečaj).

Podjetniki

- Podjetniki lahko običajno vložijo zahtevek za postopek, ki vključuje **načrt za odplačilo dolga** in odpis dolgov po razumnem roku (običajno tri leta). S tem se prepreči osebni stečaj in omogočijo nove poslovne dejavnosti v prihodnosti.

V vseh primerih velja, da upniki po uradnem začetku postopka ne morejo več začeti posebnih postopkov za izterjavo dolgov. Tako naj bi se zagotovilo enako obravnavanje vseh upnikov in zavarovalo dolžnikovo premoženje.

Da bi upniki dobili svoj denar, morajo pred sodiščem ali **stečajnim upraviteljem**, ki je pristojen za reorganizacijo oziroma likvidacijo dolžnikovega premoženja, dokazati svoje terjatve. V posebnih okoliščinah lahko to stori dolžnik.

Čezmejna insolventnost (pravila EU)

Zadeve v zvezi z insolventnostjo, v katere so vključene družbe ali podjetniki, ki opravljajo dejavnosti, imajo premoženje ali sklepajo posle v več državah, je mogoče rešiti na podlagi prava EU, zlasti na podlagi [Uredbe \(EU\) 2015/848](#) (tukaj je [povzetek ključnih točk](#)).

Obrazci, navedeni v Uredbi 2015/848

- [Obvestilo o postopku v primeru insolventnosti](#)
- [Prijava terjatev](#)
- [Ugovor v zvezi s postopkom za usklajevanje skupine](#)

Nacionalni postopki

Za podrobnejše informacije o posamezni državi izberite ustrezno zastavico.

Zadevna povezava

Registri plačilne nesposobnosti

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Zadnja posodobitev: 18/01/2019

Plačilna nesposobnost - Češka

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



Pravni okvir

Postopek zaradi insolventnosti na Češkem ureja zlasti zakon št. 182/2006 o insolventnosti in postopkih v primeru insolventnosti (*Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení*, v nadaljnjem besedilu: zakon o insolventnosti), subsidiarno pa zakon št. 99/1963, tj. zakonik o civilnem postopku (*Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*).

Pomemben instrument je tudi zakon št. 312/2006 o stečajnih upraviteljih (*Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích*), ki (skupaj z zakonom o insolventnosti) določa pravni okvir za poklic stečajnega upravitelja.

Veljavna različica teh določb je na voljo na portalu javne uprave (*Portál veřejné správy*) na spletnem naslovu: <https://portal.gov.cz/app/zakony/>.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti se lahko sproži proti fizičnim in pravnim osebam, ne glede na to, ali so gospodarski subjekti.

Posamezne vrste postopkov zaradi insolventnosti (stečaj, reorganizacija in odpis dolga) se razlikujejo glede na to, katerim subjektom so namenjene. Predlog za stečaj se lahko vloži zoper vse subjekte, reorganizacija je namenjena izključno podjetjem, odpis dolga pa zlasti subjektom, ki niso gospodarski subjekti (kot je pojasnjeno v nadaljevanju).

Postopek zaradi insolventnosti se ne more sprožiti zoper državo, avtonomne lokalne organe, politične stranke in gibanja med volitvami ter druge izbrane subjekte, ki so predvsem javne narave. Za finančne institucije in zavarovalnice se uporabljajo posebna pravila.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Insolventnost ali grozeča insolventnost

Postopek zaradi insolventnosti je sodni postopek, ki obravnava insolventnost dolžnika ali grozečo insolventnost in načine za njeno obravnavanje. Osnovno izhodišče je torej obstoj insolventnosti ali grozeče insolventnosti.

Dolžnik je insolventen, če (*pogoji so kumulativni*):

- ima več upnikov;
- ima denarne obveznosti, ki so zapadle pred več kot 30 dnevi;
- navedenih obveznosti ne more izpolniti.

Dolžnik se šteje za insolventnega zlasti, če je prenehal odplačevati precejšen delež svojih dolgov ali ne more poravnati takih obveznosti več kot tri mesece po njihovi zapadlosti ali če morebitnih zapadlih denarnih terjatev do dolžnika ni mogoče poravnati z izvršbo ali zplembo.

Dolžnik, ki je gospodarski subjekt (bodisi pravna bodisi fizična oseba), je insolventen tudi, če je prezadolžen. Prezadolžen je, če ima več upnikov, znesek njegovih obveznosti pa presega vrednost njegovega premoženja.

Grozeča insolventnost pomeni, da je ob upoštevanju vseh okoliščin mogoče razumno predvidevati, da dolžnik ne bo mogel ustrezno in pravočasno izpolniti pomembnega dela svojih denarnih obveznosti.

Vrste postopkov zaradi insolventnosti

Češko pravo razlikuje med tremi osnovnimi načini obravnavanja dolžnikove insolventnosti ali grozeče insolventnosti v postopku zaradi insolventnosti, ki so:

- stečaj (*konkurs*),
- reorganizacija (*reorganizace*) in
- odpis dolga (*odlužen*).

V zakonu o insolventnosti ni navedeno, katero od metod insolventnosti naj bi posamezni dolžnik uporabljal, zato lahko med njimi izbira. Poleg likvidacijskega postopka (stečaja) obstaja tudi element sanacije (reorganizacija in odpis dolga). Izbira primerne metode za obravnavanje dolžnikove insolventnosti bi morala temeljiti prizadevanju za najboljši možni rezultat za upnike.

Stečaj je splošni način obravnavanja insolventnosti, pri katerem se na podlagi sklepa o začetku stečajnega postopka preverjene terjatve upnikov večinoma poravnajo z izkupičkom od prodaje premoženja. Nепoravnane terjatve ali njihovi deli ne prenehajo, razen če to določa zakon. Ta metoda insolventnosti se uporablja vedno, kadar ni mogoče uporabiti reorganizacije ali odpisa dolga kot zmernejših postopkov zoper dolžnika ali če se med postopkom izkaže, da teh metod ni mogoče nadaljevati.

Reorganizacija se lahko uporablja za obravnavanje insolventnosti ali grozeče insolventnosti dolžnika, ki je gospodarski subjekt. Vključuje reorganizacijo podjetja. Običajno se pričakuje, da bodo terjatve upnikov postopoma poravnane, dolžnikovo podjetje pa med tem še naprej posluje v skladu z ukrepi za ožvitev njegovega upravljanja iz načrta za reorganizacijo, ki ga odobri stečajno sodišče. Upniki spremljajo, kako načrt napreduje.

Odpis dolga je način obravnavanja insolventnosti ali grozeče insolventnosti dolžnika, ki v bistvu nima poslovnih dolgov in, če je pravna oseba, ni gospodarski subjekt. Pri tej metodi insolventnosti se bolj upoštevajo socialni kot ekonomski vidiki. Cilj je dolžniku omogočiti „nov začetek“ in ga motivirati, naj dejavno sodeluje pri vračanju svojega dolga, in sicer vsaj do 30-odstotne napovedane ravni, če so upniki nezavarovani. Predpostavlja se, da bodo terjatve zavarovanih upnikov poravnane iz zavarovanja s premoženjem. Obenem je cilj tudi zmanjšati javno porabo sredstev za sanacijo subjektov, ki se znajdejo v socialnih težavah. Odpis dolga se lahko doseže z unovčenjem stečajne mase, časovnim načrtovanjem odplačevanja ali kombinacijo obeh ukrepov.

Kdo lahko vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti se lahko začne šele po vložitvi predloga. Začne se na datum, na katerega se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložijo dolžniki in upniki, le pri grozeči insolventnosti ga lahko vložijo le dolžniki.

Dolžnik, ki je gospodarski subjekt (bodisi fizična bodisi pravna oseba), mora predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložiti takoj, ko izve ali bi moral ob primerni skrbnosti izvedeti za svojo insolventnost.

Začetek stečajja

Stečajno sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka kot ločeno sodno odločbo. V izjemnih primerih se lahko ta sodna odločba združi s sklepom o insolventnosti (če je dolžnik oseba, ki ne more izkoristiti reorganizacije ali odpisa dolga). Razglasitev stečajja začne veljati, ko je sklep o začetku stečajnega postopka objavljen v registru insolventnosti.

Začetek reorganizacije

Reorganizacija se začne z dovoljenjem stečajnega sodišča, ki se izda na podlagi vloge dolžnika ali registriranega upnika.

Dovoljenje za reorganizacijo se lahko dodeli, če (*pogoji niso kumulativni*):

- je skupni letni neto promet dolžnika v zadnjem obračunskem obdobju pred predlogom za začetek postopka zaradi insolventnosti znašal vsaj 50 000 000 CZK ali
- ima dolžnik vsaj 50 zaposlenih ali
- stečajnemu sodišču skupaj s predlogom za začetek postopka zaradi insolventnosti in najpozneje do datuma sklepa o insolventnosti predloži načrt za reorganizacijo, ki ga je odobrila vsaj polovica vseh zavarovanih upnikov (izračunana glede na skupni znesek terjatev) in vsaj polovica vseh nezavarovanih upnikov (prav tako izračunana na podlagi zneska terjatev).

Reorganizacija ni dopustna, če je dolžnik pravna oseba v postopku likvidacije, trgovec z vrednostnimi papirji ali subjekt z dovoljenjem za trgovanje na blagovni borzi v skladu s posebno zakonodajo.

Stečajno sodišče dovoli reorganizacijo, če so izpolnjeni ustrezni zakonski pogoji. Pritožba ni mogoča.

Stečajno sodišče zavrne vlogo za dovoljenje za reorganizacijo, če (a) je ob upoštevanju vseh okoliščin mogoče razumno domnevati, da je namen nepošten, (b) je vlogo znova predložila oseba, katere preteklo vlogo za dovoljenje za reorganizacijo je sodišče že obravnavalo, ali (c) je upnik vložil vlogo, ki ni bila odobrena na skupščini upnikov. Pritožbe zoper take sodne odločbe lahko vložijo le subjekti, ki so predložili vlogo.

Začetek odpisa dolga

Vlogo za odpis dolga predloži dolžnik na predpisanem obrazcu in ji po potrebi priloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti (če postopka zaradi insolventnosti ni začel upnik).

Vloga za odpis dolga in njene priloge morajo vsebovati zlasti podatke o dolžnikovih preteklih in pričakovanih prihodnjih prihodkih, seznam premoženja in seznam obveznosti. Če želi kdo podariti dolžniku darilo, da bi bili lahko izpolnjeni pogoji za odpis dolga, ali če želi dolžnik izvajati redna denarna plačila med odpisom dolga, dolžnik vlogi za odpis dolga priloži ustrezno darilno pogodbo ali sporazum o prihodkih.

Če so pogoji izpolnjeni, stečajno sodišče izda dovoljenje za odpis dolga. Vlogo za odpis dolga zavrne, če je mogoče ob upoštevanju vseh okoliščin razumno domnevati, da je namen nepošten, ali če bi zaradi odpisa dolga nezavarovani upniki prejeli manj kot 30 % svojih terjatev (razen če se s tem strinjajo). Stečajno sodišče vlogo za odpis dolga zavrne tudi, če dosedanja rezultati postopka kažejo, da je dolžnik nepremišljen ali malomaren pri izpolnjevanju obveznosti v postopku zaradi insolventnosti. Zoper zavrnitev vloge se lahko pritoži samo dolžnik.

Kdaj začne veljati začetek postopka zaradi insolventnosti

Začetek postopka zaradi insolventnosti začne veljati ob objavi obvestila o začetku postopka zaradi insolventnosti v registru insolventnosti (glej v nadaljevanju). Učinki začetka postopka trajajo vsaj do konca postopka zaradi insolventnosti, razen če je za katero od metod insolventnosti v zakonu določeno drugače.

Začasni ukrepi do sprejetja sklepa o insolventnosti

Stečajno sodišče lahko po uradni dolžnosti naloži začasne ukrepe do sprejetja sklepa o predlogu za začetek postopka zaradi insolventnosti, razen če je z zakonom določeno drugače. Če si kdo prizadeva za začasni ukrep, ki bi ga lahko stečajno sodišče sicer naložilo po uradni dolžnosti, mu ni treba položiti varščine. Dolžniku ob predložitvi vloge za začasni ukrep ni treba položiti varščine.

S takimi začasnimi ukrepi lahko stečajno sodišče med drugim:

- imenuje začasnega upravitelja;
- omeji nekatere učinke, povezane z začetkom postopka zaradi insolventnosti;
- naloži kateremu od vložnikov predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti, naj položi varščino, ki krije nadomestilo škode ali druge izgube, nastale dolžniku.

Register insolventnosti

Postopek zaradi insolventnosti je objavljen v registru insolventnosti, ki ga upravlja ministrstvo za pravosodje (*Ministerstvo spravedlnosti*). Gre za elektronski informacijski sistem javne uprave, dostopen na spletnem naslovu <https://isir.justice.cz/>.

Register insolventnosti obstaja predvsem zato, da je javnost lahko čim bolj obveščena o postopkih zaradi insolventnosti in da se lahko spremlja njihov napredek. Register se uporablja za objavo sklepov stečajnega sodišča v postopkih zaradi insolventnosti in povezanih sporih, predloženih vlog in drugih informacij, če je to določeno v zakonu o insolventnosti ali če tako odloči stečajno sodišče.

Register insolventnosti je javno dostopen (razen nekaterih podrobnosti). Vsi imajo pravico, da ga preučijo ter naredijo kopije in izvlečke.

Register insolventnosti ni le vir informacij, temveč je ključen za vročitev dokumentov, kar pomeni, da je sredstvo za objavo večine sodnih odločb in drugih dokumentov. Postopki zaradi insolventnosti so na splošno objavljeni v registru insolventnosti v dveh urah od vložitve predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti (med delovnim časom sodišča). Vse sodne odločbe in drugi dokumenti so nato objavljeni v registru insolventnosti. Tako imajo vsi vpogled v postopke zaradi insolventnosti, ki potekajo na Češkem.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa

Če predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vloži dolžnik, je stečajna masa sestavljena iz premoženja, ki je v lasti dolžnika, ko nastanejo učinki, povezani z začetkom postopka zaradi insolventnosti, in premoženja, ki ga dolžnik pridobi med postopkom zaradi insolventnosti.

Če predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vloži upnik, je stečajna masa sestavljena iz premoženja, ki je v lasti dolžnika ob začetku veljavnosti začasnega ukrepa stečajnega sodišča, s katerim je (delno ali v celoti) omejena dolžnikova pravica do razpolaganja s premoženjem, premoženja, ki je v lasti dolžnika ob začetku veljavnosti sklepov o insolventnosti dolžnika, in premoženja, ki ga dolžnik pridobi med postopkom zaradi insolventnosti po začetku veljavnosti navedenih sklepov.

Če je dolžnik solastnik premoženja, se njegov delež tega premoženja vključi v stečajno maso. To premoženje je del stečajne mase, tudi če je del skupnega premoženja zakoncev.

Premoženje drugih oseb, ki niso dolžniki, je del stečajne mase, če je to določeno z zakonom, zlasti če gre za povračilo na podlagi brezpredmetnih pravnih aktov. To premoženje se za namene prodaje premoženja šteje za del dolžnikovega premoženja.

Če ni drugače določeno z zakonom, stečajno maso sestavljajo zlasti denarna sredstva, premičnine in nepremičnine, obrati in oprema, bančne knjižice, potrdilo o vlogi in druge oblike vlog, delnice, menice, čeki ali drugi vrednostni papirji, deleži, dolžnikove denarne in nedelarne terjatve, vključno s pogojnimi terjatvami in še nezapadlimi terjatvami, dolžnikova plačila in plača, bonusi in prihodki namesto dolžnikovih plačil za delo, druge pravice in drugo premoženje z vrednostjo, ki se lahko izrazi v denarju. Stečajna masa vključuje tudi postavke, kot so obresti, dobički, koristi in ugodnosti, povezani z zgoraj navedenim premoženjem.

Če ni drugače določeno z zakonom, premoženje, ki ga ni mogoče zapleniti v postopku izvršbe ali zplembe, ni del stečajne mase. To ureja zakon št. 99/1963, tj. zakonik o civilnem postopku. Kar zadeva premoženje v dolžnikovi lasti, se izvršba ne more uporabljati za dolžnike, ki morajo nujno zadostiti svojim in družinskim materialnim potrebam ali opravljati svoje delovne naloge, ter za predmete, katerih prodaja bi bila *contra bonos mores* (zlasti vsakodnevnih oblačil, običajnih gospodinjstskih predmetov, poročnih prstanov in drugih podobnih predmetov, medicinskih pripomočkov in drugih predmetov, ki jih dolžniki potrebujejo zaradi bolezni ali invalidnosti, denarja v znesku, ki je enak dvakratniku življenjskega minimuma za posameznike, in hišnih živali). Vendar predmeti, ki jih dolžnik uporablja pri poslovanju, niso izključeni iz stečajne mase. Če ni drugače določeno z zakonom, stečajna masa ne vključuje premoženja, ki se lahko v skladu s posebno zakonodajo odsvoji le na posebej določen način (npr. ciljno usmerjena nepovratna sredstva in vračljiva pomoč iz državnega ali lokalnega proračuna ali državnega sklada).

Obravnavanje premoženja, ki ga dolžnik pridobi ali se nanj prenese po začetku postopka zaradi insolventnosti

Na splošno se premoženje, ki ga dolžnik pridobi ali se nanj prenese po začetku postopka zaradi insolventnosti, vključi v stečajno maso. To se lahko spremeni glede na uporabljeno metodo insolventnosti. Dolžniki lahko premoženje v stečajni masi odsvojijo samo, če pri tem upoštevajo omejitve v zvezi z navedeno posamezno fazo postopka zaradi insolventnosti in metodo insolventnosti.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Naloga in položaj stečajnega upravitelja

Glavna naloga stečajnega upravitelja je upravljati dolžnikovo stečajno maso ter reševati povezane in druge spore. Stečajni upravitelj si prizadeva za sorazmerno, hitro, gospodarno in čim večje poplačilo upnikov.

Njegova dolžnost je, da ravna vestno in s primerno skrbnostjo. Storiti mora vse, kar se lahko razumno zahteva od njega, da so terjatve upnikov poplačane v čim večjem deležu. Prednost mora dati skupnemu interesu upnikov pred svojim interesi in interesi drugih.

V stečajnem postopku je stečajni upravitelj pooblaščen, da odsvoji stečajno maso, izvršuje pravice in izvaja obveznosti, povezane z dolžnikom, v zadevah, povezanih s stečajno maso. Zlasti izvršuje pravice delničarjev, povezane z deleži v stečajni masi, opravlja naloge delodajalca v zvezi z zaposlenimi pri dolžniku ter je odgovoren za poslovanje dolžnikovega podjetja, knjigovodstvo in spoštovanje davčnih predpisov. Stečajni upravitelj mora tudi unovčiti stečajno maso.

V postopkih reorganizacije predvsem nadzoruje dejavnosti dolžnika, ki sam nadaljuje vodenje poslov, še naprej opredeljuje premoženje in sestavlja njegov popis, obravnava povezane spore, pripravlja seznam upnikov in jih dodaja nanj ter poroča odboru upnikov. Stečajni upravitelj tudi deluje v imenu skupščine delničarjev ali skupščine članov dolžnika.

V postopku odpisa dolga stečajni upravitelj sodeluje s stečajnim sodiščem in upniki pri nadzorovanju dolžnika in njegovih dejavnosti, prodaji njegovega premoženja in razdeljevanju mesečnih plačil upnikom v okviru časovnega načrta vračil.

Status dolžnika

V stečajnem postopku dolžnik izgubi pooblastilo za odsvojitve svoje stečajne mase, izvrševanje drugih pravic in izpolnjevanje obveznosti, povezanih s stečajno maso. To pooblastilo se prenese na stečajnega upravitelja. Po zakonu pravni akti, ki jih izvrši dolžnik v teh zadevah, potem ko se pooblastilo za odsvojitve stečajne mase prenese na stečajnega upravitelja, nimajo učinka v razmerju do upnikov.

V postopku reorganizacije dolžnik sam še naprej vodi stečajno maso, vendar pri tem veljajo nekatere omejitve. Pravne akte, ki so bistveni za odsvojitve in upravljanje stečajne mase, izvršuje dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, vendar le s soglasjem odbora upnikov. Dolžnik, ki krši to obveznost, je odgovoren za škodo ali vse druge izgube, povzročene upnikom ali tretjim osebam. Člani upravne skupščine dolžnika so solidarno odgovorni za tako škodo ali vse druge izgube. „Pravni akti, ki so bistveni“ pomenijo akte, ki bistveno spremenijo vrednost stečajne mase, položaj upnikov ali raven poplačila upnikov. Stečajni upravitelj deluje v imenu skupščine delničarjev ali skupščine članov dolžnika.

V postopku odpisa dolga dolžnik tudi ohrani v posesti stečajno maso, vendar pri tem veljajo nekatere omejitve. Dolžnika nadzorujejo stečajno sodišče, stečajni upravitelj in upniki.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Na splošno pobot ureja civilni zakonik. Splošno pravilo je, da če imata stranki druga do druge iste vrste terjatev, lahko katera koli stranka drugo obvesti, da bo pobotala svojo terjatev do nasprotne stranke. Pobot se lahko začne takoj, ko ima stranka pravico zahtevati poravnavo terjatve in plačati svoj dolg. Pobot izniči dve terjatvi v obsegu, v katerem sovpadata. Če se ne ujemata popolnoma, se terjatev pobota podobno kot pri izpolnitvi terjatve. Ti učinki nastanejo, ko terjatvi postaneta upravičeni do pobota.

V postopku zaradi insolventnosti se lahko medsebojne terjatve dolžnika in upnika pobotajo po sklepu o insolventnosti, če so izpolnjeni zakonski pogoji za pobot (v skladu s civilnim zakonikom), preden je sprejeta odločitev o metodi insolventnosti, in sicer če ni drugače določeno v zakonu o insolventnosti.

Pobot v postopku zaradi insolventnosti ni dopusten, zlasti če:

- dolžnikov upnik ni postal registrirani upnik za terjatev, ki se lahko prizna, ali
- je dolžnikov upnik pridobil terjatev, ki se lahko prizna, na podlagi pravnega akta, ki nima učinkov, ali
- je dolžnikov upnik vedel za dolžnikovo insolventnost ob pridobitvi terjatve, ki se lahko prizna, ali
- mora dolžnikov upnik še plačati dolžnikovo zapadlo terjatev v obsegu, ki presega upnikovo terjatev, ki se lahko prizna, ali

- v primerih, ki jih določi stečajno sodišče, ali pri začasnem ukrepu stečajnega sodišča.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Vzajemne pogodbe

Če je dolžnik ob razglasitvi stečaja ali odobritvi reorganizacije ali odpisa dolga pogodbeni stranka pri vzajemni pogodbi, vključno s predpogodbo, ki jo mora dolžnik ali nasprotna stranka ob razglasitvi stečaja ali odobritvi reorganizacije ali odpisa dolga še v celoti izvesti, velja naslednje:

- v stečajnem postopku ali postopku odpisa dolga lahko stečajni upravitelj izvede pogodbo namesto dolžnika in si prizadeva, da druga pogodbeni stranka izpolni obveznosti po pogodbi, lahko pa izpolnitev pogodbe zavrne;
- v postopku reorganizacije ima dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, enako pooblastilo, vendar mora pridobiti soglasje odbora upnikov.

V stečajnem postopku ali postopku odpisa dolga se šteje, da je stečajni upravitelj, ki ne navede, da se bo pogodba izvedla v 30 dneh od sklepa o začetku stečajnega postopka ali dovoljenja za odpis dolga, zavrnil izvajanje pogodbe. Do takrat nasprotna stranka ne more odstopiti od pogodbe, razen če to omogočajo pogodbene določbe. V postopku reorganizacije mora dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov in v 30 dneh od odobritve reorganizacije ne navede, da zavrača izvedbo vzajemne pogodbe, to izvesti.

Nasprotna stranka, ki mora prva zagotoviti izvajanje, lahko to odloži, dokler se ne izvrši ali zagotovi vzajemno izvajanje, razen če je nasprotna stranka pogodbo sklenila po objavi sklepa o insolventnosti.

Če stečajni upravitelj ali dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, zavrne izvajanje pogodbe, lahko nasprotna stranka zahteva odškodnino za nastalo škodo, tako da v 30 dneh od zavrnitve izvajanja prijavi terjatev. Terjatve nasprotne stranke, ki izhajajo iz nadaljevanja pogodbe po razglasitvi stečaja, so terjatve do stečajne mase.

Nasprotna stranka ne more zahtevati odškodnine za delno izpolnitev pogodbe, izvedeno pred sklepom o insolventnosti, ker dolžnik ni izvedel svojega dela pogodbe.

Fiksne pogodbe

Če se dogovori, da se dobavljiv predmet po tržni ceni dobavi ob točno določenem času ali v določenem obdobju in če se pogodba izvede ali če rok poteče šele po razglasitvi stečaja, ni mogoče zahtevati izpolnitve obveznosti, temveč se lahko zahteva le odškodnina za škodo, ki je nastala, ker dolžnik ni izpolnil obveznosti. „Škoda“ pomeni razliko med dogovorjeno ceno in plačano tržno ceno na dan začetka veljavnosti razglasitve stečaja v kraju, ki je v pogodbi določen kot kraj izvajanja. Nasprotna stranka lahko zahteva odškodnino kot upnica, če terjatev prijavi v 30 dneh od razglasitve stečaja.

Posojilna pogodba

Če je dolžnik sklenil posojilno pogodbo, lahko stečajni upravitelj po razglasitvi stečaja zahteva vračilo posojila pred iztekom pogodbenega posojilnega obdobja.

Zakup, podzakup

O zakupnih in podzakupnih pogodbah obstajajo podrobne določbe. Stečajni upravitelj je po razglasitvi stečaja med drugim upravičen do odstopa od zakupne ali podzakupne pogodbe, ki jo je sklenil dolžnik, v obdobju, določenem z zakonom ali pogodbo, tudi če je sklenjena za določeno obdobje. Odpovedni rok ne sme biti daljši od treh mesecev. To ne posega v določbe civilnega zakonika o tem, kdaj in pod katerimi pogoji lahko zakupodajalec odstopi od zakupa.

Osutek pogodb dolžnika, ki jih mora nasprotna stranka ob razglasitvi stečaja šele sprejeti

Ob razglasitvi stečaja prenehajo zahtevki dolžnika za sklenitev pogodb, ki jih je treba šele sprejeti, in vsi osnutki pogodb, ki jih je dolžnik sprejel, a jih še ni sklenil, če vključujejo stečajno maso. Osnutke pogodb, ki jih dolžnik ob razglasitvi stečaja še ni sprejel, lahko sprejme le stečajni upravitelj.

Pridržek lastninske pravice

Če je dolžnik predmet prodal s pridržkom lastninske pravice in ga kupcu dobavil pred razglasitvijo stečaja, lahko kupec bodisi vrne predmet bodisi zahteva nadaljnje izvajanje pogodbe. Če dolžnik pred razglasitvijo stečaja kupi predmet s pridržkom lastninske pravice in prejme račun, prodajalec ne more zahtevati vračila predmeta, če stečajni upravitelj obveznosti iz pogodbe izpolni takoj, ko ga prodajalec k temu pozove.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Začetek postopka zaradi insolventnosti ima naslednje učinke:

- terjatve in druge pravice, povezane s stečajno maso, se ne morejo uveljavljati z vložitvijo tožbe, če se lahko uveljavljajo s prijavo;
- pravica do poplačila iz zavarovanja, povezanega s premoženjem v dolžnikovi lasti ali premoženjem v stečajni masi, se lahko uveljavlja in na novo pridobi le pod pogoji, določenimi v zakonu o insolventnosti. To velja tudi za uveljavljanje sodne pridržne pravice ali zastavne pravice do zablombe nepremičnine, predlagane po začetku postopka zaradi insolventnosti;
- izvršba ali zablomba premoženja v dolžnikovi lasti ter drugega premoženja v stečajni masi se lahko odredi ali začne, vendar se ne more izvesti. Vendar se za terjatve do stečajne mase in enakovredne terjatve izvršba ali zablomba premoženja v dolžnikovi stečajni masi lahko izvede na podlagi sodne odločbe stečajnega sodišča ob upoštevanju omejitev, določenih v njej;
- ni mogoče uveljavljati pravice do izvršbe na denarno terjatev dolžnika, določene s sporazumom med upnikom in dolžnikom, v zvezi s plačami ali drugimi prihodki, ki se pri izvrševanju sodne odločbe obravnavajo kot plače ali prihodki.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

S sklepom o insolventnosti se ustvari moratorij na sodni in arbitražni postopek v zvezi s terjatvami in drugimi pravicami, povezanimi s stečajno maso, ki se uveljavljajo s prijavo v postopku zaradi insolventnosti ali ki se štejejo za prijavljene v postopku zaradi insolventnosti, ali v zvezi s terjatvami, ki v postopku zaradi insolventnosti niso bile poravnane. Če ni drugače določeno, ni mogoče nadaljevati teh postopkov, dokler velja sklep o insolventnosti.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Načela, povezana s sodelovanjem upnikov

Postopki zaradi insolventnosti med drugim temeljijo na naslednjih načelih, ki vplivajo na sodelovanje upnikov:

- postopki zaradi insolventnosti se morajo izvajati tako, da nobena stranka ni nepravilno oškodovana ali deležna nezakonite prednosti ter da se doseže hitro, gospodarno in čim večje poplačilo upnikov;
- upniki, ki so po zakonu v enakem ali podobnem položaju, imajo enake možnosti v postopku zaradi insolventnosti;
- če zakon ne določa drugače, pravic, ki jih je upnik pridobil v dobri veri pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, ni mogoče omejiti s sodno odločbo stečajnega sodišča ali na podlagi postopka, ki ga izvaja stečajni upravitelj;
- upniki se morajo izogibati dejanjem, ki so namenjena poravnavi njihovih terjatev zunaj postopka zaradi insolventnosti, razen če je to dovoljeno z zakonom.

Organi upnikov

Organa upnikov sta:

- skupščina upnikov,
- odbor upnikov (ali predstavnik upnikov).

Skupščina upnikov je odgovorna za izvolitev in odstavitev članov in nadomestnih članov odbora upnikov (ali predstavnika upnikov). Pristojnost lahko zadrži za vse zadeve, ki spadajo v pristojnost organov upnikov. Če odbor upnikov ali predstavnik upnikov ni imenovan, njegove pristojnosti opravlja skupščina upnikov, če ni drugače določeno z zakonom.

Če je registriranih več kot 50 upnikov, mora skupščina upnikov ustanoviti odbor upnikov, sicer pa zadostuje izvolitev predstavnika upnikov.

Odbor upnikov izvršuje pooblastila organov upnikov, razen v zadevah, ki so v pristojnosti skupščine upnikov ali jih je skupščina upnikov zadržala v svoji pristojnosti. Zlasti nadzoruje dejavnosti stečajnega upravitelja in ima pravico, da stečajnemu sodišču predlaga predloge v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti. Ščiti skupni interes upnikov in v sodelovanju s stečajnim upraviteljem pomaga doseči cilj postopka zaradi insolventnosti. Določbe o odboru upnikov se smiselno uporabljajo za predstavnike upnikov.

Kategorije upnikov

Zakon razlikuje med zavarovanimi in nezavarovanimi upniki.

Zavarovani upnik je upnik, katerega terjatev je zavarovana s premoženjem v stečajni masi v obliki zastavne pravice, pridržne pravice, omejitve prenosa, fiduciarne cesije pravice, dodelitve terjatve v zavarovanje s premoženjem ali podobne pravice v skladu s tujim pravom.

Zavarovani upniki lahko precej vplivajo na potek postopka zaradi insolventnosti. Če je dolžnik gospodarski subjekt, ki se lahko reorganizira v skladu z zakonom o insolventnosti, mora za sprejetje odločitve o metodi insolventnosti (stečaj ali reorganizacija) glasovati vsaj polovica vseh zavarovanih (in enako tudi nezavarovanih) upnikov, navzočih na skupščini upnikov, pri čemer se zadevna polovica izračuna na podlagi zneskov njihovih terjatev, razen če za sklep glasuje vsaj 90 % navzočih upnikov, pri čemer se ta delež izračuna na podlagi zneskov njihovih terjatev. Zavarovani upnik lahko tudi naroči osebi, ki sama nadaljuje vodenje poslova, kako naj upravlja zavarovanje s premoženjem, zavezujoče za navedeno osebo, pod pogojem da so taka navodila namenjena dobremu upravljanju. Tudi stečajnega upravitelja zavezujejo navodila zavarovanih upnikov, ki so namenjena unovčenju zavarovanja s premoženjem. Stečajni upravitelj lahko taka navodila zavrne, če meni, da se lahko predmet zavarovanja s premoženjem unovči ugodneje, ter v tem primeru v okviru svoje nadzorne dejavnosti na stečajnem sodišču vložiti predlog za pregled navodil. Z unovčenjem predmeta, pravice, terjatve ali drugega premoženja v postopku zaradi insolventnosti preneha zavarovanje upnikove terjatve s premoženjem, tudi če navedeni upnik terjatve ni prijavil.

Terjatve zavarovanih upnikov se poravnajo iz celotnega zneska prihodkov iz unovčenja, odštejejo se le honorar stečajnega upravitelja ter stroški upravljanja in unovčenja, in sicer kadar koli med postopkom, pri čemer se upošteva čas nastanka zavarovanja s premoženjem.

Vsi drugi upniki so nezavarovani. Njihov položaj v postopku zaradi insolventnosti je slabši in napovedana raven, po kateri bodo njihove terjatve poravnane, je po statističnih podatkih običajno precej nižja.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečajni upravitelj lahko premoženje v stečajni masi uporabi v stečajnem postopku. Stečajni upravitelj je pooblaščen, da odsvoji stečajno maso, izvršuje pravice in izpolnjuje obveznosti, povezane z dolžnikom, v zadevah, povezanih s stečajno maso. Zlasti izvršuje pravice delničarjev, povezane z delnicami v stečajni masi, sprejema odločitve o poslovnih skrivnostih in drugih zaupnih zadevah, deluje kot delodajalec v zvezi z zaposlenimi pri dolžniku ter je odgovoren za vodenje dolžnikovih poslov, knjigovodstvo in spoštovanje davčnih predpisov. Stečajni upravitelj mora tudi unovčiti premoženje.

V postopku reorganizacije in odpisa dolga ima dolžnik še naprej te pravice, za katere pa veljajo precejšnje omejitve.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve do stečajne mase in enakovredne terjatve se lahko v celoti poplačajo kadar koli po sprejetju sklepa o insolventnosti.

Razlikuje se med naslednjimi terjatvami:

- terjatvami do stečajne mase, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti ali po razglasitvi moratorija (zlasti vračilo denarnih stroškov in honorarja začasnega upravitelja, dolžnikovega upravitelja in članov odbora upnikov ter terjatve, ki izhajajo iz kreditnega financiranja);
- terjatvami do stečajne mase, ki nastanejo po sklepu o insolventnosti (zlasti denarni odhodki in provizija stečajnega upravitelja, davki, stroški, dajatve, prispevki za socialno varnost, prispevki, ki izhajajo iz državne politike zaposlovanja, in prispevki za javno zdravstveno zavarovanje);
- terjatvami, ki so enakovredne terjatvam do stečajne mase (zlasti terjatve v zvezi z delovnim pravom zaposlenih pri dolžniku in terjatve upnikov za zakonsko določeno preživnino).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Prijava terjatev

Upniki prijavijo terjatve na stečajnem sodišču s predpisanim obrazcem, to pa lahko storijo od začetka postopka zaradi insolventnosti do roka iz sklepa o insolventnosti. Terjatev, prijavljenih po roku, stečajno sodišče ne upošteva niti niso poravnane v postopku zaradi insolventnosti. Prijavijo se tudi terjatve, ki jih je sodišče že obravnavalo, in izvršljive terjatve, vključno s terjatvami, v zvezi s katerimi poteka postopek izvršbe ali zaplembe. Upnik, ki prijavi terjatev ali se obravnava kot registrirani upnik, lahko kadar koli med postopkom zaradi insolventnosti terjatev umakne.

V vlogi za prijavo terjatve je treba pojasniti, kako je terjatev nastala, in navesti njen znesek. Terjatev mora biti vedno količinsko opredeljena v denarnem znesku, tudi če gre za nedenarno premoženje. Vlogi za terjatev je treba priložiti vse dokumente, na katere se nanaša. Izvršljivost terjatve je treba dokazati z javno listino.

Za namene zastaralnega roka ali roka, ko prenehajo pravice, ima vloga za prijavo terjatve enake učinke kot tožba ali drugo uveljavljanje pravice na sodišču. To obdobje se začne na datum, na katerega je bila vloga predložena stečajnemu sodišču.

Upnik je odgovoren za točnost informacij v vlogi za prijavo terjatve. Stečajno sodišče lahko na priporočilo stečajnega upravitelja naloži kazni, če je navedeni znesek terjatve prevelik (za več kot 100 %), tako da odredi plačilo zneska v stečajno maso, ki se določi ob upoštevanju vseh okoliščin, povezanih s prijavo terjatve in pregledom same terjatve, in sicer do zneska, za katerega je znesek prijavitelne terjatve preseagal ugotovljeno dejansko vrednost.

Pravica upnika do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem se ne upošteva, če je bila terjatev prijavljena v drugačnem vrstnem redu, kot bi morala biti, ali če se ob pregledu ugotovi, da je navedena raven za več kot 100 % presejala raven, po kateri je bila zavarovana. V tem primeru lahko stečajno sodišče kaznuje upnika tako, da mora plačati (denarni) znesek v dobro zavarovanih upnikov, ki so prijavili terjatve z zavarovanjem za premoženje, ki se nanašajo na isto premoženje. Stečajno sodišče znesek navedenega plačila določi ob upoštevanju vseh okoliščin, v katerih je bila izvršena in pregledana pravica do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem, in sicer do zneska, za katerega je vrednost zavarovanja s premoženjem, navedena v vlogi, presejala ugotovljeno vrednost zavarovanja s premoženjem.

Preverjanje prijavljenih terjatev

Prijavljene terjatve najprej pregleda stečajni upravitelj. Ta jih predvsem navzkrižno preveri s spremnimi listinami in dolžnikovimi računovodskimi izkazi ali evidencami, ki se vodijo v skladu s posebno zakonodajo. Nato pozove dolžnika, naj predloži pripombe o teh terjativah. Po potrebi navedene terjatve preveri v sodelovanju z organi, ki takega sodelovanja ne smejo zavrniti.

Če je prijavljena terjatev nepravilna ali nepopolna, stečajni upravitelj pozove upnika, naj jo v 15 dneh popravi ali dopolni (lahko se določi daljši rok), in mu pri tem svetuje. Stečajni upravitelj predloži terjatve, ki se ustrezno in pravočasno ne dopolnijo ali popravijo, stečajnemu sodišču, in to odloči, da se vloga ne bo upoštevala. O tem je treba upnika ustrezno obvestiti.

Stečajni upravitelj pripravi seznam prijavljenih terjatev. Zavarovani upniki so navedeni posebej. Če stečajni upravitelj terjatve zavrne, mora to izrecno navesti. Za vse upnike je treba navesti informacije, ki so potrebne za njihovo identifikacijo in oceno, kako je terjatev nastala, ter opredeliti njihov znesek in razvrstitev. Poleg tega je treba za zavarovane upnike navesti razlog za zavarovanje s premoženjem in metodo zavarovanja s premoženjem.

Stečajno sodišče objavi seznam terjatev v registru insolventnosti pred obravnavo za preverjanje. Takoj objavi tudi morebitne spremembe seznama prijavljenih terjatev v registru insolventnosti.

Prijavljene terjatve se nato preverijo na obravnavi za preverjanje, ki jo odredi stečajno sodišče. Stečajno sodišče določi datum in kraj obravnave v sklepu o insolventnosti. Upniki lahko do konca obravnave za preverjanje spremenijo znesek prijavitelne terjatve, razen če je zavarovana s premoženjem ali je bila zavrnjena s pravnomočnim sklepom. Ne morejo pa spremeniti razloga za nastanek prijavitelne terjatve ali njene razvrstitve.

Zavrnitev terjatev

Avtentičnost, znesek in razvrstitev vseh prijavljenih terjatev lahko zavrne (a) stečajni upravitelj, (b) dolžnik ali (c) prijavljeni upnik.

Če upnikovo terjatev zavrne drug registrirani upnik, mora zavrnitev vsebovati enake dokaze kot tožba na podlagi civilnega zakonika, v njej pa mora biti jasno navedeno, ali zavrača avtentičnost, znesek ali razvrstitev terjatve. Zavrnitev se vroči na predpisanem obrazcu.

V zakonu o insolventnosti so priznane naslednje vrste zavrnitve:

- zavrnitev avtentičnosti terjatve – terjatev naj ne bi nikoli nastala ali je v celoti prenehala ali zastarala;
- zavrnitev zneska terjatve – dolžnikova obveznost naj bi bila nižja od prijavljenega zneska (oseba, ki zavrne znesek terjatve, mora navesti tudi dejanski znesek terjatve);
- zavrnitev razvrstitve terjatve – terjatev naj bi bila manj ugodno razvrščena, kot je navedeno v prijavitelni terjatvi, ali pa se zavrne pravica do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem (oseba, ki zavrne razvrstitev terjatve, mora navesti tudi razvrstitev, v skladu s katero naj bi se terjatev poravnala).

Če registrirani upnik zavrne terjatev drugega registriranega upnika, ta upnika postaneta stranki v povezanem sporu. Stečajni upravitelj, ki želi pomagati stranki v povezanem sporu, v katerem ne sodeluje, ima pravico posredovati.

Sklepe o avtentičnosti, znesku in razvrstitvi zavrženih terjatev sprejme stečajno sodišče.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Stečajna masa se unovči v stečajnem postopku. To pomeni, da se vse premoženje, povezano s stečajno maso, pretvori v denarna sredstva za sorazmerno poplačilo upnikov. Stečajno maso unovči stečajni upravitelj. Ta korak je mogoč šele po tem, ko sklep o začetku stečajnega postopka postane pravnomočen in ko je že bila prva skupščina upnikov. Premoženje, za katero obstaja neposredno tveganje, da bo izginilo ali propadlo, je izvzeto, stečajno sodišče pa lahko dovoli izvzetje tudi iz drugih razlogov. Z unovčenjem stečajne mase prenehajo vsi učinki sklepa o izvršbi ali zaplembi in drugih napak, povezanih z unovčenjem premoženja, če ni drugače določeno z zakonom.

Stečajna masa se lahko unovči z:

- javno dražbo;
- prodajo premičnin in nepremičnin v skladu z določbami o izvrševanju zakonika o civilnem postopku;
- prodajo premoženja zunaj dražbe.

Če izkupiček od unovčenja stečajne mase na zadostuje za poravnavo vseh terjatev, se najprej poravnajo honorar stečajnega upravitelja in denarni stroški, nato terjatve upnikov, ki so nastale med moratorijem, terjatve upnikov iz kreditnega financiranja, stroški, povezani z vzdrževanjem in upravljanjem stečajne mase, terjatve zaposlenih pri dolžniku v zvezi z delovnim pravom ter preživninske terjatve upnikov in terjatve v zvezi z odškodnino za okvaro zdravja. Druge terjatve se poravnajo sorazmerno.

Ko je sklep o odobritvi končnega poročila pravnomočen, stečajni upravitelj stečajnemu sodišču predloži osnutek sklepa o razdelitvi stečajne mase, v katerem navede, koliko bi bilo treba plačati za vsako terjatev z revidiranega seznama prijavljenih terjatev. Stečajno sodišče na podlagi tega izda sklep o razdelitvi stečajne mase, v katerem določi zneske, ki se plačajo upnikom. Vsi upniki iz načrta razdelitve se poplačajo sorazmerno z ugotovljenim zneskom njihove terjatve. Pred razdelitvijo se poravnajo še neplačane terjatve, ki se lahko poravnajo kadar koli med stečajnim postopkom, zlasti:

- terjatve do stečajne mase – denarni stroški in honorar stečajnega upravitelja, stroški, povezani z vzdrževanjem in upravljanjem dolžnikove stečajne mase, davki, stroški, dajatve, prispevki za socialno varnost, prispevki, ki izhajajo iz državne politike zaposlovanja, in prispevki za javno zdravstveno zavarovanje itd.;
- enakovredne terjatve – terjatve zaposlenih pri dolžniku v zvezi z delovnim pravom, terjatve upnikov v zvezi z odškodnino za okvaro zdravja, državne terjatve itd.;
- zavarovane terjatve.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Zaključek stečaja

Stečajni upravitelj po unovčenju stečajne mase stečajnemu sodišču predloži končno poročilo. V njem morajo biti opisane vse dejavnosti stečajnega upravitelja in opredeljeni njegovi finančni rezultati. Količinsko mora biti naveden znesek, razdeljen med upnike, in opredeljeni zadevni upniki, pri čemer je naveden znesek njihovih deležev v celotnem znesku. Stečajni upravitelj končnemu poročilu priloži izjavo o honorarju in stroških ter jo predloži stečajnemu sodišču.

Stečajno sodišče pregleda končno poročilo stečajnega upravitelja in račun ter po zaslišanju stečajnega upravitelja popravi morebitne napake ali izpuste v končnem poročilu. Stranke o revidiranem končnem poročilu stečajnega upravitelja obvesti tako, da ga javno objavi. Ko je sklep o odobritvi končnega poročila pravnomočen, stečajni upravitelj stečajnemu sodišču predloži osnutek sklepa o razdelitvi stečajne mase, v katerem navede, koliko bi bilo treba plačati za vsako terjatev z revidiranega seznama prijavljenih terjatev. Stečajno sodišče nato izda sklep o razdelitvi stečajne mase, v katerem določi zneske, ki se plačajo upnikom. Vsi upniki iz načrta razdelitve se poplačajo sorazmerno z ugotovljenim zneskom njihove terjatve. Stečajno sodišče v sklepu o razdelitvi stečajnemu upravitelju določi rok za izpolnitev sklepa, ki ne sme biti daljši od dveh mesecev od začetka pravne veljavnosti sklepa o razdelitvi.

Stečajni postopek se konča tako, da stečajni upravitelj predloži poročilo o izpolnitvi sklepa o razdelitvi, stečajno sodišče pa sprejme sklep o zaključku postopka. Sodišče lahko stečajni postopek zaključi tudi v nekaterih drugih primerih, predpisanih z zakonom, na primer če se ugotovi, da dolžnikovo premoženje očitno ne zadostuje za poplačilo upnikov. Ko sklep o zaključku stečajnega postopka postane pravnomočen, se postopek zaradi insolventnosti zaključi.

Zaključek reorganizacije

Reorganizacija se zaključi s sklepom stečajnega sodišča, v katerem je potrjena izpolnitev načrta za reorganizacijo ali njegovih bistvenih delov. Zoper navedeni sklep se ni mogoče pritožiti.

Reorganizacija se lahko zaključi tudi s sklepom stečajnega sodišča, da se reorganizacija spremeni v stečaj, kar se zgodi v primerih, določenih z zakonom, zlasti kadar nastanejo težave pri odobritvi načrta za reorganizacijo ali skladnosti z njim. Stečajno sodišče ne more spremeniti reorganizacije v stečaj, če so bili izvedeni pomembni vidiki načrta za reorganizacijo. Pritožbo zoper sklep sodišča, da se reorganizacija spremeni v stečaj, lahko vložijo dolžnik, vlagatelj zahtevka za reorganizacijo, stečajni upravitelj ali odbor upnikov. Če se stečajno sodišče odloči, da bo reorganizacijo spremenilo v stečaj, nastanejo učinki, povezani z razglasitvijo stečaja, razen če stečajno sodišče v sklepu določi drugačne pogoje za to spremembo.

Zaključek odpisa dolga

Odpis dolga se zaključi s sklepom stečajnega sodišča, v katerem je priznana izvedba odpisa dolga. Zoper navedeni sklep se ni mogoče pritožiti. Če dolžnik ustrezno in pravočasno izpolni vse obveznosti iz odobrene metode odpisa dolga, stečajno sodišče na priporočilo dolžnika izda sklep, s katerim dolžnika oprosti plačila terjatev, vključenih v postopek odpisa dolga, v obsegu, v katerem še niso bile plačane.

Odpis dolga se lahko zaključi tudi, če sodišče prekine postopek in se odloči, da bo dolžnikovo insolventnost obravnavalo s stečajnim postopkom, kar je mogoče v primerih, določenih z zakonom, zlasti če dolžnik ne izpolni pogojev za odpis dolga.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

V stečajnem postopku v zvezi s premoženjem fizične osebe (kadar koli po zaključku stečajnega postopka) ali pravne osebe (do njenega prenehanja z izbrisom iz javnega registra) je mogoče po zaključku postopka izdati sklep o zaplombi ali izvršbi za terjatev, ki je bila ugotovljena in je dolžnik ni zavrnil ter ni bila poravnana v stečajnem postopku. Ko se predloži zahtevek za izvršbo, je treba predložiti le potrdilo in poročilo o potrditvi zadevne terjatve v stečajnem postopku. Ta pravica zastara deset let po zaključku stečajnega postopka, zastaralni rok pa začne teči na datum začetka veljavnosti sklepa o zaključku postopka.

Pri reorganizaciji se lahko po začetku veljavnosti načrta za reorganizacijo zoper dolžnika odredi in izvede izvršba ali zaplomba, da se izterja terjatev, določena v načrtu za reorganizacijo. Če je bila terjatev zavrnjena, pa je izvršba ali zaplomba mogoča le, če je sklep stečajnega sodišča o ugotovitvi terjatve postal pravnomočen, ta sklep pa je treba priložiti zahtevku.

V primeru odpisa dolga ob zaključku odpisa dolga in oprostitvi plačila preostalih terjatev ni več mogoče zahtevati poravnave preostalih terjatev upnikov z izvršbo ali zaplombo. Pri tem ni pomembno, ali so bili upniki v postopku odpisa dolga delno poplačani oziroma ali so sploh prijavili terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški, in sicer zlasti honorar stečajnega upravitelja in denarni stroški, se morajo pokriti iz stečajne mase, kar pomeni, da jih mora kriti dolžnik.

Ker stečajna masa ni vedno dovolj velika, da bi se z njo lahko krili stroški, lahko stečajno sodišče pred sprejetjem odločitve o predlogu za začetek postopka zaradi insolventnosti odredi, da vložnik predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti do določenega roka vnaprej plača stroške postopka zaradi insolventnosti, kadar je to potrebno za kritje stroškov postopka in kadar potrebnih sredstev ni mogoče drugače zagotoviti. To velja tudi, če je jasno, da dolžnik nima premoženja. Zakon določa zgornjo mejo za taka predplačila. Če je vložnikov predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti več, morajo solidarno plačati predplačilo.

Če s stečajno maso ni mogoče kriti stroškov, se preostali del krije iz predplačila stroškov postopka zaradi insolventnosti, kar pomeni, da ta del krije vložnik predloga.

Če se tudi iz predplačila ne pokrijejo vsi stroški, račun plača država. Posebna zakonodaja določa zgornje meje zneska stroškov, ki ga plača država.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravni akti dolžnika, s katerimi poskuša zmanjšati verjetnost, da bodo upniki poplačani ali da bodo nekateri upniki imeli prednost pred drugimi, so neizvršljivi. Kot pravni akt se obravnava tudi vsaka opustitev dejanja s strani upnika v zvezi s tem. Obstajajo tri kategorije takih neizvršljivih aktov, in sicer (a) pravni akti brez ustreznega povračila, (b) preferenčni pravni akti, zaradi katerih en upnik v škodo drugih upnikov prejme večje plačilo, kot bi ga sicer v stečajnem postopku, in (c) pravni akti, pri katerih dolžnik namerno zmanjša plačilo upniku, če je bila njegova namera znana nasprotni strani ali če bi ob upoštevanju vseh okoliščin morala vedeti zanjo.

Neizvršljivost dolžnikovih pravnih aktov je določena s sodno odločbo stečajnega sodišča o tožbi, ki jo je vložil stečajni upravitelj in v kateri izpodbija dolžnikove pravne akte (tožba za razveljavitev posla). Stečajni upravitelj lahko vloži tožbo za razveljavitev posla v enem letu od datuma, na katerega začne veljati sklep o insolventnosti. Če se v tem roku tožba ne vloži, pravica do razveljavitve posla zapade. Dolžnikovo povračilo, ki izhaja iz neizvršljivih pravnih aktov, je del stečajne mase, ko sodna odločba o ugoditvi tožbi za razveljavitev posla postane pravnomočna.

Neizvršljivost pravnega akta ne posega v njegovo veljavnost. Vendar je v postopku zaradi insolventnosti dolžnikovo povračilo iz neizvršljivih pravnih aktov del stečajne mase. Če dolžnikovega izvirnega povračila iz neizvršljivega pravnega akta ni mogoče vrniti v stečajno maso, je treba zagotoviti enakovredno nadomestilo.

Stečajnega sodišča ne zavezuje sklep drugega sodišča ali drugega organa, ki bi v postopku zaradi insolventnosti ugotovil, da je pravni akt, ki se nanaša na dolžnikovo premoženje ali obveznosti, ničn, ali če bi se do take ugotovitve prišlo drugače. Med postopkom zaradi insolventnosti lahko le stečajno sodišče prouči ničnost takega pravnega akta, in sicer bodisi s predlogom za sprejetje predhodne odločbe bodisi v povezanem sporu o tem vprašanju. Tožbo v navedenem sporu lahko vložijo stranke v postopku zaradi insolventnosti, vendar ne dolžnik, razen če sam nadaljuje vodenje poslov, ali stečajni upravitelj ali tožilstvo. Stečajni upravitelj mora biti vedno tožnik ali toženec. Če je s pravnomočno sodno odločbo nato ugotovljeno, da je pravni akt, povezan z dolžnikovim premoženjem ali obveznostmi, ničn, je treba gospodarsko korist, pridobljeno v obliki povračila, vrniti v stečajno maso.

Če je s sodno odločbo, ki je postala pravnomočna pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da je pravni akt, povezan z dolžnikovim premoženjem ali obveznostmi, ničn, se pravni akt, obravnavan v sodni odločbi, za ničnega šteje tudi v postopku zaradi insolventnosti.

Posebna pravila o nekaterih kategorijah terjatev

Posebna pravila se uporabljajo za naslednje kategorije terjatev:

- terjatve do stečajne mase, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti ali razglasitvi moratorija;
- terjatve do stečajne mase, ki nastanejo po sklepu o insolventnosti;
- terjatve, enakovredne terjatvam do stečajne mase;
- podrejene terjatve;
- terjatve dolžnikovih delničarjev ali članov, ki nastanejo zaradi njihove udeležbe v podjetju ali zadrugi.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 21/08/2018

Plačilna nesposobnost - Estonija

KAZALO

- [1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?](#)
- [2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?](#)
- [3 Katere premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?](#)
- [4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?](#)
- [5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?](#)
- [6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?](#)
- [7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki \(razen za pravde v teku\)?](#)
- [8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?](#)
- [9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?](#)

- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



V estonski zakonodaji so določeni trije različni postopki v primeru insolventnosti: stečajni postopek, postopek reorganizacije in postopek prestrukturiranja dolga. Stečajni postopek je urejen z zakonom o stečaju, pravila o reorganizaciji so določena v zakonu o reorganizaciji, pravila o prestrukturiranju dolga pa v zakonu o prestrukturiranju in zaščiti dolga. Zakoni so v estonsščini in angleščini na voljo v estonski uradni spletni publikaciji *Riigi Teataja* (Uradni list).

Namen stečajnega postopka je poplačilo terjatev upnikov iz dolžnikovega premoženja s prenosom tega premoženja ali sanacijo dolžnikovega podjetja. Dolžniku, ki je fizična oseba, se omogoči, da je s stečajnim postopkom oproščen svojih obveznosti. Med stečajnim postopkom se ugotovi vzrok dolžnikove insolventnosti.

Namen postopka reorganizacije je upoštevati interese podjetij, upnikov in tretjih oseb ter zaščititi njihove pravice med reorganizacijo podjetja. Reorganizacija podjetja pomeni uporabo sklopa ukrepov, da bi podjetje premagalo finančne težave, obnovilo svojo likvidnost, izboljšalo dobičkonosnost in zagotovilo trajnostno upravljanje.

Namen postopka prestrukturiranja dolga je olajšati prestrukturiranje dolgov fizične osebe, ki ima težave s solventnostjo (dolžnik), rešiti te težave in preprečiti stečajni postopek. Ta postopek dolžniku omogoča, da prestrukturira svoje finančne obveznosti (osebne dolgove), tako da se mu podaljša rok za izpolnitev obveznosti, omogoči odplačevanje v obrokih ali zmanjša obveznost.

Področje uporabe Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti zajema stečajne postopke. Področje uporabe Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (prenovitev) zajema stečajne postopke in postopke prestrukturiranja dolga.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

V skladu z estonsko zakonodajo je fizična oseba človek, medtem ko je pravna oseba pravni subjekt, ustanovljen v skladu s pravom. Pravna oseba je bodisi pravna oseba zasebnega prava bodisi pravna oseba javnega prava. „Pravna oseba zasebnega prava“ pomeni pravno osebo, ustanovljeno v zasebnem interesu in v skladu z zakonom o ustrezni vrsti pravne osebe. Pravne osebe zasebnega prava so družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe, zasebne delniške družbe, javne delniške družbe, trgovinska združenja, fundacije in neprofitna združenja. Država, lokalni organi in druge pravne osebe, ustanovljene v javnem interesu in v skladu z zakonom o zadevni pravni osebi, pa so pravne osebe javnega prava.

1. Stečajni postopek

Stečajni postopek se lahko uvede zoper pravne in fizične osebe, ne glede na to, ali je fizična oseba podjetje. Država ali lokalni organ ne more razglasiti stečaja.

2. Postopek reorganizacije

Postopek reorganizacije se lahko uvede samo zoper pravne osebe zasebnega prava.

3. Postopek prestrukturiranja dolga

Postopek prestrukturiranja dolga se lahko uvede zoper fizične osebe, ki imajo težave s solventnostjo, ne glede na to, ali so to podjetja. Predlaga ga lahko dolžnik, ki ima stalno prebivališče v Estoniji in ki je pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje dolga najmanj dve leti prebival v Estoniji.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

1. Stečajni postopek

Stečaj pomeni dolžnikovo insolventnost, kot je razglašena s sklepom sodišča. Prvi glavni pogoj za uvedbo stečajnega postopka je torej dejstvo, da je dolžnik insolventen.

Dolžnik je insolventen, če ne more poravnati terjatev upnikov in če ta nezmožnost zaradi njegovega finančnega položaja ni začasna. Dolžnik, ki je pravna oseba, je insolventen tudi, če njegovo premoženje ne zadostuje za pokritje njegovih obveznosti in če ta nezadostnost zaradi njegovega finančnega položaja ni začasna. Če predlog za stečaj vloži dolžnik, sodišče stečaj razglasi tudi, če je insolventnost verjetna v prihodnosti. Če predlog za stečaj vloži dolžnik, se domneva, da je insolventen.

Drugi glavni pogoj za uvedbo stečajnega postopka je vložitev predloga za stečaj, ki ga lahko vloži dolžnik ali upnik.

Če predlog za stečaj vloži dolžnik, mora v njem utemeljiti svojo insolventnost. Če ga vloži upnik, mora v njem utemeljiti dolžnikovo insolventnost in dokazati obstoj terjatve.

Sodišče lahko od upnika, ki je vložil predlog, zahteva plačilo denarnega zneska, ki ga sodišče določi kot sodni polog za kritje nagrad in stroškov začasnega upravitelja, če obstajajo razlogi za mnenje, da stečajna masa ne bo zadostovala za njihovo kritje. Če upnik pologa ne plača, se postopek konča.

Sodišče ne ugodi upnikovemu predlogu za stečaj, če iz predloga ni razvidno, da ima vložnik predloga terjatev zoper dolžnika, če v predlogu ni utemeljena dolžnikova insolventnost ali če predlog temelji na terjatvi, ki je predmet načrta reorganizacije ali načrta prestrukturiranja dolga. Sodišče predlog za stečaj zavrne tudi, če obstajajo drugi razlogi iz zakonika o civilnem postopku.

Sodišče konča postopek z ustavitvijo brez razglasitve stečaja ne glede na dolžnikovo insolventnost, če dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, in če ni mogoče izterjati ali zahtevati vračila premoženja ali vložiti zahtevka zoper člana upravnega odbora.

Sodišče razglasi stečaj s sklepom (sklep o stečaju), v katerem mora biti naveden čas razglasitve stečaja. Stečajni postopek se začne z razglasitvijo stečaja.

Če sodišče razglasi stečaj, o tem nemudoma objavi obvestilo (obvestilo o stečaju) v uradni publikaciji *Ametlikud Teadaanded* (uradne objave).

Sklep o stečaju se izvrši takoj. Izvršitve sklepa o stečaju ni mogoče začasno ustaviti ali odložiti, prav tako ni mogoče spremeniti načina ali postopka, ki je v zakonu določen za izvršitev sklepa o stečaju. Če višje sodišče razveljavi sklep o stečaju, to ne vpliva na veljavnost pravnih dejanj, ki jih je izvedel upravitelj ali so bila izvedena v zvezi z njim. Dolžnik in upnik, ki je predlagal stečaj, lahko v 15 dneh od objave obvestila o stečaju vložita pritožbo zoper sklep o stečaju. Dolžnik in upnik, ki je predlagal stečaj, lahko pri vrhovnem sodišču vložita pritožbo zoper sklep okrožnega sodišča o pritožbi zoper sklep o stečaju. Upravitelj ne sme vložiti pritožbe v imenu dolžnika ali ga zastopati na obravnavi pritožbe.

Stečajni postopki v Estoniji so precej dolgi. Postopek, ki se konča z ustavitvijo brez razglasitve stečaja, traja pri pravnih osebah povprečno 94 dni, pri fizičnih osebah pa 85 dni. Povprečno je bil predlog o razdelitvi, na podlagi katerega so sploh mogoča plačila upnikom, pri pravnih osebah dosežen v 462 dneh, pri fizičnih osebah pa v 455 dneh. Stečajni postopek, ki se konča s poravnavo, traja pri pravnih osebah povprečno 340 dni, pri fizičnih osebah pa 352 dni. Najdlje trajajo stečajni postopki, ki se končajo z ustavitvijo, potem ko je razglašen stečaj. Pri pravnih osebah trajajo povprečno 745 dni, pri fizičnih osebah pa 709 dni. Celotni postopek, tj. od vložitve predloga za stečaj do končanja stečajnega postopka, povprečno traja od 270 do 280 dni.[1]

Če je treba v stečajnem postopku objaviti obvestilo ali procesni dokument, se objavi v *Ametlikud Teadaanded*. Sodišče lahko v *Ametlikud Teadaanded* objavi obvestilo o času in kraju obravnave predloga za stečaj. Tam tudi nemudoma objavi obvestilo v zvezi s sklepom o stečaju, s katerim je razglašen stečaj dolžnika (obvestilo o stečaju).

Pred razglasitvijo stečaja in uvedbo stečajnega postopka se izvede tako imenovani predhodni postopek. Če sodišče odloči, da se predlogu za stečaj ugodi, imenuje začasnega upravitelja. Sodišče lahko ob upoštevanju dolžnikovega finančnega položaja tudi zavrne imenovanje začasnega upravitelja in razglasi stečaj dolžnika. Če ne imenuje začasnega upravitelja, se postopek na podlagi predloga za stečaj ne nadaljuje, ampak se konča. Začasni upravitelj določi dolžnikovo premoženje, vključno z njegovimi obveznostmi in izvršilnimi postopki v zvezi z njegovim premoženjem, ter preveri, ali njegovo premoženje zadostuje za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku. Ocení tudi dolžnikov finančni položaj in solventnost ter obete za nadaljevanje

dejavnosti dolžnikovega podjetja in, če je dolžnik pravna oseba, za sanacijo dolžnika ter poskrbi, da se njegovo premoženje ohrani, itd. Na podlagi dejavnosti začasnega upravitelja se mora pokazati, ali naj se predlogu za stečaj ugodi oziroma ali naj se ta zavrne.

2. Postopek reorganizacije

Za uvedbo postopka reorganizacije podjetja podjetje vloži ustrezen predlog.

Sodišče uvede postopek reorganizacije, če je predlog za reorganizacijo v skladu z zahtevami iz zakonika o civilnem postopku in zakona o reorganizaciji ter če je podjetje navedlo utemeljen argument, da:

1. bo v prihodnosti verjetno postalo insolventno;
2. podjetje potrebuje reorganizacijo;
3. bo po reorganizaciji verjetno mogoče trajnostno upravljanje podjetja.

Postopek reorganizacije se ne uvede, če:

1. je bil zoper podjetje uveden stečajni postopek;
2. je bil izdan sklep sodišča o prisilnem prenehanju podjetja ali se izvaja dodatna likvidacija;
3. sta od končanja postopka reorganizacije v zvezi s podjetjem pretekli manj kot dve leti.

Če podjetje predlaga reorganizacijo podjetja, lahko sodišče ugoditev predlogu zavrne tudi, če podjetje ni navedlo utemeljenega argumenta, da podjetje potrebuje reorganizacijo in da bo po reorganizaciji verjetno mogoče trajnostno upravljanje podjetja.

Učinkovitost postopka reorganizacije se lahko oceni na podlagi odobritve načrta reorganizacije, za katero je povprečno potrebnega pol leta od vložitve predloga za reorganizacijo.^[2] Podaljša se tudi za čas, potreben za izvedbo načrta reorganizacije in doseglo dejanskih rezultatov, ki je za različne postopke reorganizacije različen.

Če se je sodišče odločilo za uvedbo postopka reorganizacije in je izdalo sklep o reorganizaciji, svetovalec za reorganizacijo upnikom nemudoma pošlje obvestilo o začetku postopka reorganizacije in višini terjatev, ki jih imajo zoper podjetje glede na seznam dolgov.

V postopku reorganizacije je predhodni postopek postopek od vložitve predloga za reorganizacijo do odobritve načrta reorganizacije ali končanja postopka reorganizacije. V tem času sodišče začasno ustavi izvršilni postopek v zvezi s premoženjem podjetja, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan, razen v primeru izvršilnega postopka, ki poteka za poplačilo terjatve, nastale na podlagi delovnega razmerja, ali terjatve za plačilo preživitve; obračunavanje zamudnih obresti ali pogodbene kazni, ki se povečuje s časom, v zvezi s terjatvijo zoper podjetje se začasno ustavi, dokler ni načrt reorganizacije odobren; sodišče, ki obravnava zadevo, lahko na podlagi predloga podjetja in s soglasjem svetovalca za reorganizacijo, ki je priloženo predlogu, začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper podjetje, dokler ni reorganizacija odobrena ali postopek reorganizacije končan, razen v primeru terjatve, prijavljene na podlagi delovnega razmerja, ali terjatve za plačilo preživitve, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana; sodišče na podlagi predloga za stečaj, ki ga vloži upnik, odloži odločitev o uvedbi stečajnega postopka, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan. Sodišče imenuje svetovalca za reorganizacijo do končanja postopka reorganizacije.

3. Postopek prestrukturiranja dolga

Postopek prestrukturiranja dolga dolžniku omogoča, da prestrukturira svoje finančne obveznosti. Za dolžnika se šteje, da ima težave s solventnostjo, če ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih zapadlih obveznosti.

Dolžnik za začetek postopka prestrukturiranja dolga pri sodišču vloži ustrezen predlog, ki mu mora med drugim priložiti načrt prestrukturiranja dolga, v katerem navede obveznosti, ki bodo prestrukturirane, in način prestrukturiranja ter rok za izvedbo načrta prestrukturiranja. Dolžnik mora pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje dolga sprejeti potrebne ukrepe za izvensodno prestrukturiranje dolga.

Sodišče ugodi predlogu za prestrukturiranje dolga, če je v skladu z zahtevami iz zakonika o civilnem postopku ter zakona o prestrukturiranju in zaščiti dolga. Sklep o dopustnosti predloga se pošlje dolžniku in vsem upnikom, katerih terjatve si dolžnik prizadeva prestrukturirati. Sklep se tudi objavi v *Ametlikud Teadaanded*.

Sodišče ne ugodi predlogu za prestrukturiranje dolga, če:

1. je bil razglašen stečaj dolžnika;

2. je sodišče v desetih letih pred vložitvijo predloga ugodilo dolžnikovemu predlogu za prestrukturiranje dolga ali njegovemu predlogu za odpis dolgov v stečajnem postopku;
3. dolжник nima težav s solventnostjo ali je te očitno mogoče rešiti brez prestrukturiranja dolgov, med drugim s prodajo dolžnikovega premoženja za poplačilo njegovih dolgov v obsegu, ki ga je mogoče razumno pričakovati od njega;
4. predlog ali priloge k predlogu niso v skladu z zakonskimi zahtevami.

Sodišče lahko zavrne ugoditev predlogu za prestrukturiranje dolga, če:

1. ni verjetno, da bo načrt prestrukturiranja dolga, ki ga je predlagal dolжник, odobren ali izpolnjen, med drugim ob upoštevanju dolžnikove solventnosti v treh letih pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje dolga in dolžnikove sposobnosti za opravljanje razumno pridobitne dejavnosti v obdobju veljavnosti načrta prestrukturiranja dolga glede na njegovo starost, poklic in izobrazbo;
2. dolжник pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje dolga ni sprejel potrebnih ukrepov za izvensodno prestrukturiranje dolga;
3. je dolжник namerno ali iz hude malomarnosti predložil stvarno nepravilne ali nepopolne informacije o svojem premoženju, dohodku, upnikih ali obveznostih;
4. dolжник noče zapriseči glede resničnosti predloženih informacij ali predložiti dodatnih informacij, ki jih zahteva sodišče;
5. je bil dolжник obsojen zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajnim postopkom ali izvršilnim postopkom, davčnega kaznivega dejanja ali posebnega kaznivega dejanja v zvezi z družbami ter informacije o obsodbi niso bile izbrisane iz podatkovne zbirke kazenske evidence;
6. je dolжник v treh letih pred vložitvijo predloga ali po vložitvi predloga namerno ali iz hude malomarnosti predložil nepravilne ali nepopolne informacije o svojem finančnem položaju, da bi od države, lokalnega organa ali fundacije pridobil pomoč ali druge koristi ali da bi se izognil plačilu davkov;
7. je dolжник očitno namerno sklenil posle, ki škodujejo upnikom.

Če sodišče pri presoji dolžnikovega predloga odloči, da je treba uvesti postopek prestrukturiranja dolga, sklep o dopustnosti predloga pošlje dolžniku in vsem upnikom, katerih terjatve si dolжник prizadeva prestrukturirati. Sklep se tudi objavi v *Ametlikud Teadaanded*.

V postopku prestrukturiranja dolga je tako imenovani predhodni postopek obdobje od vložitve predloga za prestrukturiranje dolga do odobritve načrta prestrukturiranja dolga. Če je predlogu za prestrukturiranje dolga ugodeno, se obračunavanje zamudnih obresti ali pogodbene kazni, ki se povečuje s časom, v zvezi s terjatvijo zoper dolžnika začasno ustavi, dokler ni načrt prestrukturiranja odobren ali postopek končan. To ne velja za terjatve, ki si jih dolжник ne prizadeva prestrukturirati. Če je predlogu ugodeno, upnik ne more s sklicevanjem na kršitev finančne obveznosti, nastale pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje dolga, odpovedati pogodbe, ki je bila sklenjena z dolžnikom in iz katere izhajajo terjatve, ki si jih dolжник prizadeva prestrukturirati, ali iz teh razlogov zavrniti izpolnitve svojih obveznosti. Vsak dogovor, v skladu s katerim lahko upnik ob vložitvi predloga za prestrukturiranje dolga ali odobritvi načrta prestrukturiranja dolga odpove pogodbo, je neveljaven. Ko je predlogu ugodeno, sodišče začasno ustavi izvršilni postopek (ali prisilno izvršbo) za izterjavo denarja, ki poteka v zvezi z dolžnikovim premoženjem, dokler ni načrt prestrukturiranja dolga odobren ali postopek končan. Sodišče lahko tudi začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper dolžnika, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana, prekliče ukrepe za zavarovanje zahtevka, vključno z rubežem bančnega računa, in upnikom prepove uveljavljanje njihovih pravic, ki izhajajo iz zavarovanja, ki ga je dal dolжник, vključno s prodajo zastavljenega predmeta ali zahtevo po njegovi prodaji.

[1] Raziskava o učinkovitosti postopkov v primeru insolventnosti (19. marec 2013), ki jo je opravila družba AS Pricewaterhouse Coopers Advisors, naročil pa urad estonske vlade, sklad za modre odločitve, partner: ministrstvo za pravosodje, str. 7.

[2] *Prav tam*, str. 8.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Ob razglasitvi stečaja dolžnikovo premoženje postane stečajna masa, njegova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo pa se prenese na stečajnega upravitelja.

Dolžnikovo premoženje postane stečajna masa na podlagi sklepa o stečaju in se uporabi kot premoženje, namenjeno poplačilu terjatev upnikov in izvedbi stečajnega postopka. Stečajna masa vključuje dolžnikovo premoženje ob razglasitvi stečaja, vrnjeno ali izterjano premoženje in premoženje, ki ga dolžnik pridobi med stečajnim postopkom. V stečajno maso ni vključeno dolžnikovo premoženje, ki v skladu z zakonom ne more biti predmet zahtevka za plačilo.

Premoženje, ki v skladu z zakonom ne more biti predmet zahtevka za plačilo, je urejeno z zakonikom o izvršilnem postopku. V zakonodaji je določen neizčrpen seznam predmetov, ki jih ni mogoče zarubiti. Glavni cilj tega seznama je dolžniku zagotoviti minimalno socialno varstvo. Prepoved prodaje predmetov, ki jih ni mogoče zarubiti, izhaja tudi iz varstva drugih temeljnih pravic: pravice do svobodne izbire področja dejavnosti, poklica in položaja, pravice do opravljanja podjetniške dejavnosti, pravice do izobraževanja, svobode veroizpovedi, varstva zasebnega in družinskega življenja itd. Poleg tega je rubež nekaterih predmetov v nasprotju s sprejetimi moralnimi načeli.

V skladu z estonsko zakonodajo se omejitve uporabljajo tudi za rubež dohodkov, glavni cilj pa je zagotoviti, da ima dolžnik minimalna sredstva za preživljanje sebe in svojih vzdrževanih družinskih članov v skladu s pogoji postopka, ki se izvaja v zvezi z dolžnikom. Obstajata dve vrsti omejitev: del, ki se ne sme zarubiti in mora dolžniku ostati na voljo za uporabo, in tako imenovani socialnovarstveni prejemki, pri čemer prva zagotavlja, da dolžnik ohrani minimalna sredstva za preživljanje, pri drugi pa so navedeni *ad hoc* zneski, ki se izplačujejo za varstvo določene pravice in jih ni treba uporabiti za kritje drugih obveznosti. Vendar pa se lahko v nekaterih okoliščinah delno zarubijo tudi socialnovarstveni prejemki.

Po razglasitvi stečaja je vsako dolžnikovo razpolaganje s predmeti, ki so del stečajne mase, neveljavno. Premoženje, ki ga na podlagi razpolaganja prenese druga stranka, se vrne stranki, če premoženje ostane v stečajni masi, ali pa se zagotovi nadomestilo, če se je stečajna masa zaradi prenosa povečala. Če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja razpolagal s svojimi prihodnjimi terjatvami, razpolaganje ob razglasitvi stečaja postane neveljavno v zvezi s terjatvami, ki so nastale po razglasitvi stečaja. Dolžnik, ki je fizična oseba, lahko razpolaga s stečajno maso s soglasjem upravitelja. Vsako razpolaganje brez soglasja upravitelja je neveljavno.

Po razglasitvi stečaja lahko izpolnitev obveznosti, ki je vključena v stečajno maso in dolgovana dolžniku, sprejme le upravitelj. Če je bila obveznost izpolnjena v korist dolžnika, se šteje, da je bila izpolnjena le, če se premoženje, ki je bilo preneseno za izpolnitev obveznosti, ohrani v stečajni masi ali če se je zaradi prenosa stečajna masa povečala. Če je bila obveznost v korist dolžnika izpolnjena pred objavo obvestila o stečaju, se šteje, da je bila izpolnjena, če oseba, ki jo je izpolnila, ob izpolnitvi ni vedela in ji ni bilo treba vedeti za razglasitev stečaja.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Ob razglasitvi stečaja dolžnik, ki je fizična oseba, izgubi pravico do sklepanja poslov v zvezi s stečajno maso, dolžnik, ki je pravna oseba, pa izgubi pravico do sklepanja kakršnih koli poslov.

Dolžnik sodišču, upravitelju in stečajnemu odboru predloži informacije, ki jih potrebujejo v zvezi s stečajnim postopkom, zlasti v zvezi z dolžnikovim premoženjem, pa tudi obveznostmi in poslovnimi ali poklicnimi dejavnostmi. Dolžnik mora upravitelju predložiti bilanco stanja in popis svojega premoženja, vključno z obveznostmi, ki ga je imel na dan razglasitve stečaja.

Sodišče lahko dolžnika pozove, naj na sodišču priseže, da so informacije, ki mu jih je predložil v zvezi s svojim premoženjem, dolgovi in poslovnimi ali poklicnimi dejavnostmi, po njegovem najboljšem vedenju pravilne.

Dolžnik mora pomagati začasnemu upravitelju in upravitelju pri opravljanju njihovih nalog.

Dolžnik po razglasitvi stečaja in pred zaprisego ne sme zapustiti Estonije brez dovoljenja sodišča.

Sodišče lahko v primeru neupoštevanja odredbe sodišča ali za zagotovitev izpolnitve obveznosti, določene z zakonom, naloži denarno kazen, prisilno privedbo ali prijetje dolžnika.

Dolžnik ima pravico do vpogleda v upraviteljev spis in sodni spis v zvezi s stečajem. Upravitelj lahko iz utemeljenih razlogov zavrne vpogled dolžnika v dokument, vključen v upraviteljev spis, če bi to škodovalo poteku stečajnega postopka.

Stečajni upravitelj

- Stečajni upravitelj sklepa posle v zvezi s stečajno maso in opravlja druga dejanja. Pravice in obveznosti, ki nastanejo zaradi upraviteljevih dejavnosti, pripadajo dolžniku. Upravitelj v skladu s svojimi dolžnostmi namesto dolžnika sodeluje na sodišču kot stranka v sporih v zvezi s stečajno maso.
- Ob razglasitvi stečaja se dolžnikova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo prenese na stečajnega upravitelja. Upravitelj v stečajnem postopku dolžnika, ki je pravna oseba, lahko sklepa kakršne koli posle in opravlja kakršna koli pravna dejanja v zvezi s stečajno maso. V primeru stečaja dolžnika, ki je fizična oseba, pa lahko sklepa le take posle in

opravlja taka pravna dejanja v zvezi s stečajno maso, ki so potrebna za doseg cilja stečajnega postopka in izvajanje upraviteljevih dolžnosti.

- Upravitelj štiti pravice in interese vseh upnikov in dolžnika ter poskrbi, da je stečajni postopek zakonit, hiter in finančno razumen. Svoje obveznosti mora izvajati s skrbnostjo, ki se pričakuje od vestnega in poštenega upravitelja, ter upoštevati interese vseh upnikov in dolžnika.
- Upravitelj opredeli terjatve upnikov, upravlja stečajno maso, organizira njeno oblikovanje in prodajo ter poplačilo terjatev upnikov iz stečajne mase; ugotovi vzroke za dolžnikovo insolventnost in čas njenega nastanka; po potrebi poskrbi za nadaljevanje dolžnikovih poslovnih dejavnosti; po potrebi izvede likvidacijo dolžnika, ki je pravna oseba; v primerih, določenih z zakonom, upnikom in dolžniku zagotovi informacije; o svojih dejavnostih poroča sodišču, nadzornemu uradniku in stečajnemu odboru ter jim predloži informacije o stečajnem postopku; opravlja druge obveznosti, določene z zakonom. Če je insolventnost posledica resne napake v upravljanju, mora upravitelj vložiti odškodninski zahtevek zoper osebo, odgovorno za napako, takoj ko se pokažejo zadostni razlogi za vložitev zahtevka. Upravitelj ima poleg pravic, določenih z zakonom, tudi pravice začasnega upravitelja.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V estonskem stečajnem postopku so poboti dovoljeni. Za pobote terjatev v stečajnem postopku veljajo naslednji pogoji:

- (1) terjatve, ki bodo pobotane, morajo biti finančne obveznosti ali druge obveznosti iste vrste;
- (2) upnikova pravica do izpolnitve njegove obveznosti je morala dospeti, dolžnikova obveznost pa zapasti;
- (3) upnik mora dolžniku predložiti izjavo o pobotu, preden je končni predlog razdelitve predložen sodišču, izjava pa ne sme biti pogojena ali določati roka;
- (4) upnikova pravica do pobota terjatve z dolžnikovo terjatvijo je morala nastati pred razglasitvijo stečaja.

Če je bila dolžnikova terjatev povezana z odložnim pogojem ali ob razglasitvi stečaja še ni zapadla ali ni usmerjena v izpolnitev obveznosti iste vrste, se lahko pobota še le, ko je odločni pogoj izpolnjen, dolžnikova terjatev zapade ali obveznosti postanejo obveznosti iste vrste. Pobot ni dovoljen, če je odločni pogoj dolžnikove terjatve izpolnjen ali če terjatev zapade, preden bi lahko upnik pobotal svojo terjatev.

Če je upnikova terjatev potekla, jo lahko še vedno pobota, če je pravica do pobota nastala pred potekom terjatve. Upnik lahko pobota tudi terjatev, ki izhaja iz dolžnikovega neizpolnjevanja pogodbe, ki je posledica dejstva, da je upravitelj po razglasitvi stečaja odpovedal dolžnikovo obveznost. Če je predmet pogodbene obveznosti deljiv in je upnik do razglasitve stečaja delno izpolnil svojo obveznost, lahko upnik opravi pobot v zvezi z dolžnikovo finančno obveznostjo, ki ustreza delu upnikove obveznosti, ki je bil izpolnjen. Če je dolžnik najemodajalec stanovanjske ali poslovne nepremičnine in je najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine dolžniku vnaprej plačeval najemnino za nepremičnino ali prostore, preden je bil razglašen stečaj, to pomeni terjatev zaradi neupravičene obogatitve zoper dolžnika, ki jo lahko najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine pobota z dolžnikovo terjatvijo zoper najemnika stanovanjske ali poslovne nepremičnine, najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine pa lahko pobota tudi odškodninsko terjatev zaradi predčasnega prenehanja ali odpovedi pogodbe.

Terjatev, pridobljena s prenosom, se lahko v stečajnem postopku pobota le, če je bila terjatev prenesena in je bil dolžnik o tem pisno obveščen najpozneje tri mesece pred razglasitvijo stečaja. Terjatve zoper dolžnika, ki je pridobljena na podlagi prenosa, ni mogoče pobotati, če je bila prenesena v treh letih pred imenovanjem začasnega upravitelja in je bil dolžnik takrat insolventen ter je oseba, ki je pridobila terjatev, ob prenosu vedela ali bi morala vedeti za insolventnost.

Terjatve, ki jih ni mogoče pobotati, vključujejo terjatve za preživnino, terjatve za odškodnino zaradi okvare zdravja ali smrti osebe in terjatve, ki izhajajo iz nezakonite in namerne povzročitve škode, ki jih ima druga stranka zoper stranko, ki predlaga pobot; terjatve druge stranke, ki v skladu z zakonom ne morejo biti predmet zahtevka za plačilo; zarubljeno terjatev zoper terjatev stranke zoper drugo stranko, če je stranka, ki predlaga pobot, terjatev pridobila po rubežu ali če je njena terjatev zapadla po rubežu in pozneje od zarubljene terjatve; terjatev, zoper katero lahko druga stranka vloži ugovor, ali terjatev druge stranke, katere pobot ni dovoljen iz drugih razlogov, določenih v zakonu.

Poboti v postopku reorganizacije in prestrukturiranja dolga niso urejeni posebej, zato se zanje uporablja splošni postopek iz zakona o obligacijskem pravu.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Stečajni postopek

Upravitelj ima pravico izpolniti neizpolnjeno obveznost, izhajajočo iz pogodbe, ki jo je sklenil dolžnik, in od druge stranke zahtevati, naj izpolni svoje obveznosti, ali odpovedati dolžnikovo obveznost, izhajajočo iz pogodbe, razen če je z zakonom določeno drugače. Upravitelj ne sme odpovedati dolžnikove obveznosti, izhajajoče iz pogodbe, če je obveznost zavarovana s predhodnim obvestilom v zemljiški knjigi. Če upravitelj nadaljuje izpolnjevanje dolžnikove obveznosti ali sporoči, da namerava izpolniti obveznost, izpolnjevanje svojih obveznosti nadaljuje tudi druga stranka. V takem primeru upravitelj izgubi pravico do zavrnitve izpolnitve dolžnikove obveznosti. Če upravitelj od druge stranke zahteva izpolnitev pogodbe, lahko druga stranka od upravitelja zahteva, naj zagotovi izpolnitev dolžnikove obveznosti. Druga stranka lahko zavrne izpolnitev obveznosti, odstopi od pogodbe ali jo razdre, dokler upravitelj ne zagotovi izpolnitve dolžnikove obveznosti. Terjatev druge stranke zoper dolžnika, ki je nastala iz obveznosti, izpolnjene po tem, ko je upravitelj od druge stranke zahteval izpolnitev obveznosti, je konsolidirana obveznost. Če je upravitelj dolžnikovo obveznost odpovedal po razglasitvi stečaja, lahko druga stranka kot upnik v stečajnem postopku prijavi terjatev, ki izhaja iz neizpolnitve pogodbe. Če je predmet pogodbene obveznosti deljiv in je druga stranka do razglasitve stečaja delno izpolnila svojo obveznost, lahko druga stranka le kot upnik v stečajnem postopku zahteva, naj se dolžnikova finančna obveznost izpolni v obsegu, ki ustreza izpolnjenemu deležu obveznosti druge stranke.

V zakonodaji so določeni tudi posebni primeri za nekatere vrste pogodb:

- (1) če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja prodal premoženje s pridržkom lastninske pravice in posest nad premoženjem prenesel na kupca, ima kupec pravico zahtevati izpolnitev prodajne pogodbe. V takem primeru upravitelj ne sme odpovedati dolžnikovih obveznosti, ki izhajajo iz prodajne pogodbe;
- (2) stečaj najemodajalca stanovanjske ali poslovne nepremičnine ni podlaga za prenehanje pogodbe o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine, razen če je s pogodbo določeno drugače. Če je v njej stečaj določen kot podlaga za prenehanje pogodbe, jo lahko upravitelj odpove z enomesečnim ali krajšim odpovednim rokom, če je ta določen v pogodbi. Stečaj najemodajalca stanovanja ni podlaga za prenehanje pogodbe o najemu stanovanja. Če se je najemnika za nepremičnino ali prostore dolžniku plačevala vnaprej, preden je bil razglašen stečaj, lahko najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine pobota terjatev zaradi neupravičene obogatitve z dolžnikovo terjatvijo zoper njega;
- (3) v primeru stečaja najemnika stanovanjske ali poslovne nepremičnine lahko najemodajalec zadevne nepremičnine pogodbo o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine odpove le v skladu s splošnim postopkom, ne sme pa je odpovedati zaradi zamude s plačilom najemnine, če se zamuda nanaša na plačilo najemnine, dolgovane pred vložitvijo predloga za stečaj. Upravitelj ima pravico odpovedati pogodbo o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine, ki jo je sklenil dolžnik, z enomesečnim ali krajšim odpovednim rokom, če je ta določen v pogodbi. Če nepremičnina ali prostori do razglasitve stečaja niso bili preneseni v posest dolžnika, lahko od pogodbe odstopita upravitelj in druga pogodbeni stranka. V primeru odstopa od pogodbe ali njene odpovedi lahko druga stranka kot upnik v stečajnem postopku ali s poboto zahteva odškodnino za izgube, nastale zaradi predčasnega prenehanja pogodbe;
- (4) postopek za pogodbo o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine se uporablja tudi za pogodbe o zakupu, ki jih je sklenil dolžnik.

Upravitelj ima pravico odločiti o nadaljevanju ali prenehanju pogodbe. Če pa druga pogodbeni stranka upravitelju predlaga, naj se odloči, mora upravitelj takoj, najpozneje pa v sedmih dneh sporočiti, ali bo dolžnikovo obveznost izpolnil ali odpovedal. Sodišče lahko na zahtevo upravitelja ta rok tudi podaljša. Če upravitelj ne sporoči pravočasno, ali bo obveznost izpolnil ali odpovedal, nima pravice od druge pogodbene stranke zahtevati, naj izvaja pogodbo, dokler sam ne izpolni dolžnikove obveznosti.

Poleg tega se lahko nekatere pogodbe, ki jih je sklenil dolžnik, razveljavijo. Sodišče na primer razveljavi pogodbe, ki so bile sklenjene v obdobju od imenovanja začasnega upravitelja do razglasitve stečaja. Poleg časovnega pogoja je osnovni pogoj za razveljavitev, da je pogodba škodovala interesom upnikov. Če interesi upnikov niso bili oškodovani in se stečajna masa zaradi razveljavitve ne poveča, razveljavitev nima smisla.

Na splošno dolžnik, ki je v stečaju, ali njegov upravitelj nima pravice spreminjati pogodb. Vendar pa se pogodbe lahko spremenijo, če je po razglasitvi stečaja sklenjena poravnava. V takem primeru se lahko na podlagi dogovora med dolžnikom in upniki dolgovi zmanjšajo ali pa se rok za plačilo podaljša. Enak rezultat je mogoče doseči tudi s postopkom reorganizacije ali postopkom prestrukturiranja dolga. Zakon o stečaju, zakon o reorganizaciji in zakon o prestrukturiranju dolga ne obravnavajo posebej prenosa terjatev ali prevzema obveznosti, zato se uporablja splošni postopek, ki je določen v zakonu o obligacijskem pravu.

Postopek reorganizacije in postopek prestrukturiranja dolga

V postopku reorganizacije je prestrukturiranje pogodb dovoljeno. Dogovor, v skladu s katerim lahko upnik ob uvedbi postopka reorganizacije ali odobritvi načrta reorganizacije odpove pogodbo, je neveljaven. Terjatve, nastale na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali posla z izvedenimi finančnimi instrumenti, v načrtu reorganizacije ni mogoče prestrukturirati.

Če je predlogu za prestrukturiranje dolga ugodeno, upnik ne more s sklicevanjem na kršitev finančne obveznosti, nastale pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje dolga, odpovedati pogodbo, ki je bila sklenjena z dolžnikom in iz katere izhajajo terjatve, ki si jih dolžnik prizadeva prestrukturirati, ali iz teh razlogov zavrniti izpolnitve svojih obveznosti. Dogovor, v skladu s katerim lahko upnik ob vložitvi predloga za prestrukturiranje dolga ali odobritvi načrta prestrukturiranja dolga odpove pogodbo, je neveljaven. Obveznosti, ki izhajajo iz nadaljnega izvajanja pogodbe in nastanejo ali zapadejo po vložitvi predloga za prestrukturiranje dolga, se lahko prestrukturirajo v postopku prestrukturiranja dolga. V načrtu prestrukturiranja se lahko določi, da kreditna ali druga veljavna pogodba, ki jo je dolžnik sklenil, preden je bil vložen predlog za prestrukturiranje dolga, in s katero so dolžniku naložene finančne obveznosti, ki zapadejo po vložitvi predloga za prestrukturiranje dolga, preneha, ko je načrt prestrukturiranja odobren. Prenehanje pogodbe ima enake posledice kot izredna odpoved pogodbe zaradi okoliščin, za katere je odgovoren dolžnik. Dolžnikove obveznosti, nastale zaradi prenehanja pogodbe, se lahko na podlagi načrta prestrukturiranja prestrukturirajo vnaprej. Če bodo prestrukturirane obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe o zakupu, lahko zakupodajalec, ki je upnik, izredno odpove pogodbo v enem tednu od odobritve načrta prestrukturiranja.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Po razglasitvi stečaja lahko upniki v stečajnem postopku terjatve zoper dolžnika prijavijo samo v stečajnem postopku. Upravitelj mora biti obvešččen o vseh njihovih terjativah zoper dolžnika, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Če je razglašen stečaj, se izvršilni postopek zoper dolžnika konča, upnik pa mora terjatev prijaviti stečajnemu upravitelju.

V postopku reorganizacije in postopku prestrukturiranja dolga ne morejo novega postopka med veljavnostjo načrta reorganizacije oziroma načrta prestrukturiranja dolga začeti samo tisti upniki, na katerih terjatve se zadevni načrt nanaša. V primeru reorganizacije se izvršilni postopek začasno ustavi, razen če se izvaja za poplačilo terjatve, ki je nastala na podlagi delovnega razmerja, ali terjatve za plačilo preživnine. V postopku prestrukturiranja dolga lahko sodišče začasno ustavi izvršilni postopek kot ukrep začasnega pravnega varstva celo pred vložitvijo predloga ali njegovo presojo. Ko je predlogu ugodeno, sodišče začasno ustavi izvršilni postopek (ali prisilno izvršbo) za izterjavo denarja, ki poteka v zvezi z dolžnikovim premoženjem, dokler ni načrt prestrukturiranja dolga odobren ali postopek končan.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek

V sporih glede stečajne mase ali premoženja, ki se lahko vključi vanjo, se pravica biti stranka v sodnem postopku z dolžnika prenese na upravitelja. Če se v sodnem postopku, ki se je začel pred razglasitvijo stečaja, obravnava tožba ali drug zahtevek v zvezi s stečajno maso, ki ga je dolžnik vložil zoper drugo osebo, ali če dolžnik v sodnem postopku sodeluje kot tretja oseba, se lahko v sodni postopek namesto dolžnika vključi upravitelj v skladu s svojimi dolžnostmi. Če je upravitelj seznanjen s takim postopkom, vendar se ne vključi vanj, lahko dolžnik še naprej nastopa kot tožnik, vložnik zahtevka ali tretja oseba.

Če zoper dolžnika v sodnem postopku, ki se je začel pred razglasitvijo stečaja, obstaja lastninska terjatev, vendar sodba v zvezi s tem še ni bila izdana, sodišče v postopku v zvezi s tožbo ne obravnava terjatve. Sodišče znova začne postopek na podlagi predloga tožnika, če je višje sodišče razveljavilo sklep o stečaju in je sklep o zavrnitvi predloga za stečaj postal pravnomočen ali če se je stečajni postopek končal z ustavitvijo po razglasitvi stečaja.

Če je bil zoper dolžnika v sodnem postopku, ki se je začel pred razglasitvijo stečaja, vložen zahtevek za izključitev predmeta iz stečajne mase, sodišče obravnava zahtevek. V takem primeru se lahko namesto dolžnika v postopek vključi stečajni upravitelj. Upravitelj ima pravice in obveznosti dolžnika kot toženca. Če se upravitelj ne vključi v postopek, se ta lahko na zahtevo tožnika nadaljuje.

Če zoper dolžnika v sodnem postopku obstaja lastninska terjatev in se zoper sodbo, izdano v zvezi s terjatvijo, lahko vloži pritožba, lahko upravitelj po razglasitvi stečaja vloži pritožbo v imenu dolžnika. Dolžnik lahko vloži pritožbo s soglasjem upravitelja.

Če se na sodišču izpodbija upravni akt zoper dolžnika, se rok za izpodbijanje navedenega upravnega akta začasno ustavi.

Postopek reorganizacije in postopek prestrukturiranja dolga

Po vložitvi predloga za reorganizacijo lahko sodišče, ki obravnava zadevo, na podlagi predloga podjetja in s soglasjem svetovalca za reorganizacijo, ki je priloženo predlogu, začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper podjetje, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan, razen v primeru terjatve, prijavljene na podlagi delovnega razmerja, ali terjatve za plačilo preživnine, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana. Sodišče ob ugoditvi predlogu za prestrukturiranje dolga začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper dolžnika, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek končan.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Udeležba upnikov v stečajnem postopku

Upnik zastopa svojo terjatev v stečajnem postopku. Upniki morajo upravitelja najpozneje v dveh mesecih od datuma objave obvestila o stečaju v *Ametlikud Teadaanded* obvestiti o vseh svojih terjatvah zoper dolžnika, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, in to ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Upravitelj mora biti o terjatvi obveščen s pisno izjavo (dokazilo o terjatvi). Upniki morajo svoje terjatve utemeljiti na skupščini upnikov (skupščina za utemeljitev terjatev). Pravice do zavarovanja se utemeljujejo skupaj s terjatvami, ki se zavarujejo z njimi. Terjatev, njena razvrstitev in pravica do zavarovanja terjatve se štejejo za priznane, če je niti upravitelj niti nobeden od upnikov na skupščini za utemeljitev terjatev ne prereka. Terjatev ali njena razvrstitev, priznana na skupščini za utemeljitev terjatev, se pozneje ne more izpodbijati.

Poleg dejstva, da vsak upnik zastopa svojo terjatev in jo utemeljuje, upniki prek skupščine upnikov tudi sodelujejo pri vodenju stečajnega postopka. Skupščina upnikov je pristojna za potrditev upravitelja in izvolitev stečajnega odbora, odločanje o nadaljevanju ali prenehanju dolžnikovega podjetja, odločanje o dolžnikovi razpustitvi, če je dolžnik pravna oseba, sklenitev poravnave, odločanje o vprašanjih v zvezi s prodajo stečajne mase v obsegu, določenem z zakonom, utemeljitev terjatev, reševanje pritožb zoper dejavnosti upravitelja, odločanje o nagradah za člane stečajnega odbora in reševanje drugih vprašanj, ki so v skladu z zakonom v pristojnosti skupščine upnikov. Če se skupščina upnikov odloči izvoliti stečajni odbor, je njegova dolžnost med drugim ščititi interese vseh upnikov v stečajnem postopku.

Udeležba upnikov v postopku reorganizacije

Svetovalec za reorganizacijo upnike nemudoma obvesti o začetku postopka reorganizacije in višini terjatev, ki jih imajo zoper podjetje glede na seznam dolgov. V ta namen jim predloži obvestilo o reorganizaciji. Če se upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije, ne strinja z informacijami v obvestilu o reorganizaciji, svetovalcu za reorganizacijo v roku, določenem v zadevnem obvestilu, predloži pisno vlogo in v njej navede, v katerem pogledu se ne strinja s terjatvijo v obvestilu o reorganizaciji, in predloži dokaze v podporo tem dejstvom. Če upnik vloge ne predloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Če se svetovalec za reorganizacijo ne strinja s trditvijo v upnikovi vlogi, vlogo skupaj z dokazi nemudoma predloži sodišču in obrazloži, zakaj se ne strinja z informacijami v vlogi. Svetovalec za reorganizacijo utemelji svoje trditve. Sodišče na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju in obsegu zavarovanja.

Udeležba upnikov v postopku prestrukturiranja dolga

Postopek prestrukturiranja dolga zadeva upnike, katerih terjatve so zapadle do takrat, ko je vložen predlog za prestrukturiranje dolga. Odločitev o ugoditvi predlogu za prestrukturiranje sprejme sodišče, ki lahko po potrebi tudi pridobi mnenje upnikov in zahteva dodatne informacije ali dokumente. Sklep o dopustnosti predloga se pošlje dolžniku in vsem upnikom, katerih terjatve si dolžnik prizadeva prestrukturirati. Če je predlogu ugodeno, upnik ne more s sklicevanjem na kršitev finančne obveznosti, nastale pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje dolga, odpovedati pogodbe, ki je bila sklenjena z dolžnikom in iz katere izhajajo terjatve, ki si jih dolžnik prizadeva prestrukturirati, ali iz teh razlogov zavrniti izpolnitve svojih obveznosti. Sodišče ob vročitvi načrta prestrukturiranja upniku temu omogoči, da sodišču ali svetovalcu sporoči svoje mnenje, za kar ima po prejemu načrta prestrukturiranja na voljo najmanj dva, vendar največ štiri tedne. Upnik izrazi mnenje o tem, ali se strinja z dolžnikovimi informacijami v zvezi s terjatvijo in zavarovanjem, dolžnikovim izračunom dolga in prestrukturiranjem dolga na način, ki ga predlaga dolžnik. Če se ne strinja s prestrukturiranjem dolga na način, ki ga predlaga dolžnik, mora navesti, ali bi se strinjal s prestrukturiranjem dolga na drug način. Če se upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana, ne strinja z informacijami, ki jih je dolžnik navedel v seznamu dolgov, v roku, ki ga določi sodišče, obvesti sodišče, ali če tako določi sodišče, svetovalca, v katerem pogledu se ne strinja s terjatvijo, in predloži dokaze v podporo tem dejstvom. Če upnik vloge ne predloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Če se dolžnik ali svetovalec ne strinja s trditvijo v upnikovi vlogi, vlogo skupaj z dokazi nemudoma predloži sodišču in obrazloži, zakaj se ne strinja z informacijami v vlogi. Sodišče na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju zavarovanja.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Dolžnikovo premoženje postane stečajna masa na podlagi sklepa o stečaju in se uporabi kot premoženje, namenjeno poplačilu terjatev upnikov in izvedbi stečajnega postopka. Stečajna masa vključuje dolžnikovo premoženje ob razglasitvi stečaja, vrnjeno ali izterjano premoženje in premoženje, ki ga dolžnik pridobi med stečajnim postopkom. Dolžnikovo premoženje, ki v skladu z zakonom ne more biti predmet zahtevka za plačilo, ni vključeno v stečajno maso.

Ob razglasitvi stečaja se dolžnikova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo prenese na stečajnega upravitelja. Po razglasitvi stečaja je vsako dolžnikovo razpolaganje s predmeti, ki so del stečajne mase, neveljavno. Pred razglasitvijo stečaja lahko sodišče dolžniku prepove razpolaganje s celotnim premoženjem ali delom premoženja brez soglasja začasnega upravitelja.

Upravitelj mora takoj po izdaji sklepa o stečaju dolžnikovo premoženje prevzeti v posest in začeti upravljati stečajno maso. Za stečajno maso mora zahtevati vračilo dolžnikovega premoženja, ki je v posesti tretje osebe, razen če je z zakonom določeno drugače. Upravljanje stečajne mase obsega opravljanje dejanj v zvezi s stečajno maso, ki so potrebna za ohranitev stečajne mase in izvedbo stečajnega postopka, ter upravljanje dolžnikovih dejavnosti, če je dolžnik pravna oseba, ali organiziranje dolžnikovih poslovnih dejavnosti, če je dolžnik samozaposlena oseba. V stečajnem postopku dolžnika, ki je pravna oseba, ima upravitelj take pravice in obveznosti upravnega odbora ali organa, ki nadomešča upravni odbor pravne osebe, ki niso v nasprotju s ciljem stečajnega postopka. Odgovornost upravitelja je enaka odgovornosti člana upravnega odbora.

Upravitelj lahko posej s stečajno maso v gotovini sklene samo z dovoljenjem sodišča. Upnikom ne nakazuje gotovinskih plačil na podlagi razdelitvenega razmerja. Posle, ki so še zlasti pomembni za stečajni postopek, lahko sklepa le s soglasjem stečajnega odbora. Posli, ki so še zlasti pomembni, so predvsem najem posojila in v primeru podjetja, ki je vključeno v stečajno maso, vsi posli, ki ne spadajo med redne poslovne dejavnosti podjetja. Upravitelj ne sme v zvezi s stečajno maso ali na račun stečajne mase sklepati poslov s samim seboj ali osebami, ki so povezane z njim, niti drugih podobnih poslov ali poslov, ki vključujejo navzkrižje interesov, ali zahtevati nadomestila za stroške, nastale v takih poslih.

Upravitelj lahko začne prodajo stečajne mase po prvi skupščini upnikov, razen če so upniki na skupščini odločili drugače. Če se je dolžnik pritožil zoper sklep o stečaju, se dolžnikovo premoženje pred obravnavo pritožbe, vložene pri okrožnem sodišču, ne sme prodati brez dolžnikovega soglasja. Te omejitve ne veljajo za prodajo premoženja, ki je zelo pokvarljivo, hitro izgublja vrednost ali je bistveno predrago za skladiščenje ali shranjevanje. Če se dejavnosti dolžnikovega podjetja nadaljujejo, se premoženje ne sme prodati, če to ovira nadaljevanje dejavnosti podjetja. Če je vložen predlog za poravnavo, se premoženje ne sme prodati pred sklenitvijo poravnave, razen če skupščina upnikov odloči, da se lahko prodaja ne glede na zadevni predlog. Stečajna masa se prodaja na dražbi v skladu s postopkom, določenim v zakoniku o izvršilnem postopku.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve, ki jih je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso

Zoper dolžnikovo stečajno maso je treba prijaviti vse terjatve, ki so zoper dolžnika nastale pred razglasitvijo stečaja, in to ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Ko je razglašen stečaj, se za vse terjatve upnikov zoper dolžnika šteje, da so zapadle, razen če je z zakonom določeno drugače. Če je upnik pri sodišču vložil ustrezno terjatev, vendar to še ni sprejelo odločitve, sodišče začasno ustavi postopek v zvezi s tožbo, upnik pa mora terjatev prijaviti pri stečajnem upravitelju. Če je upnik vložil terjatev pri sodišču in je to izdalo sodbo, ki je postala pravnomočna, mora upnik svojo terjatev prav tako prijaviti pri stečajnem upravitelju, vendar se zanjo šteje, da je bila utemeljena. Če bi dolžnik lahko izpodbijal sodno odločbo, lahko to stori tudi stečajni upravitelj.

Obravnavanje terjatev, nastalih po uvedbi stečajnega postopka

Po razglasitvi stečaja lahko upniki v stečajnem postopku terjatve zoper dolžnika prijavijo samo v skladu s postopkom, določenim v zakonu o stečaju. Terjatve se lahko prijavijo samo pri stečajnem upravitelju, in to samo tiste, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja. Terjatev, ki nastanejo po razglasitvi stečaja, ni mogoče prijaviti pred končanjem stečajnega postopka. Upoštevati je treba dejstvo, da pri pravnih osebah končanje stečajnega postopka večinoma vključuje likvidacijo pravne osebe, posledica česar je, da po stečajnem postopku ni osebe, zoper katero je mogoče prijaviti terjatve. Zato sta pri sklepanju poslov s pravno osebo, ki je v stečaju, potrebna previdnost in upoštevanje zadevnega tveganja. Terjatve zoper fizično osebo, ki nastanejo med stečajnim postopkom, se lahko prijavijo po stečajnem postopku v skladu s splošnim postopkom. Obveznosti nadomestila škode, ki je bila med stečajnim postopkom povzročena z nezakonitim ravnanjem dolžnika, ki je pravna oseba, so konsolidirane obveznosti, zato se lahko od dolžnika zahteva, da jih med stečajnim postopkom izpolni v skladu s splošnim postopkom. V zvezi s stečajno maso se lahko za izpolnitev obveznosti izvede tudi izvršilni postopek.

Lahko se zgodi tudi, da dolžnik po razglasitvi stečaja razpolaga s predmetom, ki spada v stečajno maso. Tako razpolaganje je neveljavno, saj je bila ob razglasitvi stečaja dolžnikova pravica do upravljanja premoženja in razpolaganja z njim prenesena na stečajnega upravitelja. Če dolžnik vseeno razpolaga s premoženjem, se premoženje, ki ga na podlagi razpolaganja prenese druga stranka, vrne stranki, če je bilo premoženje ohranjeno v stečajni masi, ali pa se zagotovi nadomestilo, če se je stečajna masa zaradi prenosa povečala. Če je dolžnik s predmetom razpolagal na dan razglasitve stečaja, se domneva, da je razpolaganje

potekalo po razglasitvi stečajnega. Če je dolžnik pred razglasitvijo stečajnega razpolagal s svojimi prihodnjimi terjatvami, razpolaganje ob razglasitvi stečajnega postane neveljavno v zvezi s terjatvami, ki nastanejo po tem. Dolžnik, ki je fizična oseba, lahko razpolaga s stečajno maso s soglasjem upravitelja. Vsako razpolaganje brez soglasja upravitelja je neveljavno.

Obravnavanje terjatev, nastalih po uvedbi postopka reorganizacije in postopka prestrukturiranja dolga

Med veljavnostjo načrta reorganizacije ni mogoče vložiti tožbenega zahtevka na podlagi terjatve, ki je predmet načrta reorganizacije. V zvezi z drugimi terjatvami se tožbeni zahtevek lahko vložijo. Med veljavnostjo načrta prestrukturiranja ni mogoče vložiti tožbenega zahtevka ali vloge v nepravdnem postopku na podlagi terjatve, ki je predmet načrta prestrukturiranja. V zvezi z drugimi terjatvami se tožbeni zahtevek lahko vložijo. Z odobritvijo načrta prestrukturiranja se ne omeji upnikova pravica, da v sodnem postopku izpodbija terjatve, ki v načrtu prestrukturiranja niso priznane. Upnik lahko v sodnem postopku izpodbija tudi višino terjatve v deležu, ki ni priznan.

S predložitvijo dolžnikovega predloga za reorganizacijo ali predloga za prestrukturiranje dolga se prekine zastaralni rok v zvezi s terjatvami zoper dolžnika. Po vložitvi predloga za reorganizacijo lahko sodišče, ki obravnava zadevo, na podlagi predloga podjetja in s soglasjem svetovalca za reorganizacijo, ki je priloženo predlogu, začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper podjetje, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan, razen v primeru terjatve, prijavljene na podlagi delovnega razmerja, ali terjatve za plačilo preživnine, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana. Sodišče ob ugoditvi predlogu za prestrukturiranje dolga začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper dolžnika, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek končan.

Z načrtom reorganizacije oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev obveznosti podjetja, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe. Z odobritvijo načrta prestrukturiranja oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev dolžnikove obveznosti, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev v stečajnem postopku

Upniki morajo upravitelja najpozneje v dveh mesecih od datuma objave obvestila o stečaju v *Ametlikud Teadaanded* obvestiti o vseh svojih terjatvah zoper dolžnika, ki so nastale pred razglasitvijo stečajnega, in to ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Ko je razglašen stečaj, se za vse terjatve upnikov zoper dolžnika šteje, da so zapadle. Upravitelj mora biti o terjatvi obveščen s pisno izjavo (dokazilo o terjatvi). V dokazilu o terjatvi so navedeni vsebina, podlaga in višina terjatve ter ali je terjatev zavarovana z zastavno pravico. Dokazilo o terjatvi so priloženi dokumenti, s katerimi se dokazujejo okoliščine, navedene v njem. Upravitelj mora preveriti, ali so prijavljene terjatve utemeljene in ali pravice do zavarovanja terjatev obstajajo. Upniki in dolžnik lahko pri upravitelju pred skupščino za utemeljitev terjatev vložijo pisne ugovore v zvezi s terjatvami ali pravicami do zavarovanja terjatev.

Terjatve se utemeljujejo na skupščini upnikov (skupščina za utemeljitev terjatev). Pravice do zavarovanja se utemeljujejo skupaj s terjatvami, ki se zavarujejo z njimi. Na skupščini za utemeljitev terjatev se terjatve obravnavajo v vrstnem redu, v katerem so bile prijavljene. Terjatev, njena razvrstitev in pravica do zavarovanja terjatve se štejejo za priznane, če jih niti upravitelj niti nobeden od upnikov na skupščini za utemeljitev terjatev ne prereka ali če upravitelj ali upnik, ki je vložil ugovor, na skupščini za utemeljitev terjatev ugovor umakne. Upravitelj mora na skupščini za utemeljitev terjatev prerekati terjatev ali pravico do zavarovanja, če obstajajo razlogi za to. Na skupščini za utemeljitev terjatev se terjatve, priznane s sodno ali arbitražno odločbo, ki je postala pravnomočna, pravice do zavarovanja, priznane s sodno ali arbitražno odločbo, ki je postala pravnomočna, in pravice do zavarovanja, vpisane v zemljiško knjigo, ladijski register, register komercialnih jamstev ali estonski centralni register vrednostnih papirjev, štejejo za priznane brez utemeljevanja. Pripravi se seznam priznanih terjatev.

V zapisniku skupščine za utemeljitev terjatev je navedeno, ali je bila vsaka posamezna terjatev ali pravica do zavarovanja terjatve priznana ali ne in kdo jo je prerekal, navedena pa je tudi njena razvrstitev ali pravica do zavarovanja terjatve. V njem je navedeno tudi, kdo je umaknil vloženi ugovor. Če upnikova terjatev ni bila priznana in upnik ni vložil tožbe za priznanje terjatve ali je sodišče tožbo zavrnilo, se upnikovi ugovori zoper terjatve drugega upnika ne upoštevajo. Če zoper terjatev drugega upnika niso bili vloženi drugi ugovori, se terjatev šteje za priznano. Terjatev ali njena razvrstitev, priznana na skupščini za utemeljitev terjatev, se pozneje ne more izpodbijati.

Pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev v postopku reorganizacije in postopku prestrukturiranja dolga

V postopku reorganizacije dolžnik predloži seznam dolgov ter v njem navede vse terjatve zoper njega in ustrezne upnike. Upniki sami torej ne prijavljajo terjatev. Upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije in ki se ne strinja z višino svoje terjatve v postopku reorganizacije, lahko svetovalcu za reorganizacijo predloži pisno vlogo in v njej navede, v katerem pogledu se ne strinja s terjatvijo v obvestilu o reorganizaciji, ter predloži dokaze v podporo tem dejstvom. Če upnik vloge

ne predloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Dolžnik lahko ugovarja trditvam, ki jih je navedel upnik, vendar mora svoja stališča utemeljiti. Sodišče na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju in obsegu zavarovanja.

V postopku prestrukturiranja dolga dolžnik predloži načrt prestrukturiranja dolga ter v njem navede obveznosti, ki bodo prestrukturirane, in način prestrukturiranja, ki ga predlaga. Podobno kot v postopku reorganizacije tudi v tem postopku upniki terjatev ne prijavljajo sami. Če se upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana, ne strinja z informacijami, ki jih je dolžnik navedel v seznamu dolgov, v roku, ki ga določi sodišče, obvesti sodišče, ali če tako določi sodišče, svetovalca, v katerem pogledu se ne strinja s terjatvijo, in predloži dokaze v podporo tem dejstvom. Če upnik vloge ne predloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Če se dolžnik ali svetovalec ne strinja s trditvijo v upnikovi vlogi, vlogo skupaj z dokazi nemudoma predloži sodišču in obrazloži, zakaj se ne strinja z informacijami v vlogi. Sodišče na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju zavarovanja.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Veljavno načelo je, da se vsi upniki obravnavajo enako. Vendar pa se uporabljajo nekatere izjeme, na podlagi katerih imajo nekateri upniki prednostno pravico.

Preden se denar izplača na podlagi razdelitvenih razmerij, se iz stečajne mase izvedejo plačila v zvezi s stečajnim postopkom v naslednjem vrstnem redu:

- (1) terjatve, ki izhajajo iz posledic izključitve ali izterjave premoženja;
- (2) preživnina, ki se plačuje dolžniku in njegovim vzdrževanim družinskim članom;
- (3) konsolidirane obveznosti;
- (4) stroški in izdatki, nastali v stečajnem postopku.

Po teh izplačilih se terjatve upnikov poplačajo v naslednjem vrstnem redu:

- (1) priznane terjatve, zavarovane z zastavno pravico;
- (2) druge priznane terjatve, ki so bile prijavljene v določenem roku;
- (3) druge terjatve, ki niso bile prijavljene v določenem roku, vendar so bile priznane.

Za dolžnikove obveznosti se lahko v primeru solidarnih dolžnikov uveljavlja odgovornost tretje osebe. V takem primeru je solidarni dolžnik odgovoren do upnika, in to ne glede na dolžnikovo insolventnost. Če solidarni dolžnik plača delež dolga, ki ga je upnik prijavil tudi zoper dolžnika, se ta delež odšteje od terjatve.

Prav tako je mogoče, da se dolžnikova obveznost v skladu z zakonom prenese na tretjo osebo. Če delodajalec postane insolventen, tj. če razglasi stečaj ali če se stečajni postopek konča z ustavitvijo, delojemalec prejme nadomestilo za vsako plačilo, ki ga ni prejel, preden je bil delodajalec razglašen za insolventnega, regres, ki ga ni prejel, preden je bil delodajalec razglašen za insolventnega, in vse dodatke, ki jih ni prejel, ko je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana, preden je bil delodajalec razglašen za insolventnega ali po tem. Če je delodajalec insolventen, je upnik v stečajnem postopku v zvezi s premijami za zavarovanje za primer brezposelnosti, ki niso bile prejete do datuma zapadlosti, država.

V postopku reorganizacije in postopku prestrukturiranja dolga ni mogoče govoriti o stečajni masi, terjatve pa se poplačajo v skladu z načrtom reorganizacije ali načrtom prestrukturiranja dolga. Z načrtom reorganizacije oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev obveznosti podjetja, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe. Če je oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev obveznosti podjetja, izpolnila obveznost, ima pravico do povrnitve zneskov od podjetja samo v obsegu, v katerem je podjetje odgovorno za izpolnitev obveznosti na podlagi načrta reorganizacije. Z odobritvijo načrta prestrukturiranja oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev dolžnikove obveznosti, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe. Če je oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev dolžnikove obveznosti, izpolnila obveznost, ima pravico do povrnitve zneskov od dolžnika samo v obsegu, v katerem je dolžnik odgovoren za izpolnitev obveznosti na podlagi načrta prestrukturiranja.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Končanje stečajnega postopka in učinki končanja

Stečajni postopek se konča z zavrnitvijo predloga za stečaj, ustavitvijo stečajnega postopka, prenehanjem razlogov za stečaj, soglasjem upnikov, odobritvijo končnega poročila, odobritvijo poravnave ali iz drugih razlogov, določenih z zakonom.

Sodišče konča postopek z ustavitvijo s sklepom brez razglasitve stečaja, in to ne glede na dolžnikovo insolventnost, če dolžnikova sredstva ne zadostujejo za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, in če ni mogoče izterjati ali zahtevati vračila premoženja ali vložiti zahtevka zoper člana upravnega odbora. Sodišče lahko postopek prav tako konča z ustavitvijo brez razglasitve stečaja, in to ne glede na dolžnikovo insolventnost, če dolžnikovo premoženje vključuje predvsem terjatve za izterjavo ali terjatve zoper tretje osebe in je poplačilo teh terjatev malo verjetno. Sodišče postopka ne konča z ustavitvijo, če dolžnik, upnik ali tretja oseba nakaže znesek, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, na za to namenjen račun. Če se stečajni postopek v zvezi z dolžnikom, ki je pravna oseba, konča z ustavitvijo, začasni upravitelj likvidira pravno osebo v dveh mesecih od pravnomočnosti sklepa o končanju postopka brez likvidacijskega postopka. Če ima dolžnik ob ustavitvi stečajnega postopka kakršno koli premoženje, se najprej plačajo nagrade za začasnega upravitelja in pokrijejo potrebni izdatki.

Sodišče konča stečajni postopek na podlagi predloga dolžnika, če ni več razlogov za stečajni postopek, pod pogojem, da dolžnik dokaže, da ni insolventen ali da ni verjetno, da bo postal insolventen v prihodnosti, če je bil stečaj razglašen, ker je bilo verjetno, da bo dolžnik v prihodnosti postal insolventen. Če se stečajni postopek konča, ker ni več razlogov zanj, se pravna oseba ne razpusti.

Sodišče konča stečajni postopek na podlagi predloga dolžnika, če so vsi upniki, ki so v določenem roku prijavili svoje terjatve, soglašali s končanjem postopka. Če je dolžnik, ki je pravna oseba, trajno insolventen, sodišče odloči o likvidaciji dolžnika, ki je pravna oseba, s sklepom o končanju postopka.

Stečajni postopek se konča z odobritvijo končnega poročila, ki ga upravitelj predloži stečajnemu odboru in sodišču. Upravitelj vanj vključi informacije o stečajni masi in izkupičku od njene prodaje, plačilih, terjativah, ki so jih priznali upniki, vloženi in še ne vloženi tožbah itd. Upniki lahko pri sodišču vložijo ugovor zoper končno poročilo. Sodišče odloči o odobritvi končnega poročila in končanju stečajnega postopka. Sodišče zavrne odobritev končnega poročila in ga s sklepom vrne upravitelju za nadaljevanje stečajnega postopka, če je iz končnega poročila razvidno, da so bile v stečajnem postopku kršene pravice dolžnika ali upnikov.

Stečajni postopek se lahko konča tudi z razglasitvijo poravnave. Poravnava je dogovor med dolžnikom in upniki o plačilu dolgov, vključuje pa zmanjšanje dolgov ali podaljšanje roka za plačilo. V stečajnem postopku se sklene na predlog dolžnika ali upravitelja po razglasitvi stečaja. Sklep o poravnavi sprejme skupščina upnikov. Sodišče odloči o odobritvi poravnave in konča stečajni postopek s sklepom o odobritvi poravnave.

Če se stečajni postopek ne konča v dveh letih od razglasitve stečaja, upravitelj do končanja stečajnega postopka vsakih šest mesecev stečajnemu odboru in sodišču predloži poročilo. V njem navede razloge, zakaj stečajni postopek ni končan, ter informacije o prodani in neprodani stečajni masi in njenem upravljanju. Sodišče razreši upravitelja, ko je stečajni postopek končan, razen če je z zakonom določeno drugače. Sodišče lahko zavrne razrešitev upravitelja, če do končanja stečajnega postopka stečajna masa ni bila v celoti prodana, če je treba za stečajno maso denar še prejeti, če tožbe, ki jih je vložil upravitelj, še niso bile obravnavane ali če upravitelj namerava ali mora vložiti tožbo. V takem primeru upravitelj še naprej opravlja svoje dolžnosti tudi po končanem stečajnem postopku. Če po koncu stečajnega postopka in razrešitvi upravitelja v stečajno maso prispe denar, se sprostijo denarni zneski, položeni ob razdelitvi, ali če se izkaže, da stečajna masa vključuje predmete, ki ob pripravi predloga za razdelitev niso bili upoštevani, sodišče na lastno pobudo ali predlog upravitelja ali upnika izda sklep o nadaljnji razdelitvi.

Končanje postopka reorganizacije in učinki končanja

Postopek reorganizacije se konča, če je predčasno ustavljen, če je načrt reorganizacije razveljavljen ali izveden pred rokom ali če se izteče rok za izvedbo načrta reorganizacije, kot je določen v njem. Če je načrt reorganizacije izveden pred rokom, se postopek reorganizacije konča, če je podjetje vse obveznosti, ki jih je prevzelo na podlagi načrta reorganizacije, izpolnilo pred iztekom roka za izvedbo načrta reorganizacije.

Postopek reorganizacije se lahko predčasno konča le pred odobritvijo načrta reorganizacije. Sodišče predčasno konča postopek reorganizacije, če podjetje krši svojo obveznost sodelovanja ali ne plača zneska, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje nagrad in stroškov svetovalca ali strokovnjaka za reorganizacijo, če načrt reorganizacije ni odobren, če podjetje vložil predlog v zvezi s tem, če ni več razlogov za uvedbo postopka reorganizacije, če je premoženje podjetja zapravljeno ali so interesi upnikov oškodovani, če načrt reorganizacije ni predložen do roka ali če je zahtevak dvoumen. Če sodišče predčasno konča postopek reorganizacije, vse posledice uvedbe postopka reorganizacije retroaktivno prenehajo obstajati.

Ko se izteče rok za izvedbo načrta reorganizacije, se postopek reorganizacije konča.

Postopek reorganizacije se lahko konča tudi z razveljavitvijo načrta reorganizacije. Načrt reorganizacije se razveljavi, če je bilo podjetje obsojeno zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajem ali kaznivega dejanja v zvezi z izvršilnim postopkom po odobritvi načrta reorganizacije, če podjetje v bistvenem obsegu ne izpolni svojih obveznosti na podlagi načrta reorganizacije, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta reorganizacije jasno, da podjetje ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzelo na podlagi

načrta reorganizacije, na predlog svetovalca za reorganizacijo, če taksa za nadzor ni plačana ali če podjetje svetovalcu za reorganizacijo ne pomaga pri izvajanju nadzorne obveznosti ali mu ne zagotovi informacij, ki jih ta potrebuje za izvajanje nadzora, če podjetje vloži predlog za razveljavitev načrta reorganizacije ali če se za podjetje razglasi stečaj. Če je načrt reorganizacije razveljavljen, vse posledice uvedbe postopka reorganizacije retroaktivno prenehajo obstajati.

Končanje postopka prestrukturiranja dolga in učinki končanja

Postopek prestrukturiranja dolga se konča, če je predlog za prestrukturiranje dolga zavrnjen, če je načrt prestrukturiranja dolga razveljavljen, če je postopek ustavljen ali če se izteče rok za izvedbo, kot je določen v načrtu prestrukturiranja dolga. Če je načrt prestrukturiranja izveden pred rokom, se postopek konča, če je dolžnik vse obveznosti, ki jih je prevzel na podlagi načrta prestrukturiranja, izpolnil pred iztekom roka za izvedbo načrta prestrukturiranja.

Sodišče razveljavi načrt prestrukturiranja na predlog dolžnika in če se za dolžnika razglasi stečaj. Sodišče lahko razveljavi načrt prestrukturiranja, če dolžnik v bistvenem obsegu ne izpolni obveznosti na podlagi načrta prestrukturiranja, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta prestrukturiranja jasno, da dolžnik ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzel na podlagi načrta, če dolžnik nima težav s solventnostjo ali jih je rešil, če je dolžnik namerno ali iz hude malomarnosti predložil stvarno nepravilne ali nepopolne informacije o svojem premoženju, dohodku, upnikih ali obveznostih, če je dolžnik izvedel plačila upnikom, ki niso navedeni v načrtu prestrukturiranja, s čimer je bistveno škodoval interesom drugih upnikov, če dolžnik ne pomaga sodišču ali svetovalcu pri izvajanju nadzorne obveznosti ali mu ne zagotovi informacij, potrebnih za izvajanje nadzora, ali če dolžnik ne plača zneska, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje nagrad in stroškov svetovalca ali strokovnjaka. Če je načrt prestrukturiranja razveljavljen, vse posledice ugoditve predlogu za prestrukturiranje dolga retroaktivno prenehajo obstajati.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Pravice upnikov po končanju stečajnega postopka

Po končanju stečajnega postopka lahko upniki terjatve, ki bi lahko bile prijavljene med stečajnim postopkom, vendar niso bile, in terjatve, ki so bile prijavljene, vendar niso bile poplačane, ali zoper katere je dolžnik vložil ugovor, prijavijo zoper dolžnika v skladu s splošnim postopkom. V takem primeru se obresti in zamudne obresti za obdobje stečajnega postopka ne zaračunajo.

Če je dolžnik, ki je fizična oseba, oproščen svojih obveznosti, ki med stečajnim postopkom niso bile izpolnjene, terjatve upnikov v stečajnem postopku zoper dolžnika, vključno s terjatvami upnikov v stečajnem postopku, ki med stečajnim postopkom terjatev niso prijavili, ugasnejo, razen obveznosti odškodnine za škodo, namerno povzročeno z nezakonitim ravnanjem, ali plačila preživnine za otroka ali starša.

Upniki lahko po končanju stečajnega postopka prijavijo tudi terjatve, ki izhajajo iz konsolidiranih obveznosti, ki v stečajnem postopku zoper dolžnika niso bile poravnane. V skladu s splošnim postopkom se lahko zoper dolžnika prijavijo tudi terjatve, nastale med stečajnim postopkom, ki jih v stečajnem postopku ni bilo mogoče prijaviti. V takem primeru začne zastaralni rok teči od končanja stečajnega postopka. Kolikor upnikova terjatev, priznana v stečajnem postopku, ni bila poplačana v stečajnem postopku, sklep pomeni izvršilni naslov, razen če je dolžnik vložil ugovor zoper terjatev ali je sodišče priznalo upnikovo terjatev.

Pravice upnikov po končanju postopka reorganizacije

Če se postopek reorganizacije konča, ko se izteče rok za izvedbo načrta reorganizacije, lahko upnik terjatev, prestrukturirano na podlagi načrta reorganizacije, uveljavlja le v obsegu, ki je bil dogovorjen v načrtu reorganizacije, vendar ni bil izpolnjen v skladu z navedenim načrtom.

Če je načrt reorganizacije razveljavljen ali predčasno ustavljen, posledice uvedbe postopka reorganizacije retroaktivno prenehajo obstajati. Pravica do terjatev upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije, se zoper podjetje obnovi v prvotnem znesku. Upoštevati je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta reorganizacije.

Pravice upnikov po končanju postopka prestrukturiranja dolga

Če je predlog zavrnjen ali postopek ustavljen, vse posledice ugoditve predlogu retroaktivno prenehajo obstajati. Pravica do terjatev upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta prestrukturiranja, se zoper dolžnika obnovi v prvotnem znesku. Upoštevati je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta prestrukturiranja.

Po izteku roka za izvedbo načrta prestrukturiranja lahko upnik terjatev, prestrukturirano na podlagi načrta prestrukturiranja, uveljavlja le v obsegu, ki je bil dogovorjen v načrtu prestrukturiranja, vendar ni bil izpolnjen v skladu z navedenim načrtom.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek

Če je predlogu za stečaj ugodeno ali če se stečajni postopek konča s poravnavo, se stroški in izdatki, nastali v stečajnem postopku, plačajo iz stečajne mase. Če sodišče zavrne upnikov predlog za stečaj ali če se postopek konča, ker upnik umakne predlog za stečaj, stroške in izdatke, nastale v stečajnem postopku, povrne upnik. V primeru ustavitve stečajnega postopka sodišče odloči o razdelitvi stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, ob upoštevanju okoliščin.

Če se postopek, uveden na podlagi dolžnikovega predloga, konča z ustavitvijo brez razglasitve stečaja in dolžnikovo premoženje ne zadostuje za potrebna izplačila, sodišče dolžniku odredi, naj plača nagrade in stroške začasnega upravitelja, ki se povrnejo, lahko pa odredi, naj se povrnejo iz državnih sredstev. Povračilo nagrad in stroškov začasnega upravitelja iz državnih sredstev ne presega 397 EUR (vključno z davki, določenimi z zakonom, razen davka na dodano vrednost). Sodišče ne odredi povračila nagrad in stroškov začasnega upravitelja iz državnih sredstev, če je dolžnik, upnik ali tretja oseba nakazal znesek, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje nagrad in stroškov začasnega upravitelja, ki se povrnejo, na za to namenjen račun.

Postopek reorganizacije

Če je uveden postopek reorganizacije, sodišče določi rok, v katerem mora podjetje nakazati znesek, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje začetnih nagrad in začetnih stroškov svetovalca za reorganizacijo, na za to namenjen račun. Če podjetje tega zneska ne plača, sodišče konča postopek reorganizacije. Znesek nagrad in stroškov svetovalca za reorganizacijo, ki se povrne, določi sodišče ob razrešitvi svetovalca za reorganizacijo ali odobritvi načrta reorganizacije na podlagi poročila o dejavnostih in stroških svetovalca za reorganizacijo.

Če sodišče v postopek reorganizacije vključi strokovnjake, imajo ti pravico do povračila nujnih in upravičenih stroškov, nastalih med izpolnjevanjem njihovih obveznosti, in nagrade za izpolnitev svojih dolžnosti. Znesek nagrad in stroškov strokovnjaka, ki se povrne, določi sodišče ob razrešitvi strokovnjaka na podlagi poročila o dejavnostih in stroških strokovnjaka, ki je bilo predloženo v roku, ki ga je določilo sodišče. Sodišče lahko pri določitvi nagrad za strokovnjaka tudi zasliši podjetje.

Postopek prestrukturiranja dolga

Stroške in izdatke, nastale v postopku prestrukturiranja dolga, nosi dolžnik. Stroške postopka upnikov nosijo upniki sami. Sodišče lahko dolžniku odredi, naj plača stroške postopka upnikov, če je dolžnik vede predložil neutemeljen predlog za prestrukturiranje dolga ali upnikom povzročil stroške postopka tako, da je vede predložil napačne informacije ali neutemeljen predlog ali ugovor. Dolžniku se ne odobri državna postopkovna pomoč za plačilo državne takse. Če je načrt prestrukturiranja dolga izveden, dolžniku ni treba povrniti stroškov postopkovne pomoči, ki jo je odobrila država. Če je imenovan svetovalc ali strokovnjak, sodišče določi znesek, ki ga mora dolžnik nakazati kot polog za kritje nagrad in stroškov svetovalca ali strokovnjaka na za to namenjen račun.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Stečajni postopek

Ob razglasitvi stečaja se dolžnikova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo prenese na stečajnega upravitelja. Po razglasitvi stečaja je vsako dolžnikovo razpolaganje s predmeti, ki so del stečajne mase, neveljavno. Dolžnik, ki je fizična oseba, lahko razpolaga s stečajno maso s soglasjem upravitelja. Vsako razpolaganje brez soglasja upravitelja je neveljavno.

Sodišče v postopku izpodbijanja razveljavi vsak posel ali drugo dejanje dolžnika, ki je bil sklenjen oziroma izvedeno pred razglasitvijo stečaja in ki škoduje interesom upnikov. Če je bil v obdobju od imenovanja začasnega upravitelja do razglasitve stečaja sklenjen izpodbojni posel ali izvedeno katero koli drugo izpodbojno dejanje, se zanj šteje, da so bili z njim oškodovani interesi upnikov.

Dolžnik, upnik ali upravitelj lahko pri sodišču predlaga, naj za ničn razglasi sklep skupščine upnikov, če ta ni v skladu z zakonom ali je bil sprejet v nasprotju s postopkom, določenim z zakonom, ali če je pravica do izpodbijanja sklepa neposredno določena z zakonom. Razglasitev ničnosti sklepa skupščine upnikov se lahko predlaga tudi, če so s sklepom oškodovani skupni interesi upnikov.

Če je bil uveden postopek za odpust obveznosti dolžnika, ki je fizična oseba, lahko sodišče na zahtevo upnika sklep, s katerim so dolžniku odpuščene obveznosti, ki med stečajnim postopkom niso bile izpolnjene, v enem letu od izdaje sklepa razglasi za ničn, če se izkaže, da je dolžnik med postopkom za odpust obveznosti dolžnika namerno kršil svoje obveznosti in tako bistveno oviral poplačilo terjatev upnikov.

Če dolžnik in upniki po razglasitvi stečaja sklenejo poravnavo, jo lahko sodišče razveljavi, če dolžnik ne izpolni svojih obveznosti, ki izhajajo iz poravnave, če je obsojen zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajem ali kaznivega dejanja v zvezi z izvršilnim postopkom ali če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti poravnave jasno, da dolžnik ne more izpolniti njenih pogojev. Razveljavitev poravnave vpliva na vse upnike, ki so sodelovali v njej, in s tem ščiti vse upnike.

Postopek reorganizacije

Sodišče razveljavi načrt reorganizacije, če je bilo podjetje po odobritvi načrta reorganizacije obsojeno zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajem ali kaznivega dejanja v zvezi z izvršilnim postopkom, če podjetje v bistvenem obsegu ne izpolni svojih obveznosti na podlagi načrta reorganizacije, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta reorganizacije jasno, da podjetje ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzelo na podlagi načrta reorganizacije, na predlog svetovalca za reorganizacijo, če taksa za nadzor ni plačana ali če podjetje svetovalcu za reorganizacijo ne pomaga pri izvajanju nadzorne obveznosti ali mu ne zagotovi informacij, ki jih ta potrebuje za izvajanje nadzora, ali na podlagi predloga podjetja ali če se za podjetje razglasi stečaj. Pravica do terjatve upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije, se zoper podjetje obnovi v prvotnem znesku, upoštevati pa je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta reorganizacije.

Postopek prestrukturiranja dolga

Sodišče razveljavi načrt prestrukturiranja na predlog dolžnika ali če se za dolžnika razglasi stečaj, če dolžnik v bistvenem obsegu ne izpolni obveznosti na podlagi načrta prestrukturiranja, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta prestrukturiranja jasno, da dolžnik ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzel na podlagi načrta, če dolžnik nima težav s solventnostjo ali jih je rešil in prestrukturiranje terjatev upnikov ni več pošteno za upnike zaradi bistvene spremembe okoliščin, če je dolžnik namerno ali iz hude malomarnosti predložil stvarno nepravilne ali nepopolne informacije o svojem premoženju, dohodku, upnikih ali obveznostih, če je dolžnik izvedel plačila upnikom, ki v načrtu prestrukturiranja niso navedeni, s čimer je bistveno škodoval interesom drugih upnikov, če dolžnik ne pomaga sodišču ali svetovalcu pri izvajanju nadzorne obveznosti ali ne zagotovi informacij, potrebnih za izvajanje nadzora, ali če dolžnik ne plača zneska, ki ga je sodišče določilo kot polog. Pravica do terjatve upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta prestrukturiranja, se zoper dolžnika obnovi v prvotnem znesku. Upoštevati je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta prestrukturiranja.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 12/02/2018

Plačilna nesposobnost - Grčija

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katere premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti je mogoče uvesti zoper gospodarske subjekte in združenja oseb s pravno osebnostjo, ki sledijo ekonomskemu cilju.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Predlog za začetek postopka mora na prvostopenjskem sodišču (*eisangeléas protodikón*) vložiti sam dolžnik, upnik s pravnim interesom ali državni tožilec, če za to obstaja javni interes. Pogoji za začetek postopka: (a) kadar predlog vloži upnik, je moral dolžnik ustaviti plačila; (b) kadar vlogo vloži dolžnik, zadostuje verjetnost, da ne bo zmožen poplačati svojih dolgov. Sodišče določi datum ustavitve plačil, ki je največ dve leti pred datumom objave sodbe. Predsednik sodišča lahko na zahtevo katere koli osebe, ki ima pravni interes, odredi kakršen koli ukrep, ki naj bi bil nujen za preprečitev morebitnih sprememb dolžnikovega premoženja v škodo upnikov. Taki ukrepi samodejno prenehajo z izdajo sodbe o razglasitvi insolventnosti.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajno maso (*ptocheutikí periousía*) sestavlja vse premoženje – ne glede na njegovo lokacijo –, ki je na datum razglasitve insolventnosti v lasti dolžnika. Ne vključuje (a) morebitnega nezasegljivega premoženja, tj. stvari, ki so neizogibno potrebne za osnovno preživetje dolžnika in njegove družine, in stvari, ki jih dolžnik potrebuje za delo, s katerim se preživlja, ali (b) morebitnega premoženja, ki je izključeno s posebnimi zakonskimi določbami. Prav tako ne vključuje premoženja, ki ga je dolžnik pridobil po razglasitvi insolventnosti.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Dolžnik z razglasitvijo insolventnosti samodejno izgubi pravico do upravljanja premoženja, tj. da z njim razpolaga in ga odtuji. Kakršen koli dolžnikov posel upravljanja premoženja brez soglasja upravitelja (*syndikos*) je neizvršljiv. Premoženje upravlja upravitelj. Dolžnik lahko upravlja svoje premoženje samo v izjemnih primerih, določenih v zakonu. Imenovani upravitelj mora biti odvetnik z vsaj petletnimi izkušnjami. Njegovo delo nadzoruje sodnik poročevalec sodišča (*eisigitís dikastís*). Za nekatere posle upravljanja upravitelj potrebuje dovoljenje sodišča, ki obravnava zadevo v zvezi z insolventnostjo (stečajno sodišče, *ptocheutikó dikastírio*). Stečajno sodišče je zadnji nadzornik, pristojen za usmerjanje postopka v primeru insolventnosti.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Razglasitev insolventnosti ne vpliva na upnikovo pravico, da uveljavlja pobot zoper nasprotni zahtevek dolžnika, če so bili pogoji za pobot izpolnjeni pred razglasitvijo insolventnosti. Morebitna prepoved pobota velja tudi v postopku v primeru insolventnosti.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Vse dvostranske pogodbe, ki na datum razglasitve insolventnosti še niso izpolnjene in katerih stranka je dolžnik, ostanejo veljavne, razen če zakonik o insolventnosti določa drugače. Upravitelj ima na podlagi dovoljenja sodnika poročevalca pravico izpolniti obveznosti vseh veljavnih pogodb in od nasprotnih strank zahtevati njihovo izpolnitev. Vse trajne pogodbe ostanejo veljavne, razen če zakon določa drugače. Finančne pogodbe so izključene. Določbe insolvenčnega prava ne vplivajo na pravico do odpovedi pogodbe v skladu z zakonom ali pogodbo. Razglasitev insolventnosti je podlaga za odpoved pogodb osebne narave, katerih stranka je dolžnik. Upravitelj lahko prenese pogodbeno razmerje, v katerem je dolžnik stranka, na tretjo osebo. Delovno razmerje z razglasitvijo insolventnosti preneha.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Z razglasitvijo insolventnosti se vsi postopki, ki so jih posamezni upniki zoper dolžnika uvedli za poravnavo ali izpolnitev zahtevkov, v okviru insolventnosti samodejno prekinajo, brez poseganja v določbe o zavarovanih upnikih, v zvezi s katerimi prekinitve ne velja za zavarovanje s premoženjem v stečajni masi. Vendar lahko za navedene upnike pod nekaterimi pogoji velja nekajmesečni odlog.

Natančneje, z razglasitvijo insolventnosti so prepovedana naslednja dejanja: nadaljevanje izvršbe, vlaganje tožb za izpolnitev ali ugotovitvenih tožb, nadaljevanje takih pravnih, vlaganje ali obravnavanje pritožb ter izdajanje upravnih ali davčnih aktov oziroma njihovo izvrševanje v zvezi s premoženjem v stečajni masi.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Upravitelj nadaljuje vse pravde, ki na datum razglasitve insolventnosti še niso končane, če je dolжник v njih upnik. Če je dolжник, se pravde prekinejo, sledi pa postopek prijave in preverjanja terjatev.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki morajo terjatve do dolžnika prijaviti pri sodnem uradniku za stečaje (*grammatéas ton ptocheúseon*). Vsi upniki, ne glede na prednostne pravice ali zavarovanje, vključno s tistimi, katerih terjatve so pogojne, oblikujejo skupščino upnikov (*synéleusi ton pistotón*). Prva skupščina se skliče s sodbo, s katero se razglasi insolventnost. Skupščina lahko izvoli tričlanski upniški odbor (*epitropí pistotón*), ta pa lahko nato imenuje skupnega predstavnika vseh članov. Tričlanski upniški odbor spremlja potek postopka v primeru insolventnosti.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Po popisu dolžnikovega premoženja in nepremičnega premoženja se lahko upravitelj posvetuje s sodnikom poročevalcem in zaprosi za dovoljenje za prodajo blaga ali premoženjskih predmetov, ki so vključeni v stečajno maso, vendar je namen take prodaje samo kritje tekočih potreb. Šele ko je preverjanje upnikov končano in če ni sprejet ali potrjen načrt reorganizacije podjetja ali če je tako sprejetje ali potrditev preklicana, lahko upravitelj unovči dolžnikovo premoženje in izkupiček razdeli med upnike, pri čemer odproda podjetje kot celoto ali posamezne dele njegovega premoženja. Dolžnikovo nepremično premoženje se lahko odproda samo z dovoljenjem stečajnega sodišča, danim na zahtevo upravitelja in na podlagi poročila sodnika poročevalca.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve lahko prijavijo in dokumentacijo sodnemu uradniku za stečaje predložijo vsi dolžnikovi upniki, ne glede na to, ali so njihove terjatve prednostne ali ne, in ne glede na to, ali so zavarovane s premoženjem ali ne. V postopek v primeru insolventnosti se vključijo upniki, ki imajo na datum razglasitve insolventnosti pogodbeno denarno terjatev do dolžnika, ki je že nastala in jo je mogoče uveljavljati na sodišču. Terjatev, ki nastanejo po začetku postopka v primeru insolventnosti, ni mogoče prijaviti. Sodni stroški upravitelja, stroški, ki nastanejo pri upravljanju stečajne mase, nagrada upravitelju in morebitne terjatve v zvezi s stečajno maso (*omadiká pistómata*) se odštejejo vnaprej, po odločitvi za unovčenje stečajne mase, in poplačajo pred razvrstitvijo dolžnikovih upnikov.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Terjatve je treba pisno prijaviti pri sodnem uradniku za stečaje, pri čemer je treba podrobno navesti vrsto, razlog, datum nastanka itd., v enem mesecu po objavi sodbe o razglasitvi insolventnosti v biltenu sodnih objav odvetniškega sklada (*Deltío Dikastikón Dimosieúseon tou Tameíou Nomikón*). Če se zgoraj navedeni rok izteče, lahko upnik še vedno vloži ugovor (*anakopí*) in zahteva, naj stečajno sodišče preveri njegovo terjatev. Za preverjanje velja naslednje: (a) upravitelj ga v navzočnosti sodnika poročevalca opravi tri dni po izteku roka, določenega za prijavo terjatev; (b) upnik, katerega terjatev se preverja, se lahko preverjanja udeleži osebno ali po ustrezno pooblaščen tretji osebi; (c) preverjanje se opravi tako, da se upnikova dokumentacija primerja z dolžnikovimi knjigami in dokumentacijo; (d) sodnik poročevalec sestavi poročilo o preverjanju upnikov; (e) v primeru dvoma sodnik poročevalec odloči o sprejetju terjatev, ki jo lahko sprejme tudi začasno; (f) med preverjanjem lahko dolжник, upravitelj in upniki, katerih terjatve so bile že sprejete, podajo ugovore. Posebno spletno mesto, na katerem bi bili objavljeni posebni obrazci za zgoraj navedeni postopek, ne obstaja. So pa posebni obrazci na voljo pri sodnem uradniku za stečaje na prvostopenjskem sodišču (*proto dikeío*).

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Ko je sprejeta odločitev o unovčenju stečajne mase, upravitelj brez nepotrebnega odlašanja sestavi razdelitveni seznam in ga predloži sodniku poročevalcu. Ta razglasi seznam za izvršljiv in ga da razobesiti v svojem uradu. Pri razdelitvi se upoštevajo naslednje splošne prednostne pravice: (i) terjatve, ki izhajajo iz najrazličnejših vrst financiranja za zagotovitev nadaljnjega poslovanja dolžnika; (ii) terjatve za stroške dolžnikovega zdravljenja in pogrebne stroške; (iii) terjatve za preskrbo s potrebno hrano; (iv) terjatve zaposlenih v zvezi z njihovo zaposlitvijo, odvetniški honorarji; (v) terjatve kmetov; (vi) terjatve Helenske države

in lokalnih organov; (vii) terjatve jamstvenega sklada (*synengyitikó*) in posebne prednostne pravice upnikov, tj. prednostne terjatve na določenih dolžnikovih premoženjih ali nepremičninah ali znesku denarja. Če se prednostne pravice v primeru izkupička od odprodaje premoženja ali zneska denarja prekrivajo, se smiselno uporabijo ustrezne določbe zakonika o civilnem postopku.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Dolžnik in upravitelj lahko stečajnemu sodišču predložita načrt reorganizacije. Vključevati mora informacije o finančni zmogljivosti in predlaganem poplačilu upnikov, opis ukrepov, ki naj bi se sprejeli, kot so organizacijske spremembe in poslovni načrti, oblikovanje pravic in splošno razvrstitev vsakega upnika itd. Stečajno sodišče načrt samodejno predhodno prouči v 20 dneh po predložitvi in ga lahko zavrne iz posebnih razlogov, določenih z zakonom. Če sodišče načrta ne zavrne, določi najmanj trimesečni rok, v katerem morajo upniki načrt sprejeti ali ne, in datum, na katerega se morajo sestati. Razprava in glasovanje o načrtu potekata v navzočnosti sodnika poročevalca. Za sprejetje načrta je potrebna posebna večina. Ko upniki sprejmejo načrt reorganizacije, se ta predloži sodišču v potrditev. Ko je izdana pravnomočna sodba o odobritvi načrta, postane ta zavezujoč za vse upnike, ne glede na njihovo razvrstitev in ne glede na to, ali so prijavili terjatve ali ne. Postopek v primeru insolventnosti se konča. Upniki lahko začnejo individualni postopek.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Ko se razglasi, da je postopek v primeru insolventnosti končan, se odvzem premoženja dolžniku prekliče, dolžnik spet prevzame razpolaganje s svojim premoženjem in upniki lahko začnejo individualni postopek. Natančneje, postopek v primeru insolventnosti se konča z odprodajo premoženja, upravitelj pa v enem mesecu predloži poročilo.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški in izdatki, nastali v postopku v primeru insolventnosti, bremenijo stečajno maso.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Vsa dejanja dolžnika v obdobju od ustavitve plačil do razglasitve insolventnosti („obdobje izpodbojnosti“, *ýpopti períodos*), ki so v škodo vseh upnikov, se lahko razveljavijo (dejanja, ki se lahko razveljavijo, *práxeis dynitíkis anáklisis*) ali jih je treba razveljaviti (dejanja, ki se obvezno razveljavijo, *práxeis ypochreotíkis anáklisis*), odvisno od pogojev, določenih z insolvenčnim pravom. Tožbo za razveljavitev lahko pri stečajnem sodišču vložijo upravitelj ali pod določenimi pogoji upnik. Vsak, ki je dolžnikovo premoženje pridobil na podlagi razveljavnega dejanja, ga mora vrniti v stečajno maso.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/02/2018

Plačilna nesposobnost - Španija

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti, imenovan *concurso de acreedores* („skupščina upnikov“), se uporablja za civilne dolžnike in trgovce, ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe. Z zakonom št. 25/2015 z dne 28. julija 2015 so bile uvedene specifikacije za postopek v primeru insolventnosti, kadar je dolžnik fizična oseba, zlasti da bi bil lahko dolžnik razbremenjen dolgov, ki niso poravnani med postopkom.

Vsakega dolžnika je mogoče razglasiti za insolventnega, ne glede na to, ali gre za fizično osebo (vključno z mladoletniki ali osebami, ki niso poslovno sposobne) ali pravno osebo, za podjetnika ali potrošnika, čeprav zakon vsebuje nekaj specifikacij v zvezi z vrsto zadevnega dolžnika, zlasti v primeru gospodarskih družb ali potrošnikov.

Pravne osebe je mogoče razglasiti za insolventne tudi, če so v likvidaciji. Pri tem ni pomembno, ali so del skupine podjetij, saj se lahko za insolventno razglasi eno ali več podjetij, ki so del skupine, ne pa skupine kot take.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko začne v zvezi z dediščino, če se ta ne sprejme brezpogojno.

Organov, ki predstavljajo ozemeljsko organiziranost države, organov javnega sektorja in drugih oseb javnega prava ni mogoče razglasiti za insolventne.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

2.1 Pogoji za začetek postopka v primeru insolventnosti

V zakonu so določeni nekateri subjektivni in objektivni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za začetek postopka v primeru insolventnosti:

A) Subjektivni pogoj: vsakega dolžnika je mogoče razglasiti za insolventnega, ne glede na to, ali gre za fizično ali pravno osebo, podjetnika ali potrošnika, čeprav zakon vsebuje nekaj specifikacij v zvezi z vrsto zadevnega dolžnika, zlasti v primeru gospodarskih družb ali potrošnikov.

Organov, ki predstavljajo ozemeljsko organiziranost države, organov javnega sektorja in drugih oseb javnega prava ni mogoče razglasiti za insolventne.

B) Objektivni pogoj: insolventnost dolžnika, opredeljena kot nesposobnost rednega plačevanja njegovih obveznosti.

2.2 Strani, ki lahko vložijo zahtevek za začetek postopka

Zahteve za vložitev zahtevka se razlikujejo glede na to, ali zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti vložijo dolžnik ali upniki.

Če zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti vložijo dolžnik (prostovoljni postopek), mora pred sodiščem dokazati, da je že insolventen ali da mu grozi insolventnost, tj. da ne more redno plačevati svojih obveznosti. Če je dolžnik že insolventen, mora v dveh mesecih, potem ko izve ali bi moral izvedeti za svojo insolventnost, vložiti zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Vendar pa lahko dolžnik v skladu z zakonom v tem dvomesečnem obdobju obvesti sodišče, da se z upniki pogaja o sporazumu za refinanciranje dolga; v tem primeru se to obdobje med pogajanjem prekine in upniki ne morejo začeti ločenih izvršilnih postopkov v zvezi s premoženjem, ki ga dolžnik tri mesece potrebuje za svoje delovanje. Po izteku tega obdobja morajo dolžniki, če ne sklenejo sporazuma z upniki, v enem mesecu vložiti zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Zahtevku morajo priložiti nekatere dokumente, kot so poročilo o njihovi gospodarski dejavnosti, popis sredstev, seznam upnikov z navedenimi kreditnimi jamstvi, seznam zaposlenih in njihovih računov, če so jih obvezani voditi.

Dolžniki, ki so lahko fizične ali pravne osebe, morajo vložiti zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti, če so že insolventni, kar pomeni, da ne morejo redno plačevati svojih obveznosti. Po drugi strani so dolžniki ob grozeči insolventnosti (insolventnost še ne obstaja, vendar se pričakuje) zgolj upravičeni do vložitve zahtevka za izdajo sklepa o insolventnosti.

Vložitev zahtevka pri gospodarskem sodišču (*juzgado de lo mercantil*) mora izpolnjevati nekatere obvezne zahteve iz člena 6(2) zakona o insolventnosti (*Ley Concursal*): poročilo o finančni in pravni zgodovini dolžnika; navedba, ali opravlja gospodarsko dejavnost; če je pravna oseba, mora navesti svoje delničarje ali upravitelje in uradnega revizorja; popis sredstev in pravic z ustreznimi informacijami za njihovo identifikacijo; abecedni seznam upnikov, z navedbo naslova ter zneska in zapadlosti terjatev, ter obstoječa jamstva; če je ustrezno, seznam zaposlenih; če mora dolžnik voditi račune, mora predložiti poslovne knjige; če je dolžnik del skupine podjetij, mora to navesti in predložiti konsolidirane računovodske izkaze skupine.

Dolžniki morajo sodelovati s sodnikom, pristojnim za postopek v primeru insolventnosti, in upravitelji, ne le v pasivnem smislu izpolnjevanja njihovih zahtev, ampak tudi v aktivnem smislu sporočanja vsega pomembnega. Ta obveznost vključuje tudi obveznost nastopa pred sodiščem in upravitelji, sodelovanja in obveščanja. Te obveznosti vplivajo na dolžnike, ki so fizične osebe in dejanski ali pravni direktorji pravnih oseb, bodisi trenutno ali pa so to funkcijo opravljali v preteklih dveh letih. Če ta obveznost ni izpolnjena, se za namene razglasitve krivdne insolventnosti predvideva, da je prišlo do namerne kršitve ali hude malomarnosti (v primerih, za katere se uporablja oddelek o krivdnosti, tj. zaradi škodljivega dogovora ali začetka likvidacijskega postopka).

Dolžnik je lahko razglašen za odgovornega za insolventnost in kaznovan. Eden od namenov postopka v primeru insolventnosti je proučiti vzroke za insolventnost in zlasti, ali je ravnanje dolžnika ali drugih oseb, ki so z njim neposredno ali postransko povezane, prispevalo k njenemu nastanku ali jo še povečalo. To vključuje obrazložitev ustreznih obveznosti z uporabo preglednice sankcij iz člena 172 in 172a zakona o insolventnosti.

2.3 Začetek postopka in datum začetka veljavnosti postopka

Sodnik mora proučiti predloženo dokumentacijo in če je insolventnost ali grozeča insolventnost utemeljena, razglasiti dolžnika za insolventnega z dnem vložitve zahtevka ali naslednjim dnem. Če je predložena dokumentacija nepopolna, lahko sodnik dovoli enkratno petdnevno obdobje za njeno dopolnitev.

Zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti lahko vloži tudi kateri koli upnik; v tem primeru gre za obvezni postopek (*curso necesario*). Upniki, ki vložijo zahtevek za izdajo sklepa o insolventnosti, morajo zagotoviti dokaze o obstoječi insolventnosti dolžnika in predložiti dokazilo o nalogu za izvršbo zoper dolžnika, ki dokazuje, da za izterjavo dolga niso bila pridobljena zadostna sredstva, ali pa morajo zagotoviti dokaze o nekaterih dejstvih, na podlagi katerih je mogoče domnevati o insolventnosti, kot so: dolžnik je na splošno prenehal plačevati obveznosti; obstoj široko razširjenega rubeža premoženja dolžnika; hitro prikritje ali likvidacija premoženja ali neplačilo nekaterih dolgov (davkov, nadomestil za socialno varnost, terjatev delavcev).

Če zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti vloži upnik, je dolžnik pozvan in lahko ugovarja sklepu o insolventnosti. V takih primerih sodnik skliče zaslišanje, na katerem lahko stranke predložijo dokaze z nekaterimi omejitvami; sodnik mora odločiti, ali je dolžnik že insolventen ali ne, ter, če je ustrezno, izdati sklep o insolventnosti. Postopek se začne tudi, če dolžnik sprejme sklep o insolventnosti, ga ne izpodbija ali ne pride na zaslišanje.

Dolžniki, ki so fizične osebe v primerih obstoječe ali grozeče insolventnosti in katerih obveznosti ne presegajo pet milijonov evrov, lahko vložijo zahtevek za začetek postopka za sklenitev *izvensodnega dogovora o plačilu*. To lahko storijo tudi pravne osebe, ki izpolnjujejo zahteve iz člena 231 zakona o insolventnosti.

Sklep o začetku postopka v primeru insolventnosti začne veljati po njegovi izdaji, tudi če je vložena pritožba.

2.4 Objava sklepa o insolventnosti

Sklep o insolventnosti mora biti po možnosti objavljen v elektronskih medijih, v Uradnem listu Španije pa mora biti objavljen povzetek sklepa, kljub temu pa lahko sodnik odredi njegovo objavo v več medijih, če se mu to zdi nujno potrebno.

2.5 Začasni ukrepi

Sodnik lahko po sprejetju zahtevka za začetek postopka v primeru insolventnosti na zahtevo osebe, ki je vložila zahtevek, in če je ustrezno, po zagotovitvi jamstva za kritje morebitnih obveznosti, sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se premoženje dolžnika ne odtuji, na način, naveden v splošnem procesnem pravu.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

3.1 Premoženje, ki je del stečajne mase

Vse premoženje in pravice dolžnika so ob izdaji sklepa o insolventnosti del stečajne mase ali „premoženja, zajetega v postopku“, pa tudi tistega, ki ga dolžnik pridobi ali se izterja med postopkom. Izvzeto je premoženje, ki je z zakonom razglašeno za nezasegljivo.

Upniki s prednostnimi pravicami do ladij ali zrakoplovov lahko ločijo to premoženje od stečajne mase s sprejetjem ukrepov, ki jih dovoljuje sektorska zakonodaja.

Če so dolžniki v postopku v primeru insolventnosti fizične osebe in so poročeni, je njihovo ločeno premoženje del sredstev, zajetih v postopku, če pa imajo dogovor o skupnostni lastnini, se vključi tudi skupno premoženje, če je potrebno za kritje dolžnikovih obveznosti.

Postopek v primeru insolventnosti ne zahteva prekinitve dolžnikove dejavnosti in dolžnik lahko nadaljuje poslovanje družbe v skladu z dogovorom o podelitvi dovoljenja ali začasnem odvzemu njegovih pooblastil. Načeloma je treba od upraviteljev pridobiti dovoljenje za upravljanje ali odtujitev sredstev v primerih nadzora dolžnikovih pooblastil, vendar se lahko za nekatera dejanja splošne narave dovoljenje podeli, če so del običajne dejavnosti podjetja. Načeloma do odobritve dogovora z upniki ali začetka likvidacijskega postopka ni mogoče bremeniti premoženja za financiranje insolventne družbe brez dovoljenja sodnika. V naslednjem oddelku so pojasnjeni dogovori za začasen odvzem ali nadzor dolžnikovih pooblastil.

Polovica financiranja z novimi gotovinskimi prihodki v okviru postopka refinanciranja se šteje za terjatev do stečajne mase.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

4.1 Pooblastila dolžnika

Načeloma se prostovoljni in obvezni postopek (člen 22) razlikujeta glede na izhodiščno točko. Pri prvem dolžnik še naprej upravlja svoje premoženje in razpolaga z njim ter je predmet nadzora upravitelja, od katerega mora pridobiti dovoljenje ali privolitvev. Pri obveznem postopku se pooblastila dolžnika za upravljanje njegovega premoženja in razpolaganje z njim začasno odvzamejo in dolžnika nadomesti upravitelj. Namen ureditve ni kaznovati dolžnika, ampak ohraniti premoženje in zaščititi rezultat postopka.

Vendar je merilo nadaljevanje dolžnikove gospodarske dejavnosti, glede katere člen 44 določa, da lahko upravitelj pripravi katalog dejavnosti, ki so zaradi svoje narave in obsega izvzete iz potrebnega nadzora. Sistem je prilagodljiv, saj lahko sodnik v primeru prostovoljnega postopka na podlagi utemeljene odločitve odredi začasni odvzem pooblastil, v primeru obveznega postopka pa zgolj nadzor, na podlagi dovoljenja ali dogovora o soglasju, z navedbo tveganj, za katera upa, da se jim bo mogoče izogniti, in koristi, za katera upa, da bodo pridobljene.

Enako se lahko na zahtevo upravitelja prvotni dogovor o omejitvi ali izmenjavi pooblastil spremeni v kateri koli poznejši fazi, prav tako na podlagi utemeljene odločitve in po zaslišanju dolžnika (sprememba ni samodejna), z zahtevo, da se ta sprememba objavi enako kot sklep o insolventnosti.

Po končanju postopka prenehajo veljati tudi omejitve pooblastil. Sicer pa se podaljša do odobritve dogovora z upniki, s katerim se lahko določijo ukrepi za omejitev ali prepoved dolžnikovih pooblastil. Če se postopek zaradi insolventnosti konča z likvidacijo, začetek te faze pomeni začasen odvzem dolžnikovih pooblastil.

Praviloma je namen zakona o insolventnosti, da premoženje dolžnika, zajeto v postopku v primeru insolventnosti, ostane nespremenjeno, vendar se v nekaterih primerih del dolžnikovega premoženja lahko proda v postopku v primeru insolventnosti, in sicer na podlagi dovoljenja sodnika, ki se v nekaterih primerih ne zahteva. V postopku v primeru insolventnosti je mogoča tudi prodaja proizvodnih enot, in sicer na način, kot je določen v členu 146a.

Kot izjema od splošnega pravila nadaljevanja dejavnosti dolžnika je določeno, da se lahko na zahtevo upravitelja ter po zaslišanju dolžnika in predstavnikov delavcev dolžnikove pisarne zaprejo ali se prekine njegova dejavnost. Če to vključuje kolektivno prenehanje, zadržanje izvajanja ali spremembo pogodbe o zaposlitvi, mora sodnik ravnati v skladu s posebnimi pravili.

Zakon tudi določa, da se posebne obveznosti v zvezi z računi dolžnika in učinki postopka v primeru insolventnosti na upravljalvske organe insolventnih pravnih oseb urejajo ločeno.

4.2 Imenovanje in pooblastila upraviteljev v postopku v primeru insolventnosti

Upravitelj je oseba ali organ, ki je potreben za pomoč sodniku in mu je zaupano vodenje postopka v primeru insolventnosti. Po začetku postopka v primeru insolventnosti sodnik odredi začetek druge faze postopka, ki vključuje vse v zvezi z imenovanjem, ureditvenimi določbami, pooblastili in odgovornostmi upravitelja.

Upravitelj je v skladu z zakonsko določenimi pogoji izbran med fizičnimi in pravnimi osebami, prostovoljno vpisanimi v javni register insolventnosti (*Registro Público Concursal*). Za te namene je vzpostavljeno razlikovanje med postopki v primeru insolventnosti majhnega, srednjega in velikega obsega. Prvo imenovanje s seznama se izvede z žrebom, nato pa se, razen pri postopkih v primeru insolventnosti velikega obsega, v katerih lahko sodnik imenuje upravitelja, ki se mu zdi najprimernejši, navedejo razlogi, ob upoštevanju zakonsko določenih meril. Če postopek v primeru insolventnosti vključuje kreditne institucije, mora sodnik imenovati upravitelja med osebami, ki jih predlaga sklad za urejeno prestrukturiranje bank (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*). Sodnik mora imenovati upravitelje med osebami, ki jih predlaga nacionalna komisija za trg vrednostnih papirjev (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*), če obravnava postopek, ki vključuje institucije, ki so predmet njenega nadzora, ali konzorcij za zavarovalniške odškodnine (*Consortio de Compensación de Seguros*) v primeru zavarovalnic.

Po navadi je imenovan samo en upravitelj. Izjemoma lahko sodnik v postopku v primeru insolventnosti, utemeljenem z javnim interesom, kot drugega upravitelja imenuje upnika javne uprave ali upnika osebe javnega prava, ki je povezan z zadevno javno upravo.

V členu 33 zakona o insolventnosti so podrobno pojasnjene naloge upraviteljev, ki so razvrščene na: naloge postopkovne narave; naloge v zvezi z dolžnikom ali njegovimi upravljavskimi organi; naloge v zvezi z zadevami s področja dela; naloge v zvezi s pravicami upnikov; naloge, povezane s poročanjem in vrednotenjem; naloge v zvezi z unovčenjem ali likvidacijo premoženja ter tajniške naloge. Njihova najpomembnejša naloga je predložitev poročila iz člena 75, ki mu morajo dodati predlog za popis premoženja in seznam upnikov.

Plačilo upraviteljev določi sodnik v skladu z lestvico honorarjev, določeno v kraljevem odloku št. 1860/2004 z dne 6. septembra 2004.

Imenovani upravitelj mora sprejeti funkcijo in ga sodnik lahko zavrne ali razreši, če za to obstaja utemeljen razlog. Upravitelji lahko imenujejo tudi pooblaščenec pomočnike, da jim pomagajo opravljati naloge.

4.3 Stečajni sodnik

Pristojnost za vodenje postopka v primeru insolventnosti ustreza področju gospodarskega pravosodja kot specializirane veje civilnega pravosodja. Sodnik razglasi insolventnost in vodi postopek. V členu 86 systemskega zakona št. 6/1985 z dne 1. julija 1985 o sodstvu (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) je naveden seznam pristojnosti sodnikov gospodarskega sodišča, vključno zlasti z vsemi vprašanji v zvezi s postopkom v primeru insolventnosti.

Sodnik lahko s sklepom o insolventnosti ali pred tem kot preventivni ukrep omeji temeljne pravice dolžnika. Te omejitve lahko vključujejo: (a) prestrežanje poštnih in telefonskih komunikacij; (b) obveznost prebivanja na istem območju, kot je njegov naslov, z možnostjo hišnega pripora ter (c) vnos in iskanje prebivališča. Če je dolžnik pravna oseba, se ti ukrepi lahko sprejmejo tudi v zvezi z vsemi ali nekaterimi njegovimi trenutnimi direktorji ali upravitelji in tistimi, ki so to funkcijo opravljali v prejšnjih dveh letih.

Člen 8 zakona o insolventnosti podeljuje izključno in izključevalno pristojnost stečajnemu sodniku glede sklopa zadev, ki na splošno obsegajo vse ukrepe, usmerjene v razmerje z dolžnikovim premoženjem ali vplivajo nanj. Sodnik je pristojen tudi za sprejemanje odločitev v zvezi s kolektivnim začasnim prenehanjem izvajanja pogodb o zaposlitvi, kadar je delodajalec razglašen za insolventnega, in za obravnavanje tožb zaradi odgovornosti zoper direktorje ali upravitelje insolventne družbe.

Za predhodno odločanje in zgolj za namene postopka v primeru insolventnosti se lahko pristojnosti sodnika razširijo tudi na upravne ali socialne zadeve, neposredno povezane s postopkom v primeru insolventnosti.

Zakon o insolventnosti določa pravila o mednarodni in krajevni pristojnosti ter posebna pravila o postopku, ki ga je treba upoštevati in ki ima prednost pred postopki, določenimi v splošni procesni zakonodaji.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti ni mogoč pobot terjatev dolžnika. Vendar pa je pobot dovoljen, če so bile njegove zahteve izpolnjene pred izdajo sklepa o insolventnosti, tudi če je odločba izdana pozneje. Te zahteve so na splošno določene v členu 1196 civilnega zakonika (*Código Civil*) (vzajemnost terjatev, enotnost dolgov ter njihova zapadlost in izterljivost).

Postopki v primeru insolventnosti s tujim elementom so izvzeti iz tega pravila, če zakonodaja, ki se uporablja za vzajemno terjatev dolžnika, to dovoljuje v primerih insolventnosti.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

6.1 Učinki na pogodbe, katerih stranka je dolžnik

Zakon o insolventnosti ureja učinke postopkov v primeru insolventnosti na pogodbe, ki jih dolžnik sklene s tretjimi osebami in ki do izdaje sklepa o insolventnosti niso izpolnjene. Vprašanje se obravnava ob upoštevanju dvostranskih pogodb, saj enostranske pogodbe določajo priznavanje terjatev tretjih upnikov ali zahteve za vključitev njihovih terjatev v premoženje, zajeto v postopku, kot je navedeno v členu 61. Pogodbe, sklenjene z javnimi upravami, ureja posebno upravno pravo.

V členu 61(2) je načeloma določeno, da sam sklep o insolventnosti ne vpliva na pogodbe z vzajemnimi obveznostmi, ki jih mora izpolniti dolžnik ali druga stranka. Obveznosti dolžnika se odbijejo od stečajne mase. Kakršno koli nadomestilo, ki izhaja iz prekinitve, se prav tako šteje za terjatev do stečajne mase.

Za povečanje veljavnosti teh pogodb se po zakonu vsaka klavzula, ki določa pravico do preklica ali prekinitve pogodbe zgolj zato, ker je bila ena od strank razglašena za insolventno, šteje za neveljavno.

Če je to v interesu postopka v primeru insolventnosti, lahko upravitelj (v primeru začasnega odvzema) ali dolžnik (v primeru nadzora) zahteva, da stečajni sodnik prekine pogodbo. V takih primerih mora sodnik pozvati dolžnika, upravitelja in drugo pogodbeno stranko, da nastopijo pred sodiščem. Če tisti, ki nastopijo pred sodiščem, dosežejo dogovor, sodnik izda sklep o prekinitvi pogodbe. V nasprotnem primeru se spor obravnava v okviru priložnostnega postopka v primeru insolventnosti in sodnik odloči o vsem, kar je povezano z vračilom plačil in nadomestilom, ki se bodo odbili od stečajne mase ter so lahko precejšnji, če je znesek visok.

6.2 Prekinitev zaradi kršitve pogodbe

V skladu s členom 62 sklep o insolventnosti ne vpliva na prekinitev dvostranskih pogodb zaradi poznejše kršitve s strani katere koli stranke. V primeru pogodb o neprekinjenem delovanju se lahko pooblastilo za prekinitev dodeli, če je do kršitve prišlo pred izdajo sklepa o insolventnosti. Vendar tudi če obstajajo razlogi za prekinitev, lahko sodnik ob upoštevanju interesov postopka v primeru insolventnosti odredi izpolnitev pogodbe s plačili dolgovanih zneskov ali plačili, ki jih mora dolžnik izvesti iz stečajne mase.

Postopke za prekinitev pogodb je treba začeti pred stečajnim sodnikom s priložnostnim postopkom v primeru insolventnosti. Ko je zahteva podprta (in s tem prekinitev sklenjene pogodbe), morebitne neporavnane obveznosti niso več veljavne. Kar zadeva zapadle obveznosti, postopek v primeru insolventnosti vključuje terjatve upnikov, ki so izpolnili svoje pogodbene obveznosti, če je do kršitve dolžnika prišlo pred izdajo sklepa o insolventnosti; če je do kršitve prišlo po izdaji sklepa, se terjatve pogodbenic, ki so izpolnile svoje obveznosti, odbijejo od stečajne mase. Terjatve vključujejo morebitna nadomestila za škodo (člen 62(4)).

Člen 64 zakona vsebuje posebne določbe, ki urejajo učinke na pogodbe o zaposlitvi, naslednji člen pa ureja učinke na pogodbe z višjim vodstvom.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

7.1 Prepoved novih tožb zoper ugotovitevno sodbo

Sodniki civilnih in delovnih sodišč ne smejo sprejeti tožb, ki bi jih moral obravnavati stečajni sodnik (predvsem tistih zoper dolžnikovo premoženje).

Če se taka tožba pomotoma sprejme, se odredi končanje vseh postopkov in vse pritožbe so neveljavne. Sodniki gospodarskega sodišča se morajo prav tako vzdržati sprejemanja tožb, vloženih po začetku postopka v primeru insolventnosti in do njegovega zaključka, če te tožbe vključujejo terjatve, povezane z obveznostmi družb, do direktorjev insolventnih kapitalskih družb, ki so kršile svoje obveznosti, če obstajajo razlogi za likvidacijo.

7.2 Učinki sklepa o insolventnosti na izvršilne postopke in postopke pobiranja davkov zoper dolžnikovo premoženje

Na splošno velja, da po začetku postopka v primeru insolventnosti ni dovoljeno začeti posameznega, sodnega ali izvensodnega postopka, prav tako pa se ne sme nadaljevati upravni postopek ali postopek pobiranja davkov zoper dolžnikovo premoženje. Če je ta prepoved kršena, se tožba razglasi za nično in neveljavno. Pravilo določa dve izjemi, v katerih se izvrševanje lahko nadaljuje kljub sklepu o insolventnosti, in sicer do odobritve načrta likvidacije: (a) upravni izvršilni postopki, v katerih so bili izdani nalogi za zaplembo, ter (b) izvršilni postopki, povezani z delom, ki vključujejo zaplembo premoženja, ki pripada dolžniku pred izdajo sklepa, in če zaplenjeno premoženje ni potrebno za nadaljevanje poslovanja ali poklicne dejavnosti dolžnika.

Za tekoče izvršilne postopke člen 55(2) določa, da je treba vložene tožbe ustaviti z dnem izdaje sklepa o insolventnosti, vendar pa se lahko ustrezne terjatve obravnavajo v okviru postopka v primeru insolventnosti.

Obstajajo posebna pravila za izvršitev zavarovanja, ki so opisana v naslednjem razdelku, saj to vključuje obravnavanje učinkov na nekatere terjatve.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

8.1 Učinki na ugotovitevne postopke, ki še tečejo v času izdaje sklepa o insolventnosti

Ugotovitevni postopki, ki vključujejo dolžnika in še tečejo ob izdaji sklepa o insolventnosti, se nadaljujejo do pravnomočne sodbe, čeprav bodo ne glede na to postopki pravnih oseb, ki so vložile odškodninsko tožbo zoper svoje direktorje, upravitelje ali revizorje, združeni s postopkom v primeru insolventnosti in se bodo nadaljevali.

Arbitražni postopki: arbitražni sporazumi, ki vključujejo dolžnika, postanejo med postopkom v primeru insolventnosti neveljavni (člen 52); zato je prepovedano začeti postopek v primeru insolventnosti po izdaji sklepa o insolventnosti. Tekoči postopki se nadaljujejo do pravnomočne arbitražne odločbe.

8.2 Pravica dolžnika do vložitve tožb (člen 54)

Zakon določa pravico dolžnika, da vložiti tožbe v skladu s svojimi pooblastili. Na splošno velja, da če je dolžnik pod upravljanjem, ima pravico vložiti tožbe neosebne narave, če pa je pod nadzorom, ima pravico vložiti tožbe z ustreznim dovoljenjem upravitelja, če tožbe vplivajo na dolžnikovo premoženje. V primeru nadzora lahko sodnik, če upravitelj meni, da je vložitev tožbe priporočljiva zaradi interesa postopka v primeru insolventnosti, in če je dolžnik ne vložiti, za to pooblasti upravitelja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

9.1 Udeležba upnikov v postopku v primeru insolventnosti

Upniki lahko pri sodniku vložijo zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti, dolžnik pa lahko oporeka zahtevku, pri čemer se izvede zaslišanje, sodnik pa izda odločbo z nalogom. Če sodnik začne postopek v primeru insolventnosti, se šteje za „obveznega“, kar po navadi pomeni, da dolžnik začasno ne sme več upravljati svojega premoženja in razpolagati z njim ter ga nadomesti upravitelj.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se upnikom odobri enomesečno obdobje od objave sklepa v Uradnem listu Španije, da vložijo terjatve, upravitelj pa mora obvestiti vse upnike, navedene v dokumentaciji dolžnika, o odgovornosti obveščanja o njihovih terjativah. Obdobje je enako tudi za upnike s stalnim prebivališčem v tujini. Taka obvestila morajo biti v pisni obliki in naslovljena na upravitelja, v njih mora biti navedena terjatev s potrebnimi informacijami o znesku, datumih nastanka in zapadlosti terjatve, značilnostih in pričakovani razvrstitvi, če pa se domneva obstoj posebne prednostne pravice, je treba navesti premoženje ali pravice, ki so predmet plačila, ter podrobnosti o njihovem registru. Vključiti je treba tudi podporno dokumentacijo. Ta obvestila so lahko v elektronski obliki.

Upravitelj mora sprejeti odločitev o vključitvi ali izključitvi vsake terjatve ali njenega zneska, pa tudi njene razvrstitve na seznam upnikov, ki bo priložen njihovemu poročilu. Upniki, ki niso zadovoljni s razvrstitvijo ali zneskom terjatve, ali tisti, ki niso bili vključeni, lahko v 10 dneh izpodbijajo poročilo z vložitvijo zahtevka za začetek priložnostnega postopka v primeru insolventnosti, glede katerega sodnik izda odločbo. Upravitelj pred predložitvijo poročila (v 10 dneh pred njeno predložitvijo) pošlje elektronsko sporočilo upnikom, katerih naslov ima, s katerim jih obvesti o osnutku seznama upnikov in popisu. Upniki, ki niso zadovoljni, lahko pišejo upravitelju zaradi odprave kakršne koli napake ali zagotovitve kakršnih koli drugih potrebnih informacij.

Upniki sodelujejo tudi v fazah urejanja in likvidacije. V fazi urejanja lahko predložijo predlog ureditve in lahko tudi pristanejo na upoštevanje prejšnjega predloga ureditve, ki ga je predložil dolžnik. Vsekakor so povabljeni na skupščino upnikov, kjer se bo razpravljalo o ureditvi in glasovalo o njeni odobritvi. Za to je potrebna udeležba večine, določene v členu 124 zakona o insolventnosti. Ta postopek lahko poteka tudi v pisni obliki, če je upnikov več kot 300.

Nekateri upniki lahko oporekajo odobritvi ureditve (tisti, ki se ne udeležijo skupščine, ali tisti, ki jim je nezakonito odvzeta pravica do glasovanja) in lahko, po odobritvi, zahtevajo izvetje iz ureditve.

V fazi likvidacije lahko upniki predložijo pripombe glede načrta likvidacije, ki ga je predložil upravitelj, in glede končnega poročila, preden se postopek v primeru insolventnosti razglasi za končan.

V fazi razvrščanja imajo upniki status stranke ter lahko predložijo pripombe o poročilu upravitelja in mnenju državnega tožilstva, vendar pa ne morejo zakonito vložiti zahtevkov za neodvisno razvrstitev.

Ne nazadnje, kar zadeva končanje postopkov v primeru insolventnosti, lahko upniki predložijo tudi pripombe, s katerimi oporekajo končanju v nekaterih primerih.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

10.1 Odtujitev premoženja v stečajni masi v začetni fazi

Ker se s postopkom v primeru insolventnosti ne prekine dejavnost dolžnika, lahko dolžnik po razglasitvi insolventnosti še naprej razpolaga s svojim premoženjem v skladu z uveljavljeno ureditvijo nadzora: če je upravitelj pod nadzorom, bo potreboval dovoljenje ali privolitev upravitelja, če pa je pod upravljanjem, bo upravitelj odgovoren za odtujitev njegovega premoženja.

Do odobritve ureditve ali začetka faze likvidacije načeloma ni dovoljeno razpolagati s premoženjem v stečajni masi ali ga bremeniti brez dovoljenja sodnika. To ne vključuje: (a) prodaje premoženja, ki ga upravitelj šteje za nepogrešljivo za zagotovitev preživetja družbe ali zadovoljitev denarnih potreb postopka; (b) prodaje premoženja, ki ni nujno za nadaljevanje dejavnosti dolžnika, z zagotovilom, da cena v glavnem ustreza vrednosti, pripisani premoženju v popisu, ter (c) odtujitve premoženja, nujnega za nadaljevanje dejavnosti dolžnika.

V tem zadnjem primeru, ko dolžnik začasno ne sme več upravljati svojega premoženja in razpolagati z njim, lahko upravitelj vnaprej določi ukrepe ali postopke, ki so del poslovanja ali trgovanja družbe in ki jih dolžnik lahko izvaja sam, odvisno od njihove narave in števila. Dolžnik lahko te ukrepe izvaja tudi od izdaje sklepa o insolventnosti do prevzema obveznosti s strani upravitelja.

10.2 Odtujitev premoženja v stečajni masi v fazi likvidacije

V postopku likvidacije obstajata dve glavni fazi:

(a) upravljanje postopkov likvidacije v skladu z načrtom, ki ga pripravi upravitelj in na katerega lahko dolžnik, upniki in predstavniki delavcev predložijo pripombe ter za katerega je potrebna odobritev sodišča. Kjer je to mogoče, si zakon prizadeva za zaščito družbe, zato so v njem določena posebna pravila za prodajo proizvodnih enot. Načrt se lahko izpodbija pred sodnikom, postopke likvidacije pa je treba izvesti v skladu z določbami načrta. Če načrt ni odobren, zakon določa standardna pravila;

(b) poplačilo upnikov, če se plačila lahko začnejo izvajati tudi, če postopek likvidacije še ni končan.

Vendar je treba navesti, da se v tej fazi postopka ne izvedejo vsi postopki likvidacije. Določeno premoženje se lahko unovči v začetni fazi za druge namene in ne za poplačilo upnikov, kot na primer v naslednjih primerih: premoženje, zajeto v postopku, se lahko ohrani s ciljem ohraniti gospodarsko dejavnost dolžnika; upniki s prednostnimi pravicami do ladij ali zrakoplovov lahko to premoženje ločijo od stečajne mase v okviru ukrepov, do katerih so upravičeni v skladu s posebno zakonodajo, in, ne nazadnje, nekateri izvršilni postopki, ki jih posamezni prednostni upniki začnejo pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, lahko nadaljujejo njihov proces in tudi upravne izvršilne postopke, če je bil nalog za zaplembo izdan pred sklepom o insolventnosti.

Prodaja premoženja med likvidacijo načeloma poteka s precejšnjo svobodo v skladu z določbami načrta likvidacije, ki ga odobri sodnik. Upravitelj lahko tudi najame specializirani subjekt za prodajo premoženja, navadno na račun lastnega plačila. Vendar so bila z reformo, izvedeno z zakonom št. 9/2015 z dne 25. maja 2015, določena obvezna pravila, zlasti v zvezi s premoženjem in pravicami, ki so predmet prednostnih terjatev. V zadevah, ki niso zajete v načrtu, se uporabljajo pravila o odprodaji premoženja v posameznih izvršilnih ukrepih v civilnih postopkih. Navadno se premoženje proda prek sistema neposredne prodaje z nekaterimi jamstvi glede obveščanja, odvisno od narave zadevnega premoženja. Dovoljen je tudi prenos za poplačilo nejavnih upnikov.

Zakon določa posebna pravila za prodajo proizvodnih enot v vseh fazah postopka v primeru insolventnosti (na podlagi načela ščitenja družbe), tako da se z enotno prodajno pogodbo vse premoženje prenese, in s posebnimi pravili za prenos obveznosti zadevne dejavnosti.

Načeloma prodaja proizvodnih enot pomeni prenos vseh pogodb, neločljivo povezanih z dejavnostjo, ne pa predpostavko o dolgovi iz obdobja pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, razen če so kupci povezani z dolžnikom ali se uporabljajo delovni predpisi o nasledstvu podjetja. V takih primerih lahko sodnik izda soglasje, da kupec ne predvideva višine plač ali nadomestila, ki ga je treba plačati, preden se da na voljo, ter da se vključi v plačni jamstveni sklad (*Fondo de Garantía Salarial*). Za zagotovitev preživetja družbe lahko novi kupec in delavci sklenejo sporazume za spremembo kolektivnih delovnih pogojev.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se terjatve vseh upnikov, bodisi nezavarovanih ali prednostnih, ne glede na njihovo narodnost in stalno prebivališče, vključijo v obveznosti dolžnika. Cilj, ki temelji na načelu *par condicio creditorum* in načelu skladnosti z zakonom o dividendah (*ley del dividendo*), je zagotoviti enako obravnavanje vseh terjatev v okviru preverjene insolventnosti dolžnika in pri poravnavi vseh njegovih dolgov (člena 49 in 76).

Obstaja pomembno začetno razlikovanje med stečajnimi upniki in upniki, na katere ne vpliva postopek v primeru insolventnosti: upniki stečajne mase.

Terjatve do stečajne mase so opisane v členu 84(2) zakona o insolventnosti z omejenim seznamom, kar pomeni, da se terjatve, ki niso vključene, štejejo za stečajne terjatve. Načeloma, in v veliki večini primerov, so to terjatve, ki nastanejo po izdaji sklepa o insolventnosti kot rezultat postopkov ali nadaljevanja dejavnosti dolžnika, ali terjatve, ki nastanejo zaradi nepogodbene odgovornosti. Vendar pa so vključeni tudi drugi primeri, kot so terjatve iz naslova plač za zadnjih 30 delovnih dni pred izdajo sklepa o insolventnosti v znesku, ki ni višji od dvakratne minimalne zjamčene plače za vse poklice, ter terjatve iz naslova preživitve do dolžnika ali oseb, ki so zakonsko obvezane plačevati preživitvo.

V drugih primerih te terjatve izhajajo iz odločb, izdanih med postopkom, na primer pri ugotavljanju posledic tožb za preklic pravnih dejanj ali kot rezultat preklica pogodb.

Polovica zneska terjatev, ki izhajajo iz novega denarnega dohodka, odobrenega v okviru sporazuma o refinanciranju, se v skladu s pogoji iz člena 71a ali s četrto dodatno določbo prav tako lahko šteje za terjatve do stečajne mase.

V primeru likvidacijskih postopkov so terjatve, priznane do dolžnika, v okviru dogovora in v skladu z določbami člena 100(5) tudi terjatve do stečajne mase.

Terjatve do stečajne mase so terjatve z največjo prednostjo pri poplačilu, kar pomeni, da imajo prednost pred vsemi drugimi terjatvami in da nanje ne vpliva zadržanje natečenih obresti.

Terjatve iz naslova plač za zadnjih 30 delovnih dni je treba poplačati takoj. Preostale terjatve do stečajne mase se poplačajo glede na njihovo zapadlost, vendar lahko upravitelj to pravilo spremeni, če je to potrebno zaradi interesa postopka v primeru insolventnosti in če obstaja zadostno premoženje za poplačilo vseh terjatev do stečajne mase.

Vendar pa zakon določa posebna pravila (člen 176a) za primere, v katerih premoženje dolžnika domnevno ne zadošča za poplačilo terjatev do stečajne mase. V takih primerih je obvezno končanje postopka v primeru insolventnosti. Če upravitelj to pričakuje, mora o tem obvestiti sodnika in izvesti plačilo terjatev do stečajne mase v skladu s posebno odredbo iz člena 176a(2).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se upnikom odobri najmanj enomesečno obdobje od objave sklepa v Uradnem listu Španije, da vložijo terjatve, upravitelj pa mora obvestiti vse upnike, navedene v dokumentaciji dolžnika, o odgovornosti obveščanja o njihovih terjatvah. Za to ni nobenega posebnega obrazca. Obdobje je enako tudi za upnike s stalnim prebivališčem v tujini, čeprav se uporabljajo določbe členov 53 in 55 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti.

Obvestilo o terjatvi mora biti v pisni obliki in naslovljeno na upravitelja, v njem pa mora biti navedena terjatev s potrebnimi informacijami o znesku, datumih nastanka in zapadlosti terjatve, značilnostih in pričakovani razvrstitvi, če pa se domneva obstoj posebne prednostne pravice, je treba navesti premoženje ali pravice, ki so predmet plačila, in podrobnosti o njihovem registru. Vključiti je treba tudi podporno dokumentacijo. Ta obvestila so lahko v elektronski obliki.

Upravitelj mora sprejeti odločitev o vključitvi ali izključitvi vsake terjatve ali njenega zneska, pa tudi njene razvrstitve na seznam upnikov, ki bo priložen njihovem poročilu. Upniki, ki niso zadovoljni z razvrstitvijo ali zneskom terjatve, ali tisti, ki niso bili vključeni, lahko v 10 dneh izpodbijajo poročilo z vložitvijo zahtevka za začetek priložnostnega postopka v primeru insolventnosti, glede katerega sodnik izda odločbo. Upravitelj pred predložitvijo poročila (v 10 dneh pred njeno predložitvijo) pošlje elektronsko sporočilo upnikom, katerih naslov ima, s katerim jih obvesti o osnutku seznama upnikov in popisu. Upniki, ki niso zadovoljni, lahko pišejo upravitelju zaradi odprave kakršne koli napake ali zagotovitve kakršnih koli drugih potrebnih informacij.

Če upniki pravočasno ne sporočijo svojih terjatev, jih lahko upravitelj ali sodnik pri odločanju o ugovorih vseeno vključi na seznam, vendar bodo imeli podrejeni status. Vendar pa terjatve iz člena 86(3), terjatve, ki izhajajo iz dokumentacije dolžnika, terjatve, evidentirane v izvršljivi listini, terjatve, zavarovane s premoženjem in evidentirane v javnem registru, terjatve, evidentirane na drug način v postopkih v primeru insolventnosti ali drugih pravnih postopkih, ter terjatve, ki jih je treba preveriti v skladu z zahtevami javnih uprav, na podlagi navedenega niso podrejene in se ustrezno razvrstijo.

Terjatve, ki ne izpolnjujejo niti teh meril za vključitev na seznam, ker so bile sporočene po roku, izgubijo vse možnosti za poplačilo v postopku v primeru insolventnosti.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Po zakonu so stečajne terjatve razvrščene v tri kategorije (člen 89): prednostne, nezavarovane in podrejene. Prednostne terjatve so razdeljene na posebne in splošne ter nato v različne razrede na način, določen v novem členu 94(2). Terjatve so v zakonu o insolventnosti razvrščene na podlagi samodejnega pristopa. Kategorija nezavarovanih terjatev je rezidualna: vse terjatve, ki niso vključene v kategorijo prednostnih ali podrejenih terjatev, so nezavarovane.

A) Terjatve s posebno prednostno pravico (člen 90) vključujejo:

1. Terjatve, zavarovane s hipoteko na nepremičnino, hipoteko na premičnino ali vpisano zastavno pravico na hipoteko ali zastavljeno premoženje ali pravice.
2. Terjatve, zavarovane z zastavitvijo prihodka od obremenjene nepremičnine.
3. Terjatve iz posojil na osnovna sredstva, vključno s terjatvami delavcev na predmete, ki jih izdelujejo in so v lasti ali posesti dolžnika.
4. Terjatve do plačila finančnega najema ali plačila nakupa na obroke za premično in nepremično premoženje v korist najemodajalcev ali prodajalcev ter, če je ustrezno, finančnih podpornikov, do sredstev, najetih ali prodanih z rezervirano lastnino, s prepovedjo razpolaganja ali poznejšim pogojem v primeru neplačila.
5. Terjatve, zavarovane z vrednostnimi papirji, navedenimi v knjižbah, do obremenjenih vrednostnih papirjev.
6. Terjatve, zavarovane z zastavo, določeno v javni listini, do zastavljenega premoženja ali pravic, ki so v lasti upnika ali tretje osebe. V primeru zavarovanih terjatev zadostuje, da so evidentirane v overjeni in datirani listini, da imajo prednost pred zastavljenim premoženjem. Zastave za zavarovanje prihodnjih terjatev zagotavljajo le posebno prednostno pravico za terjatve, nastale pred izdajo sklepa o insolventnosti, in terjatve, nastale po tem, če so v skladu s členom 68 obnovljene ali če je zastava evidentirana v javnem registru pred izdajo sklepa o insolventnosti.

Posebna prednostna pravica vpliva le na tisti del terjatve, ki ne presega vrednosti ustreznega jamstva, evidentiranega na seznamu upnikov. Znesek terjatve, ki presega znesek, za katerega je priznana posebna prednostna pravica, se razvrsti glede na njegovo naravo.

B) Terjatve s splošno prednostno pravico (člen 91) vključujejo:

1. Terjatve iz naslova plač, ki nimajo posebne prednostne pravice, v znesku, ki je zmnožek trikratne minimalne zjamčene plače za vse poklice in števila dni, za katere plača ni bila izplačana; nadomestilo, ki izhaja iz prekinitve pogodb, v znesku, ki ustreza zakonskemu minimumu, izračunanemu na podlagi največ trikratne minimalne zjamčene plače za vse poklice; nadomestilo, ki izhaja iz nezgod pri delu in poklicnih boleznih, obračunano pred izdajo sklepa o insolventnosti.
2. Zneski, ki ustrezajo davčnim odtegljajem in odtegljajem za socialno varnost, ki jih dolguje dolžnik v skladu s pravno obveznostjo.
3. Terjatve fizičnih oseb, ki izhajajo iz samostojnega dela, in tiste, ki ustrezajo avtorjem za dodelitev pravic do izkoriščanja del, ki so predmet varstva intelektualne lastnine, nastale v šestih mesecih pred izdajo sklepa o insolventnosti.
4. Davčne terjatve in druge javnopravne terjatve, pa tudi terjatve iz naslova socialne varnosti, ki nimajo posebne prednostne pravice. Ta prednostna pravica se lahko uporabi za največ 50 % vseh terjatev davčnega organa oziroma za vse terjatve sistema socialne varnosti.
5. Terjatve za nepogodbeno civilno obveznost.
6. Terjatve, ki izhajajo iz novega denarnega dohodka v okviru sporazuma o refinanciranju, ki izpolnjuje pogoje iz člena 71(6), v znesku, ki ni priznan kot terjatev do stečajne mase.
7. Do 50 % zneska terjatev upnika, ki je vložil zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki se ne štejejo za podrejene.

C) Podrejene terjatve so vsebovane v členu 92:

1. Terjatve, ki so bile sporočene prepozno, vključni na seznam upnikov upravitelj, tiste, ki niso bile sporočene ali so bile sporočene prepozno, pa se vključijo na seznam na podlagi poznejših sporočil ali jih nanj vključijo sodnik pri odločanju o ugovorih zoper seznam. Terjatve iz člena 86(3), terjatve, ki izhajajo iz dokumentacije dolžnika, terjatve, evidentirane v izvršljivi listini, terjatve, zavarovane s premoženjem in evidentirane v javnem registru, terjatve, evidentirane drugače v postopkih v primeru insolventnosti ali drugih pravnih postopkih, ter terjatve, ki jih je treba preveriti v skladu z zahtevami javnih uprav, na podlagi navedenega niso podrejene in se ustrezno razvrstijo.
2. Terjatve, ki so na podlagi pogodbenega sporazuma podrejene glede na vse druge terjatve do dolžnika.
3. Terjatve iz naslova kakršnih koli pribitkov in obresti, tudi za zamudo pri plačilu, razen tistih, ki ustrezajo terjatvam z zavarovanjem ter za katere velja omejitev ustreznega jamstva.
4. Terjatve iz naslova glob in drugih denarnih kazni.

5. Terjatve oseb, ki imajo poseben odnos z dolžnikom, kot je opredeljen v naslednjem členu, razen tistih, ki so vključene v členu 91 (1), kadar je dolžnik fizična oseba, ter terjatve, ki ne izhajajo iz posojil ali podobnih ureditev financiranja, ki jih imajo delničarji iz člena 93(2)(1) in 93(2)(3), ki izpolnjujejo pogoje za kapitalsko udeležbo, navedene v teh členih. Terjatve iz naslova preživnine, ki so nastale in zapadle pred izdajo sklepa o insolventnosti, so izvzete iz tega pravila in se štejejo za nezavarovane terjatve.

6. Terjatve, ki izhajajo iz tožb za preklic pravnih dejanj v korist osebe, za katero je bilo razglašeno, da je pri izpodbijanem dejanju ravnala v slabi veri.

7. Terjatve, ki izhajajo iz pogodb z vzajemnimi obveznostmi iz členov 61, 62, 68 in 69, če sodnik na podlagi poročila upravitelja ugotovi, da je upnik večkrat oviral izpolnjevanje pogodbe na škodo interesov postopka v primeru insolventnosti.

13.1 Plačilo terjatev

Plačilo terjatev s posebno prednostno pravico se odbije od premoženja in pravic, zajetih v postopku, ne glede na to, ali so predmet posamezne ali kolektivne izvršbe. V zvezi s temi terjatvami obstajajo posebna pravila, ki upravitelju dovoljujejo, da jih poplača iz stečajne mase brez unovčenja posebnega premoženja, z oprostivjo bremenitev. Premoženje se lahko tudi proda z nadaljnjim obstojem zastave in prevzemom obveznosti dolžnika s strani kupca. Za prodajo tega premoženja zakon v členu 155 določa posebna pravila.

Terjatve s splošno prednostno pravico se plačajo v skladu z njihovim vrstnim redom in sorazmerno znotraj posamezne kategorije. Nato se plačajo nezavarovane terjatve, čeprav lahko sodnik na zahtevo upravitelja in pod določenimi pogoji (člen 157) spremeni vrstni red plačil. Nezavarovane terjatve se plačajo sorazmerno in v skladu z likvidnostjo premoženja stečajne mase.

Podrejene terjatve se plačajo zadnje in v skladu z vrstnim redom iz člena 92.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

14.1 Postopek reorganizacije

„*Postopek reorganizacije*“ se lahko nanaša na dva različna primera: dogovor z upniki kot način reševanja postopka v primeru insolventnosti in možnost, da se dolžnik izogne postopku v primeru insolventnosti s sporazumom o reorganizaciji ali prestrukturiranju dolga z upniki. Oba primera ureja zakon o insolventnosti.

(A) Dogovor z upniki

Po začetni fazi postopka v primeru insolventnosti, ko so premoženje in obveznosti, zajeti v postopku, dokončno določeni, obstajata dve možni rešitvi: dogovor z upniki ali likvidacija. Sklenitev dogovora z upniki ima prednost, saj zakon določa, da je treba vedno začeti fazo dogovarjanja, razen če je dolžnik zahteval izvedbo postopka likvidacije.

Dolžnik in upniki, ki presegajo petino njegovih obveznosti, lahko po koncu začetne faze predložijo predlog za dogovor. Dolžnik lahko predloži tudi predlog za predčasni dogovor, čeprav so nekateri dolžniki izključeni iz te možnosti (dolžniki, obsojeni določenih kaznivih dejanj, in tisti, ki ne predložijo letnih računovodskih izkazov, kadar so to dolžni storiti).

Cilj predloga za predčasni dogovor je hitra sklenitev dogovora med dolžnikom in upniki, brez izvedbe vseh faz postopka v primeru insolventnosti. Da bi se predlog obravnaval, mora z njim soglašati določen odstotek upnikov. Ko je predlog predložen, ga mora upravitelj oceniti, potrjuje pa ga lahko tudi drugi upniki; če je dosežena potrebna večina, sodnik izda odločbo o odobritvi predloženega dogovora.

Običajna faza dogovarjanja se začne z odločbo sodišča, s katero se zaključi začetna faza in v kateri sodnik določi datum skupščine upnikov, toda če je upnikov več kot tristo, lahko postopek poteka pisno. Takrat začne teči obdobje, v katerem morajo dolžnik in upniki predložiti svoje predloge za dogovor, ki morajo imeti osnovno minimalno vsebino. Če izpolnjujejo vse pogoje, sodnik sprejme predloge, ki se pošljejo upravitelju v oceno.

Skupščini upnikov predseduje sodnik, da pa bi se štela za veljavno sklicano, se je morajo udeležiti upniki, ki predstavljajo več kot polovico nezavarovanih terjatev. Udeležiti se je morata tudi dolžnik in upravitelj. Na skupščini se razpravlja in glasuje o predlogih za dogovor; za njihovo odobritev je potrebna večina, kot je določena v členu 124 zakona, odvisno od njihove vsebine. Nato sodnik izda odločbo o odobritvi predloga, sprejetega na skupščini, za upravitelja in upnike, ki se niso udeležili skupščine ali so jim bile odvzete pravice do izpodbijanja predloga, pa obstaja predhodni postopek.

Dogovor začne veljati z datumom izdaje odločbe o njegovi odobritvi ter ko se končajo učinki postopka v primeru insolventnosti in se nadomestijo z učinki, določenimi v dogovoru. Zaključi se tudi funkcija upravitelja. Dogovor zavezuje dolžnika ter nezavarovane in podrejene upnike, pa tudi prednostne upnike, ki so glasovali zanj. Zavezuje lahko tudi prednostne upnike, odvisno od večine, dosežene pri njegovi odobritvi. Po izvedbi dogovora sodnik to razglasi in odredi zaključek postopka v primeru insolventnosti.

Če se dogovor ne upošteva, lahko vsak upnik od sodnika zahteva izjavo o neizpolnjevanju dogovora.

(B) Reorganizacija dolga s sporazumi o refinanciranju za izogibanje postopku v primeru insolventnosti

Izkušnje, pridobljene od objave zakona o insolventnosti, kažejo, da postopki v primeru insolventnosti niso uspešni kot sredstvo za doseganje neprekinjenega poslovanja na podlagi dogovorjene rešitve. Zato so bile države članice s priporočilom Komisije z dne 12. marca 2014 o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti pozvane k sprejetju ukrepov za izogibanje postopku v primeru insolventnosti s sporazumom o refinanciranju dolga med dolžnikom in upniki. Z najnovejšimi reformami zakona o insolventnosti je španski zakonodajalec v zvezi s tem uvedel štiri vrste ukrepov: (a) vzpostavitev sistema predhodnega obveščanja, z uporabo katerega dolžnik obvesti sodnika gospodarskega sodišča, da je začel pogajanja z upniki za sklenitev sporazuma o refinanciranju, s katerim se odloži izvajanje obveznosti vložitev začetek postopka v primeru insolventnosti ter dovoli ohranitev posameznih izvršilnih ukrepov v nekaterih primerih in za določeno obdobje; (b) vzpostavitev zaščitnih mehanizmov za zaščito sporazumov o refinanciranju pred tožbami za preklic pravnih dejanj; (c) vzpostavitev postopka za uradno odobritev za sporazume o refinanciranju, da bi se okrepili njihovi učinki, ter (d) spodbujevalni ukrepi za pretvorbo dolga v kapital. V tem oddelku se osredotočamo na ureditev sodne odobritve sporazumov o refinanciranju, vsebovanih v četrti dodatni določbi zakona o insolventnosti.

Sodišče lahko odobri sporazume o refinanciranju, ki jih podpišejo upniki, ki predstavljajo vsaj 51 % finančnih obveznosti. Zakon določa posebna pravila v zvezi z izračunom deleža finančnih obveznosti in sindiciranimi posojili.

Postopek vključuje vložitev vloge s strani dolžnika ali upnikov, ki ji je priloženo potrdilo revizorja o udeležbi potrebne večine v vsakem primeru, v skladu z ravno zahtevane zaščite z najmanj 51 % finančnih obveznosti. Sodnik pregleda vlogo in, če je sprejeta, izda sklep o ohranitvi posameznih izvršilnih ukrepov med postopkom odobritve.

Po objavi sklepa o odobritvi se začne 15-dnevno obdobje, v katerem lahko finančni upniki izrazijo svoje nestrinjanje za vložitev ugovora na sklep. Edina razloga za ugovarjanje sta neizpolnjevanje formalnih zahtev in nesorazmernost zahtevanega žrtvovanja. Ugovori se obravnavajo v priložnostnem postopku v primeru insolventnosti, ki vključuje dolžnika in druge upnike, ki so podpisniki sporazuma, ter izda se odločba, zoper katero se ni mogoče pritožiti. Poleg tega je izrecno določeno, da lahko sodnik v zvezi z učinki sporazuma, ki ga odobri sodišče, ki začnejo veljati en dan po objavi odločbe v Uradnem listu Španije, odredi preklic vseh rubežev, izvedenih s posameznimi izvršilnimi postopki na dolgove, na katere vpliva sporazum o refinanciranju.

Učinki sodne odobritve niso omejeni na razširitev, z odklikom od načela relativnosti pogodb, učinkov dogovorjene razširitve. Splošni učinek je zaščita pred tožbami za preklic pravnih dejanj, vendar je razširitev učinkov na upnike, ki ne soglašajo, odvisna od deleža odobritve. Zato: (a) se zaščita upnikov z zavarovanjem odpravi; (b) se učinki sporazuma prilagodijo na podlagi večine, dosežene pri njegovi odobritvi, in v zvezi s tem, ali je terjatev dejansko vključena v zavarovanju.

Upniki s finančnimi terjatvami, ki niso podpisali sporazuma, vendar nanje vpliva odobritev sodišča, ohranijo pravice nad tistimi, ki so solidarno odgovorni z dolžnikom, ter nad jamstvi ali garanti, ki se ne smejo sklicevati na sprejetje sporazuma o refinanciranju ali učinke odobritve sodišča. Kar zadeva finančne upnike, ki so podpisali sporazum, bo ohranitev njegovih učinkov za jamstva ali garante odvisna od dogovora v njihovih ustreznih pravnih razmerjih.

Vsak upnik, ne glede na to, ali je podpisal sporazum ali ne, lahko od sodnika, ki ga je odobril, zahteva izjavo o neizpolnjevanju sporazuma, in sicer s priložnostnim postopkom v primeru insolventnosti. Pritožba zoper odločbo ni mogoča. Če je razglašeno neizpolnjevanje sporazuma, lahko upniki pozovejo k začetku postopka v primeru insolventnosti ali začnejo posamezne izvršilne postopke.

Če se pri terjatvah, na katere vpliva sporazum, uveljavljajo pravice iz zavarovanja s premoženjem in razen če ni dogovorjeno drugače, lahko upnik zaseže zneske, pridobljene pod določenimi pogoji.

14.2 Izvzetje iz plačila neplačanih terjatev za dolžnike, ki so fizične osebe

Z zakonom št. 25/2015 z dne 28. julija 2015 je bil v novem členu 178a zakona o insolventnosti uveden tako imenovani mehanizem „za drugo priložnost“.

Določba izvzema fizične osebe iz splošnega pravila iz člena 178(2), v skladu s katerim so v primerih končanja postopka v primeru insolventnosti zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja, zajetega v postopku, dolžniki, ki so fizične osebe, odgovorni za plačilo preostalih terjatev.

Da bi bil dolžnik upravičen do tega izvzetja, je moral ravnati v dobri veri, za kar se uporabljajo naslednje zahteve:

1. da insolventnost ni bila razglašena za krivdno;

2. da dolžnik v desetih letih pred izdajo sklepa o insolventnosti ni bil obsojen s pravnomočno sodbo zaradi premoženjskega kaznivega dejanja, goljufije ali gospodarskega kaznivega dejanja, ponarejanja, kaznivih dejanj zoper davčni organ in sistem socialne varnosti ali zoper pravice delavcev;
3. da je dolžnik z izpolnitvijo zahtev iz člena 231 sklenil ali vsaj poskušal skleniti izvensodni dogovor o plačilu;
4. da je dolžnik v celoti poplačal terjatve do stečajne mase in prednostne stečajne terjatve ter, če ni poskušal doseči predhodnega izvensodnega dogovora o plačilu, vsaj 25 % zneska nezavarovanih stečajnih terjatev;
5. da dolžnik kot nadomestno možnost za prejšnjo točko:

i) predloži načrt plačil;

ii) je izpolnil obveznosti sodelovanja s sodnikom in upraviteljem;

iii) v zadnjih 10 letih ni izkoristil tega izvzetja;

iv) v štirih letih pred izdajo sklepa o insolventnosti ni zavrnil ponudbe za zaposlitev, ki je bila ustrezna glede na njegove sposobnosti;

v) se v zahtevku za izvzetje iz plačila neplačanih terjatev izrecno strinja, da bo njegov dostop do izvzetja pet let evidentiran v posebnem oddelku javnega registra insolventnosti.

Odobritev tega izvzetja zahteva postopke, začete na zahtevo dolžnika, ki vključujejo sodelovanje upravitelja in upnikov, ki so vložili tožbo. Dolžnik mora predložiti načrt plačil za terjatve, ki so izključene iz izvzetja in jih je treba plačati najpozneje v petih letih.

Po izteku obdobja, določenega za izpolnitev načrta plačil, brez preklica izvzetja, stečajni sodnik na zahtevo dolžnika izda sklep o dokončni odobritvi izvzetja za terjatve, ki niso plačane med postopkom v primeru insolventnosti. Poleg tega lahko sodnik, odvisno od okoliščin primera in po zaslišanju upnikov, odredi dokončno izvzetje iz plačila neplačanih terjatev dolžnikov, ki niso v celoti upoštevali načrta plačil, vendar so zanj namenili vsaj polovico prihodka (ki se ne šteje za nezarubljivega) v petletnem obdobju od začasne odobritve izvzetja ali četrtno zadevnega prihodka, če dolžnik izpolnjuje pogoje, določene v zakonodaji o zaščiti imetnikov hipoteke, ki nimajo sredstev, kar zadeva prihodek družinske enote in zlasti ranljive družinske razmere.

Izvzetje bo vplivalo na vse nezavarovane in podrejene terjatve, ki na datum končanja postopka v primeru insolventnosti še niso plačane, razen na javnopravne terjatve in terjatve iz naslova preživnine. Kar zadeva terjatve s posebno prednostno pravico, bo izvzetje vplivalo na del takih terjatev, ki ga ni bilo mogoče poravnati z uveljavljanjem pravic iz zavarovanja.

Izvzetje se lahko prekliče na zahtevo katerega koli stečajnega upnika, če v petih letih po njegovi odobritvi preveri obstoj nerazkrita prihodka, premoženja ali pravic, ki pripadajo dolžniku.

Preklic se lahko uporabi tudi, če se v obdobju, določenem za izpolnitev načrta plačil: (a) dolžnik znajde v eni od okoliščin, ki v skladu z določbami člena 178a(3) preprečujejo odobritev izvzetja iz plačila neplačanih terjatev; (b) kjer je ustrezno, obveznost plačila neizvzetih dolgov ni izpolnjena v skladu z vsebino načrta plačil ali (c) se finančno stanje dolžnika močno izboljša zaradi dediščine, zapuščine ali donacije ali iger na srečo ali loterij, tako da bi lahko poplačal vse neporavnane dolgove brez posledic za preživninske obveznosti.

Če sodnik odredi preklic izvzetja, upniki v celoti izkoristijo svojo pravico do vložitve tožbe zoper dolžnika za izvršbo terjatev, ki ob končanju postopka v primeru insolventnosti ostanejo neplačane.

14.3 Končanje postopka v primeru insolventnosti

Vzroki za končanje postopka v primeru insolventnosti so določeni v členu 176 zakona o insolventnosti. V osnovi se postopek v primeru insolventnosti konča zaradi naslednjih razlogov:

(a) deželno sodišče (*Audiencia provincial*) prekliče sklep o insolventnosti;

(b) razglašena je skladnost z dogovorom;

(c) preverjeno je, da premoženje, zajeto v postopku, ne zadostuje za plačilo terjatev do stečajne mase;

(d) preverjeno je plačilo vseh priznanih terjatev ali celotno poplačilo upnikov z drugimi sredstvi;

(e) po zaključku začetne faze se vsi upniki umaknejo iz postopka ali ga opustijo.

Končanje mora odobriti sodnik in obstaja postopek, s katerim ga lahko zadevne strani izpodbijajo. Zakon vsebuje posebne določbe za primer končanja postopka v primeru insolventnosti zaradi nezadostnega premoženja dolžnika, ko gre za plačilo terjatev do

stečajne mase. To se lahko preveri z zahtevkom dolžnika za začetek postopka, pri čemer sodnik razglasi postopek v primeru insolventnosti in njegovo končanje z isto določbo in hkrati.

Po razglasitvi končanja postopka v primeru insolventnosti prenehajo vse omejitve pooblastil dolžnika. Če je dolžnik fizična oseba, zakon določa posebna pravila, v skladu s katerimi lahko dolžnik uveljavlja izvetje iz plačila terjatev, ki niso bile plačane v postopku v primeru insolventnosti. Zahteve za to izvetje so določene v členu 178a. Dolžnik je moral ravnati v dobri veri in mora izpolnjevati nekatere obveznosti. Za izvetje mora zaprositi dolžnik sam, upravitelj in upniki pa lahko predložijo pripombe. Izvetje se lahko prekliče v nekaterih primerih, na primer, če se finančno stanje dolžnika izboljša ali če ne izpolni načrta plačil, ki se mu je zavezal, da bi plačal dolgove, na katere izvetje ne vpliva.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

V primeru končanja postopka v primeru insolventnosti pravnih oseb zaradi likvidacije te osebe izgubijo status pravne osebe.

Če je končanje posledica izvajanja dogovora, se terjatve upnikov plačajo v skladu z njegovimi določbami. Prednostni upniki, ki niso podpisali dogovora, lahko v nekaterih okoliščinah nadaljujejo ali začnejo posamezne izvršilne postopke.

Med izvajanjem dogovora z upniki lahko dolžnik izgubi status pravne osebe tudi s procesom strukturne spremembe, ki je rezultat prevzema obveznosti s strani nove družbe ali prevzemne družbe.

V primeru dolžnikov, ki so fizične osebe, končanje postopka v primeru insolventnosti zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja pomeni, da lahko upniki začnejo posamezne izvršilne ukrepe zoper dolžnika, razen če je bil izvzet iz plačila neplačanih terjatev na način, določen v členu 178a.

15.1 Ponovna uvedba postopka v primeru insolventnosti

Če se v petih letih po končanju prejšnjega postopka v primeru insolventnosti zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja izda sklep o insolventnosti za dolžnika, ki je fizična oseba, se to šteje za ponovno uvedbo prejšnjega postopka.

V primeru dolžnikov, ki so pravne osebe, ponovno uvedbo postopka v primeru insolventnosti, končanega zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja, odredi isto sodišče, ki je vodilo prvi postopek, poleg tega pa se obravnava v okviru istega postopka ter je omejena na fazo likvidacije premoženja in pravic, ki so nastale pozneje.

V letu po datumu izdaje odločbe o končanju postopka v primeru insolventnosti zaradi nezadostnega premoženja lahko upniki zaprosijo za ponovno uvedbo postopka za začetek postopkov izterjave, pri čemer navedejo posebne ukrepe, ki jih je treba izvesti, ali v pisni obliki predložijo ustrezna dejstva, ki bi lahko pripeljala do razvrstitve insolventnosti kot krivdne, razen če je bila izdana odločba o razvrstitvi v končanem postopku v primeru insolventnosti.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

V skladu s členom 84(2)(2) zakona o insolventnosti so vsi sodni stroški, potrebni za vložitev zahtevka za začetek postopka v primeru insolventnosti in njegovo izvedbo, terjatve do stečajne mase. To vključuje zlasti vse terjatve, ki izhajajo iz sodnih stroškov za vložitev zahtevka za začetek postopka v primeru insolventnosti in njegovo odreditev, sprejetje previdnostnih ukrepov, objavo odločb iz tega zakona ter navzočnost in zastopanje dolžnika in upravitelja skozi celoten postopek v primeru insolventnosti in incidenčni postopek, kadar je njihova udeležba pravno obvezna ali v interesu stečajne mase, dokler ne začne veljati dogovor ali do končanja postopka v primeru insolventnosti, razen za terjatve, ki izhajajo iz pritožb, vloženih zoper odločbe sodišča, če se v celoti ali delno zavrnejo s hitro odredbo za plačilo stroškov.

Med terjatve do stečajne mase spadajo v skladu s členom 84(2)(3) tudi sodni stroški, ki izhajajo iz navzočnosti in zastopanja dolžnika, upravitelja ali upravičenih upnikov v postopkih, ki se zaradi interesov stečajne mase nadaljujejo ali začnejo v skladu z vsebino tega zakona, razen za določbe v zvezi s primeri umika, sprejetja, poravnave ali ločene obrambe dolžnika in, če je ustrezno, do količinskih omejitev iz navedenega člena.

Kadar se postopek v primeru insolventnosti konča zaradi nezadostne stečajne mase, se terjatve za sodne stroške plačajo pred drugimi terjatvami do stečajne mase, z izjemo terjatev delavcev in terjatev iz naslova preživnine (člen 176a(2)).

Plačila upravitelju se izterjajo iz stečajne mase, določi pa jih sodnik v skladu z zakonsko odobreno lestvico honorarjev; trenutno je še vedno veljavna lestvica honorarjev, odobrena s kraljevim odlokom št. 1860/2004 z dne 6. septembra 2004. Člen 34 določa posebna pravila za njihovo določitev in učinek.

Zakon določa možnost imenovanja pooblaščenih pomočnikov za pomoč upravitelju, ki krije njihovo plačilo.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Urejanje tožb za preklic pravnih dejanj v postopkih v primeru insolventnosti je vsebovano v členih od 71 do 73 zakona o insolventnosti. Te določbe so bile naknadno spremenjene, večinoma v zvezi z naravo „zaščitnih mehanizmov“ sporazumov o refinanciranju.

Člen 71 vsebuje pravni sistem za vračilne ukrepe, ki temelji na splošni klavzuli, s katero so vsa dolžnikova dejanja, ki „škodijo premoženju, zajetemu v postopku“, razglašena za „preklicljiva“, ne glede na to, ali je obstajala „namera zavajanja“. Za zaščito učinkov preklica se določi posebno obdobje: dve leti pred datumom sklepa o insolventnosti.

(A) Obdobje preklica

Zakon določa posebno obdobje preklica: dve leti pred datumom sklepa o insolventnosti.

(B) Pojem „gmotne škode“

Ukrepe, ki jih v „obdobju izpodbojnosti“ izvede dolжник, je mogoče preklicati, če škodijo premoženju, zajetemu v postopku. Stranka, ki vložijo pritožbo, mora gmotno škodo zadovoljivo dokazati. Vendar glede na težave, navadno povezane z dokazovanjem škodljivih dejanj, zakon o insolventnosti olajšuje vložitev tožb z vzpostavitev sklopa domnev. Tako kot na drugih področjih prava so domneve lahko neizpodbojne ali izpodbojne. Tako: (a) se gmotna škoda šteje za neizpodbojno v dveh primerih: (i) kadar gre za prosto razpolaganje s premoženjem, razen donacij za uporabo, ter (ii) kadar gre za plačila in druga dejanja za poravnavo obveznosti, ki zapadejo po izdaji sklepa o insolventnosti, razen če so zavarovane – v tem primeru obstaja domneva o sprejemanju nasprotnih dokazov; (b) se gmotna škoda šteje za izpodbojno v treh primerih: (i) kadar gre za razpolaganje s premoženjem za plačilo osebam, ki imajo s stečajnim dolžnikom poseben odnos, (ii) kadar gre za določanje dajatev na premoženje v korist predhodno obstoječih obveznosti ali novih obveznosti, nastalih za nadomestitev prejšnjih, ter (iii) kadar gre za plačila in druga dejanja za poravnavo zavarovanih obveznosti, ki zapadejo po izdaji sklepa o insolventnosti.

(C) Postopek

Upravitelj je procesno upravičen do vložitve tožb za preklic pravnih dejanj v postopkih v primeru insolventnosti. Vendar pa zakon za zaščito upnikov pred nedejavnostjo upraviteljev določa pomožno ali drugorazredno procesno upravičenje za upnike, ki so pisno pozvali upravitelja, naj vložijo tožbo za preklic pravnih dejanj, če upravitelj v dveh mesecih od datuma zahtevka ne vložijo tožbe. Zakon vsebuje pravila, namenjena zagotavljanju, da upravitelji učinkovito opravljajo nalogo zagotavljanja, da se ne razpolaga s premoženjem, zajetim v postopku. Za tožbe zoper sporazume o refinanciranju velja procesno upravičenje izključno za upravitelja, z izjemo morebitnega pomožnega upravičenja.

Za zaščito sporazumov o refinanciranju obstajajo posebna pravila, ki izhajajo iz nedavnih zakonodajnih sprememb in določajo zaščitne mehanizme, ki zagotavljajo odpornost teh sporazumov (odobrenih pod določenimi pogoji) na tožbe za preklic pravnih dejanj (člen 71a).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 29/03/2019

Plačilna nesposobnost - Francija



Please note that the original language version of this page [fr](#) has been amended recently. The language version you are now viewing is currently being prepared by our translators.

Please note that the following languages: [en](#) have already been translated.

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?

- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
 - 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
 - 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
 - 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
 - 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
 - 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
 - 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
 - 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
 - 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
 - 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
 - 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
 - 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
 - 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?
-



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek reševanja, prisilne poravnave ali sodne likvidacije se lahko uporabi za vsako osebo, ki opravlja gospodarsko ali obrtno dejavnost, vsakega kmeta ter vsako drugo fizično osebo, ki opravlja neodvisno poklicno dejavnost, vključno s svobodnim poklicem, ki je reguliran z zakonom ali drugim predpisom ali katerega naziv je zaščiten, in vsako pravno osebo zasebnega prava.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede za samostojnega podjetnika.

Postopek reševanja se lahko uvede samo za osebo, ki opravlja dejavnost. V primeru prisilne poravnave ali sodne likvidacije je lahko oseba ob uvedbi postopka že prenehala opravljati dejavnost.

Pravne osebe zasebnega prava, za katere se lahko uporabi postopek v primeru insolventnosti, so gospodarske družbe, družbe civilnega prava, gospodarske interesne skupine, društva, poklicna združenja ali sveti delavcev.

Postopka v primeru insolventnosti ni mogoče uvesti za skupine zasebnega prava, ki nimajo pravne osebnosti, kot so mešane družbe ali družbe v ustanavljanju.

Izključene so tudi vse pravne osebe javnega prava.

Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja:

Za dolžnika se lahko uporabi hitri postopek reševanja ali hitri postopek finančnega reševanja, če je njegove računovodske izkaze potrdil revizor ali jih je pripravil računovodja in če ima več kot 20 zaposlenih ali več kot 3 milijone EUR prometa brez davkov ali več kot 1,5 milijona EUR bilančne vsote. Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja se lahko uvedeta tudi za dolžnika, ki je pripravil konsolidirane računovodske izkaze.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek reševanja se uvede, če se dolžnik srečuje z nepremostljivimi težavami in plačila še niso bila ustavljena.

Postopek prisilne poravnave se uvede, če je dolžnik ustavil plačila, ker z razpoložljivimi sredstvi ne more več poravnati zapadlih obveznosti.

Namen prisilne poravnave je, da se omogočijo nadaljnje poslovanje podjetja, ohranitev delovnih mest in poravnava obveznosti. Uvedbo tega postopka mora direktor podjetja predlagati v 45 dneh po ustavitvi plačil.

Sodna likvidacija se uvede, če je podjetje ustavilo plačila in je očitno, da prisilna poravnava ni mogoča.

Uvedbo postopka reševanja lahko predlaga samo dolžnik.

Nasprotno pa lahko uvedbo postopka prisilne poravnave ali sodne likvidacije poleg dolžnika predlaga tudi upnik ali državno tožilstvo, če ne poteka spraven postopek (predinsolvenčni postopek).

Sodna odločba o začetku postopka v primeru insolventnosti začne veljati z datumom izdaje, torej ob 00.00 na dan, ko je izdana.

Sodna odločba o začetku postopka se vroči dolžniku v osmih dneh po izdaji, poleg tega se pošlje upraviteljem in državnemu tožilstvu, tudi v druge države članice, v katerih ima dolžnik poslovno enoto.

Sodna odločba začne takoj učinkovati za vse.

V 15 dneh po datumu sodne odločbe se zaznamek o sodni odločbi o začetku postopka vnese v register gospodarskih družb, obrtni register ali poseben register, ki se vodi v sodnem tajništvu okrožnega sodišča.

Izveček sodne odločbe se objavi v uradnem biltenu obvestil v civilnih in gospodarskih zadevah (Bodacc – Bulletin officiel des annonces civiles et commerciales) in v registru pravnih obvestil v kraju sedeža ali poslovnega naslova dolžnika.

Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja

Obstajata tudi hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja.

Hitri postopek reševanja se lahko uvede na predlog dolžnika, ki sodeluje v spravnem postopku in dokaže, da je pripravil osnutek načrta za zagotovitev nadaljnjega obstoja podjetja.

Dolžnikova ustavev plačila ni ovira za uvedbo hitrega postopka reševanja, če plačila niso bila ustavljena več kot 45 dni pred vložitvijo predloga za začetek spravnega postopka.

Hitri postopek finančnega reševanja se lahko uvede pod enakimi pogoji kot hitri postopek reševanja, kadar je iz računovodskih izkazov dolžnika razvidno, da lahko glede na njegovo zadolženost načrt sprejmejo samo upniki, ki so člani odbora kreditnih institucij.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

S postopkom v primeru insolventnosti je zajeto celotno premoženje dolžnika.

Če je dolžnik samostojni podjetnik, je vključeno tudi njegovo osebno premoženje.

Vendar poslovni upniki po zakonu ne morejo zaseči glavnega domovanja samostojnega podjetnika, ki opravlja komercialno, industrijsko, obrtno, kmetijsko ali svobodno dejavnost.

Druga pozidana ali nepozidana zemljišča, ki niso namenjena poslovni uporabi, se lahko razglasijo za izključena iz zasega. Ta razglasitev, ki jo je treba notarsko overiti in objaviti, učinkuje le v razmerju do poslovnih upnikov, katerih pravice nastanejo po objavi.

Namen tega, da poslovni upniki ne morejo zaseči glavnega domovanja dolžnika, je zaščititi dolžnika in njegovo družino.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Odvzem dolžnikovega premoženja

Reševanje in prisilna poravnava

V primeru uvedbe postopka reševanja ali prisilne poravnave se dolžniku ne odvzame premoženje in lahko še naprej vodi svoje podjetje.

V postopku reševanja sodni upravitelj nadzoruje dolžnika ali mu pomaga pri vodenju podjetja v skladu z nalogo, ki jo določi sodišče.

V postopku prisilne poravnave sodni upravitelj pomaga dolžniku pri vodenju ali pa vodenje namesto dolžnika v celoti ali deloma zagotavlja sam.

Sodna likvidacija

V primeru uvedbe postopka sodne likvidacije se dolžniku odvzame upravljanje njegovega premoženja in razpolaganje z njim. Njegove pravice in dejavnosti v zvezi z njegovim poslovnimi sredstvi prevzame upravitelj. Upravitelj tako zagotavlja upravljanje njegovega premoženja.

Upravitelji v postopkih v primeru insolventnosti

Upravitelji v postopkih v primerih insolventnosti so sodni pooblaščenca, ki so pod nadzorom državnega tožilstva in spadajo med regulirane poklice.

Ti specializirani strokovnjaki, ki opravljajo svobodni poklic, morajo biti vpisani na nacionalne sezname ter izpolnjevati stroge pogoje glede usposobljenosti in osebnostne primernosti.

Imenovane so lahko tudi osebe, ki niso vpisane na sezname, vendar imajo glede na zadevo posebne izkušnje ali usposobljenost.

Upravitelje v postopkih v primeru insolventnosti imenuje sodišče ob uvedbi postopka.

Upravitelji v postopkih v primeru insolventnosti so lahko civilno odgovorni pod pogoji običajnega prava.

Honorarji upraviteljev se določijo na podlagi lestvic, določenih z odlokom; plačilo njihovih tako določenih honorarjev sodnik naloži dolžniku.

Pooblastila upraviteljev v postopkih v primeru insolventnosti in dolžnika

Sodni upravitelj

Načeloma sodišče, ki začne postopek reševanja ali prisilne poravnave, imenuje sodnega upravitelja, ki ga lahko predlaga dolžnik, ki je v postopku reševanja, ali državno tožilstvo.

Njegovo imenovanje ni obvezno, če ima dolžnik manj kot 20 zaposlenih in če je njegov promet nižji od 3 milijonov EUR brez davkov.

V primeru hitrega postopka reševanja ali hitrega postopka finančnega reševanja je imenovanje sodnega upravitelja vedno obvezno.

V postopku reševanja sodni upravitelj nadzoruje dolžnika ali mu pomaga pri vodenju podjetja v skladu z nalogo, ki jo določi sodišče.

V postopku prisilne poravnave pomaga dolžniku pri vodenju ali pa vodenje namesto dolžnika v celoti ali deloma zagotavlja sam.

Sodni upravitelj mora storiti vse, kar je potrebno, ali to zahtevati od dolžnika, da se zavarujejo pravice podjetja do njegovih dolžnikov in ohranijo proizvodne zmogljivosti.

Sodni upravitelj ima lastna pooblastila, kot so pooblastila, da s svojim podpisom zagotovi poslovanje bančnih računov dolžnika, ki mu je prepovedano izdajanje čekov, da zahteva nadaljnjo izvajanje veljavnih pogodb in da izvede potrebna odpuščanja.

Sodni pooblaščenec

Sodnega pooblaščenca obvezno imenuje sodišče v vseh kolektivnih postopkih.

Njegova naloga je, da zastopa upnike in njihov skupni interes.

Sestavi seznam prijavljenih terjatev, vključno s tistimi iz naslova plač, skupaj s svojimi predlogi za priznanje, zavrnitev ali predložitev pristojnemu sodišču, in seznam pošlje stečajnemu sodniku.

Likvidacijski upravitelj

V sodni odločbi o sodni likvidaciji sodišče imenuje likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj mora preveriti terjatve in izvesti postopke za unovčenje premoženja iz sredstev dolžnika, da izkupiček razdeli med upnike.

Izvede postopke odpuščanja in se lahko odloči za nadaljnjo izvajanje veljavnih pogodb.

Zastopa dolžnika, ki mu je bilo odvzeto premoženje, ter tako izvršuje večino njegovih pravic in večino dejanj v zvezi z njegovim premoženjem med postopkom sodne likvidacije. Nasprotno pa ne more izvrševati nepremoženjskih pravic dolžnika.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Pobot je način prenehanja medsebojnih obveznosti do višine najnižje obveznosti.

Uporabi se lahko samo med dvema osebama, ki imata druga do druge terjatve in dolgove.

S pobotom se tako vzajemno poplačata medsebojni terjatvi.

Načeloma je dolžniku prepovedano, da bi plačal terjatve, nastale pred izdajo sodne odločbe o začetku postopka reševanja ali prisilne poravnave.

Vendar prepoved plačila predhodnih terjatev ne velja za plačilo povezanih terjatev s pobotom. Za povezane terjatve se štejejo medsebojne terjatve, ki izhajajo ali izvirajo iz izpolnitve ali neizpolnitve iste pogodbe.

Če terjatev, povezana s predhodno terjatvijo, nastane po sodni odločbi o začetku postopka, jo je mogoče pobotati s predhodno terjatvijo, če je bila ta prijavljena.

Medsebojne terjatve se štejejo za povezane, kadar izhajajo ali izvirajo iz izpolnitve ali neizpolnitve iste pogodbe ali pogodbenega okvira.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Postopek nadaljevanja izvajanja veljavnih pogodb

Uvedba postopka v primeru insolventnosti ne vpliva na obstoj pogodb, ki dolžnika vežejo na njegove partnerje (dobavitelje, stranke) in so v teku ob uvedbi postopka.

Veljavna pogodba je pogodba, ki obstaja in se izvaja ob uvedbi postopka, pogodba, ki se izvaja postopno in dotlej še ni prenehala, ali neposredno izvršljiva pogodba, ki je že bila sklenjena, a še ni bila izvršena.

Pogodbena stranka veljavne pogodbe ima lahko prednostno pravico in se poplača prednostno pred drugimi upniki.

Reševanje in prisilna poravnava

Pogodba se *a priori* samodejno nadaljuje; sodni upravitelj ima na podlagi javnega reda možnost zahtevati nadaljevanje izvajanje pogodbe z obveznostjo plačila storitev, ki mu bodo opravljene.

Če ni sodnega upravitelja, lahko dolžnik zahteva izvršitev veljavnih pogodb po pridobitvi soglasja sodnega pooblaščenca.

Pogodba, ki se nadaljuje, se izvršuje kot običajno v skladu s pogodbenimi določili.

Sodni upravitelj lahko pogodbo odpove zaradi pričakovane neizvršitve s strani dolžnika, kadar ugotovi, da ta nima zadostnih sredstev za izpolnitev obveznosti.

Veljavna pogodba se odpove po pravu samem, če ob izteku enomesečnega roka sodni upravitelj ni izrecno zahteval njene izvršitve.

Enako velja v primeru neplačila in neobstoja soglasja pogodbene stranke za nadaljevanje pogodbenih razmerij.

Sodni upravitelj lahko od stečajnega sodnika zahteva tudi razglasitev odpovedi veljavne pogodbe, če je odpoved nujna za reševanje ali sanacijo dolžnika in če ne škoduje pretirano interesom pogodbene stranke.

Sodna likvidacija

Vse veljavne pogodbe se načeloma ohranijo.

Likvidacijski upravitelj edini lahko zahteva izvršitev veljavnih pogodb z zagotovitvijo obljubljenih storitev dolžniku.

Veljavna pogodba se odpove po pravu samem, če ob izteku enomesečnega roka likvidacijski upravitelj ni izrecno zahteval njene izvršitve.

Enako velja, kadar dolžnikova izpolnitev pogodbe zadeva plačilo denarnega zneska, na dan, ko je pogodbena stranka obveščena o odločitvi likvidacijskega upravitelja, da ne nadaljuje izvajanja pogodbe, in v primeru neplačila.

Likvidacijski upravitelj lahko pogodbo odpove tudi zaradi pričakovane neizvršitve s strani dolžnika, kadar ugotovi, da ta nima zadostnih sredstev za izpolnitev obveznosti.

Če se izpolnitev pogodbe ne nanaša na plačilo denarnega zneska, lahko likvidacijski upravitelj od stečajnega sodnika zahteva tudi razglasitev odpovedi pogodbe, če je to potrebno za likvidacijske postopke in ne škoduje pretirano interesom pogodbene stranke.

Prenos veljavnih pogodb

Če je v primeru prisilne poravnave v načrtu prisilne poravnave predviden prenos podjetja na tretjo osebo, lahko sodišče odredi prenos pogodb, ki koristijo podjetju (najemna pogodba, pogodba o dobavi, franšizna pogodba, poslovni najem, dovoljenje za poslovanje).

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

V postopku v primeru insolventnosti morajo upniki svoje pravice zoper dolžnika uveljavljati izključno v okviru navedenega postopka in zoper dolžnika ne morejo vložiti individualnih tožb za plačilo.

S sodno odločbo o končanju postopka sodne likvidacije zaradi nezadostnih sredstev upniki ne pridobijo pravice do vložitve individualnih tožb zoper dolžnika.

Izjeme od tega pravila so:

- tožbe, ki se nanašajo na premoženje, pridobljeno v zapuščinskem postopku, začetem med postopkom sodne likvidacije;
- kadar terjatev nastane na podlagi kršitve, ki jo je dokazano storil dolžnik, ali kadar se nanaša na osebne pravice upnika;
- kadar terjatev nastane zaradi goljufivih ravnanj, storjenih v škodo ustanov socialne varnosti. Goljufiv nastanek terjatve se ugotovi bodisi s sodno odločbo bodisi s sankcijo, ki jo izreče ustanova socialne varnosti.

Upniki pridobijo pravico do zasebnega pregona tudi v naslednjih primerih:

- če je bil za dolžnika razglašen osebni stečaj;
- če je bil dolžnik spoznan za krivega goljufivega stečaja;
- če je bil zoper dolžnika v zvezi s katerim koli njegovim premoženjem ali pravno osebo, ki jo je vodil, uveden predhodni postopek sodne likvidacije, ki je bil zaradi nezadostnosti sredstev končan manj kot pet let pred začetkom zadevnega postopka zoper njega, ter če so bili dolžniku v petih letih pred tem datumom izbrisani dolgovi;
- če je bil postopek uveden kot teritorialni postopek v smislu člena 3(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti.

Poleg tega v primeru goljufije do enega ali več upnikov sodišče dovoli vsakemu upniku, da znova vloži individualno tožbo proti dolžniku. Sodišče odloči ob koncu postopka, potem ko zasliši ali ustrezno povabi dolžnika, likvidacijskega upravitelja in nadzornike. Na zahtevo zainteresirane stranke lahko pod enakimi pogoji odloči tudi po koncu postopka.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

S sodno odločbo o začetku postopka v primeru insolventnosti se prekinejo ali prepovejo tožbe, vložene zoper dolžnika, za plačilo denarnega zneska ali odpoved pogodbe zaradi neplačila denarnih zneskov.

Prav tako se začasno ustavijo izvršilni postopki in ukrepi zavarovanja.

Tožba, ki so jo upniki vložili pred začetkom kolektivnega postopka, se prekine ali začasno ustavi.

To zadeva vse prejšnje upnike ne glede na to, ali so zavarovani ali ne.

Prekinitve in prepoved pregona veljata v vseh postopkih v primeru insolventnosti.

Postopki, ki potekajo, se prekinejo, dokler upnik kot tožeča stranka ne prijavi svoje terjatve.

Nato se nadaljujejo po pravu samem, vendar se nanašajo izključno na ugotovitev terjatve in določitev njenega zneska, ne pa tudi na dolžnikovo obsodbo.

Sodni postopki in izvršilni postopki, razen zgoraj navedenih, se nadaljujejo tudi v obdobju opazovanja dolžnika, potem ko se v zadevo vključita sodni pooblaščenec in sodni upravitelj, kadar ta pomaga dolžniku ali ga zastopa, ali po nadaljevanju postopka na pobudo sodnega pooblaščenca ali upravitelja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Reševanje in prisilna poravnava

Da bi se sprejel načrt reševanja, se z upniki opravi posvetovanje o plačilnih rokih ali odpisu dolgov.

Predlogi se prek sodnega upravitelja pošljejo sodnemu pooblaščenцу, ki zastopa upnike.

Sodni pooblaščenec pridobi individualno ali skupno soglasje vseh upnikov, ki so prijavi terjatev.

Sodnemu pooblaščenecu se ni treba posvetovati z upniki, za katere se z osnutkom načrta ne spreminjajo plačilni pogoji ali za katere je takoj po odobritvi načrta ali priznanju terjatev predvideno popolno poplačilo v gotovini.

Upniški odbori

Kadar ima dolžnik več kot 150 zaposlenih in njegov promet presega 20 milijonov EUR, se ustanovijo upniški odbori, ki se morajo izreči o osnutkih načrta za poravnavo obveznosti.

V upniških odborih se na ločenih skupščinah zberejo različne kategorije upnikov, da se jim predložijo predlogi, o katerih lahko razpravljajo in se o njih izrečejo skupaj, to pomeni, da se morajo manjšinski upniki ukloniti odločitvi večinskih upnikov.

Obstajata odbor kreditnih institucij, ki ga sestavljajo finančne družbe, kreditne institucije in podobni, ter odbor, ki ga sestavljajo glavni dobavitelji blaga ali storitev. Kadar obstajajo imetniki obveznic, se skliče generalna skupščina, ki jo sestavljajo vsi upniki, ki so imetniki obveznic, izdanih v Franciji ali na tujem, da bi razpravljali o osnutku načrta, ki sta ga sprejela upniška odbora.

Sodni upravitelj se mora o osnutku načrta posvetovati z upniškima odboroma in ta morata glasovati za načrt, preden lahko sodišče odloči.

V primeru upniških odborov lahko vsak upnik, ki je član odbora, navede alternativne predloge k osnutku načrta, ki ga je predložil dolžnik.

Osnutek načrta tako lahko pripravi dolžnik ali v postopku prisilne poravnave upravitelj, ki mu pomaga dolžnik, lahko pa se pripravi tudi na pobudo upnikov, ki so člani odborov. Načrt, ki ga sprejmeta odbora, in če gre za ločen načrt, tisti, ki ga podpira dolžnik ali upravitelj, se nato lahko sodišču predložita hkrati.

Hitri postopek reševanja

V primeru uvedbe hitrega postopka reševanja se obvezno ustanovi upniška odbora – odbor kreditnih institucij in odbor dobaviteljev blaga in storitev –, po potrebi pa se skliče tudi generalna skupščina imetnikov obveznic.

Posamična posvetovanja potekajo tudi z upniki zunaj odborov.

Hitri postopek finančnega reševanja

V primeru uvedbe hitrega postopka finančnega reševanja se obvezno ustanovi samo odbor kreditnih institucij, po potrebi pa se skliče tudi generalna skupščina imetnikov obveznic.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vse terjatve, ki nastanejo pred sodno odločbo o začetku postopka, je treba prijaviti ne glede na njihovo naravo ali vrsto: poslovno, civilno, upravno (uprava za javne prihodke, ustanove za socialno varnost in socialno zavarovanje) ali kazensko (globa). Pri tem ni pomembno, ali je terjatev nezavarovana ali prednostna, izvršljiva ali zapadla, gotova ali pogojna.

Terjatve, ki po sprejetju sodne odločbe o začetku postopka veljavno nastanejo zaradi potreb vodenja postopka ali plačila storitve, ki je bila dolžniku opravljena v okviru njegove poslovne dejavnosti, se plačajo ob zapadlosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Vsi upniki, katerih terjatev nastane pred sodno odločbo o začetku postopka, morajo svoje terjatve v primeru reševanja ali prisilne poravnave prijaviti pri sodnem pooblaščenecu, v primeru likvidacije pa pri likvidacijskem upravitelju.

Rok za prijavo terjatev je dva meseca po zakonsko predpisani objavi sodne odločbe o začetku postopka.

Dolžnik lahko pod enakimi pogoji tudi sam prijavi terjatev enega od svojih upnikov.

Prijaviti je treba tudi nekatere terjatve, nastale po sprejetju sodne odločbe o začetku postopka, ki se ne poplačajo prednostno kot terjatve, ki koristijo podjetju ali so povezane s potrebami postopka.

Pri prijavi terjatve je treba navesti vsoto zapadlih zneskov ali zneskov, ki bodo zapadli, datume zapadlosti, vrsto prednostne pravice ali obstoječega zavarovanja in podrobna pravila za izračun obresti.

Za prijavo terjatve ni predpisana posebna oblika. V prijavi mora biti namreč sama po sebi in nedvoumno izražena volja upnika, da zahteva plačilo terjatve, da se vključi na seznam terjatev in da sodeluje v postopku.

Ko sodni pooblaščenec zbere pripombe dolžnika, sestavi seznam prijavljenih terjatev, skupaj s svojimi predlogi za priznanje, zavrnitev ali predložitev pristojnemu sodišču.

Ta seznam se pošlje stečajnemu sodniku in sodnemu upravitelju.

Preden se terjatev prizna ali zavrne, stečajni sodnik preveri njen obstoj, znesek in vrsto glede na dokaze, ki jih predloži prijavitelj, in po potrebi glede na dokaze, ki jih zagotovijo zaslišane osebe in sodni pooblaščenec.

Upniki, ki terjatev niso prijavili v roku, so izključeni zaradi prekluzije in torej ne morejo sodelovati pri razdelitvi niti zahtevati deleža izkupička v primeru sprejetja načrta ali unovčenja sredstev dolžnika, razen če pri stečajnem sodniku dosežejo, da prekluzija zanje ne velja.

Če dosežejo, da prekluzija zanje ne velja, lahko sodelujejo pri razdelitvah, ki potekajo po vložitvi njihove prošnje.

Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja

Dolžnik sestavi seznam terjatev vsakega upnika, ki je sodeloval v spravnem postopku, te terjatve pa je treba prijaviti. Seznam potrdi dolžnikov računovodja, nato se vložijo v sodnem tajništvu sodišča.

Sodni pooblaščenec vsakemu upniku pošlje izpisek iz seznama, ki se nanaša na njegovo terjatev.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Prednostni upnik je zavarovan, to pomeni, da je v primeru uvedbe kolektivnega postopka zoper dolžnika prednostno poplačan pred dolžnikovimi drugimi navadnimi, tako imenovanimi nezavarovanimi upniki.

Upnik je tako lahko prednostni, ker:

- ima zavarovanje, ki mu ga je dodelil dolžnik ali ga je pridobil po sodni poti, ali
- ima po zakonu prednostno pravico na podlagi svojega statusa.

Vsi prednostni upniki niso enakovredni. Kadar je prednostnih upnikov več, so poplačani po vrstnem redu, določenem z zakonom, vendar še vedno pred nezavarovanimi upniki.

Nezavarovani upniki so poplačani iz sredstev dolžnika, ki ostanejo po plačilu prednostnih upnikov. Razdelitev se izvede sorazmerno.

Razvrstitev prednostnih pravic

Reševanje in prisilna poravnava

Izkupiček od prodaje nepremičnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

1. „nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;
2. sodni stroški, ki veljavno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški v zvezi z zavarovanjem, unovčenjem premoženja in razdelitvijo izkupička med upnike (stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščenecem ...);
3. terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi spravnega postopka: prednostna pravica upnikov, ki privolijo v nov kapitalski vložek ali dobavijo novo blago ali opravijo novo storitev za zagotovitev nadaljnega poslovanja podjetja in njegovega obstoja;
4. prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izvrševanja veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;
5. terjatve, zajamčene s splošno prednostno pravico zaposlenih: izplačilo plače za šest mesecev dela pred sodno odločbo o začetku postopka;
6. terjatve, zajamčene s posebno prednostno pravico ali hipoteko;
7. nezavarovane terjatve.

Izkupiček od prodaje premočnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

1. terjatve, zajamčene s posebnim zavarovanjem premočnine s pridržno pravico;
2. „nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;
3. sodni stroški, ki veljavno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški v zvezi z zavarovanjem, unovčenjem premoženja in razdelitvijo izkupička med upnike (stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščenem ...);
4. terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi spravnega postopka: prednostna pravica upnikov, ki privolijo v nov kapitalski vložek ali dobavijo novo blago ali opravijo novo storitev za zagotovitev nadaljnega poslovanja podjetja in njegovega obstoja;
5. prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izvrševanja veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;
6. prednostna pravica uprave za javne prihodke;
7. terjatve, zajamčene s posebno prednostno pravico na premočnini brez pridržne pravice;
8. terjatve, zajamčene z drugimi splošnimi prednostnimi pravicami na premočninah;
9. nezavarovane terjatve.

Sodna likvidacija

Izkupiček od prodaje nepremočnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

1. „nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;
2. sodni stroški, ki veljavno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščenem;
3. terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi spravnega postopka: prednostna pravica upnikov, ki privolijo v nov kapitalski vložek ali dobavijo novo blago ali opravijo novo storitev za zagotovitev nadaljnega poslovanja podjetja in njegovega obstoja;
4. terjatve, zajamčene s posebnimi zavarovanji na nepremočninah;
5. prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izvrševanja veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;
6. nezavarovane terjatve.

Izkupiček od prodaje premočnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

1. terjatve, zajamčene s posebnim zavarovanjem na premočnini s pridržno pravico;
2. „nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;
3. sodni stroški, ki veljavno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščenem;
4. terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi spravnega postopka;
5. prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izvrševanja veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;
6. terjatve, zajamčene s hipoteko na premočnini, ali terjatve, zajamčene z zastavno pravico na strojih ali opremi;
7. prednostna pravica uprave za javne prihodke;
8. terjatev, zajamčena s posebnim zavarovanjem na premočnini brez pridržne pravice;
9. druge prednostne pravice na premočninah (člen 2331 civilnega zakonika) in splošna prednostna pravica na plačah;

10. nezavarovane terjatve.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Reševanje in prisilna poravnava

Postopka reševanja in prisilne poravnave sta bila vzpostavljena, da se na podlagi načrta omogočijo reševanje podjetja, ohranitev poslovanja in delovnih mest ter poravnava obveznosti. Načrt reševanja ali prisilne poravnave se sprejme samo, če so izpolnjeni ti pogoji.

Dolžnik v postopku reševanja ali upravitelj v postopku prisilne poravnave pripravi osnutek načrta, če obstaja realna možnost za rešitev podjetja. Načrt je sestavljen iz treh delov:

- ekonomskega in finančnega dela, v katerem se določijo obeti za sanacijo na podlagi poslovnih priložnosti in pogojev, razmer na trgu in razpoložljivih virov financiranja;
- opredelitve pogojev za poravnavo obveznosti in morebitnih jamstev, ki jih mora direktor podjetja prevzeti za zagotovitev njihove izpolnitve;
- socialnega dela, v katerem se navedejo in utemeljijo stopnja zaposlenosti in zaposlitveni obeti ter socialni pogoji, predvideni za nadaljevanje poslovanja. Kadar se v osnutku predvidijo odpuščanja iz ekonomskih razlogov, se navedejo že sprejeti ukrepi in opredelijo tisti, ki jih je treba izvesti za olajšanje ponovne zaposlitve in zagotovitve nadomestila delavcem, katerih zaposlitev je ogrožena.

V načrtu se navedejo vse zaveze, ki so jih prevzele osebe, odgovorne za njegovo izvajanje, in ki so potrebne za sanacijo podjetja.

Sodišče nato odloči o osnutku načrta, ki mu ga je predložil dolžnik ali eden od upnikov.

Odločitev sodišča o sprejetju načrta reševanja ali prisilne poravnave ali načrta prodaje se šteje za sodno odločbo. Načrt vključuje tudi pogodbene vidik, če so bili ustanovljeni upniški odbori.

Načrt lahko traja največ 10 let, za kmete pa 15 let.

Sodišče za obdobje trajanja načrta imenuje upravitelja ali sodnega pooblaščenca za nadzor nad izvajanjem načrta.

S sprejetjem načrta se konča obdobje opazovanja. Dolžnik znova razpolaga s svojim imetjem in lahko znova vodi svoje podjetje ob upoštevanju ukrepov, ki mu jih je sodišče naložilo v načrtu.

Dolžnik mora namreč v vseh vidikih upoštevati določbe načrta.

Če tega ne stori, v primeru neizpolnitve zavez ali v primeru ustavitve plačil med izvajanjem načrta reševanja ali prisilne poravnave dolžnik tvega razveljavitev načrta in nadaljevanje postopka.

Pretvorba v sodno likvidacijo

Sodna likvidacija se lahko razglasi med obdobjem opazovanja, začetim na podlagi sodne odločbe o reševanju ali na podlagi sodne odločbe o prisilni poravnavi, ali ob izteku navedenega obdobja.

Sodišče mora razglasiti sodno likvidacijo takoj, ko se izkaže, da nadaljnji obstoj podjetja ni mogoč, ali ko v okviru postopka prisilne poravnave ni mogoče sprejeti načrta prodaje.

Prenehanje obveznosti dolžnika kot fizične osebe v postopku sodne likvidacije

Dolžniku je premoženje odvzeto z dnem razglasitve sodne likvidacije do zaključka likvidacije. Takrat znova pridobi svoje pravice in lahko znova izvaja dejavnosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Dokončanje izvajanja načrta reševanja ali prisilne poravnave upnikom, ki niso prijavili terjatev, ne omogoča pregona dolžnika.

Izjemoma je nadaljevanje individualnega pregona izrecno predvideno samo, če se sodna likvidacija konča zaradi nezadostnosti sredstev.

Kdaj se postopek v primeru insolventnosti šteje za končan

Obdobje opazovanja je obdobje, ki traja od dneva sodne odločbe o začetku postopka do dneva sodne odločbe o sprejetju načrta reševanja ali prisilne poravnave ali razglasitvi sodne likvidacije.

Tako v postopku reševanja kot v postopku prisilne poravnave se dejavnost nadaljuje tudi v obdobju opazovanja in dolžnik načeloma še naprej vodi svoje podjetje, vendar z nekaterimi omejitvami.

Kadar obstaja realna možnost za rešitev podjetja, se obdobje opazovanja navadno konča z načrtom reševanja ali prisilne poravnave.

S sprejetjem načrta reševanja ali prisilne poravnave dolžnik znova prevzame nadzor nad svojim poslovanjem, čeprav se postopek ne konča.

Postopek se namreč konča, ko stečajni sodnik odobri končno poročilo upravitelja in sodnega pooblaščenca. Predsednik sodišča nato izda sklep o končanju postopka, ki je ukrep sodne uprave, zoper katerega ni pritožbe.

V sodnem smislu je postopek torej končan, ko je izdan sklep o končanju.

Vendar učinki postopka z izdajo sklepa o končanju ne prenehajo, saj se načrt reševanja ali prisilne poravnave še vedno izvaja.

Dolžnik mora v vseh vidikih upoštevati določbe načrta.

Če tega ne stori, v primeru neizpolnitve zavez ali v primeru ustavitve plačil med izvajanjem načrta reševanja ali prisilne poravnave dolžnik tvega razveljavitev načrta in nadaljevanje postopka.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroške in izdatke v zvezi s postopkom krije podjetje, zoper katero je uveden postopek v primeru insolventnosti.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Kadar sodišče začne postopek prisilne poravnave ali sodne likvidacije, se za datum, ko je dolžnik ustavil plačila, načeloma šteje datum izdaje sodne odločbe o začetku postopka.

Lahko pa sodišče določi datum ustavitve plačil, ki je največ 18 mesecev pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti.

Obdobje od datuma ustavitve plačil do datuma začetka postopka prisilne poravnave ali sodne likvidacije se v tem primeru imenuje „obdobje izpodbojnosti“.

Nekatera dejanja, ki jih je dolžnik opravil v obdobju izpodbojnosti in ki se zdijo goljufiva, se razveljavijo.

Za obravnavo tožbe za razglasitev ničnosti aktov, sklenjenih v obdobju izpodbojnosti, je izključno pristojno sodišče, ki odloča v postopku.

Tožbo lahko vloži samo sodni upravitelj, sodni pooblaščenec, likvidacijski upravitelj ali državno tožilstvo.

Upniki lahko individualno ali kolektivno prek sodnega pooblaščenca vložijo tožbo za izpodbijanje aktov, ki jih je sklenil dolžnik.

Akt je ničen v razmerju do vseh in razveljavljen za nazaj.

Obstaja 12 primerov **obvezne ničnosti** neobičajnih aktov:

- vsi akti, s katerimi se brezplačno prenese lastništvo nad premoženjem ali nepremičnim premoženjem;
- vsaka komutativna pogodba, v kateri dolžnikove obveznosti bistveno presegajo obveznosti druge stranke;
- vsako plačilo dolgov, ne glede na način plačila, ki na dan plačila še niso zapadli;
- vsako plačilo zapadlih dolgov, ki ni bilo izvedeno v gotovini, z menicami, bančnimi nakazili, listinami o prenosu ali s kakim drugim plačilnim sredstvom, ki je splošno sprejeto v poslovnih odnosih;
- vsaka vloga in vsak depozit zneskov na podlagi zastavitve premoženja, če ni pravnomočne sodne odločbe;
- vsaka pogodbeno hipoteka, vsaka sodna hipoteka in pravna hipoteka zakoncev ter vsaka zastavitev ali zastavna pravica na dolžnikovem premoženju za predhodno prevzete dolgove;
- vsak ukrep zavarovanja, razen če je vpis ali nalog za zaseg predhoden datumu ustavitve plačil;
- vsako dovoljenje in uveljavitev opcij s strani zaposlenih podjetja;
- vsak prenos premoženja ali pravic v fiduciarno premoženje, razen če je ta prenos izveden kot jamstvo za sočasno prevzet dolg;

- vsak aneks k fiduciarni pogodbi, ki vpliva na pravice ali imetje, ki so že preneseni v fiduciarno premoženje kot jamstvo za dolgove, prevzete pred tem aneksom;
- kadar je dolžnik samostojni podjetnik z omejeno odgovornostjo, vsak prenos ali sprememba prenosa premoženja, ob upoštevanju izplačila dohodkov, ki niso namenjeni za poslovno dejavnost, s katerim se osiromaši premoženje, na katero se nanaša postopek, v korist drugega premoženja tega podjetnika;
- notarsko overjena izjava dolžnika o izključitvi iz zasega.

Te akte mora sodišče razveljaviti ne glede na to, ali so stranke ravnale v dobri ali slabi veri.

Poleg tega lahko sodišče razveljavi vse akte o brezplačnem prenosu lastništva premičnega ali nepremičnega premoženja in izjavo o izključitvi iz zasega, ki so bili sprejeti v šestih mesecih pred datumom ustavitve plačil. V teh primerih velja neobvezna ničnost.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 14/02/2018

Plačilna nesposobnost - Hrvaška

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Predstečajni in stečajni postopek se lahko uvedeta zoper pravne osebe in zoper premoženje posameznega dolžnika, razen če zakon ne določa drugače. Posamezni dolžnik je za namene zakona o stečaju (*Stečajni zakon* – v nadaljnjem besedilu: SZ) opredeljen kot fizična oseba, ki mora za dohodke iz samostojne dejavnosti plačevati dohodnino v skladu z določbami zakona o davku na dohodek (*Zakon o porezu na dohodek*), ali fizična oseba, ki mora plačevati davek od dohodkov pravnih oseb v skladu z določbami zakona o davku na dohodek pravnih oseb (*Zakon o porezu na dobit*).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

(a) Predstečajni postopek se lahko uvede, če sodišče ugotovi obstoj neizbežne insolventnosti, tj. sodišče ugotovi, da dolžnik na dan zapadlosti ne bo mogel izpolniti svojih obstoječih obveznosti.

Za insolventnost se šteje, da je skorajšnja, če se okoliščine, zaradi katerih se dolžnik šteje za insolventnega, še niso uresničile in če:

- ima dolžnik v registru prednostnega vrstnega reda obveznosti plačila, ki ga vodi finančna agencija (*Financijska agencija*), eno ali več prijavljenih neporavnanih obveznosti, za katere je obstajala veljavna podlaga za plačilo in ki bi morale biti trgane s katerega koli računa dolžnika brez njegovega dodatnega soglasja, ali
- dolžnik več kot 30 dni zamuja z izplačilom plač zaposlenim, ki bi jih moral izplačati v skladu s pogodbo o zaposlitvi, delovnimi predpisi, kolektivno pogodbo, posebnimi predpisi ali drugim dokumentom, ki ureja obveznosti delodajalcev do zaposlenih, ali
- dolžnik v 30 dneh ne plača prispevkov in davkov za plače iz prejšnjega pododstavka, pri čemer ta rok teče od datuma, ko bi moral dolžnik zaposlenim izplačati plače.

(b) Stečajni postopek se lahko začne, če sodišče ugotovi obstoj razlogov za stečaj, tj. obstoj insolventnosti ali prezadolženosti.

Insolventnost obstaja, če dolžnik stalno ne more poravnati svojih neplačanih finančnih obveznosti. Dejstvo, da je dolžnik poravnal ali morda lahko v celoti ali delno poravna terjatve nekaterih upnikov, ne pomeni, da se šteje za solventnega.

Dolžnik se šteje za insolventnega:

- če ima v registru prednostnega vrstnega reda obveznosti plačila, ki ga vodi finančna agencija, eno ali več prijavljenih neporavnanih obveznosti, zapadlih več kot 60 dni, za katere obstaja veljavna podlaga za plačilo in ki bi morale biti trgane s katerega koli računa dolžnika brez njegovega dodatnega soglasja;
- če zaposlenim ni izplačal treh zaporednih plač, ki bi jih moral izplačati v skladu s pogodbo o zaposlitvi, delovnimi predpisi, kolektivno pogodbo, posebnimi predpisi ali drugim dokumentom, ki ureja obveznosti delodajalcev do zaposlenih.

Dolžnik se šteje za prezadolženega, če kot pravna oseba nima več dovolj sredstev, da bi pokrila svoje obstoječe obveznosti.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa v stečajnem postopku vključuje celotno premoženje, ki je bilo ob začetku stečajnega postopka v lasti dolžnika, in premoženje, ki ga je dolžnik pridobil med stečajnim postopkom. Stečajna masa se uporabi za kritje stroškov stečajnega postopka ter za poravnavo terjatev upnikov dolžnika in terjatev, katerih poravnava je bila zagotovljena z določenimi pravicami do dolžnikovega premoženja.

Prosta uporaba premoženja v stečajni masi s strani oseb, ki so bile po zakonu predhodno pooblaščen za zastopanje dolžnika, ali s strani posameznega dolžnika po začetku stečajnega postopka nima pravnih učinkov, razen v primeru uporabe, ki jo urejajo splošna pravila o ohranjanju načela zaupanja v javne registre. Plačilo se nasprotni stranki vrne iz stečajne mase, če se je z njim povečala vrednost stečajne mase.

Če je posamezni dolžnik pred začetkom stečajnega postopka ali med njim pridobil dediščino ali volilo, ima samo dolžnik pravico sprejeti to dediščino ali volilo ali se jima odpovedati.

Če dolžnik s tretjo osebo vzpostavi skupno lastništvo ali kakršno koli drugo pravno razmerje ali partnerstvo, se razdelitev premoženja izvede zunaj stečajnega postopka. Za poravnavo obveznosti, ki izhajajo iz takega razmerja, se lahko zahteva ločena poravnava iz dolžnikovega deleža.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

(a) Predstečajni postopek – zahteve za imenovanje skrbnika so enake kot za imenovanje likvidacijskega upravitelja. Sodišče s sklepom o začetku predstečajnega postopka imenuje skrbnika, če meni, da je to potrebno. Dolžnosti skrbnika prenehajo na dan sprejetja sklepa o potrditvi predstečajnega sporazuma, na dan začetka stečajnega postopka ali na podlagi sklepa upnikov.

Skrbnik mora v predstečajnem postopku:

1. preučiti poslovanje dolžnika;
2. preučiti seznam sredstev in obveznosti dolžnika;
3. preučiti verodostojnost prijavljenih terjatev;
4. izpodbijati terjatve, če na podlagi izjav upnikov ali iz drugih razlogov ti dvomijo o njihovi verodostojnosti;
5. nadzorovati poslovanje dolžnika, zlasti njegovo finančno poslovanje, določitev obveznosti do tretjih oseb, izdajo instrumentov za zavarovanje plačil in poslovne dejavnosti na področju prodaje blaga ali storitev, ter hkrati zagotavljati, da premoženje dolžnika ni oškodovano;
6. vložiti pritožbo pri sodišču, če dolžnik krši določbe člena 67 SZ;
7. izdajati navodila in potrdila v skladu s členoma 69 in 71 SZ;
8. zagotoviti, da se stroški predstečajnega postopka plačajo v celoti in pravočasno;
9. izvajati druge dejavnosti v skladu s SZ.

Od datuma začetka predstečajnega postopka do njegovega zaključka lahko dolžnik izvaja le plačila, potrebna za redno poslovanje. V tem obdobju dolžnik ne sme poravnati obveznosti, ki so nastale in zapadle pred začetkom predstečajnega postopka, razen bruto obveznosti plačila do svojih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, ki izhajajo iz delovnega razmerja, če so terjatve zapadle pred začetkom predstečajnega postopka, odpravnin, ki ne presegajo zneska, določenega z zakonom in kolektivnimi pogodbami, odškodninskih zahtevkov zaradi škode, ki je nastala na delovnem mestu, ali z delom povezanih bolezni ter terjatev na podlagi plač zaposlenih, povečanih za znesek osnovnih prispevkov, in na podlagi drugih materialnih pravic zaposlenih v skladu s pogodbami o zaposlitvi in kolektivnimi pogodbami, če so te terjatve zapadle po predložitvi predloga za začetek predstečajnega postopka, ter drugih plačil, potrebnih za redno poslovanje, kot je določeno s posebnim zakonom.

Dolžnik od datuma predložitve predloga za začetek predstečajnega postopka do izdaje odločbe o njegovem začetku ne more odtujiti ali obremeniti svojega premoženja, razen na podlagi predhodne odobritve skrbnika ali sodišča, če skrbnik ni bil imenovan.

(b) Stečajni postopek – likvidacijski upravitelj v stečajnem postopku se izbere naključno s seznama likvidacijskih upraviteljev „A“ za ozemlje v pristojnosti pristojnega sodišča, razen če v SZ ni določeno drugače. Sodišče na podlagi te izbire z odločbo o začetku stečajnega postopka imenuje likvidacijskega upravitelja. Če je bil v predstečajnem postopku pred stečajnim postopkom imenovan skrbnik ali če je bil v stečajnem postopku imenovan začasni likvidacijski upravitelj, sodišče za likvidacijskega upravitelja izjemoma imenuje skrbnika ali začasnega likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj ima pravice in obveznosti organov podjetja dolžnika, razen če ni v SZ določeno drugače. Če dolžnik v stečajnem postopku v skladu s členom 217(2) SZ še naprej posluje, likvidacijski upravitelj upravlja njegovo poslovanje.

Likvidacijski upravitelj zastopa dolžnika. Likvidacijski upravitelj upravlja le tiste poslovne dejavnosti posameznega dolžnika, ki zadevajo stečajno maso, in zastopa dolžnika na podlagi pooblastil pravnega zastopnika.

Likvidacijski upravitelj mora ravnati vestno in organizirano ter zlasti:

1. urediti računovodske evidence za poslovanje do datuma začetka stečajnega postopka;
2. pripraviti predhodno oceno stroškov stečajnega postopka in jo predložiti upniškemu odboru v odobritev;
3. ustanoviti komisijo za popis sredstev;
4. pripraviti otvoritveno bilanco stanja dolžnikovega premoženja;
5. s potrebno skrbnostjo upravljati zaključek začelih, a nedokončanih poslov dolžnika in upravljati poslovne dejavnosti, potrebne za preprečevanje škode na dolžnikovem premoženju;
6. zagotoviti uveljavitev dolžnikovih terjatev;
7. vestno voditi dolžnikove poslovne dejavnosti iz člena 217(2) SZ;

8. hrvaškemu zavodu za pokojninsko zavarovanje predložiti dokumente v zvezi z delovnopравnim statusom upravičencev;
9. s potrebno skrbnostjo unovčiti ali zbrati premoženje in pravice dolžnika, ki so del stečajne mase;
10. pripraviti razdelitev upnikom in jo izvesti po odobritvi;
11. upniškemu odboru predložiti zaključni račun;
12. izvesti naknadne razdelitve upnikom;
13. po koncu stečajnega postopka zastopati stečajno maso v skladu s SZ.

Likvidacijski upravitelj mora vsaj vsake tri mesece na standardnem obrazcu predložiti pisna poročila o poteku stečajnega postopka in stanju stečajne mase.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Če je bil upnik ob začetku stečajnega postopka v skladu z zakonom ali pogodbo upravičen do pobota, začetek stečajnega postopka ne vpliva na to pravico.

Če ob začetku stečajnega postopka obstaja ena ali več terjatev, ki jih je treba pobotati na podlagi odložnega pogoja, ali pa te terjatve niso zapadle ali niso namenjene pobotu na tak način, se pobot izvede, ko so izpolnjeni potrebni pogoji. Za pobot ne velja pravilo, da neporavnane terjatve zapadejo ob začetku stečajnega postopka in da se za nedelarne terjatve ali terjatve za nedoločen denarni znesek določi denarna vrednost, kot je ocenjena ob začetku stečajnega postopka. Če terjatev, ki bi jo bilo treba pobotati, postane brezpogojna in zapade, preden je mogoče izvesti pobot, se pobot izključi.

Pobot se ne izključi pri terjativah, denominiranih v drugačnih valutah ali obračunskih enotah, če je mogoče te valute ali obračunske enote v kraju poravnave terjatve, uporabljene za pobot, enostavno zamenjati. Pretvorba se izvede v skladu z deviznim tečajem, veljavnim v kraju poravnave v trenutku prejema izjave o pobotu.

Pobot je nedopusten, če:

1. je obveznost upnika do stečajne mase nastala šele po začetku stečajnega postopka;
2. je drug upnik prenesel terjatev na zadevnega upnika šele po začetku stečajnega postopka;
3. je upnik terjatev pridobil z dodelitvijo v zadnjih šestih mesecih pred začetkom stečajnega postopka ali če predstečajni postopek ni bil začel v zadnjih šestih mesecih pred začetkom stečajnega postopka in če je upnik vedel ali bi moral vedeti, da je dolžnik postal insolventen ali da je bil zoper dolžnika vložen predlog za začetek predstečajnega postopka ali stečajnega postopka. Pobot je izjemoma dovoljen, če je bila terjatev dodeljena v zvezi z izpolnitvijo neizpolnjene pogodbe ali če je bila pravica do poplačila terjatve ponovno pridobljena z uspešnim izpodbijanjem pravnega posla dolžnika;
4. je upnik pravico do pobota pridobil na podlagi izpodbijnega pravnega akta.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Če dolžnik in njegova nasprotna stranka, s katero ima sklenjeno pogodbo, do začetka stečajnega postopka nista izpolnila ali nista v celoti izpolnila dvostransko zavezujoče pogodbe, jo lahko likvidacijski upravitelj izpolni namesto dolžnika in od druge stranke zahteva, naj jo prav tako izpolni. Če likvidacijski upravitelj zavrne izpolnitev pogodbe, lahko druga stranka svoje terjatve zaradi neplačila uveljavlja le kot stečajni upnik. Če druga stranka pogodbe likvidacijskega upravitelja pozove, naj predloži pripombe o njeni pravici do izbire, mora likvidacijski upravitelj takoj in najpozneje po obravnavi za poročanje drugo stranko s priporočeno pošto obvestiti, ali namerava zahtevati izpolnitev pogodbe. Če bi druga stranka pred obravnavo za poročanje utrpela večjo škodo in je o tem obvestila likvidacijskega upravitelja, jo mora ta izjemoma v osmih dneh s priporočeno pošto obvestiti, ali bo zahteval izpolnitev pogodbe. Če likvidacijski upravitelj tega ne stori, ne bo imel pooblastila, da zahteva izpolnitev pogodbe.

Če je mogoče dolgovane izpolnitvene obveznosti razdeliti in če je druga stranka ob začetku stečajnega postopka delno izpolnila svoje izpolnitvene obveznosti, ima ta stranka pravico, da kot stečajni upnik uveljavlja svoje pravice do plačila, ki ustreza delni izpolnitvi, tudi če je likvidacijski upravitelj zahteval izpolnitev preostalega dela pogodbenih obveznosti. Druga stranka zaradi neuveljavljanja pravice do nadomestila nima pravice zahtevati vračila vrednosti, ki je bila premoženju dolžnika dodana zaradi njene delne izpolnitve obveznosti.

Če je bila v zemljiško knjigo vpisana rezervacija za zavarovanje zahtevka za pridobitev ali razveljavitev pravic na eni od dolžnikovih nepremičnin ali ene od pravic, vpisanih v korist dolžnika, ali za zavarovanje zahtevka za spremembo vsebine ali

prednostne razvrstitve te pravice, lahko upnik doseže poravnavo svojega zahtevka kot upnik iz stečajne mase. To velja tudi, če je dolжник prevzel vse druge obveznosti do upnika, ki jih pozneje v celoti ali delno ni izpolnil. Ta določba se po analogiji uporablja za rezervacije v registru ladij, registru ladij v gradnji ali registru letal.

Če je dolжник pred začetkom stečajnega postopka prodal svojo premoženje s pridržkom lastninske pravice in jo predal v posest kupca, lahko kupec zahteva izpolnitev kupoprodajne pogodbe. To velja tudi, če je dolжник prevzel dodatne obveznosti do kupca, ki jih ni v celoti izpolnil ali jih je izpolnil le delno. Če je dolжник pred začetkom stečajnega postopka kupil nepremičnino s pridržkom lastninske pravice in mu jo je prodajalec predal v posest, ima likvidacijski upravitelj pravico do izbire v skladu s členom 181 SZ.

Najem in zakup nepremičnine ali prostorov z začetkom stečajnega postopka ne prenehata. To velja tudi za najemna in zakupna razmerja, ki jih je dolжник sklenil kot najemodajalec v zvezi s predmeti, ki so bili zaradi zavarovanja preneseni na tretjo osebo, ki je financirala njihovo pridobitev ali proizvodnjo. Pravice, ki se nanašajo na čas pred začetkom stečajnega postopka in na škodo, nastalo zaradi predčasne prekinitve pogodbe, lahko uveljavlja le druga stranka v vlogi stečajnega upnika.

Likvidacijski upravitelj lahko prekliče pogodbo o najemu ali zakupu nepremičnine ali prostorov, ki jo je dolжник sklenil kot najemodajalec, in sicer ne glede na pogodbeno obdobje, pri čemer mora upoštevati zakonsko določeni odpovedni rok. Če prekliče pogodbo, lahko druga stranka kot stečajni upnik zahteva odškodnino zaradi predčasne prekinitve pogodbe. Če dolжник ob začetku stečajnega postopka ni prevzel nepremičnine ali prostorov, lahko likvidacijski upravitelj in druga stranka odstopita od pogodbe. Če likvidacijski upravitelj odstopi, lahko druga stranka kot stečajni upnik zahteva odškodnino zaradi predčasne prekinitve pogodbe. Vsaka stranka mora drugo stranko na njeno zahtevo v 15 dneh obvestiti, da namerava odstopiti od pogodbe. Če stranka tega ne stori, izgubi pravico do odstopa.

Če je imel dolжник kot najemodajalec nepremičnine ali prostorov pred začetkom stečajnega postopka terjatve v zvezi z najemnimi in zakupnimi razmerji za prihodnje obdobje, ima to v tekočem koledarskem mesecu, v katerem se začne stečajni postopek, pravni učinek, kolikor se nanaša na najem ali zakup. Če se stečajni postopek začne po petnajstem dnevu v mesecu, imajo terjatve pravni učinek tudi v naslednjem koledarskem mesecu ter se nanašajo posebej na plačilo najemnine in zakupnine. Zahtevki, ki temeljijo na izvršbi, so enakovredni pogodbenim zahtevkom.

Likvidacijski upravitelj lahko v imenu dolžnika kot najemodajalca v zakonsko določenem odpovednem roku prekliče zakupno ali najemno razmerje ne glede na pogodbeni odpovedni rok.

Tretja oseba, kateri je likvidacijski upravitelj dal na voljo nepremičnino ali prostore, ki jih je prej zakupil dolжник in so bili odsvojeni, in ki tako vstopi v zakupno ali najemno razmerje namesto dolžnika, lahko navedeno pogodbo prekliče v zakonsko določenem odpovednem roku.

Če je dolжник zakupnik, druga stranka pogodbe po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka ne sme prekiniti zakupne pogodbe:

1. zaradi zamude pri plačilu najemnine ali zakupnine, za katero je obveznost plačila nastala pred začetkom stečajnega postopka;
2. zaradi poslabšanja finančnega položaja dolžnika.

Začetek stečajnega postopka ne povzroči prenehanja pogodb o zaposlitvi ali pogodb o storitvah, sklenjenih z dolžnikom, vendar je poseben upravičen razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi. Likvidacijski upravitelj, ki deluje v imenu dolžnika (kot delodajalca), in zaposleni lahko po začetku stečajnega postopka odpovejo pogodbo o zaposlitvi ne glede na trajanje pogodbe in ne glede na pravne ali pogodbene določbe o varstvu delavcev. Odpovedni rok je en mesec, razen če zakon določa krajši rok. Če zaposleni menijo, da odpoved njihove pogodbe o zaposlitvi ni v skladu z zakonom, lahko uveljavljajo zaščito svojih pravic v skladu z zakonom o delovnih razmerjih (*Zakon o radu*).

Da bi se zaključile že začete poslovne dejavnosti in preprečila morebitna škoda, lahko likvidacijski upravitelj s soglasjem sodišča sklene nove pogodbe o zaposlitvi za določen čas, pri čemer ne veljajo omejitve iz splošnih pravil o delu za pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Likvidacijski upravitelj s soglasjem sodišča ter v skladu z zakonodajo in kolektivno pogodbo določi plače in druge prejemke, ki izhajajo iz zaposlitve. Plače in drugi prejemki iz zaposlitve, do katerih zaposleni postanejo upravičeni po začetku stečajnega postopka, se poravnajo kot obveznosti iz stečajne mase.

Pravica zaposlenih do soodločanja preneha ob odprtju stečajnega postopka. Sporazumi s svetom delavcev za likvidacijskega upravitelja niso zavezujoči.

Naročila dolžnika, povezana s sredstvi, ki so del stečajne mase, ob začetku stečajnega postopka prenehajo veljati. Če oseba, ki je prejela naročilo, ni bila seznanjena s stečajnim postopkom, za kar ni kriva sama, in zato nadaljuje svoje dejavnosti, se naročilo še naprej šteje za veljavno. Terjatve osebe, ki je prejela naročilo in nadaljevala z njim povezane dejavnosti, se poravnajo kot terjatve stečajnih upnikov. Oseba, ki je prejela naročilo, mora zaradi odprave škode po začetku stečajnega postopka nadaljevati svoje

dejavnosti, dokler likvidacijski upravitelj ne prevzame dejavnosti dolžnikove družbe. Terjatve osebe, ki je prejela naročilo v zvezi s takimi dejavnostmi, se poravnajo iz stečajne mase kot terjatve upnikov.

Ponudbe, ki jih prejme dolжник, ali dolžnikove ponudbe prenehajo veljati na dan začetka stečajnega postopka, razen če so bile sprejete pred tem dnevom.

Kar zadeva poslovne pogodbe, s katerimi se je nekdo zavezal k izvajanju določenih storitev v imenu dolžnika, in kar zadeva dovoljenje dolžnika v zvezi s sredstvi, ki se vključijo v stečajno maso, pri čemer tako dovoljenje preneha veljati ob začetku stečajnega postopka, mora oseba, ki prejme naročilo, zaradi odprave škode nadaljevati svoje dejavnosti tudi po začetku stečajnega postopka, dokler likvidacijski upravitelj ne prevzame izvajanja dejavnosti. Terjatve prejemnika naročila, ki izhajajo iz dejavnosti, ki so se nadaljevale, se poravnajo iz stečajne mase kot terjatve upnikov.

Pogodbene določbe, ki vnaprej izključujejo ali omejujejo uporabo določb SZ, nimajo pravnega učinka.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

(a) Predstečajni postopek – od začetka do zaključka predstečajnega postopka se proti dolžniku ne sme uvesti noben izvršilni ali upravni postopek ali postopek zavarovanja. Vsi taki tekoči postopki se na dan začetka predstečajnega postopka prekinejo. Prekinjeni postopki se na predlog upnikov nadaljujejo:

- po sklenitvi predstečajnega sporazuma – v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku;
- po sprejetju dokončne odločbe o ustavitvi predstečajnega postopka.

Te določbe se ne uporabljajo za postopke, na katere ne vpliva predstečajni postopek, ali za postopke za poravnavo terjatev, nastalih po začetku predstečajnega postopka.

V postopku na sodišču, v katerem je bila zaradi začetka predstečajnega postopka odrejena prekinitve postopka in v katerem je bila nato izdana dokončna odločba o potrditvi predstečajnega sporazuma, ki se je nanašal na terjatev upnika, sodišče nadaljuje postopek in zavrne tožbo ali prekine postopek izvršbe ali zavarovanja, razen v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku.

(b) Stečajni postopek – po začetku stečajnega postopka posamezni upniki ne smejo zahtevati izvršbe ali zavarovanja zoper dolžnika v zvezi s tistimi deli svojih sredstev, ki so del stečajne mase, ali zoper druga sredstva dolžnika. Upniki, ki niso stečajni upniki, ne smejo zahtevati izvršbe ali zavarovanja zoper prihodnje terjatve posameznih dolžnikov na podlagi njihovega delovnega razmerja ali druge storitve ali zoper njihove terjatve na navedeni podlagi v stečajnem postopku, razen izvršbe ali zavarovanja za poravnavo terjatev iz naslova preživnine in drugih terjatev, ki se lahko poravnajo z delom dolžnikovega dohodka iz zaposlitve, s katerim se terjatve drugih upnikov ne smejo poravnati. Taki postopki izvršbe in zavarovanja, ki potekajo ob začetku stečajnega postopka, se prekinejo. Ko se ta postopek nadaljuje, izvršilno sodišče ustavi postopek.

Po začetku stečajnega postopka lahko upniki, ki imajo pravico zahtevati, da se deli premoženja dolžnika izključijo iz insolvenčne mase (*izlučni vjerovnici*), zaradi uveljavljanja svojih pravic začnejo postopke izvršbe in zavarovanja zoper dolžnika v skladu s splošnimi pravili o izvršilnem postopku. Ustavljeni postopki izvršbe in zavarovanja, ki so jih upniki začeli pred začetkom stečajnega postopka, se nadaljujejo in jih izvršilno sodišče izvede v skladu s pravili o izvršilnem postopku.

Upniki z ločitvenimi pravicami (*razlučni vjerovnici*) po začetku stečajnega postopka ne smejo začeti postopkov izvršbe ali zavarovanja. Postopki izvršbe in zavarovanja, ki potekajo ob začetku stečajnega postopka, se prekinejo. Sodišče, ki vodi stečajni postopek, prekinjene postopke izvršbe in zavarovanja nadaljuje z uporabo pravil o unovčenju predmetov, na katerih je prijavljena ločitvena pravica, v stečajnem postopku.

Po začetku stečajnega postopka je vpis v javne registre dovoljen, če so bili pogoji zanj izpolnjeni, preden so začele veljati pravne posledice začetka stečajnega postopka.

Šest mesecev po začetku stečajnega postopka izvršba za poravnavo terjatev iz stečajne mase, ki ne temeljijo na pravnih dejanjih likvidacijskega upravitelja, ni dovoljena.

Ta določba se ne uporablja za:

1. obveznosti stečajne mase, ki izhajajo iz dvostransko zavezujoče pogodbe, za katero se je likvidacijski upravitelj zavezal, da jo bo izpolnil;
2. obveznosti iz stalnega pogodbenega razmerja po izteku prvega roka, do katerega bi lahko likvidacijski upravitelj odstopil od pogodbe;

3. obveznosti iz stalnega pogodbenega razmerja, če je likvidacijski upravitelj prejel plačilo v korist stečajne mase.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

(a) Predstečajni postopek – od začetka do zaključka predstečajnega postopka se proti dolžniku ne sme uvesti civilni postopek. Vsi taki tekoči postopki se na dan začetka predstečajnega postopka prekinajo. Prekinjeni postopki se na predlog upnika nadaljujejo:

- po sklenitvi predstečajnega sporazuma – v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku;
- po sprejetju dokončne odločbe o ustavitvi predstečajnega postopka.

Te določbe se ne uporabljajo za postopke, na katere predstečajni postopek ne vpliva, ali za postopke za poravnavo terjatev, ki so nastale po začetku predstečajnega postopka.

V postopku na sodišču, v katerem je bila zaradi začetka predstečajnega postopka odrejena prekinitve postopka in v katerem je bila nato izdana dokončna odločba o potrditvi predstečajnega sporazuma, ki se je nanašal na terjatev upnika, sodišče nadaljuje postopek in zavrne tožbo ali prekine postopek izvršbe ali zavarovanja, razen v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku.

(b) Stečajni postopek – likvidacijski upravitelj prevzame tožbe, vključno z arbitražnimi postopki, v zvezi s premoženjem v stečajni masi, ki potekajo ob začetku stečajnega postopka, pri čemer deluje v imenu in za račun dolžnika. Tožbe v zvezi s terjatvami, prijavljenimi v stečajnem postopku, ni mogoče nadaljevati, dokler se ne preučijo na obravnavi za preveritev.

Likvidacijski upravitelj v imenu dolžnika prevzame tožbe zoper dolžnika, ki so ob začetku stečajnega postopka nerešene, če se nanašajo na:

1. izključitev premoženja iz stečajne mase;
2. ločitvene pravice;
3. obveznosti stečajne mase.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

(a) Predstečajni postopek – upniki dolžnika v predstečajnem postopku so osebe, ki imajo ob začetku stečajnega postopka zoper dolžnika denarne terjatve. Pravila SZ, ki določajo pravico do glasovanja v dogovorih v okviru stečajnega postopka, se ustrezno uporabljajo za pravico upnikov do glasovanja o načrtu prestrukturiranja.

Upniki glasujejo pisno na predpisanem obrazcu za glasovanje. Obrazec za glasovanje je treba sodišču predložiti najpozneje na začetku obravnave za glasovanje, podpisati in potrditi pa ga mora pooblaščen oseba. Če upniki do začetka obravnave ne predložijo obrazca za glasovanje ali predložijo obrazec za glasovanje, iz katerega ni mogoče nedvoumno ugotoviti, kako so glasovali, se šteje, da so glasovali proti načrtu prestrukturiranja.

Upniki, prisotni na obravnavi, glasujejo na predpisanem obrazcu za glasovanje. Če upniki, ki imajo pravico do glasovanja, na tej obravnavi ne glasujejo, se šteje, da so glasovali proti načrtu prestrukturiranja.

Vsaka skupina upnikov, ki imajo pravico do glasovanja, ločeno glasuje o načrtu prestrukturiranja. Pravila o razvrstitvi udeležencev v dogovorih v stečajnem postopku se ustrezno uporabljajo za razvrstitev upnikov v predstečajnem postopku.

Šteje se, da so upniki sprejeli načrt prestrukturiranja, če je večina vseh upnikov glasovala za njegovo sprejetje in če je vsota vseh terjatev upnikov, ki so glasovali za načrt, v vsaki skupini vsaj dvakrat višja od vsote terjatev upnikov, ki so glasovali proti sprejetju načrta.

Upniki, ki imajo skupno pravico ali katerih pravice so do nastanka razlogov za začetek predstečajnega postopka tvorile eno združeno pravico, se pri glasovanju štejejo kot en upnik. Imetniki ločenih pravic ali pravic užitka se ustrezno obravnavajo.

(b) Stečajni postopek – upniški odbor – sodišče lahko za zaščito interesov upnikov v stečajnem postopku pred prvim zaslišanjem upnikov ustanovi upniški odbor in imenuje njegove člane.

V upniškem odboru morajo biti zastopani upniki z najvišjimi terjatvami in upniki s terjatvami majhne vrednosti. Vanj mora biti vključen tudi predstavnik nekdanjih zaposlenih dolžnika, razen če ti v postopku ne sodelujejo kot upniki z zanemarljivimi terjatvami.

Upniki z ločitvenimi pravicami (*razlučni vjerovnici*) in osebe, ki niso upniki, vendar bi lahko zaradi svojega strokovnega znanja prispevali k delu odbora, se lahko imenujejo za člane upniškega odbora.

Upniški odbor mora imeti liho število članov, največ pa jih je lahko devet. Če je upnikov manj kot pet, se vsem dodelijo pooblastila upniškega odbora.

Če se na obravnavi za preveritev terjatev ugotovi, da vrednost priznanih terjatev upnikov presega 50 milijonov HRK, in če ima dolжник na dan začetka stečajnega postopka sklenjene pogodbe o zaposlitvi z več kot 20 zaposlenimi, je sodišče odgovorno, da upnikom dovoli sprejetje sklepa o ustanovitvi upniškega odbora.

Upniški odbor mora nadzorovati likvidacijskega upravitelja in mu pomagati pri izvajanju poslovnih dejavnosti, spremljati poslovanje v skladu s členom 217 SZ, preučiti knjige in druge evidence v zvezi s poslovanjem ter naročiti preverjanje prometa in zneska denarnih sredstev. Posamezne člane odbora lahko pooblasti za opravljanje posameznih dejavnosti, ki spadajo v njegovo pristojnost.

Upniški odbor v okviru svojih pristojnosti zlasti:

1. preuči poročila likvidacijskega upravitelja o poteku stečajnega postopka in stanju stečajne mase;
2. pregleda poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel likvidacijski upravitelj;
3. pri sodišču vložijo ugovore zoper dejanja likvidacijskega upravitelja;
4. odobri ocene stroškov za stečajni postopek;
5. sodišču na zahtevo predloži mnenje o likvidaciji premoženja dolžnika;
6. sodišču na zahtevo predloži mnenje o nadaljevanju tekočega poslovanja ali o dejavnostih dolžnika;
7. sodišču na zahtevo predloži mnenje o priznanju upravičenih izgub, ugotovljenih pri popisu sredstev.

(3) Upniški odbor mora upnike obveščati o poteku postopka in stanju stečajne mase.

Zbor upnikov

Sodišče skliče zbor upnikov. Pravica do sodelovanja se dodeli vsem stečajnim upnikom, vsem stečajnim upnikom z ločitvenimi pravicami, likvidacijskemu upravitelju in posameznim dolžnikom.

Zbor upnikov lahko na obravnavi za poročanje ali poznejši obravnavi:

1. ustanovi upniški odbor, če še ni bil ustanovljen, ali spremeni njegovo sestavo ali ga razreši;
2. imenuje novega likvidacijskega upravitelja;
3. odloča o nadaljevanju ali prenehanju dejavnosti dolžnika ter o načinu in pogojih za likvidacijo premoženja dolžnika;
4. likvidacijskemu upravitelju naroči, naj pripravi stečajni sporazum;
5. sprejme morebitne sklepe, ki spadajo v pristojnost upniškega odbora;
6. odloča o drugih vprašanih, pomembnih za izvajanje in zaključek stečajnega postopka v skladu s SZ.

Zbor upnikov ima pravico, da likvidacijskega upravitelja prosi, naj predloži obvestila ter poročila o stanju in poslovanju. Če upniški odbor ni bil ustanovljen, lahko zbor upnikov naroči preverjanje prometa in zneskov denarnih sredstev, ki jih upravlja likvidacijski upravitelj.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Ob začetku stečajnega postopka pravice dolžnika kot pravne osebe prenehajo in se prenesejo na likvidacijskega upravitelja. Ob začetku stečajnega postopka se pravice posameznega dolžnika, da upravlja sredstva, ki so del stečajne mase, in razpolaga z njimi, prenesejo na likvidacijskega upravitelja.

Po začetku stečajnega postopka mora likvidacijski upravitelj takoj prevzeti v posest in začeti upravljati celotno premoženje v stečajni masi.

Likvidacijski upravitelj lahko na podlagi izvršilnega sklepa o začetku stečajnega postopka zahteva, da sodišče dolžniku odredi, naj preda premoženje, in določi izvršilne ukrepe za prisilno izvršitev odredbe.

Ko sklep o začetku stečajnega postopka postane pravnomočen, lahko likvidacijski upravitelj od sodišča zahteva, naj tretjim osebam, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, odredi, naj to premoženje predajo. Skupaj z navedeno zahtevo mora predložiti dokument, ki dokazuje lastništvo nad premoženjem. Sodišče po zaslišanju oseb, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, sprejme odločitev o predlogu likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam posameznih sredstev v stečajni masi. Posamezni dolжник in osebe, ki so bile po zakonu predhodno pooblašene za zastopanje dolžnika, morajo pri tej zadevi sodelovati z likvidacijskim upraviteljem. Likvidacijski upravitelj mora od navedenih oseb pridobiti potrebne informacije, razen če bi to povzročilo neupravičene zamude v postopku.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam vseh dolžnikovih upnikov, ki jih pozna iz poslovnih knjig in poslovne dokumentacije dolžnika, drugih informacij dolžnika, prijav terjatev ali drugih informacij.

Likvidacijski upravitelj pripravi sistematični pregled glede na čas začetka stečajnega postopka, pri čemer navede in primerja sredstva v stečajni masi in dolžnikove obveznosti ter jih oceni.

Popis stečajne mase, seznam upnikov ter pregled sredstev in obveznosti je treba vložiti v sodnem tajništvu najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje.

Začetek stečajnega postopka ne spremeni dolžnosti dolžnika v skladu z gospodarskim in davčnim pravom, da vodi poslovne knjige in predloži računovodske izkaze. Likvidacijski upravitelj mora te naloge opravljati v zvezi s stečajno maso.

Likvidacijski upravitelj mora najpozneje 15 dni pred obravnavo za poročanje sodišču predložiti poročilo o ekonomskem položaju dolžnika in razlogih za tak položaj, ki se najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje objavi na elektronski oglasni deski sodišča (*e-Oglasna ploča suda*).

Po obravnavi za poročanje mora likvidacijski upravitelj nemudoma unovčiti sredstva, ki sestavljajo stečajno maso, če to ni v nasprotju s sklepom zbora upnikov.

Likvidacijski upravitelj mora sredstva iz stečajnega postopka unovčiti v skladu s sklepi zbora upnikov in upniškega odbora.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Ob začetku stečajnega postopka pravice dolžnika kot pravne osebe prenehajo in se prenesejo na likvidacijskega upravitelja. Ob začetku stečajnega postopka se pravice posameznega dolžnika, da upravlja sredstva, ki so del stečajne mase, in razpolaga z njimi, prenesejo na likvidacijskega upravitelja.

Po začetku stečajnega postopka mora likvidacijski upravitelj takoj prevzeti v posest in začeti upravljati celotno premoženje v stečajni masi.

Likvidacijski upravitelj lahko na podlagi izvršilnega sklepa o začetku stečajnega postopka zahteva, da sodišče dolžniku odredi, naj preda premoženje, in določi izvršilne ukrepe za prisilno izvršitev odredbe.

Ko sklep o začetku stečajnega postopka postane pravnomočen, lahko likvidacijski upravitelj od sodišča zahteva, naj tretjim osebam, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, odredi, naj to premoženje predajo. Skupaj z navedeno zahtevo mora predložiti dokument, ki dokazuje lastništvo nad premoženjem. Sodišče po zaslišanju oseb, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, sprejme odločitev o predlogu likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam posameznih sredstev v stečajni masi. Posamezni dolжник in osebe, ki so bile po zakonu predhodno pooblašene za zastopanje dolžnika, morajo pri tej zadevi sodelovati z likvidacijskim upraviteljem. Likvidacijski upravitelj mora od navedenih oseb pridobiti potrebne informacije, razen če bi to povzročilo neupravičene zamude v postopku.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam vseh dolžnikovih upnikov, ki jih pozna iz poslovnih knjig in poslovne dokumentacije dolžnika, drugih informacij dolžnika, prijav terjatev ali drugih informacij.

Likvidacijski upravitelj pripravi sistematični pregled glede na čas začetka stečajnega postopka, pri čemer navede in primerja sredstva v stečajni masi in dolžnikove obveznosti ter jih oceni.

Popis stečajne mase, seznam upnikov ter pregled sredstev in obveznosti je treba vložiti v sodnem tajništvu najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje.

Začetek stečajnega postopka ne spremeni dolžnosti dolžnika v skladu z gospodarskim in davčnim pravom, da vodi poslovne knjige in predloži računovodske izkaze. Likvidacijski upravitelj mora te naloge opravljati v zvezi s stečajno maso.

Likvidacijski upravitelj mora najpozneje 15 dni pred obravnavo za poročanje sodišču predložiti poročilo o ekonomskem položaju dolžnika in razlogih za tak položaj, ki se najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje objavi na elektronski oglasni deski sodišča (*e-Oglasna ploča suda*).

Po obravnavi za poročanje mora likvidacijski upravitelj nemudoma unovčiti sredstva, ki sestavljajo stečajno maso, če to ni v nasprotju s sklepom zbora upnikov.

Likvidacijski upravitelj mora sredstva iz stečajnega postopka unovčiti v skladu s sklepi zbora upnikov in upniškega odbora.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

(a) Predstečajni postopek – terjatve se prijavijo pri pristojni enoti finančne agencije na standardnem obrazcu, ki se mu priložijo kopije dokumentov, iz katerih izhaja terjatev ali ki jo dokazujejo.

Ministrstvo za finance – davčna uprava (*Ministarstvo financija – Porezna uprava*) lahko prijavi terjatve, ki izhajajo iz davka, dodatnega davka ali prispevkov za obvezno zavarovanje, ki jih je treba v skladu z zakonom odbiti od zaslužkov in plač, ter druge terjatve, za katere je na podlagi posebnih predpisov pooblaščen, da jih izterja, razen terjatev, ki izhajajo iz davka in dodatnega davka na dohodek iz zaposlitve ter prispevkov iz osnovnega zneska za osebe, zavarovane v okviru delovnega razmerja.

V predstečajnem postopku dolžnikovi zaposleni in nekdanji zaposleni ter ministrstvo za finance – davčna uprava ne smejo prijaviti terjatev iz delovnega razmerja ali odpravnine do zneska, določenega z zakonom ali kolektivno pogodbo, in terjatev na podlagi odškodnine zaradi poškodbe na delovnem mestu ali z delom povezane bolezni; te terjatve ne morejo biti predmet predstečajnega postopka. Če vložnik v predlogu za začetek predstečajnega postopka teh terjatev ni prijavil ali jih je napačno navedel, imajo dolžnikovi zaposleni in nekdanji zaposleni ter ministrstvo za finance – davčna uprava pravico vložiti ugovor.

Pri prijavi terjatev morajo upniki z ločitvenimi pravicami (*razlučni vjerovnici*) predložiti informacije o svojih pravicah, pravni podlagi za ločitvene pravice in delu dolžnikovega premoženja, na katerega se nanašajo njihove ločitvene pravice, ter izjavo o tem, ali se odpovedujejo ločitveni pravici.

Pri prijavi terjatev morajo upniki, ki imajo pravico, da se deli dolžnikovega premoženja izključijo iz stečajne mase (*izlučni vjerovnici*), predložiti informacije o svojih pravicah, pravni podlagi za izločitveno pravico in delu dolžnikovega premoženja, na katerega se nanašajo njihove izločitvene pravice.

Pri prijavi terjatev morata obe navedeni vrsti upnikov (*razlučni vjerovnici* in *izlučni vjerovnici*) za namene izvajanja načrta prestrukturiranja izdati izjavo o svojem soglasju ali zavrnitvi soglasja za začasno odložitev poravnave s sredstvi, na katera se nanaša njihova ločitvena pravica, ali začasno odložitev ločitve sredstev, na katera se nanaša njihova izločitvena pravica.

Predstečajni sporazum ne sme posegati v ločitveno pravico upnikov v zvezi s sredstvi, na katera se nanaša ta pravica, razen če navedeni sporazum ne določa drugače. Če predstečajni sporazum izrecno določa drugače, je treba v njem določiti, kateri del pravic teh upnikov se bo zmanjšal, za koliko časa bo odložena poravnava in katere druge določbe predstečajnega postopka se uporabljajo za te pravice.

Če upnik ne prijavi terjatve, ki je navedena v predlogu za začetek predstečajnega postopka, se taka terjatev šteje za prijavljeno.

Dolžnik in skrbnik, če je bil imenovan, morata navesti stališče o prijavljenih terjativah upnikov. To stališče se predloži pristojni enoti finančne agencije na standardnem obrazcu, na katerega se za vsako terjatev navedejo naslednje informacije:

1. številka terjatve iz preglednice prijavljenih terjatev;
2. informacije za identifikacijo upnikov;
3. znesek prijavljene terjatve;
4. izjava dolžnika in skrbnika, če je bil imenovan, o priznanju ali izpodbijanju terjatve;
5. izpodbijani znesek terjatve;
6. dejstva, ki podpirajo neobstoje izpodbijane terjatve ali dela terjatve.

Po izteku roka za navedbo stališča o prijavljenih terjativah dolžnik in skrbnik, če je bil imenovan, ne moreta več nasprotovati terjativam, ki sta jih priznala.

Upnik lahko izpodbija prijavljeno terjatev drugega upnika.

Izpodbijanje terjatve se predloži pristojni enoti finančne agencije na standardnem obrazcu in mora vsebovati naslednje informacije:

1. informacije za identifikacijo upnika, ki izpodbija terjatev;
2. referenčno številko izpodbijane terjatve iz preglednice prijavljenih terjatev;
3. informacije za identifikacijo upnika, ki je prijavil izpodbijano terjatev;
4. znesek prijavljene terjatve, ki se izpodbija;
5. izjavo upnika, ki izpodbija terjatev;
6. izpodbijani znesek terjatve;
7. dejstva, ki podpirajo neobstoj izpodbijane terjatve ali dela terjatve.

Finančna agencija na standardnem obrazcu pripravi preglednico prijavljenih terjatev in preglednico izpodbijanih terjatev.

(b) Stečajni postopek – terjatve se prijavijo pri likvidacijskem upravitelju na standardnem obrazcu v dveh izvodih, ki se jima priložijo kopije dokumentov, iz katerih izhaja terjatev ali ki jo dokazujejo.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam vseh terjatev dolžnikov zaposlenih in nekdanjih zaposlenih do začetka stečajnega postopka, ki jih je treba navesti v bruto in neto zneskih; dve kopiji dokumenta s prijavljenimi terjatvami je treba predložiti v podpis.

Terjatve upnikov, ki imajo manj prednosti, se prijavijo le na posebno povabilo sodišča. Pri prijavi takih terjatev je treba navesti, da imajo manj prednosti in na katero mesto je upnik uvrščen glede na prednostni vrstni red.

Upniki z izločitveno pravico (*izlučni vjerovnici*) morajo likvidacijskega upravitelja obvestiti o svoji izločitveni pravici in pravni podlagi zanjo ter navesti sredstva, na katera se pravica nanaša, ali v svojem uradnem obvestilu navesti pravico do nadomestila za izločitveno pravico.

Upniki z ločitveno pravico (*razlučni vjerovnici*) morajo likvidacijskega upravitelja obvestiti o svoji ločitveni pravici in pravni podlagi zanjo ter navesti sredstva, na katera se ta pravica nanaša. Če taki upniki prijavijo terjatev tudi kot stečajni upniki, morajo pri prijavi navesti del premoženja stečajnega dolžnika, na katerega se nanaša njihova ločitvena pravica, in znesek svoje terjatve, ki predvidoma ne bo poravnana na podlagi navedene ločitvene pravice.

Upniki z ločitveno pravico, ki likvidacijskega upravitelja ne obvestijo ustrezno o navedeni pravici, ne izgubijo ločitvene pravice. Ti upniki izjemoma izgubijo svojo ločitveno pravico in od stečajnega dolžnika ali upnika nimajo pravice zahtevati odškodnino ali kakršno koli drugo nadomestilo, če je bil predmet ločitvene pravice v stečajnem postopku unovčen brez njih in ločitvena pravica ni bila vnesena v javni register ali likvidacijski upravitelj ni vedel ali ni mogel vedeti, da taka pravica obstaja.

Prijavljene terjatve se na obravnavi za preveritev terjatev preučijo glede na zneske in prednostno razvrstitev.

Likvidacijski upravitelj mora za vsako prijavljeno terjatev posebej navesti, ali jo priznava ali izpodbija.

Terjatve, ki jih izpodbija likvidacijski upravitelj, posamezni dolžnik ali eden od stečajnih upnikov, je treba pregledati ločeno. Izločitvene in ločitvene pravice niso predmet preučitve.

Terjatev se šteje za potrjeno, če jo likvidacijski upravitelj na obravnavi za preveritev prizna, stečajni upnik pa je ne izpodbija, ali če se prijavljeno izpodbijanje zavrne. Če posamezni dolžnik izpodbija terjatev, to ne prepreči njene potrditve.

Sodišče pripravi preglednico preučenih terjatev, v katero za vsako prijavljeno terjatev vnese potrjeni znesek terjatve, njegovo prednostno razvrstitev in osebo, ki je terjatev izpodbijala. V preglednico se vnesejo tudi informacije o izpodbijanju terjatev s strani posameznega dolžnika. Potrditev terjatve navede tudi sodišče na menicah in drugih dokumentih o dolgu.

Sodišče na podlagi preglednice preučenih terjatev sprejme odločbo o določitvi zneska in razvrstitve posameznih potrjenih ali izpodbijanih terjatev. S to odločbo sodišče odloči tudi o napatitvi na tožbo za potrditev ali izpodbijanje terjatev.

Če je likvidacijski upravitelj izpodbijal terjatev, bo sodišče upnika napatilo na tožbo zoper dolžnika za potrditev izpodbijane terjatve.

Če je eden od stečajnih upnikov izpodbijal terjatev, ki jo je likvidacijski upravitelj priznal, bo sodišče tega upnika napatilo na tožbo za potrditev izpodbijane terjatve. V taki tožbi oseba, ki nasprotuje terjatvi, deluje v imenu in za račun dolžnika.

Če so bile terjatve dolžnikovih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih izpodbijane, se tožba za potrditev izpodbijanih terjatev uvede v skladu s splošnimi določbami za postopke pred sodiščem in posebnimi določbami za postopke v delovnih sporih.

Če je bil za izpodbijano terjatev izdan nalog za izvršbo, sodišče stranko, ki izpodbija terjatev, napoti na tožbo, da bi dokazala utemeljenost izpodbijanja.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Terjatve upnikov se poravnajo na podlagi denarnega toka. Podrejeni upniki se pri delni razdelitvi ne upoštevajo. Razdelitev izvede likvidacijski upravitelj. Pred vsako razdelitvijo mora pridobiti soglasje upniškega odbora ali sodišča, če upniški odbor ni bil ustanovljen.

Najvišje razvrščene nadrejene terjatve vključujejo terjatve dolžnikovih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, ki so nastale do dneva začetka stečajnega postopka ter izhajajo iz delovnega razmerja, za skupni bruto znesek, in iz odpravnine v znesku, določenem z zakonom ali kolektivno pogodbo, ter terjatve, ki izhajajo iz odškodnine zaradi poškodbe na delovnem mestu ali z delom povezane bolezni.

Nadrejene terjatve, uvrščene na drugo mesto, vključujejo vse druge terjatve do dolžnika, razen terjatev, razvrščenih kot podrejene.

Po poravnavi nadrejenih terjatev se terjatve, razvrščene kot podrejene, poravnajo v naslednjem vrstnem redu:

1. obresti na terjatve stečajnih upnikov od začetka stečajnega postopka;
2. stroški posameznih upnikov, ki nastanejo zaradi njihovega sodelovanja v postopku;
3. denarne kazni, naložene zaradi kaznivih dejanj ali kršitev, in stroški, ki so nastali zaradi kazenskih postopkov ali postopkov za ugotavljanje kršitev;
4. zahtevki, s katerimi se zahteva brezplačna izvedba storitev dolžnika;
5. zahtevki za odplačilo posojil za nadomestitev kapitala člana družbe ali ustrezne terjatve.

Neporavnane terjatve zapadejo ob začetku stečajnega postopka.

Terjatve v zvezi z razveznim pogojem, ki začne veljati ob začetku stečajnega postopka, se štejejo za brezpogojne terjatve, dokler tak pogoj ne začne veljati.

Stroški stečajnega postopka in druge obveznosti stečajne mase se najprej poravnajo iz stečajne mase. Likvidacijski upravitelj terjatve poravnava po vrstnem redu glede na zapadlost.

Likvidacijski upravitelj pred razdelitvijo sestavi seznam terjatev, ki se bodo upoštevale pri razdelitvi (razdelitveni seznam). Terjatve dolžnikovih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, ki izhajajo iz delovnega razmerja ter so nastale do dneva začetka stečajnega postopka, se upoštevajo v bruto znesku. Seznam mora vsebovati vsoto terjatev in razpoložljivi znesek iz stečajne mase, ki se bo razdelil med upnike.

Upnik z ločitveno pravico, ki mu je dolžnik tudi osebno odgovoren, mora najpozneje v 15 dneh po objavi razdelitvenega seznama likvidacijskemu upravitelju predložiti dokaze, da se je odpovedal ločitveni pravici – in navesti, za kakšen znesek – ali da ni bilo ločene poravnave. Če dokazov ne predloži pravočasno, se njegova terjatev pri delni razdelitvi ne bo upoštevala.

Terjatve, za katere velja odložni pogoj, se pri delni razdelitvi upoštevajo v celotnem znesku. Delež sredstev, povezan s temi terjatvami, se pri razdelitvi rezervira.

Pri končni razdelitvi se terjatve, za katere velja odložni pogoj, ne upoštevajo, če je možnost izpolnitve tega pogoja tako majhna, da v času razdelitve nima materialne vrednosti. V tem primeru se zneski, ki so bili pri prejšnjih razdelitvah rezervirani za poravnavo te terjatve, vključijo v stečajno maso, ki se bo uporabila za končno razdelitev.

Upnikom, ki so izključeni iz delne razdelitve ter ki naknadno izpolnijo pogoje iz členov 275 in 276 SZ, se iz preostale stečajne mase pri naslednji razdelitvi plača enak znesek kot drugim upnikom. Šele nato je mogoče nadaljevati poravnavo terjatev drugih upnikov.

Končna razdelitev se začne takoj po zaključku unovčevanja stečajne mase. Končna razdelitev se lahko začne le s soglasjem sodišča.

Če je mogoče pri končni razdelitvi v celoti poravnati terjatve vseh upnikov, bo likvidacijski upravitelj morebitna preostala sredstva nakazal posameznemu dolžniku. Če je dolžnik pravna oseba, likvidacijski upravitelj vsaki osebi, ki ima v dolžniku delež, dodeli del presežka, do katerega bi bila ta oseba upravičena v postopku prenehanja zunaj stečajnega postopka.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

(a) Predstečajni postopek – če upniki sprejmejo načrt prestrukturiranja, sodišče z odločbo potrdi odobritev tega načrta in potrdi predstečajni sporazum, razen če:

- eden od upnikov z zadostno gotovostjo ugotovi, da bo načrt prestrukturiranja zmanjšal pravice pod raven, ki bi jo lahko upravičeno pričakovali v odsotnosti prestrukturiranja;
- se na podlagi načrta prestrukturiranja ne zdi verjetno, da bo njegovo izvajanje dolžniku omogočilo, da do konca tekočega leta in v dveh naslednjih koledarskih letih ponovno postane solventen;
- v načrtu prestrukturiranja ni opredeljena poravnava zneskov, ki bi jih upniki prejeli, če se njihove terjatve ne bi izpodbijale, ali
- je v načrtu prestrukturiranja predlagana kapitalizacija terjatev enega ali več upnikov in člani dolžnika niso izdali sklepa, v katerem bi v skladu z zakonom o gospodarskih družbah (*Zakon o trgovačkim društvima*) izrazili soglasje za tako dejavnost.

Če pogoji za potrditev predstečajnega sporazuma niso izpolnjeni, sodišče z odločbo določi, da je potrditev predstečajnega sporazuma zavrnjena, in ustavi postopek.

Potrjen predstečajni sporazum ima pravni učinek v zvezi z upniki, ki niso sodelovali v postopku, in upniki, ki so v postopku sodelovali, naknadno pa se potrdijo njihove izpodbijane terjatve.

Dolžnik, ki je zaradi obveznosti, ki so bile na podlagi potrjenega predstečajnega sporazuma odpisane, ustvaril dobiček, mora tak dobiček zadržati do izteka roka za izpolnitev vseh obveznosti, ki izhajajo iz predstečajnega sporazuma.

Če upnik v skladu s potrjenim predstečajnim sporazumom odpiše dolg dolžnika, se znesek odpisanega dolga pripozna kot odhodek upnika, ki se odšteje pred plačilom davka.

(b) Stečajni postopek – takoj po zaključku končne razdelitve sodišče izda odločbo o zaključku stečajnega postopka, ki se predloži organu, ki upravlja register, v katerem je registriran dolžnik. Ko je dolžnik, ki je pravna oseba, izbrisan iz registra, preneha obstajati, dolžniku, ki je fizična oseba, pa se odvzame status samostojnega trgovca ali podjetnika ali samozaposlene osebe.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni upniki lahko po zaključku stečajnega postopka zoper posameznega upnika še naprej neomejeno uveljavljajo svoje preostale terjatve.

Stečajni upniki lahko svoje terjatve do dolžnika uveljavljajo z odločbo o potrditvi svojih terjatev, če so bile terjatve potrjene in jih dolžnik na obravnavi za preveritev ni izpodbijal. Terjatev, ki je bila neuspešno izpodbijana, je enakovredna neizpodbijani terjatvi.

Sodišče na predlog likvidacijskega upravitelja ali katerega koli upnika ali po uradni dolžnosti odredi nadaljevanje postopka za namene naknadne razdelitve, če se po končni obravnavi:

1. izpolnijo pogoji za razdelitev rezerviranih zneskov upnikom;
2. zneski, ki so bili plačani iz stečajne mase, ponovno vključijo v stečajno maso;
3. odkrijejo sredstva, ki so del stečajne mase.

Sodišče nadaljevanje postopka za namene naknadne razdelitve odredi ne glede na to, da je bil postopek zaključen.

Sodišče se lahko vzdrži odreditve naknadne razdelitve in na upnike prenese znesek, ki je na voljo za razdelitev, ali na posameznega dolžnika prenese predmet, ki je bil odkrit, če glede na to, da je zadevni znesek zanemarljiv ali da je vrednost predmeta majhna, in ob upoštevanju stroškov nadaljevanja postopka za naknadno razdelitev meni, da je to ustrezno. Sodišče lahko za nadaljevanje postopka za naknadno razdelitev določi pogoj, da se s predplačilom pokrijejo stroški tega postopka.

Po izvedbi naknadne razdelitve sodišče izda odločbo o zaključku stečajnega postopka.

Po odreditvi naknadne razdelitve likvidacijski upravitelj v skladu s končnim seznamom razdeli znesek, s katerim lahko prosto razpolaga, ali znesek, ki ga pridobi z unovčenjem dela stečajne mase, ki je bil naknadno odkrit. Likvidacijski upravitelj sodišču predloži zaključni račun.

Upniki stečajne mase, katerih terjatve je likvidacijski upravitelj ugotovil:

1. v postopku delne razdelitve, po določitvi dela stečajne mase za razdelitev;
2. v postopku končne razdelitve, po zaključku končne obravnave;
3. v postopku naknadne razdelitve, po objavi seznama za to razdelitev;

lahko zahtevajo poravnavo le iz preostale stečajne mase po razdelitvi.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Vsak upnik krije svoje stroške predstečajnih in stečajnih postopkov, razen če SZ ne določa drugače.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Likvidacijski upravitelj v imenu dolžnika in upniki v stečajnem postopku lahko v skladu z določbami SZ izpodbijajo pravna dejanja, ki so bila storjena pred začetkom stečajnega postopka in ovirajo enotno poravnavo terjatev stečajnih upnikov (kar upnikom povzroča škodo) ali ki nekaterim upnikom dajejo prednost pred drugimi (prednostna obravnava upnikov). Opustitve, zaradi katerih je dolžnik izgubil pravico ali na podlagi katerih so bile denarne terjatve do dolžnika utemeljene, ohranjene ali zavarovane, se štejejo za enakovredne takim pravnim dejanjem.

Pravno dejanje, ki zagotavlja ali omogoča zavarovanje ali poplačilo upnika na način in v času, ki sta skladna z vsebino njegovih pravic (skladna poravnava), in ki je bilo storjeno v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, se lahko izpodbija, če je bil dolžnik v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, insolventen in če je bil upnik seznanjen s to insolventnostjo.

Pravno dejanje, ki zagotavlja ali omogoča zavarovanje ali poplačilo upnika v skladu z vsebino njegovih pravic, se lahko izpodbija, če je bilo storjeno po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka in če je bil upnik v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, seznanjen z insolventnostjo ali predlogom za začetek stečajnega postopka.

Šteje se, da je bil upnik seznanjen z insolventnostjo ali predlogom za začetek stečajnega postopka, če je vedel ali bi moral vedeti za okoliščine, iz katerih bi moralo biti očitno, da je dolžnik postal insolventen ali da je bil vložena predlog za začetek stečajnega postopka.

Za osebe, ki so bile v trenutku, ko je bilo storjeno dejanje, v tesnem razmerju z dolžnikom, se šteje, da so bile seznanjene z insolventnostjo in predlogom za začetek stečajnega postopka.

Pravno dejanje, ki zagotavlja ali omogoča zavarovanje ali poplačilo upnika, ki ni imel pravice do vložitve terjatve ali ni imel pravice do vložitve terjatve na tak način ali v zgoraj navedenem trenutku, se lahko izpodbija:

1. če je bilo storjeno v zadnjem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po njej ali
2. če je bilo storjeno v tretjem ali drugem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in če je bil dolžnik takrat insolventen ali
3. če je bilo dejanje storjeno v tretjem ali drugem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in če je upnik v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, vedel, da bo to dejanje škodilo stečajnim upnikom.

Šteje se, da je upnik vedel, da bo dejanje škodilo drugim upnikom, če je vedel ali bi moral vedeti za okoliščine, iz katerih bi moralo biti očitno, da bodo upniki utrpeli škodo. Za osebe, ki so bile v trenutku pravnega dejanja v tesnem razmerju z dolžnikom, se šteje, da so vedele, da bo stečajnim upnikom povzročena škoda.

Pravno dejanje dolžnika, ki stečajnim upnikom neposredno škoduje, se lahko izpodbija:

1. če je bilo storjeno v treh mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, če je bil dolžnik v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, insolventen in če je druga stranka vedela za insolventnost, ali
2. če je bilo storjeno po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka in če je bila druga oseba v trenutku, ko je bilo pravno dejanje storjeno, seznanjena z insolventnostjo ali predlogom za začetek stečajnega postopka.

Vsako pravno dejanje dolžnika, ki povzroči izgubo katere koli dolžnikove pravice ali ki preprečuje uveljavljanje katere koli dolžnikove pravice, ali vsako dejanje, na podlagi katerega lahko denarna terjatev do dolžnika ostane veljavna ali se izvrši, se obravnava enako kot dejanje, ki upnikom neposredno škoduje.

Pravno dejanje, ki ga je dolžnik storil v zadnjih desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem, da bi upnikom povzročil škodo, se lahko izpodbija, če je bila druga stranka v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, seznanjena z namero dolžnika. Domneva se, da je bila druga stranka seznanjena z navedeno namero, če je vedela, da dolžniku grozi insolventnost in da bi to dejanje upnikom povzročilo škodo.

Šteje se, da je upnik vedel, da dolžniku grozi insolventnost in da bi tako dejanje upnikom povzročilo škodo, če je vedel ali bi moral vedeti za okoliščine, iz katerih bi moralo biti očitno, da je bil upnik insolventen in da bi tako dejanje upnikom povzročilo škodo.

Odplačne pogodbe, ki jih sklenejo dolžnik in osebe, ki so z njim v tesnem razmerju, se lahko izpodbijajo, če neposredno škodujejo upnikom. Taka pogodba se ne sme izpodbijati, če je bila sklenjena več kot dve leti pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali če druga stranka dokaže, da ob sklenitvi pogodbe ni vedela, da namerava dolžnik škoditi upnikom.

Pravno dejanje dolžnika brez nadomestila ali z zanemarljivim nadomestilom se lahko izpodbija, razen če ni bilo storjeno štiri leta pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka. V primeru občasnih daril zanemarljive vrednosti se dejanje ne sme izpodbijati.

Pravno dejanje, s katerim član družbe zahteva odplačilo posojila, uporabljenega za nadomestitev kapitala, ali vloži podoben zahtevek, je neveljavno:

1. če zagotavlja zavarovanje in če je bilo dejanje storjeno v zadnjih petih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali pozneje;
2. če jamči za poravnavo in če je bilo dejanje storjeno v zadnjem letu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali pozneje.

Pravno dejanje, s katerim se tihemu družbeniku v celoti ali delno vrne njegov delež v družbi ali s katerim se v celoti ali delno opusti njegov delež ustvarjene izgube, se lahko izpodbija, če je bila pogodba, na kateri temelji tako dejanje, sklenjena v zadnjem letu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka proti družbi ali pozneje. Enako velja, če je tih družbenik prenehal v skladu s to pogodbo.

V primeru skladne poravnave se od prejemnikov plačil dolžnika, poravnanih z menico, ne sme zahtevati vračilo, če bi prejemnik v skladu s pravom o prenosljivih dolžniških vrednostnih papirjih izgubil možnost uveljavljanja terjatve do drugih dolžnikov, če bi zavrnil sprejetje navedenega plačila.

Za pravno dejanje se šteje, da je bilo storjeno takrat, ko so nastali njegovi pravni učinki.

Če se za pravno veljavnost pravnega dejanja zahteva vpis v javno knjigo, register ali dnevnik, se za pravno dejanje šteje, da je bilo storjeno, takoj ko so izpolnjeni drugi predpogoji za veljavnost, ko dolžnikova izjava o nameri glede takega vpisa postane zavezujoča in ko druga stranka vloži zahtevek za vnos pravne spremembe. Ta določba velja tudi za zahtevke za predhodni vpis za zavarovanje pravice do pravne spremembe.

Če za pravno dejanje velja pogoj ali rok, se upošteva trenutek, ko je bilo storjeno, in ne trenutek, ko je bil izpolnjen pogoj ali ko se je iztekel rok.

Pravno dejanje, za katero je bil pridobljen sklep o izvršbi, in pravno dejanje, storjeno med izvršilnim postopkom, se lahko izpodbijata.

Če je dolžnik za izvedbo sprejel plačilo v enaki vrednosti, ki je bilo neposredno vključeno v njegovo premoženje, se lahko pravno dejanje, na katerem temelji ta izvedba, izpodbija le pod pogojem namerne škode.

Likvidacijski upravitelj lahko v imenu dolžnika izpodbija pravna dejanja dolžnika na podlagi soglasja sodišča. Pritožba se vloži zoper osebo, zoper katero je bilo storjeno izpodbijano dejanje.

Likvidacijski upravitelj lahko v enem letu in pol od začetka stečajnega postopka vloži pritožbo za izpodbijanje pravnih dejanj.

Vsak stečajni upnik lahko za svoj račun in na lastne stroške vloži tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj, če:

- likvidacijski upravitelj ni vložil tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj v roku iz člena 212(3) SZ – v treh mesecih od izteka roka iz člena 212(3) SZ;
- likvidacijski upravitelj umakne tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj – v treh mesecih od objave dokončne odločbe, s katero je bil potrjen umik tožbe, na elektronski oglasni deski sodišča (*e-Oglasna ploča suda*);
- je upnik od likvidacijskega upravitelja predhodno zahteval izjavo, v kateri je likvidacijski upravitelj izjavil, da ne bo vložil tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj – v treh mesecih od objave izjave likvidacijskega upravitelja na elektronski oglasni deski sodišča;
- je upnik od likvidacijskega upravitelja predhodno zahteval izjavo, likvidacijski upravitelj pa v treh mesecih po tem ni izjavil, ali bo vložil tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj – v treh mesecih od objave poziva k taki izjavi.

Če je bilo zahtevku za izpodbijanje pravnih dejanj ugodeno, izpodbijano pravno dejanje nima pravnega učinka na stečajno maso, druga stranka pa mora v stečajno maso vrniti vse premoženjske koristi, ki jih je pridobila z izpodbijano transakcijo, razen če SZ ne

določa drugače. Predlog za izvršitev, ki temelji na odločitvi za ugoditev zahtevku za izpodbijanje pravnih dejanj, lahko vložita likvidacijski upravitelj v imenu in na račun dolžnika ali stečajne mase ter stečajni upnik v svojem imenu in v korist stečajnega dolžnika ali stečajne mase.

Oseba, ki sprejme izvedbo brez nadomestila ali proti zanemarljivemu nadomestilu, mora tisto, kar je prejela, vrniti le, če je s tem pridobila premoženjsko korist, razen če je vedela ali bi morala vedeti, da bi taka izvedba upnikom povzročila škodo.

Dokončna odločba, izdana v tožbi za izpodbijanje pravnih dejanj, velja za stečajnega dolžnika, stečajno maso in vse stečajne upnike, razen če SZ ne določa drugače.

Če je sodišče ugodilo zahtevku za izpodbijanje pravnih dejanj, mora nasprotna stranka v stečajno maso vrniti vse premoženjske koristi, pridobljene z izpodbijano transakcijo. Ko se te koristi vrnejo v stečajno maso, so upniki, ki so tožniki, upravičeni do prednostne poravnave iz navedenih koristi v sorazmerju z zneskom njihovih potrjenih terjatev.

Pravna dejanja dolžnika se lahko izpodbijajo z vložitvijo ugovora v okviru tožbe, pri čemer ni roka za vložitev.

Pravno dejanje se lahko izpodbija celo v postopku zoper dediča ali drugega univerzalnega pravnega naslednika nasprotne stranke.

Pravni posli se lahko izpodbijajo v postopku zoper druge pravne naslednike nasprotne stranke:

1. če je bil pravni naslednik ob pridobitvi seznanjen z okoliščinami, na katerih temelji izpodbojnost pridobitve pravnega predhodnika;
2. če je bil pravni naslednik ob pridobitvi oseba v tesnem razmerju z dolžnikom, razen če dokaže, da ob pridobitvi ni bil seznanjen z okoliščinami, na katerih temelji izpodbojnost pridobitve pravnega predhodnika;
3. če je bilo pridobljeno sredstvo na pravnega naslednika preneseno brez nadomestila ali proti zanemarljivemu nadomestilu.

Pravno dejanje, ki je bilo storjeno po začetku stečajnega postopka in ki ostane veljavno v skladu s pravili o varstvu zaupanja v javne registre, se lahko izpodbija v skladu s pravili o izpodbijanju pravnih dejanj, storjenih pred začetkom stečajnega postopka.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 04/12/2018

Plačilna nesposobnost - Italija

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
 - 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
 - 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
 - 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
 - 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?
-



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti je mogoče uvesti zoper gospodarske subjekte (posameznike ali družbe), če imajo:

- (a) v treh letih pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali poravnavo premoženje v višini najmanj 300 000,00 EUR, ali
- (b) v vsakem od treh let pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali poravnavo bruto letne prihodke v višini najmanj 200 000,00 EUR, ali
- (c) skupne dolgove (na datum vložitve predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali poravnavo) v višini najmanj 500 000,00 EUR (ne glede na datum njihovega nastanka).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

(a) Pogoj za postopek v primeru insolventnosti je, da je podjetje insolventno; njegovo uvedbo lahko predlaga:

- dolžnik,
- upnik,
- državni tožilec.

(b) Pogoj za dogovor z upniki (*concordato preventivo*) je, da je podjetje v težavah (tj. ima finančne težave, ki niso dovolj resne, da bi povzročile insolventnost); predlaga ga lahko samo dolžnik.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajno maso sestavlja vse premoženje, razen:

- (1) strogo osebne lastnine in pravic;
- (2) preživnin, plač, pokojnin in tega, kar insolventne osebe zaslužijo s svojim delom, v mejah tega, kar potrebujejo za vzdrževanje sebe in svoje družine;
- (3) dohodka od premoženja otrok insolventne osebe, ki jim pripada po zakonu, premoženja v sredstvih, namenjenih potrebam družine (*fondo patrimoniale*), in dohodka od teh sredstev, razen kot je določeno s členom 170 civilnega zakonika;
- (4) predmetov, ki jih po zakonu ni mogoče zaseči.

Stečajna masa vključuje tudi vse premoženje, ki ga insolventna oseba pridobi po začetku postopka, vendar ne vključuje obveznosti, prevzetih za pridobitev in ohranitev navedenega premoženja.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Stečajni upravitelj (upravitelj) ima pravico/dolžnost, da premoženje upravlja, proda in izkupiček razdeli upnikom.

Upravitelj lahko zasliši insolventno osebo, da ta razkrije informacije, poleg tega ta lahko izpodbija ukrepe, ki sta jih sprejela upravitelj in stečajni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, vendar samo, če so bili sprejeti v nasprotju z zakonom (torej ne zgolj kot izhod v sili).

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Vsak, ki mora plačati denar stečajnemu upravitelju, lahko ta dolg pobota s terjatvijo (*controcredito*) v istem postopku, vendar samo, če sta oba (dolg in terjatev) nastala pred uvedbo postopka.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Upravitelj lahko odloči, ali pogodbe, ki so veljale ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti, veljajo še naprej ali se odpovejo.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Upniki lahko tožbe po uvedbi postopka v primeru insolventnosti vložijo samo, če upravitelj ne ukrepa, tj. (namerno ali zgolj iz malomarnosti) ne vložijo take tožbe.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Pravde, ki jih upnik začne zoper osebo, ki je pozneje razglašena za insolventno, lahko nadaljuje samo upravitelj.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniški odbor sestavljajo trije ali pet upnikov in ima precejšnja pooblastila, saj lahko:

- odobri transakcije, poravnave, opustitev pravnih, priznanje pravic tretjih oseb, izbris hipotek, vračilo vrednostnih papirjev, sprostitve obveznic, sprejem dediščine in daril ter vsa druga dejanja v okviru posebnega upravljanja;
- pri sodišču predlaga zamenjavo upravitelja;
- odobri likvidacijski načrt;
- dovoli upravitelju, da prevzame pogodbe, veljavne na datum razglasitve insolventnosti;
- prisostvuje popisu premoženja insolventne osebe;
- dostopa do vseh dokumentov v zvezi s postopkom;
- dovoli upravitelju, da iz premoženja izključi ali opusti likvidacijo enega ali več delov premoženja, če se likvidacija zdi očitno slabša možnost;
- stečajnemu upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, predlaga ustavitev prodaje premoženja.

Poleg izvajanja zgoraj navedenih upravnih pooblastil upniški odbor izraža mnenja o ukrepih, ki jih sprejmeta stečajni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ali sodišče, in sicer mnenja:

- o dovoljenju zavarovanim upnikom, da prodajo premoženje, ki je v posesti kot jamstvo;
- o dovoljenju stečajnemu upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, da še naprej začasno vodi podjetje (nadaljnje vodenje mora odobriti upniški odbor);
- o dovoljenju stečajnemu upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, da podjetje odda v najem (oddajo v najem mora odobriti upniški odbor).

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj lahko (ob predhodnem dovoljenju):

- nadaljuje vodenje podjetja;
- podjetje odda v najem;
- proda vse premoženje in izkupiček razdeli upnikom;
- odloči, da ne proda premoženja majhne vrednosti.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vsak upnik lahko pri sodišču zahteva, naj se dolžnik razglasi za insolventnega. Ni nujno, da ima upnik izvršilni naslov; pomembno je, da obstajajo listinski dokazi o terjatvi.

Vsi upniki (torej vključno s tistimi, ki so zahtevali in dosegli razglasitev insolventnosti) morajo svoje terjatve prijaviti po začetku postopka v primeru insolventnosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Upniki lahko svoje terjatve prijavijo brez pravnega zastopanja.

Njihove prijave morajo vključevati listinske dokaze o terjatvi in biti vložene elektronsko (z uporabo certificiranega sistema elektronske pošte).

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Izkupiček od prodaje premoženja se razdeli med vse upnike po prednostnem vrstnem redu. Zakon daje prednostne pravice številnim terjatvam (hipoteke, vrednostni papirji, splošne ali posebne prednostne terjatve) na nekaterih delih premoženja ali celotnem premoženju.

Če (kot se skoraj vedno zgodi) izkupiček od prodaje ne zadošča za poplačilo vseh terjatev, se ne razdeli sorazmerno z zneskom terjatve, ampak po prednostnem vrstnem redu iz civilnega zakonika.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopek v primeru insolventnosti se konča, ko:

- ni prijavljena nobena terjatev;
- so vse terjatve poplačane;
- je razdeljen ves izkupiček od prodaje premoženja;
- je potrjeno, da ni premoženja za prodajo ali drugega izkupička.

Ko se postopek v primeru insolventnosti konča, insolventna oseba znova pridobi sposobnost biti stranka v postopku ter lahko pridobi premoženje brez vednosti upravitelja.

Dogovori z upniki se končajo, ko je odobren sporazum med dolžnikom in upniki. Kadar pa se s sporazumom zahteva likvidacija premoženja (*concordato liquidatorio*), se dogovor z upniki nadaljuje zaradi prodaje in se tako konča, ko je prodano vse premoženje in je izkupiček razdeljen upnikom.

Ko je dogovor z upniki končan, je insolventna oseba razbremenjena vseh dolgov.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Ko se postopek v primeru insolventnosti konča, lahko upniki zoper dolžnika vložijo tožbo za izterjavo preostalega dolga (tj. del dolga, ki ga upravitelj ni poplačal), razen če je bil izveden postopek za razbremenitev obveznosti; v tem primeru upniki od insolventne osebe ne morejo izterjati ničesar.

Ko je dogovor z upniki končan, upniki od dolžnika ne morejo izterjati ničesar. Če pa dolžnik ne izpolni obveznosti, lahko upniki zahtevajo odpoved dogovora; zahtevo je treba vložiti v enem letu.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški postopka v primeru insolventnosti se krijejo s samim postopkom v primeru insolventnosti, plačajo pa se iz izkupička od prodaje premoženja.

Če premoženja ni, upravitelja in njegove stroške plača država.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravna dejanja, ki jih insolventna oseba izvede pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, se lahko razveljavijo, če so bila izvedena v določenem obdobju (eno leto ali šest mesecev) pred začetkom postopka.

Pravna dejanja, ki jih insolventna oseba izvede po začetku postopka v primeru insolventnosti, so nična.

Dejanja, ki se v okviru posebnega upravljanja izvedejo v času veljavnosti dogovorov z upniki in brez dovoljenja sodišča, so nična.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 29/10/2018

Plačilna nesposobnost - Ciper

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Stečaj (*ptóchevsi*): sklep o začetku stečajnega postopka (*diátagma ptóchevsi*) se sprejme le zoper fizično osebo, ki je insolventna.

Prenehanje (*ekkathárisi*): sklep o prenehanju (*diátagma ekkathárisi*) se sprejme v zvezi s katero koli pravno osebo. Izvensodno ali sodno prostovoljno prenehanje (*ekoúsia ekkathárisi*) se prav tako nanaša na pravno osebo.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: zakonodajne določbe o stečaju fizičnih oseb so navedene v zakonu o stečaju (*perí Ptóchevsis Nómos*, poglavje 5), ki je bil v zadnjih dveh letih precej spremenjen, da bi se upoštevale spreminjajoče se gospodarske in družbene razmere.

Predlog za stečaj lahko predloži upnik ali sam dolžnik, in sicer za dolgove nad 15 000 EUR, če je bilo storjeno dejanje, ki je razlog za razglasitev stečaja, in če je bil dolžnik osebno na Cipru ali je običajno prebival ali posloval na Cipru ali pa je bil član podjetja ali partnerstva, ki je poslovalo na Cipru.

Dolžnik stori dejanje, ki je razlog za razglasitev stečaja (*práxi ptóchevsis*), če na primer:

- (a) se upniku izda pravnomočna sodba zoper dolžnika za kakršen koli znesek, dolžnik pa tega zneska ne plača;
- (b) dolžnik predloži izjavo o nezmožnosti poplčila svojih dolgov;
- (c) dolžnik predloži predlog za stečaj;
- (d) se šteje, da osebni načrt za odplačilo dolgov dolžnika ni bil uspešen ali je bil razveljavljen v skladu z določbami zakona o insolventnosti fizičnih oseb (*perí Aferengyótitas Fysikón Prosópon Nómos*).

Prenehanje družb: družba lahko preneha poslovati, ker ne more poplačati svojih dolgov ali če je sprejela poseben sklep o prenehanju z likvidacijo svojega premoženja in poplačilom vseh ali nekaterih dolgov. Sklep o prenehanju se lahko sprejme, če družba ne more poplačati svojih dolgov. Zapadli znesek mora presežati 5 000 EUR. Predlog za prenehanje sodišču predloži upnik ali družbeniki.

Prostovoljno prenehanje:

obstajajo tri vrste prostovoljnega prenehanja:

- **prostovoljno prenehanje na predlog upnikov** (*ekoúsia ekkathárisi apó pistotés*): to je izvensodno prenehanje, ki se izvede, če je družba **insolventna** in če se njen upravni odbor odloči za prenehanje. Prostovoljno prenehanje na predlog upnikov se začne s sklicem skupščine upnikov, da preuči poseben sklep o prostovoljnem prenehanju, ki ga je sprejela skupščina družbenikov družbe;
- **prostovoljno prenehanje na predlog družbenikov** (*ekoúsia ekkathárisi apó méli*): to je prav tako izvensodno prenehanje, ki se začne s posebnim sklepom skupščine družbenikov, ko je družba **solventna**;
- **prostovoljno prenehanje pod nadzorom sodišča** (*ekoúsia ekkathárisi ypó tin epopteía tou Dikastiriou*): če je družba sprejela sklep o prostovoljnem prenehanju, lahko sodišče odredi, da mora prenehanje potekati pod nadzorom sodišča.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: stečajna masa je sestavljena iz vsega premoženja, ki ob začetku stečajnega postopka pripada osebi v stečaju ali je bilo preneseno nanjo ali ki ga je oseba v stečaju pridobila ali je bilo preneseno nanjo pred odpisom dolgov, razen tistega premoženja, ki je nujno za preživetje osebe v stečaju in njenih družinskih članov.

Premoženje, pridobljeno po začetku stečajnega postopka in pred odpisom dolgov ali razveljavitvijo stečaja, je del stečajne mase.

Prenehanje: premoženje, vključeno v likvidacijski postopek, je premoženje, ki je bilo v lasti družbe pred sprejetjem sklepa o prenehanju ali pred datumom posebnega sklepa o prostovoljnem prenehanju.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Stečaj: ko se sprejme sklep o začetku stečajnega postopka, uradno imenovani likvidator (*epísimos paralíptis*) postane upravitelj premoženja osebe v stečaju. Pozneje se lahko za upravitelja (*diacheiristís*) imenuje kateri koli stečajni upravitelj z veljavnim dovoljenjem (*adeiodotiménos sýmvoulos aferengyótitas*). Naloga upravitelja je, da proda premoženje osebe v stečaju in izkupiček razdeli upnikom. Ko uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj prevzame naloge upravitelja, oseba v stečaju obdrži lastništvo nad vsem premoženjem, ki je nanjo preneseno, vendar pa bo s tem premoženjem od začetka stečajnega postopka upravljal le upravitelj.

Prenehanje: ko se sprejme sklep o prenehanju, uradno imenovani likvidator samodejno postane likvidacijski upravitelj (*ek katharistís*), če upniki niso imenovali likvidacijskega upravitelja, razen če na njegovo mesto ni imenovan stečajni upravitelj z veljavnim dovoljenjem na podlagi vloge, ki jo je uradno imenovani likvidator predložil sodišču, ali na podlagi sklepa, sprejetega na sestankih upnikov in vlagateljev družbe. Naloga likvidacijskega upravitelja je, da proda premoženje družbe, ki je v postopku prenehanja, izkupiček pa razdeli upnikom in vlagateljem. Ko uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj prevzame naloge upravitelja

premoženja pravne osebe v postopku likvidacije, čeprav družba obdrži lastništvo nad vsem premoženjem, ki je nanjo preneseno, s premoženjem od datuma začetka postopka prenehanja upravlja ta upravitelj z namenom, da ga unovči.

Prostovoljno prenehanje: v primeru prostovoljnega prenehanja družba od začetka postopka prenehanja preneha poslovati, razen kolikor je potrebno za njeno ugodno prenehanje. Naloga likvidacijskega upravitelja je, da unovči premoženje likvidirane družbe, izkupiček pa razdeli upnikom in vlagateljem.

- **Prostovoljno prenehanje na predlog upnikov:** upniki in družba na ločenih sestankih predlagajo stečajnega upravitelja, ki ga želijo imenovati za upravitelja družbe, vendar se v primeru nesoglasja med njimi za upravitelja imenuje stečajni upravitelj, ki so ga predlagali upniki.
- **Prostovoljno prenehanje na predlog članov:** družba na podlagi sklepa generalne skupščine za upravitelja imenuje stečajnega upravitelja z veljavnim dovoljenjem, ki prevzame odgovornost za upravljanje poslovanja družbe in razdelitev njenega premoženja. Ob imenovanju upravitelja pooblastila direktorja prenehajo, razen če generalna skupščina družbe ali upravitelj odobri njihovo nadaljevanje.
- **Prostovoljno prenehanje pod nadzorom sodišča:** ko sodišče izda sklep o prenehanju pod nadzorom sodišča, lahko z istim ali poznejšim sklepom imenuje dodatnega likvidacijskega upravitelja. Likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče, ima enaka pooblastila, enake obveznosti in enak položaj kot likvidacijski upravitelj, imenovan s posebnim sklepom ali sklepom upnikov, kot je opisano zgoraj.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Stečaj: zakonodaja določa, da se lahko pobot uveljavlja, če imata oseba v stečaju in katera koli druga oseba pred sprejetjem sklepa o začetku stečajnega postopka vzajemne terjatve, vzajemne dolgove ali druge vzajemne posle, razen če je bila druga oseba ob dajanju posojila seznanjena z dejanjem osebe v stečaju, ki je razlog za stečaj.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Stečaj: obstoječe zakonite pogodbe, katerih stranka je oseba v stečaju, ostanejo veljavne, oseba v stečaju pa ostane osebno odgovorna za izpolnjevanje njihovih določb.

Prenehanje: obstoječe zakonite pogodbe, katerih stranka je družba v stečaju, ostanejo veljavne. Enako velja za zakonite pogodbe, ki so jih sklenile družbe v postopku prostovoljnega prenehanja.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Stečaj: če je proti osebi v stečaju po izdaji sklepa o začetku stečajnega postopka vložena tožba, je treba za nadaljevanje tožbe pridobiti dovoljenje sodišča.

Prenehanje: če je proti družbi v postopku likvidacije po izdaji sklepa o prenehanju vložena tožba, je treba za nadaljevanje tožbe pri dobiti dovoljenje sodišča.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: nerešene tožbe zoper osebo v stečaju se navadno nadaljujejo, ne da bi moralo sodišče dati dovoljenje za njihovo nadaljevanje.

Prenehanje: nerešene tožbe zoper družbo, ki je v postopku likvidacije, se lahko nadaljujejo le z dovoljenjem sodišča. Urejanje zadev v zvezi s takimi tožbami v celoti postane odgovornost uradno imenovanega likvidatorja ali upravitelja družbe.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Stečaj: če želi biti upnik vključen v stečajni postopek, mora izpolniti obrazce za dokazovanje dolga (*epalíthevsi chréous*) in predložiti vsa dokazila. Uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj, ki deluje kot upravitelj, se nato odloči, ali bo dokaze sprejel ali zavrnil. Pozneje se upnikom izplačajo poplačila, in sicer v prednostnem vrstnem redu, kot je določen v zakonu o stečaju. Upniki se lahko po vnosu svojih dokazov udeležujejo sestankov, ki jih skliče uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj, ki upravlja likvidacijo družbe.

Prenehanje: če želi biti upnik vključen v postopek prenehanja, mora izpolniti obrazce za dokazovanje dolga in predložiti vsa dokazila. Pri prenehanju se uporabljajo enaki postopki kot pri stečaju, razen da se poplačila razdelijo v skladu z zakonom o gospodarskih družbah (*perí EtaireiÓN Nómos*, poglavje 113).

Enako velja za prostovoljno prenehanje in zlasti prostovoljno prenehanje na predlog upnikov, pri katerem upniki neposredno sodelujejo od samega začetka postopka, ko se skličejo, da bi predlagali upravitelja po svoji izbiri.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečaj: upravitelj je pooblaščen, da nepremičnine proda na kakršen koli način, ki se mu zdi ustrezen in koristen za postopek. Pozneje se upnikom izplačajo poplačila, in sicer v prednostnem vrstnem redu, določenem v zakonu o stečaju. V primeru premoženja pod hipoteko je treba pridobiti sodno odredbo.

Prenehanje: upravitelj družbe, ki je v postopku likvidacije, lahko nepremičnine družbe proda na kakršen koli način, ki se mu zdi koristen za postopek. Nato se upnikom izplačajo poplačila, in sicer v prednostnem vrstnem redu, določenem v zakonu o gospodarskih družbah. V primeru premoženja pod hipoteko je treba pridobiti sodno odredbo. Enaka pravila se uporabljajo tudi za prostovoljno prenehanje.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: ko se sprejme sklep o začetku stečajnega postopka, lahko upniki predložijo dokaze o dolgovih, ki so nastali do datuma sklepa o začetku stečajnega postopka ali sklepa o prenehanju ter se nanašajo na zahtevke v fiksnem znesku. Terjatve, ki nastanejo po sprejetju sklepa o začetku stečajnega postopka, ne spadajo v okvir stečajnega postopka, zato morajo upniki sami ukrepati proti osebi v stečaju.

Prenehanje: po sprejetju sklepa o prenehanju ali posebnega sklepa o prostovoljnem prenehanju lahko upniki predložijo dokaze o dolgovih, ki so nastali do datuma sklepa o prenehanju ali posebnega sklepa ter se nanašajo na zahtevke v fiksnem znesku. Terjatve, ki nastanejo po sprejetju sklepa o prenehanju ali posebnega sklepa, ne spadajo v okvir postopka prenehanja, zato morajo upniki sami ukrepati proti predstavnikom družbe, ki je v postopku likvidacije.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečaj: po sprejetju sklepa o začetku stečajnega postopka mora vsak upnik v 35 dneh od datuma objave sklepa uradno imenovanemu likvidatorju ali upravitelju predložiti pisne dokaze o dolgu. Dokazi morajo vključevati podrobnosti o dolgu, imena vseh garantov in informacije o tem, ali ima upnik zavarovanje. Uradno imenovani likvidator ali upravitelj mora za namene poplačila v desetih dneh pisno sprejeti ali zavrniti dokaze. Upnik ali garant, ki ni zadovoljen z odločitvijo uradno imenovanega likvidatorja ali upravitelja, jo lahko v 21 dneh izpodbija na sodišču.

Prenehanje: po sprejetju sklepa o prenehanju mora vsak upnik v 35 dneh od datuma objave sklepa uradno imenovanemu likvidatorju ali likvidacijskemu upravitelju predložiti pisne dokaze o dolgu. Dokazi morajo vključevati podrobnosti o dolgu, imena vseh garantov in informacije o tem, ali ima upnik zavarovanje. Uradno imenovani likvidator ali likvidacijski upravitelj mora za namene poplačila v desetih dneh pisno sprejeti ali zavrniti dokaze. Upnik ali garant, ki ni zadovoljen z odločitvijo uradno imenovanega likvidatorja ali likvidacijskega upravitelja, jo lahko v 21 dneh izpodbija na sodišču. Enaka pravila se uporabljajo tudi za prostovoljno prenehanje.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Stečaj: pri razdelitvi stečajne mase se dolgovi v vsaki kategoriji razvrstijo enakovredno in sorazmerno (pravilo „*pari passu*“), razen če premoženje zadostuje za popolno poplačilo vseh. Terjatve se razvrstijo, kot sledi:

- dejanski izdatki in nagrade za upravitelja;
- pristojbine, ki jih je treba plačati uradno imenovanemu likvidatorju;
- stroški upnika, ki je vložil predlog;
- prednostni dolgovi;
- nezavarovani dolgovi.

Prenehanje: pri razdelitvi likvidacijske mase se dolgovi v vsaki kategoriji razvrstijo enakovredno in sorazmerno (pravilo „*pari passu*“), razen če premoženje zadostuje za popolno poplačilo vseh. Terjatve se razvrstijo, kot sledi:

- dejanski izdatki in nagrade za likvidacijskega upravitelja;
- pristojbine, ki jih je treba plačati uradno imenovanemu likvidatorju ali likvidacijskemu upravitelju;
- stroški upnika, ki je vložil predlog;

- prednostni dolgovi;
- spremenljivo zavarovanje;
- nezavarovani upniki.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Stečaj: oseba v stečaju lahko uradno imenovanemu likvidatorju ali upravitelju predloži pisni predlog za poravnavo z upniki (*symviva smós*). Skliče se sestanek upnikov, na katerem mora program odobriti večina vseh upnikov in število upnikov, ki ustreza trem četrtinam vrednosti terjatev vseh upnikov, ki so dokazali svoje terjatve. Če upniki sprejmejo predlog, oseba v stečaju ali uradno imenovani likvidator ali upravitelj predlaga sodišču, naj ga odobri. Odobritev sodišča zavezuje vse upnike, ki so dokazali svoje terjatve. Ko so pogoji sporazuma o poravnavi izpolnjeni, se šteje, da so dokazani dolgovi v celoti poravnani.

Stečajni postopek se v celoti konča, ko se sklep o začetku stečajnega postopka razveljavi.

Prenehanje: postopek prenehanja se konča, ko družba dokončno preneha poslovati ali ko se sklep o prenehanju razveljavi.

Postopek prostovoljnega prenehanja se konča in likvidirana družba dokončno preneha poslovati tri mesece po predložitvi zaključnega računa družbe, ki se pripravi po zaključku morebitne likvidacije in razdelitve premoženja družbe, uradno imenovanemu likvidatorju.

Kdor ima pravni interes, da družba, ki je po prostovoljnem prenehanju ali na podlagi sodne odločbe prenehala, ponovno začne poslovati, lahko družbo ponovno ustanovi v dveh letih po prenehanju, tako da sodišču predloži vlogo za to.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: če se sklep o začetku stečajnega postopka razveljavi in so upniki dali soglasje, ne da bi bili v celoti poplačani, imajo pravico, da po razveljavitvi sklepa izterjajo dolgovane zneske.

Prenehanje: če se sklep o prenehanju razveljavi in so upniki dali soglasje, ne da bi bili v celoti poplačani, imajo pravico, da po razveljavitvi sklepa izterjajo dolgovane zneske.

Kdor ima pravni interes, da družba, ki je po prostovoljnem prenehanju ali na podlagi sodne odločbe prenehala, ponovno začne poslovati, lahko družbo ponovno ustanovi v dveh letih po prenehanju, tako da sodišču predloži vlogo za to.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečaj: stroške izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka krije upnik, ki vloži predlog za izdajo sklepa. Stroški, ki se plačajo uradno imenovanemu likvidatorju, znašajo 500 EUR. Stroški, ki nastanejo v stečajnem postopku, se krijejo s sredstvi iz stečajne mase.

Prenehanje: stroške izdaje sklepa o prenehanju krije upnik, ki vloži predlog za izdajo sklepa. Stroški, ki se plačajo uradno imenovanemu likvidatorju, znašajo 500 EUR. Stroški, ki nastanejo v postopku prenehanja, likvidacije in razdelitve premoženja družbe, se plačajo iz stečajne mase.

Stroški predložitve in evidentiranja dokumentov v zvezi s postopkom prostovoljnega prenehanja pri uradno imenovanemu likvidatorju skupaj znašajo približno 440 EUR. Stroški, ki nastanejo v postopku prenehanja, likvidacije in razdelitve premoženja družbe, se plačajo iz stečajne mase.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Stečaj: nekatere določbe, ki se uporabljajo za stečajni postopek, upravitelju omogočajo, da pri sodišču vloži vlogo za izterjavo premoženja v korist upnikov. Glavne določbe so:

A. nepošten prenos (*dólia metavívasi*):

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bilo premoženje družbe ali fizične osebe preneseno brez plačila ali po ceni, bistveno nižji od njegove dejanske vrednosti, lahko zaprosi sodišče za izdajo sklepa o razveljavitvi nepoštenega prenosa ali dejanja.

Ta določba se uporablja, če je bilo premoženje preneseno: (a) v treh letih pred datumom začetka stečajnega postopka, razen če je bilo preneseno v dobri veri in za denarno nadomestilo, ali (b) v desetih letih pred datumom začetka stečajnega postopka, če

zadevna fizična oseba ob prenosu ni mogla plačati vseh svojih dolgov, ne da bi uporabila preneseno premoženje. V primeru družbe v postopku likvidacije se dejanje šteje za nepošteno, če je bilo storjeno v šestih mesecih pred začetkom postopka prenehanja, tj. v šestih mesecih pred datumom predložitve predloga za prenehanje;

B. nepošteno dajanje prednosti (*dólia protímisi*):

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bila upniku dana prednost, lahko sodišče zaprosi za izdajo sklepa o razveljavitvi navedene obravnave.

Prenehanje: nekatere določbe, ki se uporabljajo za postopek prenehanja, likvidacijskemu upravitelju omogočajo, da pri sodišču vloži vlogo za izterjavo premoženja v korist upnikov. Glavne določbe so:

A. goljufivi prenos:

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bilo premoženje družbe ali fizične osebe preneseno brez plačila ali po ceni, bistveno nižji od njegove dejanske vrednosti, lahko zaprosi sodišče za izdajo sklepa o razveljavitvi nepoštenega prenosa ali dejanja.

Ta določba se uporablja, če je bilo premoženje preneseno: (a) v treh letih pred datumom začetka stečajnega postopka, razen če je bilo preneseno v dobri veri in za denarno nadomestilo, ali (b) v desetih letih pred datumom začetka stečajnega postopka, če zadevna fizična oseba ob prenosu ni mogla plačati vseh svojih dolgov, ne da bi uporabila preneseno premoženje. V primeru družbe v postopku likvidacije se dejanje šteje za nepošteno, če je bilo storjeno v šestih mesecih pred začetkom postopka prenehanja, tj. v šestih mesecih pred datumom predložitve predloga za prenehanje;

B. nepošteno dajanje prednosti:

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bila upniku dana prednost, lahko zaprosi sodišče za izdajo sklepa o razveljavitvi navedene obravnave.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 13/05/2019

Plačilna nesposobnost - Luksemburg

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Veliko vojvodstvo Luksemburg pozna osem postopkov v primeru insolventnosti.

Trije od teh se nanašajo samo na trgovce (fizične in pravne osebe).

1. Stečajni postopek, določen v trgovinskem zakoniku (*Code de Commerce*), je postopek, namenjen odprodaji premoženja trgovca, ki je postal insolventen in katerega kreditna sposobnost je omajana.
2. Poravnavni dogovor z upniki za prepričitev stečaja, določen z zakonom z dne 14. aprila 1886 o poravnalnem dogovoru z upniki za prepričitev stečaja, je postopek, ki je pod nekaterimi pogoji na voljo dolžniku, ki izpolnjuje pogoje za stečaj. Kadar se dogovor izvede s prepustitvijo sredstev, je cilj tega postopka – tako kot stečajnega postopka – omogočiti odprodajo sredstev trgovca, ki je prepustil sredstva. Vendar se ta postopek od stečajnega postopka razlikuje po tem, da se trgovec izogne učinkom stečajnega postopka.
3. Postopek nadzorovanega upravljanja, določen z uredbo Velikega vojvodstva z dne 24. maja 1935 o uvedbi nadzorovanega upravljanja, je postopek, namenjen reorganizaciji poslovanja trgovca, ki je za to zaprosil. Vendar se lahko za uvedbo tega postopka zaprosi tudi, kadar želi trgovec doseči kar najboljše unovčenje svojih sredstev.

Poleg teh postopkov v luksemburškem pravu obstaja postopek iz člena 593 in naslednjih trgovskega zakonika, ki trgovcu omogoča, da se mu pod nekaterimi pogoji odobri odlog plačila.

4. Četrti postopek je na voljo izključno fizičnim osebam, ki niso trgovci: gre za postopek v primeru prezadolženosti, določen z zakonom z dne 8. januarja 2013 o prezadolženosti, ki prosilcu omogoča, da izboljša svoj finančni položaj z izdelavo načrta odplačila dolgov.

Poleg tega obstajajo posebni postopki v primeru insolventnosti za notarje, kreditne institucije, zavarovalnice in kolektivne naložbene podjeme (ker se ti nanašajo izključno na eno poklicno kategorijo ali sektor dejavnosti, ne bodo obravnavani v tem informativnem listu).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Stečajni postopek se začne na predlog dolžnika, na predlog enega ali več upnikov ali po uradni dolžnosti.

Trgovec mora predlog za začetek stečajnega postopka vložiti v sodnem tajništvu okrožnega sodišča (*tribunal d'arrondissement*), pristojnega za gospodarske zadeve, v kraju svojega stalnega prebivališča oziroma sedeža družbe. Predlog je treba vložiti v enem mesecu od trenutka, ko so izpolnjeni pogoji za stečaj.

Če se za vložitev predloga za začetek stečajnega postopka odloči eden ali več upnikov trgovca dolžnika, se morajo ti obrniti na sodnega izvršitelja, ki trgovcu s pozivom odredi, da se mora v osmih dneh (sodni poziv s fiksnim datumom) zglasiti na okrožnem sodišču, pristojnem za gospodarske zadeve, ki bo odločalo o upravičenosti predloga za začetek stečajnega postopka.

Stečajni postopek lahko po uradni dolžnosti uvede tudi sodišče na podlagi informacij, ki jih ima. V takem primeru mora sodišče prek sodnega tajništva pozvati stečajnega dolžnika, da bi ga v zunajobravnavnem senatu zaslišalo o njegovem položaju.

Okrožno sodišče, pristojno za gospodarske zadeve (v nadaljnjem besedilu: gospodarsko sodišče), mora, preden razglasi stečaj trgovca, preveriti, ali oseba ali zadevna družba izpolnjuje naslednje tri pogoje:

- status trgovca: fizična oseba, ki kot svoj običajni poklic (primarno ali dopolnilno) opravlja dejanja, ki so z zakonom opredeljena kot trgovinska (na primer dejanja iz člena 2 trgovinskega zakonika), ali pravna oseba, ustanovljena v eni od oblik družbe, določenih s spremenjenim zakonom z dne 10. avgusta 1915 o gospodarskih družbah (npr. delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo, zadruga itd.);
- ustavitev plačil: ustavitev plačil predpostavlja, da so neplačani dolgovi, ki so gotovi, izterljivi in zapadli (npr. plače, socialno zavarovanje itd.), pri čemer terminski ali pogojni dolgovi in zgolj naravne obveznosti ne zadostujejo, ter
- izguba kreditne sposobnosti: trgovcu ne uspe več pridobiti kredita pri bankah ali svojih dobaviteljih ali upnikih.

Čeprav zavrnitev ali nezmožnost plačila enega samega dolga (ne glede na znesek), ki je gotov, izterljiv in zapadel, načeloma zadostuje za ugotovitev stanja ustavitve plačil, zgolj prehodna težava z likvidnostjo ne pomeni stečaja, če trgovcu uspe pridobiti potreben kredit za nadaljnje poslovanje in izpolnjevanje obveznosti.

2. Poravnalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja

Poravnalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja je pridržan za „nesrečnega dolžnika, ki ravna v dobri veri“. O teh lastnostih presodi sodišče na podlagi okoliščin zadeve.

Po vložitvi zahteve gospodarsko sodišče pooblasti enega od svojih sodnikov, da preveri položaj prosilca in sestavi poročilo.

Sodišče lahko na podlagi tega poročila odobri ali ne obdobje odloga, da bi trgovcu omogočilo, da svojim upnikom predlaga poravnalne dogovore.

3. Nadzorovano upravljanje

Trgovec dolžnik mora vložiti obrazložen predlog pri gospodarskem sodišču v okrožju, kjer ima svoj glavni kraj poslovanja ali, če je to družba, svoj sedež.

Trgovec je upravičen do nadzorovanega upravljanja, če je omajana njegova kreditna sposobnost ali če je v celoti ogroženo izpolnjevanje njegovih obveznosti. Poleg tega se mora predlog nanašati bodisi na reorganizacijo poslovanja dolžnika bodisi na dobro unovčenje njegovih sredstev. Nazadnje, s sodno prakso se zahteva, da mora trgovec dolžnik ravnati v dobri veri. V tem okviru ima sodišče diskrecijsko pravico, da glede na dejstva in okoliščine zadeve presodi, ali trgovec ravna v dobri veri, kot se zahteva za odobritev tega postopka, ali ne.

4. Prezadolženost

Za položaj prezadolženosti fizičnih oseb je značilna očitna nezmožnost dolžnika s stalnim prebivališčem v Velikem vojvodstvu Luksemburg, da poravna vse svoje dolgove, ki ne izvirajo iz poslovnih dejavnosti ter so zapadli ali dospevajo v plačilo, in da izpolni obveznost, ki jo je dal, da bo solidarno jamčil ali poravnal dolg samostojnega podjetnika ali družbe, če ni bil dejansko ali pravno njen direktor.

Postopek skupne poravnave dolgov vključuje tri faze, in sicer:

- fazo dogovorjene poravnave, ki poteka pred komisijo za mediacijo na področju prezadolženosti (*Commission de médiation en matière de surendettement*);
- fazo prisilne poravnave, ki poteka pred mirovnim sodnikom (*juge de paix*) v kraju stalnega prebivališča prezadolženega dolžnika;
- fazo sanacije osebnega finančnega položaja, imenovano „osebni stečaj“ (*faillite civile*), ki poteka pred mirovnim sodnikom v kraju stalnega prebivališča prezadolženega dolžnika.

Navesti je treba, da je mogoče tako imenovano fazo sanacije osebnega finančnega položaja, ki je podredna glede na drugi dve fazi postopka skupne poravnave dolgov, uvesti le, če je prezadolženi dolžnik v nepopravljivo ogroženem položaju, za katerega je značilna nezmožnost izvedbe:

- ukrepov iz načrta dogovorjene poravnave ali
- ukrepov, ki jih je predlagala komisija za mediacijo v okviru dogovorjene poravnave, in
- ukrepov, predvidenih v okviru postopka prisilne poravnave.

Navesti je treba tudi, da je treba predloge za odobritev postopka dogovorjene poravnave dolgov nasloviti na predsednika komisije za mediacijo.

Obrazec predloga za odobritev postopka dogovorjene poravnave dolgov je mogoče prenesti na naslednjem spletnem naslovu: <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Poleg tega morajo upniki prezadolženega dolžnika svoje terjatve prijaviti službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Obrazec za prijavo terjatev je mogoče prenesti na naslednjem spletnem naslovu: <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka je stečajnemu dolžniku po samem zakonu odvzeta pravica do upravljanja z vsem svojim premoženjem, tudi s tistim, ki ga morda pridobi po izdaji sklepa o začetku stečajnega postopka.

Odvzem pravice se nanaša na vse premoženje stečajnega dolžnika, tako premično kot tudi nepremično. Namen tega mehanizma je zaščititi interese obstoječih upnikov, združene v stečajni masi.

Običajno stečajni upravitelj obišče prostore stečajnega dolžnika, da bi izdelal popis premoženja, ki je v teh prostorih. Pri tem mora paziti, da razlikuje med premoženjem, ki *in fine* pripada stečajnemu dolžniku, in premoženjem, v zvezi s katerim lahko tretje osebe uveljavljajo različne stvarne pravice.

Stečajni upravitelj nato pri unovčenju premičnega in nepremičnega premoženja poskrbi, da se morebitno premoženje stečajnega dolžnika proda v čim večjo korist stečajne mase. Za prodajo tega premoženja potrebuje dovoljenje sodišča. Prodaja premičnega in nepremičnega premoženja mora potekati v oblikah, določenih s trgovinskim zakonikom. Izkupiček je treba položiti na bančni račun, odprt v imenu postopka v primeru insolventnosti.

2. Prezadolženost

Sodnik poskrbi, da se izdelata ocena finančnega in socialnega položaja dolžnika, preverijo terjatve ter ovrednotijo sredstva in obveznosti.

Po odločitvi o uvedbi postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja in ugotovitvi obstoja premoženja, ki ga je treba likvidirati, sodnik opravi sodno likvidacijo dolžnikovega premoženja.

Mirovni sodnik odloči o morebitnih prerokanih terjativah in odredi likvidacijo osebnega premoženja dolžnika. Izključena sta le stanovanjska oprema, ki je potrebna za vsakodnevno življenje, in premoženje, ki ne izvira iz poslovnih dejavnosti in je nujno za opravljanje dolžnikove poklicne dejavnosti. Sodna likvidacija premoženja prezadolženega dolžnika v okviru postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja se opravi v skladu s ciljem zakona, ki je izboljšati finančni položaj dolžnika, tako da se njemu in osebam, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, omogoči človeka dostojno življenje.

Dolžnikove pravice in dejanja na njegovem premoženju ves čas likvidacije izvršuje likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče.

Likvidacijski upravitelj ima na voljo šest mesecev, da sporazumno proda dolžnikovo premoženje ali da organizira prisilno prodajo.

Učinki postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja:

1. izkupiček iz sodne likvidacije premoženja zadostuje za poplačilo upnikov: sodnik odredi končanje postopka;
2. izkupiček iz sodne likvidacije premoženja ne zadostuje za poplačilo upnikov: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev;
3. dolžnik nima drugega kot stanovanjsko opremo, ki je potrebna za vsakodnevno življenje, in premoženje, ki ne izvira iz poslovnih dejavnosti in je nujno za opravljanje njegove poklicne dejavnosti: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev;
4. sredstva vključujejo le premoženje, ki je brez tržne vrednosti ali katerega stroški prodaje bi bili očitno nesorazmerni glede na njegovo tržno vrednost: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev.

Posledica končanja postopka zaradi nezadostnih sredstev je, da se izbrišejo vsi dolgovi, ki ne izvirajo iz dolžnikovih poslovnih dejavnosti.

Vendar pa so izbrisani dolgovi, ki ne izvirajo iz dolžnikovih poslovnih dejavnosti, izvzeti:

- dolgovi, ki jih je namesto dolžnika plačal porok ali sodolžnik;

- dolgovi iz člena 46 zakona, tj. tekoča plačila preživninskih dolgov in denarne odškodnine za žrtve naklepnih nasilnih dejanj za utrpele telesne poškodbe.

Vendar se lahko dolgovi iz člena 46 zakona izbrišejo, če se je zadevni upnik strinjal z odpisom, reprogramiranjem ali izbrisom zadevnih dolgov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

1. Stečaj

Z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka je stečajnemu dolžniku po samem zakonu odvzeta pravica do upravljanja z vsem svojim premoženjem, tudi s tistim, ki bi ga morda pridobil po tem.

Z izdajo zgoraj navedenega sklepa je upravljanje njegovega premoženja zaupano stečajnemu upravitelju.

Če je stečajni dolžnik pravna oseba, so v stečajno maso vključena vsa sredstva in obveznosti družbe, ne da bi se upoštevale pravice, ki jih imajo družbeniki kot taki.

Stečajni upravitelji se izberejo izmed oseb, ki ponujajo najboljša jamstva v smislu znanja in poštenosti pri upravljanju.

V praksi sodniki okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, izberejo stečajne upravitelje s seznama odvetnikov. Vendar pa lahko sodišče, če je to potrebno v interesu stečaja, imenuje tudi notarje ali računovodje/revizorje podjetij.

Tako kot v vseh postopkih v zvezi s trgovci je za stečaj pristojno gospodarsko sodišče.

Gospodarsko sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka, določi datum ustavitve plačil, imenuje različne posrednike (stečajni sodnik, stečajni upravitelj), določi datum za prijavo terjatev in datum za končanje zapisnika o preveritvi terjatev ter odredi končanje stečajnega postopka.

Upravljanje premoženja je zaupano stečajnemu upravitelju, ki ga imenuje sodišče ter ki je zadolžen za unovčenje dolžnikovega premoženja in razdelitev izkupička od unovčenja med različne upnike ob upoštevanju pravil o prednostnih terjativah in zavarovanih terjativah.

Stečajni sodnik je zadolžen za spremljanje postopkov, upravljanje in vodenje stečaja. Na obravnavi poroča o vseh prerekanjih, ki bi lahko nastala, in odredi vse nujne ukrepe, potrebne za zavarovanje in ohranitev stečajne mase. Predseduje tudi sestankom upnikov stečajnega dolžnika.

Z odreditvijo začetka stečajnega postopka je trgovcu v stečaju odvzeta pravica do upravljanja svojega premoženja, tako da ne more več izvrševati plačil in opravljati poslov ali drugih dejanj v zvezi s tem premoženjem.

2. Prezadolženost

Kar zadeva obveznosti dolžnika in posledice uvedbe postopka skupne poravnave dolgov za njegovo premoženje, je treba navesti, da za dolžnika velja obveznost dobrega ravnanja.

V obdobju dobrega ravnanja mora dolžnik:

- sodelovati z organi, vključenimi v postopek, in spontano sporočiti vse informacije o svojem premoženju, dohodkih, dolgovih in spremembah svojega položaja;
- kolikor je mogoče, opravljati plačano dejavnost v skladu s svojimi zmožnostmi;
- ne poslabšati svoje insolventnosti in delovati pošteno s ciljem zmanjšanja svojih dolgov;
- ne dajati prednosti upniku, razen preživninskim upnikom za tekoča plačila, najemodajalcem za tekoča plačila najemnine v zvezi s stanovanjem, ki ustreza osnovnim potrebam dolžnika, ponudnikom storitev in dobaviteljem proizvodov, ki so bistveni za dostojno življenje, ter upnikom za tekoča plačila v zvezi z izvršitvijo dolžnikovega plačila odškodnine, dodeljene zaradi naklepnih nasilnih dejanj za utrpele telesne poškodbe;
- spoštovati obveznosti, sprejete v okviru postopka.

Vključeni sta **dve vrsti organov**, odvisno od tega, ali je postopek v **fazi dogovora ali sodni fazi**.

Faza dogovorjene poravnave dolgov poteka pred komisijo za mediacijo. Komisijo za mediacijo sestavljajo člani, ki jih imenuje minister. Komisija ima predsednika in tajnika, sestane pa se najmanj enkrat na četrtletje. Za sprejem v komisijo za mediacijo

morajo kandidati med drugim predložiti izpisek iz kazenske evidence, po imenovanju pa imajo zakonsko obveznost, da ministra obveščajo o vseh kazenskih pregonih ali obsodbah zoper njih, da se poskrbi za njihovo zamenjavo. Člani komisije za mediacijo prejmejo nadomestilo v višini 10 EUR na sejo, predsednik pa prejme nadomestilo v višini 20 EUR na sejo.

Komisija za mediacijo med drugim odloča o ugoditvi predlogom za začetek postopka in o dopustnosti prijavljenih terjatev ter odobri ali spremeni osnutke načrtov dogovorjene poravnave, ki so ji predloženi po preiskavi, ki jo opravi služba za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti (v nadaljnjem besedilu: služba).

Če v največ šestih mesecih od ugoditve predlogu za začetek postopka s strani komisije zadevne stranke ne sprejmejo predlaganega načrta, komisija sestavi zapisnik o opustitvi ukrepanja, s katerim ugotovi neuspeh postopka dogovorjene poravnave. V dveh mesecih od datuma objave zapisnika o opustitvi ukrepanja v registru lahko dolžnik začne postopek prisilne poravnave pri mirovnem sodniku v kraju svojega stalnega prebivališča. Če dolžnik tega predloga ne vloži v navedenem roku, lahko nov postopek za skupno poravnavo dolgov začne šele po preteku dveh let od datuma objave zapisnika o opustitvi ukrepanja v registru.

Če se začne **faza prisilne poravnave**, so stranke pozvane pred mirovnega sodnika, ki lahko zahteva, da predložijo vse dokumente ali elemente, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti dolžnikovo premoženje (sredstva in obveznosti).

Sodnik na podlagi elementov, ki so mu predloženi, sprejme sanacijski načrt, ki vključuje ukrepe, ki dolžniku omogočajo, da izpolni svoje obveznosti.

Sanacijski načrt, ki ga sprejme sodišče, traja največ sedem let in se lahko v omejenem številu primerov razveljavi (zlasti če dolžnik ne izpolnjuje obveznosti, ki so mu naložene s sanacijskim načrtom).

3. Nadzorovano upravljanje

V okviru postopka nadzorovanega upravljanja dolžnik izgubi svoja pooblastila za odločanje v korist upraviteljev, ki so zadolženi za izdelavo popisa in pripravo bodisi načrta reorganizacije bodisi načrta unovčenja in razdelitve sredstev. Dolžnik torej s svojim ravnanjem ne sme ovirati dela upraviteljev, imenovanih v okviru tega postopka.

4. Poravnalni dogovor z upniki

Med postopkom poravnalnega dogovora z upniki dolžnik ne sme ničesar odtujiti, obremeniti s hipoteko ali se obvezati brez dovoljenja pooblaščenega sodnika. Pooblaščen sodnik pripravi popis in analizo stanja podjetja, po potrebi pa mu lahko pomagajo strokovnjaki.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Z različnimi zgoraj navedenimi postopki prednostne terjatve upnikov ne prenehajo, razen v postopku poravnalnega dogovora z upniki.

1. Poravnalni dogovor z upniki

S sodelovanjem pri glasovanju o poravnalnem dogovoru z upniki prednostni upniki izgubijo svoj prednostni položaj v primerjavi z upniki z zavarovanimi terjatvami (člen 10 zakona z dne 14. aprila 1886).

2. Stečaj

„Iz sodne prakse na področju stečaja izhaja, da od izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka ni več mogoč noben zakonski, sodni ali pogodbeni pobot, niti med predhodno obstoječimi terjatvami, če do tedaj niso imele ene od treh lastnosti, in sicer izterljivosti, zapadlosti in zamenljivosti. Čeprav lahko sklep o začetku stečajnega postopka prepreči zakonski pobot, se iz tega ne sme sklepati, da to velja absolutno ali retroaktivno. Sklep o začetku stečajnega postopka ne vpliva na **zakonski pobot**, če so bili pogoji za to izpolnjeni pred začetkom stečajnega postopka. Pritožbeno sodišče (*Cour d'appel*) je razsodilo, da *„obdobje izpodbojnosti ne preprečuje uveljavljanja tovrstnega pobota. Zakonski pobot je mogoč kljub ustavitvi plačil. To ni dolžnikovo dejanje, temveč se izvede brez njegove vednosti; v členu 445 trgovskega zakonika ni zajeto.“*

Kar zadeva **sodni pobot**, ga ni mogoče odrediti po uvedbi kolektivnega postopka. Vendar pa se lahko izvede v obdobju izpodbojnosti, če sodna odločba, s katero je odrejen, postane pravnomočna (izčrpana pravna sredstva). V takem primeru lahko pobot učinkuje šele od dneva sodne odločbe.

Kar zadeva **pogodbeni pobot**, ta seveda ni mogoč po uvedbi kolektivnega postopka. Prav tako ni mogoč v obdobju izpodbojnosti, saj se v skladu s členom 445 trgovskega zakonika šteje za neobičajni način plačila, ki se sankcionira z neveljavnostjo.“ [1]

Vendar je treba navesti, da zakon z dne 5. avgusta 2005 o finančnih jamstvih določa posebne izjeme od zgoraj opisanih pravil, kar zadeva na primer pogodbe o pobotu, morebiti sklenjene med strankami na dan začetka postopka v primeru insolventnosti (ali celo po tem; glej člen 18 in naslednje zakona z dne 5. avgusta 2005 o finančnih jamstvih).

3. Nadzorovano upravljanje

Na področju nadzorovanega upravljanja, poravnalnega dogovora z upniki in odloga plačila takšni poboti niso mogoči, če so opravljeni po tem, ko dolžnik ne razpolaga več prosto s svojimi pravicami in premoženjem.

[1] „*La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite*“, Pierre HURT, J. T., 2010, str. 30.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Ena od prvih težav, s katero se stečajni upravitelj sreča po začetku stečajnega postopka, so veljavne pogodbe, ki so bile sklenjene pred razglasitvijo stečaja. Razen pogodb o zaposlitvi, ki samodejno prenehajo na dan razglasitve stečaja (člen 12-1 delovnega zakonika (*Code du travail*)), je tradicionalno priznано, da veljavne pogodbe še naprej veljajo, dokler jih stečajni upravitelj ne odpove.

Stečajni upravitelj mora pretehtati zadevne interese in odločiti, ali je treba zadevne pogodbe začasno ohraniti v veljavi ali ne. Če pogodba vsebuje določbe o odpovedi pogodbe v primeru stečaja ene od pogodbenih strank, je treba odločiti, ali namerava stečajni upravitelj izpodbijati upoštevnost teh določb ali ne (ob upoštevanju, da je veljavnost teh določb lahko sporna; na primer, te določbe se v Belgiji na področju poslovnega najema štejejo za nične).

Vsekakor je stečajni upravitelj načeloma edini pristojen, da izbere med izvršitvijo in odpovedjo pogodb. V primeru prerekanja druge pogodbene stranke, ki se sklicuje na samodejno odpoved pogodbe zaradi stečaja, se stečajni upravitelj izpostavi sodnim postopkom z negotovim izidom in nastanku novih stroškov v breme stečajne mase. [1]

[1] Vir: „*Les procédures collectives au Luxembourg*“, Yvette HAMILIUS in Brice HELLINCKX (avtorja 3. poglavja), Editions Larcier, 2014, str. 86.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

1. Postopki poravnalnega dogovora z upniki, stečaja, odloga plačil in nadzorovanega upravljanja

V postopkih poravnalnega dogovora z upniki, stečaja, odloga plačil in nadzorovanega upravljanja se izvršilni ukrepi zoper trgovca in njegovo premoženje ustavijo. Nasprotno pa ni z nobenim veljavnim pravnim besedilom v Velikem vojvodstvu upnikom preprečeno, da bi sprejeli ukrepe za ohranitev celovitosti premoženja svojega dolžnika.

V nobenem od teh postopkov dolžnik ne more več prosto razpolagati s svojim premoženjem. „Od sklepa o začetku stečajnega postopka do konca tega postopka ni mogoče zoper samega stečajnega dolžnika veljavno vložiti nobene tožbe glede premoženja, v zvezi s katerim je bila odvzeta pravica do razpolaganja.“ (Lux., 12. januar 1935, Pas. 14, str. 27). „Nezavarovani upniki in upniki s splošno prednostno pravico med stečajem ne morejo pozvati stečajnega dolžnika ali celo stečajnega upravitelja na sodišče in predlagati njegove obsodbe, ampak lahko ukrepajo samo s prijavo terjatve ali vložitvijo tožbe za priznanje svoje terjatve.“ (kasacijsko sodišče, 13. november 1997, Pas. 30, str. 265).

Vendar pa se v nekaterih primerih še vedno lahko opravijo razpolaganja, za kar je potrebna odobritev osebe, ki jo je pooblastilo gospodarsko sodišče (na področju odloga plačila ali nadzorovanega upravljanja).

Poleg tega s sklepom o začetku stečajnega postopka nezapadli dolgov postanejo izterljivi, obresti pa prenehajo teči.

2. Prezadolženost

Na področju skupne poravnave dolgov odločba komisije o ugoditvi predlogu dolžnika samodejno povzroči ustavitev izvršilnih ukrepov zoper njegovo premoženje, razen tistih, ki se nanašajo na prežिवninske obveznosti, prenehanje teka obresti in izterljivost nezapadlih dolgov.

V primeru neuspeha faze dogovorjene poravnave lahko mirovni sodnik, pri katerem bo potekala sodna faza, ustavi izvršilne ukrepe pod enakimi pogoji, kot so navedeni zgoraj.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Pravdo, ki teče ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti, veljavno nadaljuje stečajni upravitelj, ki deluje v tej vlogi. Vendar morajo tožeče stranke v teh zadevah poskrbeti za zakonitost postopka, tako da vključijo stečajnega upravitelja, ki je edini pristojen, da zakonito zastopa stečajnega dolžnika.

V primeru obsodbe dolžnika upniki, ki so začeli pregon pred njegovim stečajem, prejmejo potrdilo, ki ga lahko uveljavljajo v okviru vodenja stečaja. Vendar pa izvršba tega potrdila ni mogoča, saj je bila s sklepom o začetku stečajnega postopka dolžniku odvzeta pravica do razpolaganja z vsem svojim premoženjem.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Z objavo stečaja v enem ali več časopisih, ki se distribuirajo v Luksemburgu, so upniki obveščeni o stečaju njihovega dolžnika. Nato morajo v sodnem tajništvu okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, vložiti prijavo svojih terjatev z njihovimi dokazili, in sicer v roku, določenem v sklepu o začetku stečajnega postopka. Sodni tajnik jih evidentira in izda potrdilo.

Prijave terjatev morajo biti podpisane in morajo med drugim vključevati ime, priimek, poklic in stalno prebivališče upnikov, znesek terjatve in razloge zanjo ter z njo povezana jamstva oziroma dokazila. Nato se različne prijavljene terjatve preverijo v prisotnosti stečajnega upravitelja, stečajnega dolžnika in stečajnega sodnika.

V okviru tega postopka se lahko v primeru prerekanja upniki pozovejo, da med navzkrižnimi zaslišanji pojasnijo podrobnosti glede svoje terjatve, na primer njeno utemeljenost ali natančni znesek.

Če je stečajni upravitelj ugotovil prisotnost sredstev, ki bi jih bilo mogoče razdeliti med upnike, zadnjenavedene pozove na sejo za predstavitev obračuna, na kateri lahko upniki izrazijo stališče glede načrta razdelitve.

V primeru nezadostnih sredstev se odredi končanje stečajnega postopka.

Če upniki niso zadovoljni z izpolnjevanjem nalog stečajnega upravitelja, se lahko pritožijo pri stečajnem sodniku, ki lahko stečajnega upravitelja po potrebi zamenja.

2. Nadzorovano upravljanje

V okviru nadzorovanega upravljanja morajo upravitelji upnike seznaniti s podrobnostmi o načrtu reorganizacije oziroma unovčenja sredstev.

V takem primeru so lahko upniki povabljeni k predložitvi pripomb. Upniki morajo v 15 dneh od seznanitve z načrtom sodno tajništvo obvestiti o tem, ali se z njim strinjajo ali ne, pri čemer se lahko ta načrt uresniči samo, če se z njim strinja več kot polovica upnikov, katerih terjatve predstavljajo več kot polovico obveznosti.

3. Poravnalni dogovor z upniki

V okviru poravnalnega dogovora z upniki se skliče skupščina upnikov, na kateri lahko ti razpravljajo o predlogih za poravnalni dogovor, ki jih je izdelal pooblaščen sodnik. Upniki morajo v tem okviru prijaviti svoje terjatve in poleg tega navesti, ali se strinjajo s predlogi poravnalnega dogovora ali ne.

Upniki lahko nato med obravnavo za potrditev poravnalnega odgovora tudi navedejo svoje pripombe. Prav tako lahko vložijo pritožbo zoper sodno odločbo o odobritvi poravnalnega dogovora z upniki, če niso bili povabljeni na skupščino upnikov ali če so glasovali proti predlogom poravnalnega dogovora.

4. Prezadolženost

Upniki morajo najprej v fazi dogovorjene poravnave prijaviti svoje terjatve službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti. Nato lahko dejavno sodelujejo pri sprejemanju načrta dogovorjene poravnave s strani navedene službe.

Komisija za mediacijo na področju prezadolženosti nato povabi upnike in jim predstavi predloge, pripravljene v okviru dogovorjene poravnave. Najmanj 60% upnikov, katerih terjatve predstavljajo 60 % mase terjatev, mora nato izjaviti, da se strinjajo z načrtom dogovorjene poravnave, da bi se ta lahko štel za sprejetega. Molk upnikov se razlaga kot strinjanje z načrtom.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečajni upravitelji zastopajo tako osebo v stečaju kot tudi njene upnike; v tej dvojni vlogi so ne samo zadolženi, da upravljajo stečajno premoženje, ampak tudi pooblaščen, da kot tožniki ali toženci spremljajo vse tožbe, katerih cilj je ohraniti sredstva, ki jih je treba uporabiti kot jamstvo za upnike, pa tudi povrniti ali povečati to premoženje v skupnem interesu upnikov (pritožbeno sodišče, 2. julij 1880, Pas. 2, str. 49).

Stečajni upravitelj izvaja ukrepe, ki se nanašajo na skupno jamstvo za upnike, ki ga pomeni premoženje stečajnega dolžnika, tj. ukrepe za povrnitev, zavarovanje ali odprodajo tega premoženja (pritožbeno sodišče, 25. februar 2015, Pas. 37, str. 483).

Kar zadeva pogodbe v teku po razglasitvi stečaja, mora stečajni upravitelj odločiti, ali jih je treba odpovedati, ali pa bi bilo bolje, da se, če omogočajo sprostitev sredstev, njihovo izvajanje nadaljuje za poznejšo izpolnitev obveznosti stečajnega dolžnika.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vsi upniki morajo svojo terjatev prijaviti ne glede na njeno vrsto in ne glede na to, ali imajo prednostno pravico ali ne. Vendar so iz tega postopka izvzete terjatve zoper stečajno maso, tj. terjatve nastale pozneje in v interesu stečajnega postopka (npr. stroški stečajnega upravitelja, najemnine, zapadle po sklepu o začetku stečajnega postopka itd.).

Terjatve zoper stečajno maso, ki so nastale po začetku postopka v primeru insolventnosti in ki izhajajo iz upravljanja stečajnega postopka oziroma nadaljevanja nekaterih dejavnosti podjetja v stečaju, se plačajo, preden so preostala sredstva razdeljena med upnike stečajne mase. Terjatve zoper stečajno maso se torej vsekakor plačajo prednostno pred drugimi upniki.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

1. Stečaj

V okviru stečajnega postopka se sklep o začetku stečajnega postopka objavi na različne načine (v tisku, z vpisom pri gospodarskem sodišču), s čimer se upnikom stečajnega dolžnika omogoči, da se seznanijo s položajem in se razkrijejo (člen 472 trgovinskega zakonika).

Upniki morajo nato v sodnem tajništvu gospodarskega sodišča prijaviti terjatev in predložiti listinske dokaze (člen 496 trgovinskega zakonika).

Ustrezen obrazec, s katerim lahko upniki prijavijo terjatev, je na voljo na spletu na naslednjem naslovu: <https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html>.

Terjatve preveri stečajni upravitelj, ki je pooblaščen za vodenje stečajnega postopka in ki jih lahko tudi prereka (člen 500 trgovinskega zakonika).

Vsaka prijavljena terjatev, ki se prereka, se predloži sodišču.

Vendar če obstajajo prerekanja, ki zaradi svojega predmeta ne spadajo v pristojnost okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, se predložijo pristojnemu sodišču za odločitev po temelju in okrožnemu sodišču, pristojnemu za gospodarske zadeve, da v skladu s členom 504 odloči, do katere višine lahko upnik s prerekano terjatvijo sodeluje v razpravah glede poravnalnega dogovora (člen 502).

2. Poravnalni dogovor z upniki

V okviru poravnalnega dogovora z upniki mora dolžnik, ki vlaga predlog za poravnalni dogovor z upniki, v svoji vlogi navesti identiteto in naslove svojih upnikov ter znesek njihovih terjatev (člen 3 zakona z dne 14. aprila 1886).

Upniki so obveščeni s priporočenim pismom (člen 8 zakona z dne 14. aprila 1886), v katerem so povabljeni, naj se udeležijo skupščine poravnalnega dogovora z upniki.

To vabilo se objavi tudi v tisku.

Med skupščino poravnalnega dogovora z upniki upniki navedejo znesek svojih terjatev.

Kot je bilo pojasnjeno zgoraj, upniki s sodelovanjem pri glasovanju izgubijo svoj prednostni položaj v primerjavi z upniki z zavarovanimi terjatvami (člen 10 zakona z dne 14. aprila 1886).

3. Odlog izvršbe

Na področju odloga izvršbe mora dolžnik tudi priložiti seznam z imeni svojih upnikov, zneskom njihovih terjatev in njihovimi naslovi.

Upniki so na sestanek vabljeni s priporočeno pošto (člen 596 trgovinskega zakonika) in z objavo v tisku.

Na sestanku, na katerega so vabljeni, morajo navesti znesek svojih terjatev (člen 597 trgovinskega zakonika).

4. Nadzorovano upravljanje

Pri nadzorovanem upravljanju postopek prijave terjatev in priznanja ne obstaja. Dolžnik v svojem predlogu sodišču navede podatke o svojih upnikih.

Te sodišče pozneje obvesti o načrtu reorganizacije ali unovčenja sredstev, ki ga pripravijo upravitelji, ki jih imenuje sodišče.

5. Postopek glede prezadolženosti

Upniki prezadolženega dolžnika morajo v enem mesecu od objave obvestila o skupni poravnavi dolgov v registru **svoje terjatve prijaviti službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti**.

Terjatev se prijavi v skladu s členoma 6 in 7 uredbe Velikega vojvodstva z dne 17. januarja 2014 o izvajanju zakona z dne 8. januarja 2013 o prezadolženosti.

Upnikom je na voljo vzorec prijave.

Komisija za mediacijo preuči dopustnost prijavljenih terjatev.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Temeljno načelo v stečajnem pravu je, da mora vsak upnik prejeti enak delež, sorazmeren z zneskom njegove terjatve.

Nekateri upniki z zavarovanimi ali prednostnimi terjatvami so poplačani prvi.

Prednostni upniki se razvrstijo po zakonskem vrstnem redu v skladu z javnim redom (najemodajalci nepremičnin, hipotekarni upniki, upniki z zastavnimi pravicami na poslovnih sredstvih in zlasti uprava za javne prihodke v širšem pomenu besede).

Na splošno se stečajni upravitelj sklicuje na člene od 2096 do 2098, 2101 in 2102 civilnega zakonika (*Code civil*).

Stečajni upravitelj mora preveriti vsak primer posebej, pri tem pa upoštevati zakonske določbe in sodno prakso.

Neto sredstva, ki so na voljo nezavarovanim upnikom, se razdelijo sorazmerno v skladu s prvim odstavkom člena 561 trgovskega zakonika.

Ko je stečajni upravitelj seznanjen z zneskom nagrad, ki jih je določilo sodišče, ko je razvrstil prednostne upnike in ko pozna preostali znesek, ki ga je treba razdeliti med nezavarovane upnike, pripravi načrt razdelitve sredstev in ga najprej predloži stečajnemu sodniku. Stečajni upravitelj v skladu s členom 533 trgovskega zakonika s priporočenim pismom povabi vse upnike na predstavitev obračuna, vabilu pa priloži kopijo načrta razdelitve sredstev.

Stečajni dolžnik mora biti vabljen s pozivom sodnega izvršitelja ali z objavo v luksemburškem časopisu.

Razen če eden od upnikov ne izpodbija predstavitev obračuna stečajnega upravitelja, stečajni upravitelj predloži zapisnik o predstavitvi obračuna, sestavljen na podlagi načrta razdelitve sredstev, v podpis stečajnemu sodniku in sodnemu tajniku.

Po predstavitvi obračuna stečajni upravitelj poplača upnike.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

1. Stečaj

V primeru stečajnega postopka lahko stečajni upravitelj, ko so plačila izvedena, vloži predlog za končanje postopka, ki mu sledi sklep o končanju postopka, s katerim se, kot pove že njegovo ime, konča stečajni postopek.

V skladu s členom 536 trgovskega zakonika upniki ne morejo več začeti postopka proti stečajnemu dolžniku, za katerega ni bilo ugotovljeno, da je stečaj povzročil z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, razen če se njegov finančni položaj izboljša v sedmih letih po sklepu o končanju postopka zaradi nezadostnih sredstev.

Na podlagi člena 586 trgovskega zakonika lahko stečajni dolžnik, ki v celoti poplača vse dolgovane zneske v smislu glavnice, obresti in stroškov, doseže povrnitev pravic, tako da pri vrhovnem sodišču (*Cour supérieure de justice*) vloži predlog v zvezi s tem.

2. Poravnalni dogovor z upniki, odlog plačila, nadzorovano upravljanje

V primeru poravnalnega dogovora z upniki, odloga plačila in nadzorovanega upravljanja se z odločbo, s katero sodišče odobri predlagani ukrep, konča postopek.

Sodišče lahko stečajnemu dolžniku naloži civilne in kazenske sankcije.

Če sodišče ugotovi, da je stečaj posledica hudih in očitnih napak stečajnega dolžnika, lahko prepove opravljanje gospodarske dejavnosti bodisi neposredno bodisi prek druge osebe. Ta prepoved vključuje tudi prepoved opravljanja funkcije, ki vključuje pooblastilo za odločanje v družbi.

Med drugimi civilnimi sankcijami obstajajo pri stečaju gospodarskih družb možnost, da se stečaj razširi na vodilno osebo gospodarske družbe, ter možnosti tožbe na podlagi členov 1382 in 1383 civilnega zakonika (splošna pravna odgovornost) ter na podlagi členov 59 in 192 zakona o gospodarskih družbah.

Stečajnemu dolžniku se lahko naložijo tudi kazenske sankcije (zaradi povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim ravnanjem).

Pri poravnalnem dogovoru z upniki mora oseba, ki je bila upravičena do tega postopka, poplačati svoje upnike, če se njen finančni položaj izboljša (člen 25 zakona z dne 14. aprila 1886 o poravnalnem dogovoru z upniki za preprečitev stečaja).

Poravnalni dogovor z upniki nima učinka v zvezi z naslednjimi dolgovi:

- davki in drugimi državnimi dajatvami;
- terjatvami, zavarovanimi s prednostnimi pravicami, hipotekami ali zastavami;
- terjatvami iz preživninskih obveznosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Po končanju postopka v primeru insolventnosti upniki, če so na voljo sredstva, prejmejo celotni znesek oziroma del zneska svoje terjatve v skladu s pogoji razdelitve, uporabljenimi v sklepu o končanju postopka.

Če za stečajnega dolžnika ni bilo ugotovljeno, da je stečaj povzročil z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, upniki ne morejo več začeti postopka proti njemu, razen če se njegov finančni položaj izboljša v sedmih letih po sklepu o končanju stečajnega postopka.

Upniki lahko tudi vložijo tožbo na podlagi členov 1382 in 1383 civilnega zakonika in tako uveljavljajo splošno pravno odgovornost vodilnega osebja stečajnega dolžnika ali tožbo na podlagi členov 59 in 192 zakona o gospodarskih družbah (odgovornost članov upravnega odbora in poslovodij v okviru izvajanja njihovega mandata).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški v zvezi s predlogom za začetek stečajnega postopka so del stroškov stečajne mase.

Ker so to stroški, nastali v interesu stečajnega postopka, se plačajo iz stečajnega premoženja, preden stečajni upravitelj razdeli preostala sredstva različnim upnikom.

V členih 1 in 2 zakona z dne 29. marca 1893 o pravni pomoči in postopku za poplačilo so določeni različni stroški, ki lahko izhajajo iz formalnosti, zahtevanih s postopkom v primeru insolventnosti, in določen je vrstni red njihovega plačila v primeru nezadostnih sredstev.

Pristojno okrožno sodišče določi nagrade stečajnega upravitelja na podlagi uredbe Velikega vojvodstva z dne 18. julija 2003.

Stečajni upravitelj mora okrožnemu sodišču, pristojnemu za gospodarske zadeve, predložiti svoj stroškovnik, pri čemer se opre na izterjana sredstva.

Člen 536-1 trgovskega zakonika v drugem odstavku določa, da stroške in nagrade v zvezi s stečajem, ki se je končal zaradi nezadostnih sredstev, vnaprej plača uprava za register pod pogoji, določenimi z zakonom z dne 29. marca 1893 o pravni pomoči in postopku za poplačilo.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

1. Stečaj

S sklepom o začetku stečajnega postopka je lahko kot datum ustavitve plačil stečajnega dolžnika določen datum pred izdajo tega sklepa. Vendar je lahko ta datum največ šest mesecev pred tem sklepom.

Zaradi zaščite interesov upnikov se obdobje od ustavitve plačil do sklepa o začetku stečajnega postopka šteje za „**obdobje izpodbojnosti**“.

Nekatera dejanja, opravljena v tem obdobju, ki bi lahko bila v škodo pravicam upnikov, so **nična in brez učinka**. To so zlasti:

- vsa dejanja, ki se nanašajo na premoženje ali nepremično premoženje, ki bi ga stečajni dolžnik odsvojil brezplačno ali po ceni, ki je očitno nižja od vrednosti zadevnega premoženja;

- vsa plačila, izvedena v gotovini ali z nakazilom, prodajo, pobotom ali kako drugače, za dolgove, ki še niso zapadli;
- vsa plačila, izvedena drugače kot v gotovini ali z menicami, za zapadle dolgove;
- vse hipoteke ali druge stvarne pravice, ki jih dolžnik odobri za dolgove, nastale pred ustavitvijo plačil.

Pri drugih dejanjih pa načelo ničnosti ni samodejno.

Tako se lahko nekatera **plačila, ki jih stečajni dolžnik izvrši** za zapadle dolgove, in vsa druga dejanja proti plačilu, izvedena v obdobju izpodbojnosti, razglasijo za nična, če se izkaže, da so tretje osebe, ki so prejele plačila ali so poslovale s stečajnim dolžnikom, **vedele, da je ta v položaju ustavitve plačil**.

Če upnik ve, da njegov dolžnik ne more izpolnjevati svojih obveznosti, ne sme poskušati doseči prednostne obravnave v škodo drugih upnikov.

Zakonito pridobljene [hipotekarne in prednostne pravice](#) se lahko vpišejo do dneva sklepa o začetku stečajnega postopka. Vendar se lahko vpisi, izvedeni v **desetih dneh pred obdobjem ustavitve plačil** ali pozneje, razglasijo za nične, če je od ustanovitve hipoteke do njenega vpisa preteklo več kot 15 dni.

Nazadnje, vsa **dejanja ali plačila, izvedena z namenom goljufanja upnikov**, tj. ki jih je dolžnik izvedel zavedajoč se škode, ki jo bo povzročil upniku (tj. z zmanjšanjem mase, ob neupoštevanju vrstnega reda terjatev itd.), se štejejo za nična, ne glede na datum, ko so bila izvedena.

Pojem obdobja izpodbojnosti se ne uporablja za **pogodbe o finančnih jamstvih** in v primeru **prihodnjih terjatev, odstopljenih subjektu za listinjenje**.

2. Poravnalni dogovor z upniki

Dolžnik med postopkom za doseg poravnalnega dogovora z upniki ne sme ničesar odtujiti, obremeniti s hipoteko ali se obvezati brez dovoljenja pooblaščenega sodnika.

3. Nadzorovano upravljanje

Od datuma odločbe o imenovanju pooblaščenega sodnika za popis premoženja podjetja trgovec ne sme odtujiti, ustanoviti zastavne pravice ali hipoteke, se obvezati ali prejeti premičnih osnovnih sredstev brez pisnega dovoljenja pooblaščenega sodnika.

Navesti je treba tudi, da so z zakonom o nadzorovanem upravljanju določene kazenske sankcije za trgovca, ki bi prikri del svojih sredstev ali prikazal pretiran znesek svojih obveznosti ali ki bi dopustil ukrepanje upnikov s pretiranimi terjatvami.

4. Prezadolženost

Sodnik lahko po potrebi imenuje osebe, odgovorne za pomoč na socialni ravni, ravni izobraževanja ali upravljanja financ, s čimer se zagotovi, da se del dohodkov, ki se ne nameni za poplačilo dolgov, uporabi za namene, za katere je predviden.

Te osebe so pri izpolnjevanju svoje naloge pooblaščene, da sprejmejo vse ukrepe za preprečitev, da ta del dohodkov ne bi bil uporabljen za običajni namen ali da bi bili interesi dolžnikovega gospodinjstva oškodovani.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 23/05/2019

Plačilna nesposobnost - Madžarska

KAZALO

- 1 [Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?](#)
- 2 [Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?](#)
- 3 [Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?](#)
- 4 [Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?](#)

- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti za pravne osebe je urejen z zakonom XLIX iz leta 1991 o stečajnih in likvidacijskih postopkih (stečajni zakon).

Stečajni zakon ureja dve vrsti postopkov v primeru insolventnosti, in sicer stečajni in likvidacijski postopek.

Stečajni postopek je postopek reorganizacije, katerega namen je, da se insolventnemu dolžniku odobri odlog plačil, da sklene prostovoljni dogovor in da skuša skleniti tak dogovor za ponovno vzpostavitev solventnosti.

Likvidacijski postopek je postopek, katerega namen je, da upniki v skladu s posebnimi pravili dobijo zadoščenje, če insolventni dolžnik preneha in nima pravnega naslednika, in sicer v postopku, namenjenem razdelitvi celotnega premoženja v dolžnikovi stečajni masi med upnike. Vendar je treba likvidacijski postopek prekiniti, če je dolžnik v celoti plačal svoj dolg in stroške postopka ali če je bil z njegovimi upniki sklenjen prostovoljni dogovor o pogojih za poravnavo dolgov, ki ga je odobrilo sodišče.

Zakoni, ki urejajo madžarske podružnice podjetij s sedežem v tujini, organizacije civilne družbe in podjetja v finančnem sektorju (kreditne institucije, finančna podjetja, zavarovalnice, investicijska podjetja in javna skladišča), na primer vključujejo posebna pravila o odstopanju.

Stečajni postopki se ne uporabljajo za podjetja v finančnem sektorju, vendar pa imajo nadzorni organi možnost posredovanja že v zgodnjih fazah morebitnega poslabšanja finančnega položaja teh podjetij, da bi preprečili insolventnost, poleg tega pa je treba za zaščito strank in njihovo kompenzacijo ustanoviti sklade (sklad za poravnavo škode, sklad za zaščito vlagateljev, jamstveni sklad za vloge).

Pri podjetjih v finančnem sektorju lahko madžarska nacionalna banka v skladu s svojimi pristojnostmi finančnega nadzornega organa sodišču predloži predlog za likvidacijo, potem ko jim prekliče dovoljenje za opravljanje takih dejavnosti.

Zakon o organizacijah civilne družbe vsebuje nekatera pravila o odstopanju glede stečajnih in likvidacijskih postopkov v zvezi z organizacijami civilne družbe (združenji, fundacijami), sicer pa se uporabljajo določbe zakona o stečaju.

Postopek za poplačilo dolgov fizičnih oseb (osebni stečaj)

Zakon CV iz leta 2015 o poplačilu dolgov fizičnih oseb je začel veljati 1. septembra 2015. Namen zakona je poleg zagotavljanja stečajne zaščite s sodelovanjem med dolžnikom in njegovimi upniki določiti pravni okvir za poravnavo dolgov. Zakon štiti

predvsem hipotekarne dolžnike, zlasti tiste z dolgoročno zaostalimi plačili, tiste, ki so zadolženi pri več upnikih, in tiste, katerih stanovanjsko lastnino ogroža prisilna prodaja.

Postopek se začne kot izvensodni postopek in ga usklajuje prvi hipotekarni posojilodajalec. Stečajni postopek na sodišču se začne, če se ne doseže izvensodna poravnava. Namen sodnega postopka je prav tako najprej doseči dogovor, če pa do tega ne pride, sodišče določi pogoje za poravnavo dolga.

Vlada je ustanovila državno službo za insolventnost družine. Ta organizacija ima pomembno vlogo v postopkih za poplačilo dolgov. Služba za insolventnost družine preverja, ali dolžnik izpolnjuje zakonske zahteve, vodi državno evidenco podatkov o postopkih in zaposluje družinske upravitelje. Družinski upravitelji za sodišče opravljajo pripravljalne in skupne naloge v postopku za poplačilo dolgov pred sodiščem, izvršujejo sodne odločbe, podpirajo dolžnika, nadzirajo vodenje dolžnikovega gospodinjstva, prodajajo sredstva dolžnika s tržno vrednostjo in poplačajo upnike.

Izid uspešnega postopka za poplačilo dolgov je, da dolga, ki se odplača v postopku, pozneje ni mogoče terjati od dolžnika in da upniki prejmejo določen delež svoje terjatve v predvidljivem času.

Za postopke za poplačilo dolgov fizičnih oseb še ne velja obveznost priglasitve v skladu z Uredbo (EU) št. 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta.

V skladu z zakonom o stečaju lahko organizacija dolžnika s soglasjem svojega glavnega organa odločanja začne **stečajni postopek**, pri čemer uporabi obrazec – v tem postopku je pravno zastopanje obvezno. Dolžnik take vloge ne sme predložiti, če je v tekočem stečajnem postopku ali če je bila na prvi stopnji sprejeta odločba, s katero je bila odrejena likvidacija dolžnika. Pogoji in roki za dopustnost vložitve ponovne vloge za začetek stečajnega postopka so poplačilo terjatev upnika, ki so obstajale ali nastale med prejšnjim stečajnim postopkom, iztek obdobja dveh let od konca prejšnjega stečajnega postopka ali, če je bila prejšnja vloga po uradni dolžnosti zavrnjena, iztek enoletnega obdobja od sporočila o pravnomočni odredbi v navedeni zadevi.

Praviloma se lahko zoper dolžnika, ki je insolventen, **likvidacijski postopek** uvede na zahtevo dolžnika ali njegovih upnikov, v nekaterih primerih, določenih v zakonu o stečaju, pa ga lahko po uradni dolžnosti uvede tudi sodišče. Zakon o stečaju izrecno določa, kdo lahko sproži likvidacijski postopek, in ureja pravila za uvedbo postopka bodisi na zahtevo bodisi po uradni dolžnosti.

Obe vrsti postopka sta **kolektivna postopka za poplačilo dolgov**, saj morajo dolžnikovi upniki sodelovati v postopku in med tem postopkom ne smejo zahtevati, da se njihovi zahtevki izvršijo na drug način ali v drugih postopkih zoper dolžnika.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek:

stečajni postopek lahko predlaga direktor dolžnika, zastopanje s strani odvetnika ali pravnega zastopnika pa je obvezno.

Zoper dolžnika se lahko uvede samo en stečajni postopek naenkrat, pri čemer v zvezi z njim ne sme potekati postopek likvidacije. Obnovljen stečajni postopek se lahko začne šele, ko je dolžnik poravnal svoje dolgove iz prejšnjega postopka in če od takrat še nista minili dve leti. Če je sodišče zaradi formalnih napak po uradni dolžnosti zavrnilo predhodni stečajni postopek, se v enem letu po tem ne sme začeti noben obnovljen stečajni postopek.

Likvidacijski postopek

Likvidacijski postopek lahko uvedejo dolžnik, upnik ali upravitelj, ki je sodeloval v prejšnjem postopku prostovoljnega prenehanja, v primerih, določenih z zakonom, pa tudi sodišče ali upravni organ. Sodišče na primer uvede likvidacijski postopek, če v stečajnem postopku ni bil dosežen prostovoljni dogovor ali če sodišče prenehanje podjetja, ki resno krši zakon, odredi na podlagi svojih pooblastil za pravni nadzor, ki jih ima kot gospodarsko sodišče.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Dolžnikovo premoženje v stečajni masi je vsota vseh osnovnih sredstev in kratkoročnih sredstev v smislu računovodske zakonodaje.

Vsako povečanje sredstev med stečajnim postopkom prav tako postane del stečajne mase.

Dolžnik zadrži pravice v zvezi z upravljanjem stečajne mase, vendar jo upravlja pod nadzorom upravitelja. V likvidacijskem postopku dolžnik ne zadrži pravic v zvezi z upravljanjem stečajne mase, saj se te prenesejo na likvidacijskega upravitelja. Likvidacijski upravitelj je pravni zastopnik organizacije dolžnice, ki prijavi in oceni zahtevke upnikov, unovči premoženje in izkupiček razdeli upnikom pod nadzorom sodišča.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Dolžnik v stečajnih in likvidacijskih postopkih je lahko v smislu zakona o stečaju gospodarski subjekt, naveden v tem zakonu. Stečajni postopek začne dolžnik, ki lahko med postopkom nadaljuje svoje gospodarske dejavnosti. Izvršni direktorji in lastniki dolžnika niso omejeni pri uveljavljanju svojih pravic, vendar jih lahko uveljavljajo le tako, da ne kršijo pravic, ki so z zakonom dodeljene upravitelju. Dolžnik prijavi in razvrsti terjatve v sodelovanju z upraviteljem, s katerim sodeluje tudi pri pripravi programa in predloga za pogajanja o poravnavi, da bi dosegel poravnavo, usmerjeno v ponovno vzpostavitev ali ohranitev solventnosti. Poravnava vključuje dogovor med dolžnikom in upniki o pogojih poravnave dolga ter o vseh drugih zadevah, ki se jim zdijo pomembne za reorganizacijo.

Do začetka stečajnega ali likvidacijskega postopka **upnik** pomeni osebo z zapadlimi denarnimi terjatvami ali terjatvami, izraženimi v denarju, ki temeljijo na pravnomočni in izvršljivi odločbi sodišča ali javnega organa ali ki jih dolžnik prizna ali ne izpodbija. V stečajnem postopku upnik pomeni tudi vsako osebo, katere terjatve, ki zapadejo med stečajnim postopkom ali pozneje, je prijavil upravitelj, ali vsako osebo, katere terjatve je prijavil likvidacijski upravitelj v likvidacijskem postopku.

Upravitelj v stečajnem postopku je pravna oseba, ki jo imenuje sodišče in je pooblaščen za opravljanje nalog stečajnega upravitelja. Upravitelj mora imenovati svojega zaposlenega, ki ima ustrezne kvalifikacije za opravljanje dejavnosti upravitelja. Dolžnost te osebe je, da spremlja dolžnikove gospodarske dejavnosti z namenom dogovora o poravnavi, pri čemer mora upoštevati interese upnikov, prijavi terjatve upnikov, sodeluje pri pripravi predloga za poravnavo in sopodpiše zapisnik sklepov, sprejetih na pogajanjih o poravnavi.

Likvidacijski upravitelj pomeni likvidacijsko organizacijo (pravno osebo, pooblaščen za opravljanje nalog stečajnega upravitelja), ki jo imenuje sodišče ter ki je pravni zastopnik organizacije v likvidaciji in hkrati zagotavlja spoštovanje interesov upnikov ter opravlja zakonsko predpisane naloge. Zakonodaja za likvidacijske organizacije predpisuje stroge osebne in strokovne zahteve, vključno z rednim strokovnim usposabljanjem.

Likvidacijska organizacija imenuje stečajnega upravitelja za opravljanje nalog likvidacijskega upravitelja.

Imeni likvidacijske organizacije in stečajnega upravitelja se vpišeta v sodni register pravnih oseb.

Stečajni in likvidacijski postopki so nepravdni civilni postopki pred sodiščem. V zadevah, ki niso urejene z zakonom o stečaju, se uporabljajo pravila zakonika o civilnem postopku, pri čemer veljajo odstopanja, ki izhajajo iz posebnosti nepravdnega postopka. Stečajni postopek odredi sodišče, likvidacijski postopek pa sodišče odredi, ker je dolžnik razglašen za insolventnega ali v drugih primerih, določenih z zakonom, ali na podlagi zahteve drugega sodišča, javnega organa ali upravitelja. Na začetku postopka sodišče imenuje upravitelja ali likvidacijskega upravitelja s seznama likvidacijskih upraviteljev. Ko se začne likvidacijski postopek, sodišče na zahtevo upnikov imenuje likvidacijskega upravitelja s pristojnostjo začasnega upravitelja, ki nadzoruje dejavnosti dolžnika, dokler se ne odredi likvidacija.

O ugovorih, vloženi zoper morebitne nezakonite ukrepe ali opustitve upravitelja ali likvidacijskega upravitelja, odloča sodišče, ki v primeru nezakonitega ukrepa ali opustitve od upravitelja ali likvidacijskega upravitelja zahteva, naj svoje dejavnosti opravlja v skladu z zakonom. Če upravitelj ali likvidacijski upravitelj to zahtevo krši, ga sodišče umakne iz postopka in imenuje novega upravitelja ali likvidacijskega upravitelja.

V stečajnem postopku je dolžnik upravičen do stečajne zaščite, izvršilni postopek se začasno ustavi, dolžniku pa se odobri odlog plačila ali moratorij na plačilo predhodno nastalih dolgov.

Če večina, predpisana z zakonom o stečaju, sprejme prostovoljni dogovor in je ta v skladu z zakonskimi zahtevami, sodišče dogovor odobri in ta postane za dolžnika zavezujoč.

Če se tak dogovor ne sklene, sodišče po uradni dolžnosti odredi likvidacijo dolžnika.

Sporazum med dolžnikom in upniki se lahko doseže tudi v likvidacijskem postopku. Sodišče določi datum pogajanj o poravnavi v okviru likvidacijskega postopka in odobri prostovoljni dogovor, če so rezultati glasovanja o njem ugodni in če je v skladu z zakonodajo. Pogoji za odobritev prostovoljnega dogovora v likvidacijskem postopku so, da bo dolžnik prek dogovora odpravil svojo insolventnost, da bodo prednostne terjatve poravnane ali da je na voljo kritje za take terjatve.

Sodišče odloča, kdaj se stečajni ali likvidacijski postopek registrira kot zaključen, ali o ustavitvi postopka.

Če se likvidacijski postopek zaključi brez pravnega naslednika dolžnika, gospodarsko sodišče po uradnem obvestilu sodišča dolžnika, ki je z likvidacijo prenehal poslovati, izbriše iz poslovnega registra, organizacijo civilne družbe pa iz registra organizacij civilne družbe.

V likvidacijskem postopku je izplačilo plač zaposlenih zagotovljeno s sredstvi iz plačnega jamstvenega sklada, pri čemer veljajo pogoji iz zakona o plačnem jamstvenem skladu.

Pravne posledice začetka postopka:

V stečajnem postopku sodišče v skladu z zakonom o stečaju na zahtevo dolžnika sprejme ukrepe za objavo takojšnjega **začasnega odloga plačil** v gospodarskem vestniku. Nato se preuči vsebina zahtevka, pri čemer sodišče v primerih, določenih z zakonom, po uradni dolžnosti sprejme odločitev o njegovi zavrnitvi, v drugih primerih pa se odloči odrediti stečajni postopek. Stečajni postopek se začne z objavo te odredbe v gospodarskem vestniku. Zaradi začetka stečajnega postopka je dolžnik upravičen do **odloga plačil** za poravnavo denarnih terjatev do 0:00 na drugi delovni dan, ki sledi 120. dnevu (z nekaj izjemami), moratorij pa se lahko podaljša celo za do 365 dni. V obdobju odloga plačila se lahko izvede le plačilo terjatev, navedenih v pravnem aktu, pri čemer ni pravnih posledic, povezanih z neizpolnitvijo ali zamudo pri izpolnitvi plačilnih obveznosti, izterjava denarnih terjatev do dolžnika pa se začasno ustavi, tako da dolžnik dobi realno priložnost za pripravo programa za ponovno vzpostavitev solventnosti in poravnavo svojih dolgov.

Če sodišče razglasi, da je dolžnik insolventen iz katerega koli **razloga za insolventnost**, opredeljenega s pravnim aktom, se likvidacija dolžnika odredi z odredbo, po začetku njene veljavnosti pa se z odredbo, ki se objavi v gospodarskem vestniku in vsebuje tudi poziv upnikom, naj prijavijo svoje terjatve, imenuje likvidacijski upravitelj. Ko se odredi likvidacijski postopek, lastninske pravice prenehajo, s čimer se zaščitijo sredstva v stečajni masi, od datuma začetka likvidacije pa lahko pravne dokumente v zvezi z dolžnikovim premoženjem predloži le likvidacijski upravitelj, ki deluje kot zastopnik dolžnika. Na dan začetka likvidacije potečejo (zapadejo) vsi dolgovi gospodarskega subjekta.

Cilj likvidacije je celotno dolžnikovo premoženje razdeliti med njegove upnike, prekiniti pa je treba celo izvršilne postopke zoper premoženje, ki je predmet likvidacijskega postopka. Pravdni in nepravdni postopki, ki so se začeli pred začetkom likvidacije, se nadaljujejo pred sodiščem, ki je prejelo vlogo. Po začetku likvidacije se lahko vsaka denarna terjatev, ki se nanaša na sredstva iz stečajne mase, uveljavlja le v likvidacijskem postopku. Vsaka omejitev odtujitve in obremenitve, ki velja za nepremičnino ali druga sredstva dolžnika, preneha na dan začetka likvidacije, medtem ko pravice do ponovnega odkupa, možnosti nakupa in zastavne pravice prenehajo, ko se sredstvo proda. Upravičena oseba si lahko do začetka likvidacije svojo terjatev poplača z zavarovanjem, ki ga je zagotovil dolžnik, po tem pa mora preostali znesek predati likvidacijskemu upravitelju.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Med likvidacijskim postopkom lahko vsak upnik uveljavlja terjatev do dolžnika samo s prijavo v postopek, zunajsodni pobot pa se ne sme začeti, razen če gre za pobot zaradi predčasnega prenehanja, ki se uporabi na podlagi mednarodnih trgovinskih konvencij. Če med upnikom in dolžnikom še teče predhodna tožba, lahko upnik pobota vse zahtevke, ki se uveljavljajo v tožbi zoper njegov dolg do dolžnika.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Začetek likvidacijskega postopka sam po sebi nima pravnega učinka, ki bi povzročil prekinitve pogodb, ki jih je predhodno sklenil dolžnik. Pogodbe je mogoče prekiniti v okviru postopka; v primeru stečajnega postopka se prekinajo pod nadzorom upravitelja, v primeru likvidacijskega postopka pa likvidacijski upravitelj pogodbe prekine kot pravni zastopnik dolžnika. Likvidacijski upravitelj ima pravico prekiniti pogodbe s takojšnjim učinkom ali jih odpovedati.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Premoženje dolžnika ne more biti predmet izvršbe, zastavni upnik ne more prodati zastavne pravice, dolgovi pa se poravnajo v okviru likvidacijskega postopka.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Predhodno vložene tožbe zaključijo sodišče, pri katerem je bila predhodno vložena vloga. Če dolžnik v tožbi ni uspel, uspešna stranka sodeluje kot upnik v likvidacijskem postopku. Če je bil dolžnik v tožbi uspešen, se vsa materialna ali finančna sredstva, ki so mu dolgovana, vključijo v stečajno maso. Zakon o stečaju na več mestih določa, da je zagotavljanje informacij upnikom naloga upravitelja ali likvidacijskega upravitelja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki lahko sestavijo upniške odbore ali izvolijo predstavnika upnikov, s katerim se mora likvidacijski upravitelj posvetovati, ga obveščati in od njega pridobiti tiho ali izrecno soglasje za nekatere ukrepe.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Likvidacijski upravitelj lahko dolžnikovo premoženje proda kupcu, ki je v javnem prodajnem postopku na nadzorovanem spletnem prodajnem portalu predložil najboljšo ponudbo.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Dolgove, ki so nastali pred postopkom, in dolgove, ki nastanejo po začetku postopka v primeru insolventnosti, lahko upnik uveljavlja tako, da svoje terjatve prijavi kot upnik v stečajnem postopku ali likvidacijskem postopku.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečajni upravitelj (upravitelj v stečajnem postopku ali likvidacijski upravitelj v likvidacijskem postopku) prijavi terjatve upnikov, sporne zahtevke pa predloži sodišču, ki vodi stečajni ali likvidacijski postopek za odločbo.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Likvidacijski upravitelj izkupiček od prodaje zastavne pravice – po odštetju določenih izdatkov – uporabi za plačilo zastavnemu upniku. Preostali znesek se razdeli upnikom glede na razdelitev premoženja ob upoštevanju razvrstitve za poplačilo upnikov, določene z zakonom o stečaju, in na podlagi vmesne likvidacijske bilance stanja ali končne likvidacijske bilance stanja.

Po prodaji drugih sredstev se lahko izkupiček razdeli po sprejetju vmesne ali končne likvidacijske bilance stanja, pri čemer se upoštevata razdelitev premoženja, ki jo je odobrilo sodišče, in razvrstitev za poplačilo upnikov, določena z zakonom o stečaju.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Dolžnik lahko v stečajnem postopku ali likvidacijskem postopku z upniki sklene prostovoljni dogovor. Če je dogovor v skladu z zakonodajo, ga sodišče odobri in razglasi, da je postopek zaključen. V tem primeru dolžnik posluje naprej. Terjatve upnikov se poplačajo na način in v obsegu, določenem v dogovoru, dolžniku pa ni treba plačati nobenega zneska, ki presega dogovorjeni znesek.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

V stečajnem postopku, ki se zaključi s prostovoljnim dogovorom, ki ga odobri sodišče, se terjatve upnikov poravnajo, kot je določeno v dogovoru in v skladu s časovnim razporedom, določenim v dogovoru. Če dolžnik ne spoštuje dogovora, lahko upniki vložijo izvršilni postopek ali začnejo likvidacijski postopek proti dolžniku.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Upniki plačajo takso za registracijo. Za vložitev predloga za postopek v primeru insolventnosti (stečajni postopek, likvidacijski postopek) se plača taksa. Sicer vse stroške krije dolžnik.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Likvidacijski upravitelj ali upniki lahko izpodbijajo take transakcije, tako da vložijo predlog, in lahko zahtevajo, da se transakcija razglasi za neveljavno. Vsa sredstva, ki se tako vrnejo dolžniku, pomenijo povečanje stečajne mase.

Likvidacijski upravitelj ali upniki lahko vložijo tožbe zoper nekdanje direktorje dolžnika za dejavnosti, ki so škodovale interesom upnikov, ker nekdanji direktorji pri opravljanju svojih vodstvenih funkcij niso upoštevali interesov upnikov, ko je nastala nevarnost insolventnosti, ki je povzročila zmanjšanje premoženja gospodarskega subjekta, ali so onemogočili polno poravnavo terjatev upnikov ali niso poravnali okoljskih dajatev. Če se to dokaže, mora nekdanji direktor dolžnika upnikom plačati odškodnino za tako nastalo škodo.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 03/12/2018

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
 - 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
 - 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
 - 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
 - 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
 - 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
 - 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
 - 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
 - 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
 - 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
 - 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
 - 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
 - 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
 - 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
 - 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
 - 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
 - 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?
-



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe) in stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V skladu z nacionalnim pravom je mogoče opredeliti dve obliki oseb, za katere se lahko uporabi postopek zaradi insolventnosti, in sicer osebne družbe in gospodarske subjekte. Zanje se uporabljajo različne ureditve. Osebne družbe je mogoče nadalje razdeliti na družbe z neomejeno odgovornostjo (*en nom collectif*), komanditne družbe (*en commandite*) in družbe z omejeno odgovornostjo.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko uvede zoper vse zgoraj navedene (fizične in pravne) osebe, vendar se zanje uporabljajo različni postopki, pravila in zakonodaja. Stečajni postopek (poglavje 13 malteške zakonodaje) se namreč lahko uvede zoper družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe in gospodarske subjekte. V stečajnem postopku se družbe z neomejeno odgovornostjo in komanditne družbe za vse namene obravnavajo kot gospodarski subjekti. Izraz „gospodarski subjekt“ je v poglavju 13 opredeljen kot vsaka oseba, ki poklicno izvaja gospodarske dejavnosti v svojem imenu, vključuje pa vse osebne družbe.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Postopek prisilne poravnave se lahko uvede zoper kapitalske družbe v skladu s členi od 327 do 329B poglavja 386 zakona o gospodarskih družbah iz leta 1995.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Kapitalska družba lahko na podlagi sklepa skupščine delničarjev, upravnega odbora, morebitnih imetnikov zadolžnic, upnikov ali morebitnih vlagateljev pri sodišču vložijo predlog za začetek postopka prenehanja družbe in njeno likvidacijo, če ta ne more plačati svojih dolgov. V skladu s členom 214(2)(a)(ii) poglavja 386 se opravi naslednji preskus:

Za kapitalsko družbo se šteje, da ne more plačati svojih dolgov:

(a) če je njen dolg ostal v celoti ali delno neporavnan po štiriindvajsetih tednih od izvršitve izvršilnega naslova zoper kapitalsko družbo na podlagi katerega koli od izvršilnih dejanj iz člena 273 zakonika o organizaciji in civilnem postopku ali

(b) če se sodišču dokaže, da kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov, pri čemer je treba upoštevati tudi njene pogojne in morebitne obveznosti.

Sodišče bo strankam omogočilo, da navedejo svoje argumente, in na koncu odločilo, ali so pogoji za insolventnost izpolnjeni; v tem primeru bo sodišče sprejelo sklep o prenehanju družbe, za datum nastopa insolventnosti pa se bo štel datum vložitve predloga pri sodišču v skladu s členom 223 poglavja 386.

Sodišče lahko v obdobju od sprejetja sklepa o prenehanju družbe v primeru insolventnosti do vložitve predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pri sodišču kadar koli imenuje začasnega upravitelja in mu naloži upravljanje premoženja ali poslovanja družbe, kakor je navedeno v sklepu sodišča o imenovanju začasnega upravitelja. Začasni upravitelj opravlja to funkcijo do sprejetja sklepa o likvidaciji ali zavrnitve predloga za likvidacijo, razen če pred tem odstopi ali ga sodišče na podlagi utemeljenega razloga razreši.

Insolventnost – prostovoljna likvidacija na predlog upnikov

Poleg zgoraj navedenega lahko kapitalska družba preneha prostovoljno, če direktorji menijo, da premoženje družbe ne zadostuje za pokritje obveznosti, pa se skliče sestanek upnikov, na katerem se imenuje upravitelj v postopku zaradi insolventnosti (in/ali likvidacijski odbor), ki ga pooblastijo upniki in ki je zadolžen za likvidacijo družbe brez uvedbe sodnih postopkov. Pravila v zvezi s tem so določena v členu 277 in naslednjih poglavja 386.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Če kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov ali je zelo verjetno, da jih ne bo mogla plačati, lahko družba na podlagi izrednega sklepa, direktorji na podlagi sklepa upravnega odbora ali upniki družbe, ki predstavljajo več kot polovico vrednosti terjatev do družbe, pri sodišču vložijo predlog za začetek postopka prisilne poravnave (postopek sanacije v skladu s členom 329B poglavja 386). Kot v zgornjem primeru se šteje, da kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov:

(a) če je njen dolg ostal v celoti ali delno neporavnan po štiriindvajsetih tednih od izvršitve izvršilnega naslova zoper kapitalsko družbo na podlagi katerega koli od izvršilnih dejanj iz člena 273 zakonika o organizaciji in civilnem postopku ali

(b) če se sodišču dokaže, da kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov, pri čemer je treba upoštevati tudi njene pogojne in morebitne obveznosti.

Sodišče odloči o uvedbi postopka prisilne poravnave, pri čemer izda sklep o sanaciji družbe v dvajsetih delovnih dneh od predložitve zahtevka sodišču za upravljanje poslovanja družbe v obdobju, ki ga določi sodišče (trenutno to obdobje traja eno leto in se lahko podaljša še za eno leto, vendar bo glede na spremembe, ki se pripravljajo, skrajšano na štiri mesece, pri čemer se bo lahko to obdobje podaljšalo za nadaljnji štirimesečni obdobji do skupaj največ dvanajst mesecev).

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vložijo kateri koli upnik, ne glede na to, ali je dolg do njega komercialni ali drugačen, in celo če tak dolg še ni zapadel, tako da zahteva obravnavo po hitrem postopku pred prvim senatom civilnega sodišča zoper dolžnika ali njegovega zakonitega zastopnika in zahteva razglasitev, da je tak dolžnik v stečaju.

Merilo za razglasitev stečaja je, da dolžnik začasno ustavi plačilo dolgov. Sodišče sprejme sklep o razglasitvi stečaja in imenuje enega ali več stečajnih upraviteljev za opravljanje nalog, ki se jim dodelijo v skladu s poglavjem 13 trgovskega zakonika.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe) (vključno s prostovoljno likvidacijo na predlog upnikov)

Za pokritje dolžnikovih obveznosti se unovči celotno premoženje kapitalske družbe. Pri tem se ne razlikuje med premoženjem, ki je že tvorilo del premoženja dolžnika, in premoženjem, ki preide v last dolžnika po uvedbi postopka zaradi insolventnosti.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V stečajnem postopku, ki zadeva gospodarske subjekte ter družbe z neomejeno odgovornostjo in komanditne družbe, lahko stečajne mase za likvidacijo sestavlja celotno premoženje, tj. premičnine in nepremičnine. V primeru stečaja stečajnik po razglasitvi stečaja *ipso jure* izgubi pravico do upravljanja vsega svojega premoženja, ne glede na to, ali se tako premoženje nanaša na njegovo poslovanje ali ne; ohrani le pravico do rednih sredstev za preživetje.

Njegovo premoženje prevzame stečajni upravitelj, ki ima pravico z odobritvijo sodišča premoženje prodati in odtujiti. Stečajnikovo pokvarljivo blago se po pridobitvi dovoljenja sodišča proda prek dražbarja z licenco.

V primeru nepokvarljivega blaga in drugega premoženja je za to prav tako potrebno dovoljenje sodišča.

Sodnik v takih okoliščinah da navodila, ki so po njegovem mnenju najugodnejša glede na interese stečajnika in upnikov, tudi če se pojavijo take okoliščine, da bi lahko stečajni upravitelj ponovno vzpostavil stečajnikovo poslovanje ali povečal njegovo premoženje, če je to tudi v korist upnikov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Takoj ko sodišče sprejme sklep o prenehanju kapitalske družbe zaradi insolventnosti, imenuje upravitelja v postopku zaradi insolventnosti („upravitelj v postopku zaradi insolventnosti“).

Poglavje 386 določa, da mora biti tak upravitelj v postopku zaradi insolventnosti fizična oseba, ki ima odvetniško licenco ali je pooblaščen javni računovodja in/ali revizor ali je v registru družb evidentirana kot sposobna in primerna za opravljanje funkcije stečajnega upravitelja.

Poleg tega upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne sme delovati kot upravitelj v postopku zaradi insolventnosti določene kapitalske družbe, če je bil kdaj koli v štirih letih pred datumom prenehanja družbe direktor ali poslovni sekretar zadevne družbe ali je opravljal katero koli drugo funkcijo v njej ali v povezavi z njo.

Sodišče ima široko diskrecijsko pravico za določanje, kdo krije plačila za upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Praviloma se upravitelj v postopku zaradi insolventnosti plača iz premoženja družbe. Če pa to ne zadostuje, lahko sodišče odredi, naj stroške plačajo druge (povezane) osebe na podlagi, ki jo določi sodišče.

V skladu s členom 296 poglavja 386 pooblastila uradnikov kapitalske družbe (direktorjev in poslovnega sekretarja) prenehajo ob imenovanju upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, zato niti direktorji, vključno z morebitnimi namestniki, niti poslovni sekretar nimajo pooblastila za poslovanje v imenu in za račun zadevne družbe v postopku likvidacije. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti prevzame skrbništvo in upravljanje vsega premoženja in vseh pravic, za katere utemeljeno meni, da je kapitalska družba do njih upravičena.

V skladu s členom 238 poglavja 386 ima upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v primeru likvidacije, ki jo opravi sodišče, pooblastila, da z dovoljenjem sodišča ali likvidacijskega odbora:

(a) vloži tožbo ali začne drug pravni postopek v imenu in za račun družbe ali jo zastopa v tožbi ali pravnem postopku zoper njo;

(b) nadaljuje poslovanje družbe, kolikor je to potrebno za njeno ugodno likvidacijo;

(c) poplača upnike glede na njihovo prednostno razvrstitev po zakonu;

(d) sklene dogovor ali ureditev z upniki ali osebami, ki trdijo, da so upniki, ali ki imajo ali trdijo, da imajo sedanje ali prihodnje, določene ali pogojne terjatve, ki so ugotovljene ali lahko zoper kapitalsko družbo nastanejo zaradi povzročene škode ali za katere se lahko družba šteje za odgovorno, in predloži tako zadevo v arbitražo;

(e) pozove vlagatelje ali domnevne vlagatelje in pod dogovorjenimi pogoji sklene dogovor ali ureditev v zvezi s sedanjimi ali prihodnjimi, določenimi ali pogojnimi, dolgovi, obveznostmi ali terjatvami družbe, ki so ugotovljeni ali lahko nastanejo zaradi povzročene škode in ki obstajajo ali domnevno obstajajo med družbo in vlagateljem ali domnevnim vlagateljem ali drugim dolžnikom ali domnevnim dolžnikom, ter vsemi vprašanji, ki so kakor koli povezana s premoženjem ali likvidacijo družbe ali nanju vplivajo, ter pridobi jamstvo za poravnavo takega poziva, dolga, obveznosti ali terjatve in ga v celoti poravnava;

(f) zastopa družbo v vseh zadevah in opravi vse, kar je lahko potrebno za likvidacijo poslovanja družbe in razdelitev njenega premoženja.

Poleg tega lahko sodišče določi, da lahko upravitelj, če ni likvidacijskega odbora, v postopku zaradi insolventnosti izvaja vsa pooblastila iz zgornjih odstavkov (a) ali (b) brez dovoljenja sodišča.

Na splošno ima upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v primeru likvidacije, ki jo opravi sodišče, pooblastila, da:

- (a) s pooblastilom za prenos celotnega premoženja in nepremičnega premoženja družbe ali katerega koli njegovega dela prek javne dražbe ali zasebnega dogovora proda premoženje in nepremično premoženje družbe, vključno z morebitnimi pravicami,;
- (b) opravi vsa dejanja ter v imenu in za račun družbe izvrši vse pogodbe, račune in druge listine;
- (c) na podlagi zastavljenega premoženja družbe zbere potrebna denarna sredstva;
- (d) imenuje pooblaščenca, da za določene namene namesto njega deluje kot upravitelj v postopku zaradi insolventnosti.

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v primeru likvidacije, ki jo opravi sodišče, izvaja pooblastila iz tega člena pod nadzorom sodišča, vsak upnik ali vlagatelj pa se lahko obrne na sodišče v zvezi z izvajanjem ali predlaganim izvajanjem navedenih pooblastil.

V vmesnem obdobju od sprejetja sklepa o prenehanju v primeru insolventnosti do predložitve zahtevka za razglasitev insolventnosti sodišču, kadar to imenuje začasnega upravitelja, uradnikom družbe prenehajo pooblastila, v obsegu, v katerem sodišče upravitelja zadolži za upravljanje premoženja ali poslovanja družbe, kakor je navedeno v sklepu sodišča o imenovanju začasnega upravitelja.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

V skladu s členom 329B(6)(a) poglavja 386 kapitalska družba v obdobju veljavnosti sklepa o sanaciji (prisilni poravnavi) še naprej izvaja običajne dejavnosti pod nadzorom posebnega nadzornika.

Posebni nadzornik je posameznik, za katerega je sodišče ugotovilo, da ima dokazane kompetence za upravljanje kapitalskih družb in izkušnje s tem, da je usposobljen in pripravljen sprejeti imenovanje ter nima navzkrižja interesov v zvezi s tem imenovanjem.

Plačilo posebnega nadzornika krije družba. Sodišče ob imenovanju določi obdobje, ki ne sme biti daljše od desetih delovnih dni od sprejetja sklepa o sanaciji družbe in v katerem družba deponira denar pri sodišču ali ponudi drugo ustrezno jamstvo ali drugo ustrezno ureditev, ki po mnenju sodišča zadostuje za plačila za posebnega nadzornika in stroške v zvezi z njegovim imenovanjem.

Ob imenovanju posebnega nadzornika se začasno odvzamejo vsa pooblastila, ki jih ima kapitalska družba na podlagi zakona ali svojega akta o ustanovitvi in statuta, razen če je bilo pridobljeno soglasje posebnega nadzornika za izvajanje takih pooblastil, ki se lahko izda na splošno ali v povezavi z določenim primerom ali primeri. Če tega soglasja ni, se vsa taka pooblastila prenesejo na posebnega nadzornika.

Na splošno ima posebni nadzornik pooblastilo, da:

- (a) prevzame v skrbništvo ali pod nadzor vse premoženje kapitalske družbe in je od takrat odgovoren za upravljanje in nadziranje dejavnosti, poslovanja in premoženja te družbe;
- (b) najprej obvesti sodišče, nato pa razreši direktorja kapitalske družbe in imenuje posameznika, da deluje kot upravnik;
- (c) najame osebe za opravljanje strokovnih ali administrativnih storitev in zaveže družbo k plačilu njihovih nadomestil ali stroškov ter
- (d) skliče sestanek članov ali upnikov družbe.

Poleg tega lahko posebni nadzornik na podlagi predhodnega izrecnega pooblastila sodišča:

- (i) družbi naloži obveznost, ki traja več kot šest mesecev;
- (ii) prekine delovno razmerje delavcev družbe, če se mu zdi to potrebno za zagotovitev, da lahko družba še naprej v celoti ali delno posluje kot uspešno delujoče podjetje.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Kot je pojasnjeno zgoraj, se za gospodarske subjekte, ki opravljajo dejavnost v osebnem imenu, in osebne družbe uporablja poglavje o stečaju trgovinskega zakonika v skladu s pravom.

Kar zadeva pooblastila osebe, ki vodi stečajni postopek, mora biti taka oseba, ki se imenuje stečajni upravitelj, po mnenju sodišča primerna, da lahko natančno opravlja naloge stečajnega upravitelja, tudi če je to sorodnik stečajnika ali njegov upnik.

Stečajni upravitelj ob prevzemu nalog prevzame celotno stečajnikovo premoženje in vse pravice, ki mu pripadajo. Stečajnik poleg tega sprejme vse potrebne ukrepe, da ohrani svoje pravice zoper svoje dolžnike, in v javnem registru tudi evidentira vse hipoteke, ki zadevajo premoženje stečajnikovih dolžnikov. Stečajni upravitelj je stečajniku odgovoren za svoja dejanja.

Stečajni upravitelj je tudi dolžen vložiti tožbo za plačilo dolgov, dolgovanih stečajniku, vendar ne sme skleniti dogovora ali predložiti spora v arbitražo brez pisnega soglasja stečajnikovih upnikov, ki predstavljajo večino vrednosti dolgov, in pooblastila sodnika.

Stečajni upravitelj v enem mesecu od izreka sodbe o stečaju sestavi popis stečajnikovega premoženja.

V ta seznam ima pravico do vpogleda vsak upnik, pri čemer sta upnik in stečajnik dolžna pomagati pri sestavljanju popisa.

Popis vsebuje natančen seznam ter opis in oceno vrednosti celotnega stečajnikovega premoženja.

Stečajni upravitelj ne more razpolagati s premoženjem brez odobritve sodišča, za celoten postopek pa velja javni nadzor. Navede se iztržek od prodaje, ki jo stečajni upravitelj opravi v imenu stečajnika ali osebne družbe, vsa potrdila in računi pa morajo biti ustrezno dokumentirani.

Sodišče je pristojno, da od stečajnega upravitelja, stečajnika in upnikov zahteva, naj pod prisego predložijo vse informacije, za katere meni, da so potrebne.

Kar zadeva pooblastila dolžnika (v tem primeru se šteje, da gre za osebo ali osebno družbo v stečaju), ima ta pravico nadzirati, ali stečajni upravitelj vodi stečajni postopek pravilno in v skladu z zakonom.

Dolžnik ima pravico sodišču prijaviti nepravilnosti, če stečajni upravitelj postopka ne vodi v skladu z določili sklepa sodišča ali če slabo upravlja njegove zadeve.

Knjige in dokumenti stečajnika so vedno na voljo za pregled, kar pomeni tudi, da ima dolžnik pravico biti seznanjen z dejavnostmi stečajnega upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, jih pregledati in preveriti.

Dolžnik ima prav tako zakonsko pravico do rednih sredstev za preživljanje, kar pomeni, da sodišče dovoli, da se dolžniku iz njegovega premoženja dodelijo sredstva, ki mu jih da stečajni upravitelj, kot sredstva za preživljanje stečajnika in njegove družine, razen če se domneva, da je stečajnik ravnal goljufivo.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Postopek zaradi insolventnosti in postopek prisilne poravnave (kapitalske družbe) / stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V skladu s poglavjem 459 je vsaka določba o pobotu zaradi predčasnega prenehanja ali vsaka druga določba v kateri koli pogodbi, ki določa ali se nanaša na poravnavo ali pobot zneskov, ki jih ena stranka dolguje drugi v zvezi z vzajemnimi posojili, vzajemnimi dolgovi ali drugimi vzajemnimi posli, izvršljiva v skladu z njenimi pogoji bodisi pred stečajem ali postopkom zaradi insolventnosti bodisi po njem, in sicer v zvezi z vzajemnimi dolgovi, vzajemnimi posojili ali vzajemnimi posli, ki so nastali ali nastopili pred stečajem ali insolventnostjo ene od strank, zoper:

(a) pogodbene stranke;

(b) poroka ali osebo, ki je zagotovila jamstvo za katero koli pogodbeno stranko;

(c) upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, likvidatorja, stečajnega upravitelja, nadzornika, posebnega nadzornika ali druge podobne uradnike katere koli pogodbene stranke in

(d) upnike pogodbenih strank.

Zgoraj navedeno ne velja v zvezi z morebitnim dogovorom o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, sklenjenim v času, ko je druga stranka vedela ali bi morala vedeti, da je vložen predlog za prenehanje ali likvidacijo družbe zaradi insolventnosti ali da je družba sprejela formalne ukrepe v skladu z veljavno zakonodajo, da bi izvedla prenehanje ali likvidacijo zaradi insolventnosti.

Zgoraj navedeno prav tako ne velja, kadar je insolventna stranka fizična oseba (in ne gospodarski subjekt) ali osebna družba (družba z neomejeno odgovornostjo ali komanditna družba – torej ne kapitalska družba) in je druga stranka vedela ali bi morala vedeti za dogodke enake narave, kot so v prejšnjem odstavku navedeni v zvezi z insolventno stranko.

Dovoljenje ali pooblastilo v pogodbi za izvajanje določbe o pobotu zaradi predčasnega prenehanja se z razglasitvijo stečaja ali insolventnosti druge pogodbene stranke ne prekliche.

Nadalje je določeno, da ne glede na določbe katerega koli drugega nacionalnega zakona nič ne omejuje ali odloži uporabe katere koli določbe pogodbe, ki določa ali se nanaša na poravnavo ali pobot, ki bi bil sicer izvršljiv, in da nanjo nikakor ne vplivajo noben nalog, odredba ali drug sklep sodišča ter noben postopek. Ne glede na navedeno v tem odstavku pa nič ne preprečuje uporabe

katerega koli zakona, na podlagi katerega bi bila poravnava ali pobot v določenem primeru neizvršljiva zaradi goljufije ali iz podobnega razloga, ali dovoljuje izvršljivosti poravnave ali pobota, če bi bila poravnava ali pobot nična na podlagi določbe pogodbe, sklenjene med zadevnima strankama, zaradi goljufije ali iz podobnega razloga.

Zakon določa, da se lahko pogodbene stranke zakonito dogovorijo:

- o sistemu ali mehanizmu, ki bi jim omogočil, da nefinančno obveznost pretvorijo v denarno obveznost enake vrednosti, in tako obveznost ocenijo za namene poravnave ali pobotanja;
- o menjalnem tečaju ali metodi, ki se uporabi za določitev menjalnega tečaja, ki se uporablja za izvajanje poravnave ali pobota, če so zneski, ki bi se poravnali ali pobotali, v različnih valutah, in o določitvi valute, v kateri se izvede plačilo neto zneska;
- da se vse transakcije ali drugi posli, ki se izvajajo na podlagi pogodbe in so opredeljeni posamezno ali s sklicevanjem na vrsto ali razred transakcij ali poslov, obravnavajo kot ena transakcija ali posel za namene pogodbenih določb o poravnavi ali pobotu in da stranke ali upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, likvidator, stečajni upravitelj, nadzornik, posebni nadzornik ali drug uradnik, ki deluje za stranke, in sodišče obravnavajo vse take transakcije ali posle kot eno transakcijo ali posel.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Člen 303 poglavja 386 določa, da se prednostne pravice, hipoteke ali druge bremenitve, prenos ali drugo razpolaganje s premoženjem ali pravicami ter plačila, izvršbe ali druga dejanja v zvezi s premoženjem ali pravicami, ki jih izvede družba ali se izvedejo proti njej, ter obveznosti, ki jih je družba prevzela **v šestih mesecih pred prenehanjem družbe**, štejejo za nepošteno dajanje prednosti enemu upniku pred drugimi upniki, ne glede na to, ali je taka transakcija neodplačne ali odplačne narave, če pomenijo transakcijo po **prenizki vrednosti** ali **dajanju prednosti**. V takih primerih je transakcija (nepošteno dajanje prednosti enemu upniku) nična.

Prenizka vrednost je opredeljena, kot sledi:

(a) družba opravi transakcijo po prenikski vrednosti, če:

(i) družba da darilo ali opravi transakcijo pod pogoji, v skladu s katerimi družba ne prejme nikakršnega plačila, ali

(ii) družba opravi transakcijo za protivrednost, ki je v denarju ali denarni vrednosti mnogo manjša od vrednosti nadomestila, ki ga je zagotovila družba, v denarju ali denarni vrednosti,

Dajanje prednosti je opredeljeno, kot sledi:

(b) družba da osebi prednost, če:

(i) je ta oseba eden od upnikov družbe ali porok oziroma izdajatelj jamstva za kateri koli dolg ali druge obveznosti družbe in

(ii) družba stori ali utрпи kaj, zaradi česar je zadevna oseba vsekakor v položaju, ki je v primeru likvidacije družbe zaradi insolventnosti boljši od položaja, v katerem bi bila brez izvedbe ali opustitve zadevnega dejanja.

Zgoraj navedeno ne velja, če oseba, v korist katere je opravljena ali nastala transakcija, dokaže, da ni vedela in ni imela razloga, da bi menila, da bo družba verjetno likvidirana zaradi insolventnosti.

Razen zgoraj navedenega ni drugih določb, ki bi imele kakršen koli neposredni učinek na pogodbe.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Učinek postopka prisilne poravnave na pogodbe ni obravnavan v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V skladu s trgovinskim zakonikom, zlasti členom 485, se lahko odpravi vsako dejanje prenosa premoženja ali vsaka prevzeta obveznost ali vsaka odpoved dediščini stečajnika na neodplačni ali odplačni podlagi, če je namen takega dejanja prevarati upnike.

V nasprotju z zakonom o gospodarskih družbah v trgovinskem zakoniku ni določen rok, kot na primer v členu 303 poglavja 386 malteške zakonodaje.

Če se v zgoraj navedenih primerih dokaže, da je stečajnik vedel za obstoj okoliščin, ki so povzročile razglasitev stečaja, se taka dejanja lahko odpravijo.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Po uvedbi postopka zaradi insolventnosti (prenehanje kapitalske družbe na podlagi sklepa sodišča zaradi insolventnosti) se **ne uvede (prepoved uvedbe ukrepov)** noben ukrep ali postopek proti družbi ali njenemu premoženju, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi. Zakon ne določa, v katerih primerih bi sodišče upniku dovolilo uvedbo ali nadaljevanje sodnega postopka, vendar se med postopkom zaradi insolventnosti premoženje družbe načeloma upravlja v skladu s predpisi v korist vseh upnikov, zato določeni upniki ne bi smeli pridobiti prednosti z uvedbo postopka proti družbi.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Nacionalno pravo določa mirovanje postopka med prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe). V členu 329B(4) poglavja 386 je namreč določeno, da ob predložitvi zahtevka za prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe), če ta ni zavrnjen, ali v obdobju postopka sanacije družbe:

- (a) miruje vsak nerešen ali nov predlog za likvidacijo;
- (b) ni dovoljeno potrditi ali izvršiti nobenega sklepa za prenehanje in posledično likvidacijo družbe;
- (c) miruje izvršitev denarnih terjatev do kapitalske družbe in obresti, ki se lahko sicer obračunajo v zvezi s takimi terjatvami;
- (d) med trajanjem zakupa najemodajalec ali druga oseba, ki se ji plačuje najemnina, ne more uveljavljati pravice do prekinitve zakupa v zvezi s prostori, danimi v zakup družbi, če kapitalska družba ne izpolni katerega od pogojev v zvezi z zakupom takih prostorov, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;
- (e) ne smejo biti sprejeti nobeni drugi ukrepi za uveljavitev morebitnega zavarovanja na premoženju družbe ali za zaseg blaga, ki je v posesti družbe, na podlagi najemnokupne pogodbe, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;
- (f) proti kapitalski družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno sprejeti nobenega zavarovalnega ali izvršnega ukrepa ali naloga iz poglavja 16 zakonika o organizaciji in civilnem postopku, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji, ter
- (g) proti kapitalski družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno uvesti ali nadaljevati nobenega sodnega postopka, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Ko sodišče v stečajnem postopku zoper gospodarski subjekt ali osebno družbo imenuje stečajnega upravitelja, se lahko v skladu s členom 500 poglavja 13 vse tožbe zoper osebo in premoženje stečajnika vložijo le zoper stečajne(-ga) upravitelja(-e) in ne zoper stečajnika ali osebno družbo v stečaju.

Upnik ima pravico vedeti, pregledati in preveriti, kako stečajni upravitelj upravlja stečajnikove zadeve, ter od sodišča zahtevati pomoč, če stečajni upravitelj(-i) posega(-jo) v njegove pravice.

Sodišče lahko v postopku izterjave po lastni presoji izda začasno odredbo, da zagotovi premor za sanacijo poslovanja stečajnika /osebne družbe.

Vendar lahko v nasprotju s sanacijo kapitalske družbe upniki še vedno vlagajo tožbe zoper stečajnega upravitelja, ki zastopa osebno družbo ali gospodarski subjekt v stečaju.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Po uvedbi postopka zaradi insolventnosti (prenehanje kapitalske družbe na podlagi sklepa sodišča zaradi insolventnosti) se **ne nadaljuje** noben ukrep ali postopek proti družbi ali njenemu premoženju (**mirovanje postopka**), razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi. Zakon ne določa, v katerih primerih bi sodišče upniku dovolilo uvedbo ali nadaljevanje sodnega postopka, vendar se med postopkom zaradi insolventnosti premoženje kapitalske družbe načeloma upravlja v skladu s predpisi v korist vseh upnikov, zato določeni upniki ne bi smeli pridobiti prednosti z uvedbo postopka proti kapitalski družbi.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Nacionalno pravo določa mirovanje postopka med prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe). V členu 329B(4) poglavja 386 je namreč določeno, da ob predložitvi zahtevka za prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe), če ta ni zavrnjen, ali v obdobju postopka sanacije družbe:

(a) miruje vsak nerešen ali nov predlog za likvidacijo;

(b) ni dovoljeno potrditi ali izvršiti nobenega sklepa za prenehanje in posledično likvidacijo družbe;

(c) mirujeta izvršitev denarnih terjatev do družbe in tek obresti, ki se lahko sicer obračunajo v zvezi s takimi terjatvami;

(d) med trajanjem zakupa najemodajalec ali druga oseba, ki se ji plačuje najemnina, ne more uveljavljati pravice do prekinitve zakupa v zvezi s prostori, danimi v zakup družbi, če družba ne izpolni katerega od pogojev v zvezi z zakupom takih prostorov, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;

(e) ne smejo biti sprejeti nobeni drugi ukrepi za uveljavitev morebitnega zavarovanja na premoženju družbe ali za zaseg blaga, ki je v posesti družbe, na podlagi najemnokupne pogodbe, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;

(f) proti družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno sprejeti nobenega zavarovalnega ali izvršnega ukrepa ali naloga iz poglavja 16 zakonika o organizaciji in civilnem postopku, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji,

ter

(g) proti družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno uvesti ali nadaljevati nobenega sodnega postopka, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Nacionalno pravo v trgovinskem zakoniku ne določa mirovanja postopka. Vendar bi bilo mogoče na zahtevo stečajnega upravitelja zaprositi, naj tak predlog, ki bi bil predložen sodišču, obravnava sodnik, ki vodi stečaj, tako da bi lahko sodnik, ki ureja in vodi stečajnikove zadeve, varoval pravice in obveznosti stečajnika ter zagotovil, da sodišče obravnava pravice in o njih odloči v skladu z zahtevkom, ki ga je predložil upnik.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Upniki lahko intervenirajo v postopku zaradi insolventnosti, če dokažejo, da imajo pravni interes in bi lahko na tej podlagi med postopkom pred sodiščem predložili stališča.

Upnike o poteku postopka obvešča upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki organizira tudi sestanke, upniki pa lahko na njih predstavijo svoja stališča.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

V členu 329B poglavja 329B je posebej določeno, da sodišče in posebni nadzornik delujeta med drugim v najboljšem interesu upnikov.

Posebni nadzornik mora tudi sklicati sestanek ali sestanke upnikov, pri čemer mora prvega sklicati najpozneje v enem mesecu od svojega imenovanja.

Posebni nadzornik mora na takih sestankih imenovati skupni odbor upnikov in članov, ki mu po potrebi svetuje in pomaga pri upravljanju zadev, poslovanja in premoženja kapitalske družbe ter njeni sanaciji v uspešno delujoče podjetje.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Upniki lahko intervenirajo v stečajnem postopku in v njem sodelujejo, če dokažejo, da imajo pravni interes in bi lahko med postopkom pred sodiščem predložili stališča.

Upnike o poteku postopka obvešča stečajni upravitelj, ki organizira tudi sestanke, upniki pa lahko predstavijo svoja stališča.

Upniki imajo prav tako pravico glasovati, za dokončni dogovor glede predlagane ureditve pa je potrebno soglasje upnikov, ki predstavljajo tri četrtine vrednosti terjatev upnikov, ki so dokazali svojo terjatev.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko proda premoženje tako, da pridobi najugodnejšo ponudbo za premoženje družbe.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalne družbe)

Posebni nadzornik ne more razpolagati s premoženjem družbe brez posebnega dovoljenja sodišča ali kot je predlagano v sanacijskem načrtu, ki je naknadno odobren, s spremembami, ki jih odobri sodišče, ali brez njih. Sodišče v vsakem primeru odredi ali odobri način razpolaganja s premoženjem družbe.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Stečajni upravitelj v stečajnem postopku razpolaga s premoženjem tako, da pridobi najugodnejšo ponudbo za premoženje družbe, za to pa mora pridobiti dovoljenje sodišča.

V sanaciji osebne družbe ali stečajnika se stečajni upravitelj v skladu s členom 498 poglavja 13 drži sanacijskega načrta, vendar ima sodnik široko diskrecijsko pravico za dajanje navodil, ki so po njegovem mnenju najugodnejša glede na interes stečajnika in upnikov.

Upnik lahko sicer takemu pooblastilu sodnika nasprotuje, če utemeljeno dokaže, da to ni v interesu upnikov.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalne družbe)

Med terjatvami, ki so nastale po uvedbi postopka zaradi insolventnosti, in terjatvami, ki so obstajale prej, se ne razlikuje. Vendar lahko sodišče v postopku zaradi insolventnosti, če premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, odredi, naj se iz premoženja plačajo stroški, pristojbine in izdatki, ki so nastali pri prenehanju in likvidaciji, v prednostnem vrstnem redu, ki ga določi sodišče po lastni presoji, pri čemer upošteva naslednji splošni prednostni vrstni red:

- (a) stroški, ki jih uradno imenovani likvidator ali upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ustrezno obračuna ali ki so mu nastali pri ohranjanju, unovčenju ali izterjavi premoženja družbe;
- (b) drugi stroški, ki so nastali uradno imenovanemu likvidatorju ali po njegovem pooblastilu, vključno s tistimi, ki so nastali pri nadaljevanju poslovanja družbe;
- (c) plačilo morebitnega začasnega upravitelja;
- (d) stroški vložnika in vseh oseb, navedenih v zahtevku, katerih stroške je sodišče odobrilo;
- (e) plačilo morebitnega posebnega upravnika;
- (f) znesek, ki ga je treba plačati osebi, ki je zaposlena ali pooblaščenca, da pomaga pri pripravi finančnega poročila in računovodskih evidenc;
- (g) nadomestilo po nalogu sodišča za stroške prošnje za oprostitev obveznosti predložitve finančnega poročila ali za podaljšanje roka za njegovo predložitev;
- (h) vsi potrebni izdatki, ki jih je imel upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, vključno s stroški, ki so jih imeli člani likvidacijskega odbora ali njihovi predstavniki ter jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti odobrila;
- (i) plačilo vseh oseb, ki jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zaposlil za izvajanje katerih koli storitev za družbo, kakor je določeno ali dovoljeno na podlagi določb poglavja 386;
- (j) plačilo uradno imenovanega likvidatorja in upravitelja v postopku zaradi insolventnosti.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalne družbe)

Se ne uporablja.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Med terjatvami, ki so nastale po uvedbi stečajnega postopka, in terjatvami, ki so obstajale prej, se ne razlikuje. Vendar lahko sodišče v stečajnem postopku, če premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, odredi, naj se iz premoženja plačajo stroški, pristojbine in izdatki, ki so nastali pri prenehanju in likvidaciji, v prednostnem vrstnem redu, ki ga določi sodišče po lastni presoji, pri čemer upošteva naslednji splošni prednostni vrstni red:

- (a) stroški, ki jih stečajni upravitelj ustrezno obračuna ali ki so mu nastali pri ohranjanju, unovčenju ali izterjavi premoženja družbe;

(b) drugi stroški, ki so nastali stečajnemu upravitelju ali po njegovem pooblastilu, vključno s tistimi, ki so nastali pri nadaljevanju poslovanja družbe;

(c) plačilo morebitnega stečajnega upravitelja;

(d) stroški vložnika in vseh oseb, navedenih v zahtevku, katerih stroške je sodišče odobrilo;

(e) plačilo morebitnega posebnega upravnika in sodnega tajnika;

(f) znesek, ki ga je treba plačati osebi, ki je zaposlena ali pooblaščen, da pomaga pri pripravi finančnega poročila in računovodskih evidenc;

(g) nadomestilo po nalogu sodišča za stroške prošnje za oprostitev obveznosti predložitve finančnega poročila ali za podaljšanje roka za njegovo predložitev;

(h) vsi potrebni izdatki, ki jih je imel stečajni upravitelj med upravljanjem, vključno s stroški, ki so jih imeli morebitni člani odbora ali njihovi predstavniki ter jih je stečajni upravitelj odobril.

Po plačilu teh obveznosti so poplačani zavarovani upniki v skladu z datumom prijave njihove terjatve, za njimi pa vsi ostali upniki glede na to, kdaj so bili registrirani. Če za te terjatve (nezavarovanih upnikov) ni dovolj sredstev, se razvrstijo enakopravno (po načelu *pari passu*).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Terjatve se priznavajo po prosti presoji upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Glede načina prijave terjatev ni posebnih pravil. V zvezi s tem velja poudariti, da se, kadar je kot upravitelj v postopku zaradi insolventnosti imenovan uradno imenovani likvidator, uporabi naslednji obrazec za terjatve:

URADNO IMENOVANI LIKVIDATOR

c/o MFSA

Notabile Road

Attard, BKR3000

Podatki o družbi, ki je prenehala		
1	Ime in številka vpisa v register	
2	Datum začetka veljavnosti prenehanja	
Podatki o upniku		
3	Ime in priimek/številka vpisa v register	
4	Naslov	
5	E-naslov	
6	Telefonska/mobilna številka	/
Podatki o dolgu		
7	Skupni znesek terjatve, vključno z morebitnimi nekapitaliziranimi obrestmi, zapadlimi na datum prenehanja	
8	Skupni znesek nekapitaliziranih obresti na datum prenehanja	
9	Opišite izvor dolga in navedite vse pomembne datume	
		(po potrebi uporabite dodatne liste)

10	Podatki o dokumentih in/ali drugih dokazih v podporo terjatvi (priložite overjeno verodostojno kopijo in zaporedno označite vsak dokument)	
		(po potrebi uporabite dodatne liste)
Podatki o morebitnem jamstvu		
11	Opišite vrsto izdanega/sprejetega jamstva	
		(po potrebi uporabite dodatne liste)
12	Datum(-i) izdaje/sprejema jamstva	
13	Znesek zavarovanega dolga	
Izjava upnika		
14	Izjavljam, da so podatki v tem obrazcu po mojem najboljšem vedenju resnični, točni in popolni.	
	Podpis upnika	Ime in priimek z velikimi tiskanimi črkami
		Številka osebne izkaznice
15	Če podpisujete kot zastopnik pravne osebe, izpolnite naslednje: V imenu in za račun _____ Reg. št. _____ v vlogi _____.	

Kar zadeva rok za prijavo takih terjatev, člen 255 poglavja 386 določa, da je sodišče pristojno za določitev roka ali rokov, do katerih morajo upniki dokazati svoje dolgove ali terjatve, ali pa so izključeni iz razdelitve, opravljene, preden so dolgovi dokazani.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalne družbe)

Učinek postopka prisilne poravnave na prijavo, preverjanje in priznanje terjatev ni obravnavan v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalne družbe)

Poudariti je treba, da v zvezi z insolventnostjo v skladu z malteško zakonodajo ni dokončnega seznama razvrstitve upnikov, ker razvrščanja ne obravnava poseben zakon, temveč je opredeljeno v različnih zakonih. Razvrščanje terjatev je obravnavano v naslednjim zakonih:

V členu 302 poglavja 386 je določeno, da v primeru likvidacije kapitalne družbe, katere premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, pravice zavarovanih in nezavarovanih upnikov ter prednost in razvrstitev njihovih dolgov ureja veljavni zakon.

V členu 535 poglavja 13 je prav tako določeno, da se upniki, ki imajo zastavne pravice, prednostne pravice ali hipoteke, razvrstijo v skladu z veljavnim zakonom.

V členu 535 poglavja 13 in členu 302 poglavja 386 je določeno, da razvrščanje dolga ureja veljavni zakon.

V skladu z malteškim pravom je načelo enakopravnosti (*pari passu*) posredno vsebovano v členu 1996 poglavja 16 civilnega zakonika, ki določa, da so zakoniti razlogi za dajanje prednosti prednostne pravice, hipoteke in koristi zaradi izločitve sredstev. Določa tudi, da lahko upnik podredi, odloži, odpove ali kako drugače spremeni svoje obstoječe ali prihodnje pravice do plačila, izvršitve, razvrstitve in druge podobne obstoječe ali prihodnje pravice v korist druge osebe. Taka podreditve, odložitve, odpoved, sprememba ali podobno dejanje se lahko izvede na podlagi dogovora ali z enostransko izjavo drugi osebi, vključno z drugim upnikom, ki je določena ali šele bo določena ob sklenitvi takega dogovora ali podaji take izjave.

Razvrstitev se torej spremeni na podlagi dogovora. Če ni prednostne pravice, hipoteke ali izločitve sredstev, se torej dolžniki razvrstijo enakopravno.

V zvezi z navedenim je treba obravnavati različne posebne zakone, ki dajejo prednost nekaterim terjatvam, kot so poglavje 406 zakona o davku na dodano vrednost, poglavje 452 zakona o zaposlovanju in razmerjih med delavci in delodajalci ter poglavje 318 zakona o socialni varnosti.

Člen 62 zakona o davku na dodano vrednost določa:

„Pooblaščenec ima posebno prednostno pravico na premoženju, ki tvori del gospodarske dejavnosti osebe, v zvezi z davkom, ki ga ta oseba dolguje v skladu s tem zakonom, navedeni davek pa se ne glede na določbe katerega koli drugega zakona plača pred davkom, za katerega velja druga prednostna pravica, razen dolga, za katerega velja splošna prednostna pravica, in dolga, navedenega v členu 2009(a) ali (b) civilnega zakonika.“

Člen 20 zakona o zaposlovanju in razmerjih med delavci in delodajalci določa:

„Ne glede na določbe katerega koli drugega zakona pomeni vsaka terjatev zaposlenega za največ tri mesece sedanje plače, ki mu jo mora plačati delodajalec, nadomestila za dopust, do katerega je upravičen, ter nadomestila, ki ga mora zaposleni prejeti zaradi prenehanja delovnega razmerja ali obvestila o prenehanju delovnega razmerja, prednostno terjatev do sredstev delodajalca in se poplača pred vsemi drugimi prednostnimi ali hipotekarnimi terjatvami:

če v vsakem primeru največji znesek prednostne terjatve ne presega protivrednosti v nacionalni minimalni plači, ki se izplača v času terjatve za obdobje šestih mesecev.“

Člen 116(3) zakona o socialni varnosti določa:

„Ne glede na določbe katerega koli drugega zakona terjatev direktorja v zvezi z zneskom, dolgovanim na podlagi prispevka prvega ali drugega razreda v skladu s tem členom, pomeni v primeru prispevka prvega razreda, ki se razvrsti v isti razred kot plače zaposlenih, prednostno terjatev do premoženja delodajalca, v primeru prispevka drugega razreda pa do premoženja zadevne samozaposlene ali samoaktivne osebe in se plačajo pred vsemi drugimi prednostnimi ali hipotekarnimi terjatvami (razen plač).“

Poleg tega členi od 2088 do 2095 civilnega zakonika posebej obravnavajo vrstni red prednostnih pravic. Med drugim je določeno, da je treba dolgove plačati glede na vrstni red prijave. Hipoteke, ki so registrirane isti dan, se torej razvrstijo v isti razred.

Vendar lahko sodišče v postopku zaradi insolventnosti, če premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, odredi (in v večini primerov to stori), naj se iz premoženja plačajo stroški, pristojbine in izdatki, ki so nastali pri prenehanju in likvidaciji, v prednostnem vrstnem redu, ki ga določi sodišče po lastni presoji, pri čemer upošteva naslednji splošni prednostni vrstni red:

- (a) stroški, ki jih uradno imenovani likvidator ali upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ustrezno obračuna ali ki so mu nastali pri ohranjanju, unovčenju ali izterjavi premoženja družbe;
- (b) drugi stroški, ki so nastali uradno imenovanemu likvidatorju ali po njegovem pooblastilu, vključno s tistimi, ki so nastali pri nadaljevanju poslovanja družbe;
- (c) plačilo morebitnega začasnega upravitelja;
- (d) stroški vložnika in vseh oseb, navedenih v zahtevku, katerih stroške je sodišče odobrilo;
- (e) plačilo morebitnega posebnega upravnika;
- (f) znesek, ki ga je treba plačati osebi, ki je zaposlena ali pooblaščenca, da pomaga pri pripravi finančnega poročila in računovodskih evidenc;
- (g) nadomestilo po nalogu sodišča za stroške prošnje za oprostitev obveznosti predložitve finančnega poročila ali za podaljšanje roka za njegovo predložitev;
- (h) vsi potrebni izdatki, ki jih je imel upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, vključno s stroški, ki so jih imeli člani likvidacijskega odbora ali njihovi predstavniki ter jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti odobril;
- (i) plačilo vseh oseb, ki jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zaposlil za izvajanje katerih koli storitev za družbo, kakor je določeno ali dovoljeno na podlagi določb poglavja 386;
- (j) plačilo uradno imenovanega likvidatorja in upravitelja v postopku zaradi insolventnosti.

Med postopkom zaradi insolventnosti upravitelj pripravi poročilo, ki vsebuje razvrstitev upnikov in načrt razdelitve, ter ga predloži sodišču. Če se upniki ne strinjajo z vsebino takega poročila, lahko predložijo svoja stališča, sodišče pa lahko odredi popravek. Sodišče na koncu odobri razvrstitev in načrt ter upravitelju v postopku zaradi insolventnosti naloži poplačilo upnikov.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Se ne uporablja.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Razdelitev iztržkov se ureja predvsem s členom 531 trgovskega zakonika in zakoni na podlagi civilnega zakonika, v katerem je navedena razvrstitev upnikov, ki imajo zakonsko prednostno pravico, in upnikov, ki imajo zavarovano hipoteko. Gre za zavarovane upnike na podlagi zakonskih določb ali javne listine glede na datum vpisa take registracije, pri čemer se položaj teh upnikov ureja tudi s členom 535 trgovskega zakonika.

Za njimi so navadni upniki (ki niso registrirani upniki), ki so razvrščeni enakopravno (*pari passu*) glede na svoje terjatve.

Ko je razglašen stečaj osebe, se v desetih dneh od take razglasitve opravi sestanek, na katerem se v prisotnosti sodnika, sodnega tajnika, stečajnega upravitelja, stečajnika in upnikov proučijo terjatve ter sestavi popis.

Na sestanku se opravi zaslišanje stečajnika, ki predlaga pogoje poravnave. Razpravlja se o tem, ali se v zadevnem primeru lahko izvede poravnava, pri čemer se namesto vseh upnikov imenuje skupina upnikov, ki mora biti prisotna na sestanku (tistih, ki niso registrirani upniki na podlagi prednostne pravice ali hipoteke ali na podlagi zastavne pravice), vsak upnik pa ima tudi pravico temu nasprotovati v osmih dneh.

Na drugem sestanku, ki mu tudi predseduje sodnik, se potrdi skupina upnikov, ki mora predstavljati tri četrtine zneskov, za katere je priznано, da jih stečajnik dolguje.

Po tem postopku in po določitvi seznama vseh upnikov se opravi še en sestanek, ki mu predseduje sodnik in ki ga je treba v skladu z zakonom ustrezno sklicati.

Na tem sestanku vsak upnik predstavi svojo zahtevo. Če stečajni upravitelj nasprotuje kateremu upniku, mora ta dokazati svojo zahtevo stečajnemu upravitelju in skupini upnikov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Ko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti unovči vse premoženje kapitalske družbe ali toliko njenega premoženja, kolikor ga je po njegovem mnenju mogoče unovčiti, ne da bi se po nepotrebnem zavlačevalo z razglasitvijo insolventnosti, opravi morebitno končno poplačilo upnikov, uredi pravice med vlagatelji, opravi morebitno končno vračilo vlagateljem ter predloži računovodske evidence na strošek družbe, sodišče uvede postopek za razrešitev upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, potem ko se je prepričalo, da je upravitelj izpolnil zahteve iz poglavja 386 in morebitne druge zahteve, ki jih je določilo sodišče, ter ob upoštevanju poročila in morebitnih ugovorov upnikov, vlagateljev ali zainteresiranih oseb.

Sodišče nato izda sklep, da se ime družbe izbriše iz registra z datumom sklepa. Tak sklep se priglasijo registru družb, in ta družbo izbriše.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Člen 329B(12) predvideva različne scenarije, ki vključujejo končanje postopka sanacije, in sicer:

(a) če kadar koli med postopkom sanacije kapitalske družbe posebni nadzornik po posvetu s skupnim odborom upnikov in članov ugotovi, da nadaljevanje postopka ne bi več koristilo družbi, nemudoma na sodišče vloži prošnjo za končanje postopka sanacije družbe, v kateri podrobno in obširno navede razloge za končanje postopka, sodišče pa sprejme sklep o likvidaciji družbe, ki jo je opravilo sodišče.

Uporabi se postopek iz člena 386 v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti;

(b) če kadar koli med postopkom sanacije kapitalske družbe posebni nadzornik po posvetu s skupnim odborom upnikov in članov ugotovi, da se je poslovanje družbe toliko izboljšalo, da lahko poplača svoje dolgove, na sodišče vloži prošnjo, v kateri podrobno in obširno navede razloge in zaprosi sodišče, naj izda sklep o končanju postopka sanacije družbe. Če sodišče ugodno odloči, navede določbe in pogoje, ki so po njegovem mnenju potrebni glede na okoliščine primera.

V tem primeru družba nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje. Mirovanje postopka preneha, takoj ko sodišče ugodno odloči; navedeni prošnji;

(c) če kadar koli med postopkom sanacije kapitalske družbe direktorji družbe ali člani skupščine delničarjev ugotovijo, da se je poslovanje družbe toliko izboljšalo, da lahko poplača svoje dolgove, na sodišče vložijo prošnjo, ki ji priložijo ustrezno dokazno dokumentacijo in informacije, ki potrjujejo take ugotovitve, in zaprosijo sodišče, naj izda sklep o končanju postopka sanacije družbe, sodišče pa sprejme sklep o ugoditvi prošnji ali njeni zavrnitvi šele po zaslišanju posebnega nadzornika. Če sodišče ugodno odloči, navede določbe in pogoje, ki so po njegovem mnenju potrebni glede na okoliščine primera.

Kot v prejšnjem primeru družba nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje. Mirovanje postopka preneha, takoj ko sodišče ugotovi navedeni prošnji;

(d) posebni nadzornik ob koncu obdobja svojega imenovanja sodišču predloži pisno končno poročilo, v katerem podrobno in obširno predstavi svoja mnenja in razloge glede tega, ali ima družba razumne možnosti ali ne, da v celoti ali delno nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje in da v prihodnosti redno plačuje svoje dolgove.

Če je v končnem poročilu, ki ga predloži posebni nadzornik, izraženo mnenje, da ima družba razumne možnosti, da v celoti ali delno nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje, se takemu mnenju priloži tudi natančen in podroben sanacijski načrt, ki vsebuje vse zahtevane predloge, da se družbi omogoči, da nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje, skupaj z morebitnimi pojasnili, ki so potrebna za izvedbo take sanacije, vključno s predlogi v zvezi s finančnimi sredstvi, ohranitvijo zaposlenih in prihodnjim upravljanjem družbe. V navedenem sanacijskem načrtu se pojasni tudi predlagani način celotnega ali delnega poplačila terjatev upnikov bodisi na podlagi prostovoljnega dogovora, doseženega z vsemi upniki, bodisi na podlagi predloga, naj sodišče potrdi dogovor, ki ga niso odobrili vsi upniki.

Sodišče lahko po prejemu končnega poročila in sanacijskega načrta po lastni presoji zahteva ustne ali pisne razlage in pojasnila. Nato lahko predlagani sanacijski načrt zavrne ali sprejme in v celoti ali delno odobri oziroma zahteva njegove spremembe. Kadar sodišče odobri sanacijski načrt, ki ga je predložil posebni nadzornik, in sicer bodisi s spremembami, ki jih je določilo sodišče, bodisi brez njih, postane sanacijski načrt pravnomočen in zavezujoč za vse zainteresirane strani in vse zakonske namene. Mirovanje postopka preneha, takoj ko sodišče odobri sanacijski načrt;

(e) če sodišče izda sklep o končanju postopka sanacije kapitalske družbe, ker družba nima razumnih možnosti, da bi nadaljevala poslovanje kot uspešno delujoče podjetje, in ker v prihodnosti ne bo mogla redno plačevati svojih dolgov, sodišče sprejme sklep o likvidaciji družbe, ki jo je opravilo sodišče.

Uporabi se postopek iz člena 386 v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Ko stečajni upravitelj v stečajnem postopku unovči vse premoženje družbe ali toliko njenega premoženja, kolikor ga je po njegovem mnenju mogoče unovčiti, ne da bi po nepotrebnem zavlačevali stečaj, opravi morebitno končno poplačilo upnikov, uredi pravice med vlagatelji, opravi morebitno končno vračilo vlagateljem ter predloži računovodske evidence na strošek družbe, sodišče uvede postopek za razrešitev stečajnega upravitelja, potem ko se je prepričalo, da je stečajni upravitelj izpolnil zahteve iz poglavja 13 in morebitne druge zahteve, ki jih je določilo sodišče, ter ob upoštevanju poročila in morebitnih ugovorov upnikov, vlagateljev ali zainteresiranih oseb.

Sodišče nato izda sklep, da se ime osebne družbe izbriše iz registra z datumom sklepa. Tak sklep se priglasí sodnem tajniku družb, in ta družbo izbriše.

Zgoraj navedeno seveda velja za osebne družbe.

Kar zadeva gospodarske subjekte, lahko stečajnik po objavi stečaja in razdelitvi izkupička pri sodnem tajniku vloži prošnjo za zaslišanje pred sodnikom, pri čemer sodišče na tako zaslišanje povabi tudi upnike in stečajnega upravitelja, ki vodi stečajni postopek, da bi ugotovilo, ali se lahko gospodarski subjekt sanira in nadaljuje poslovanje.

Če gospodarski subjekt ni ravnal goljufivo ali zlonamerno, se lahko sanira in nadaljuje poslovanje. S tako sanacijo se poravnajo vsi stečajnikovi osebni dolgovi in dolgovi iz pridobljenega premoženja, ki bi se lahko kadar koli pred objavo stečaja terjali od njega.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

V skladu s členom 315(1) poglavja 386 lahko upnik zahteva pravno varstvo svojih pravic zoper katero koli stranko, za katero se šteje, da je opravljala posle kapitalske družbe z namenom, da bi ogoljufala njene upnike ali upnike katere koli druge osebe, ali zaradi katerega koli goljufivega namena. V takih primerih lahko po vložitvi prošnje na sodišče prijavi osebno odgovornost oseb, ki so bile seznanjene z opravljanjem poslov na zgoraj navedeni način, brez omejitve odgovornosti za vse ali katere koli dolgove ali druge obveznosti, kot jih lahko določi sodišče.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Pravice upnikov po končanju postopka zaradi insolventnosti niso obravnavane v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Upniki nimajo po končanju stečajnega postopka osebne družbe ali gospodarskega subjekta nikakršnih pravic, razen če lahko dokažejo, da je osebna družba ali gospodarski subjekt do njih ravnal zlonamerno ali goljufivo.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Stroške nosi oseba, ki vloži predlog za insolventnost, ali družba, kakor določi sodišče.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

V postopku prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe) stroške postopka nosi družba.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Stroške in izdatke nosi oseba, ki vloži predlog, ali stečajnik.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Člen 303 poglavja 386 določa, da so prednostne pravice, hipoteke ali druge bremenitve, prenos ali drugo razpolaganje s premoženjem ali pravicami ter plačila, izvršbe ali druga dejanja v zvezi s premoženjem ali pravicami, ki jih izvede družba ali se izvedejo proti njej, ter obveznosti, ki jih je družba prevzela **v šestih mesecih pred prenehanjem družbe**, štejejo za nepošteno dajanje prednosti enemu upniku pred drugimi upniki, ne glede na to, ali je taka transakcija neodplačne ali odplačne narave, če pomeni transakcijo po **prenizki vrednosti** ali **dajanju prednosti**. V takih primerih je transakcija (nepošteno dajanje prednosti enemu upniku) nična.

Prenizka vrednost je opredeljena, kot sledi:

(a) družba opravi transakcijo po prenikki vrednosti, če:

(i) družba da darilo ali opravi transakcijo pod pogoji, v skladu s katerimi družba ne prejme nikakršnega plačila, ali

(ii) družba opravi transakcijo za protivrednost, ki je v denarju ali denarni vrednosti mnogo manjša od vrednosti nadomestila, ki ga je zagotovila družba, v denarju ali denarni vrednosti.

Dajanje prednosti je opredeljeno, kot sledi:

(b) družba da osebi prednost, če:

(i) je ta oseba eden od upnikov družbe ali porok oziroma izdajatelj jamstva za kateri koli dolg ali druge obveznosti družbe in

(ii) družba stori ali utрпи kaj, zaradi česar je zadevna oseba vsekakor v položaju, ki je v primeru likvidacije družbe zaradi insolventnosti boljši od položaja, v katerem bi bila brez izvedbe ali opustitve zadevnega dejanja.

Zgoraj navedeno ne velja, če oseba, v korist katere je opravljena ali nastala transakcija, dokaže, da ni vedela in ni imela razloga, da bi menila, da bo družba verjetno likvidirana zaradi insolventnosti.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov v postopku prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe), niso določena v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov v stečajnem postopku ali postopku izterjave, niso določena v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



Tu navedene informacije ne vključujejo postopkov v primeru insolventnosti za fizične osebe, ki so potrošniki in ne podjetniki. Zakon št. 151/2015 o postopku v primeru insolventnosti v zvezi s fizičnimi osebami (*Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice*) se še ni začel uporabljati, saj je bil njegov začetek veljavnosti odložen na 31. december 2016, Komisija pa še ni bila uradno obveščena o postopkih za vključitev v priloge k Uredbi (EU) 2015/848.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopki, določeni v zakonu št. 85/2014 o postopku preprečevanja insolventnosti in postopku v primeru insolventnosti (*Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*), se uporabljajo za podjetnike (*profesioniști*), kot so opredeljeni v členu 3(2) civilnega zakonika, razen za tiste, ki opravljajo svobodni poklic, in tiste, katerih insolventnost urejajo posebna pravila (člen 3).

2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Če se postopek začne na zahtevo dolžnika, mora obstajati stanje insolventnosti, v katerem razpoložljiva finančna sredstva ne zadostujejo za poplačilo dolgov, ki so določeni, likvidni in zapadli ter lahko znašajo manj kot 40 000 RON; če se postopek začne na zahtevo upnika, mora obstajati stanje insolventnosti, v katerem razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za poplačilo terjatve, ki je določena, likvidna in zapadla ter mora znašati več kot 40 000 RON (neplačilo dolga po poteku 60 dni od datuma zapadlosti).

3 katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Dolžnikovo premoženje je sestavljeno iz vseh sredstev in lastninskih pravic, vključno s tistimi, ki se pridobijo v postopku v primeru insolventnosti in so lahko v skladu z zakonikom o civilnem postopku predmet prisilne izterjave (*executare silită*) (člen 5(5) zakona št. 85/2014).

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se imenujeta posebni upravitelj (*administrator special*) in stečajni upravitelj (*practician în insolvență*); odvisno od vrste postopka je stečajni upravitelj bodisi upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*administrator judiciar*), v reorganizaciji pod nadzorom sodišča, bodisi likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*lichidator judiciar*), v postopku prenehanja (*faliment*).

Posebni upravitelj (*administrator special*) je fizična ali pravna oseba, ki jo imenuje skupščina delničarjev, partnerjev ali članov dolžnika, pooblaščen za zastopanje njihovih interesov v postopku, če pa se dolžniku dovoli, da ureja svoje zadeve, je pooblaščen tudi za izvajanje potrebnih upravnih dejanj v imenu dolžnika in za njegov račun (člen 5(4) zakona št. 85/2014).

Posebni upravitelj ima naslednje naloge:

(a) kot dolžnikov predstavnik sodeluje pri obravnavi ukrepov, navedenih v členih 117–122, ali ukrepov, ki so posledica neskladnosti s členom 84;

(b) vloži ugovore po postopku, ki ga ureja zakon;

(c) predlaga načrt reorganizacije;

(d) po potrditvi načrta in če dolžniku ni bila odvzeta pravica do urejanja zadev, ureja dolžnikove zadeve pod nadzorom upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče;

(e) po začetku postopka prenehanja sodeluje pri pripravi popisa in podpiše evidenco, prejme končno poročilo in računovodske izkaze ter se udeležuje sestankov, ki se skličejo za rešitev ugovorov in odobritev poročila;

(f) prejme obvestilo o zaključku postopka.

Če se dolžniku odvzame pravica do urejanja zadev, ga zastopa upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče in ki vodi tudi dolžnikovo poslovanje; v tem primeru je naloga posebnega upravitelja omejena na zastopanje interesov delničarjev, partnerjev ali članov (člen 56 zakona št. 85/2014).

Upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*administrator judiciar*)

Upravitelj, ki ga imenuje sodišče, je lahko fizična ali pravna oseba (vključno s predstavnikom pravne osebe) in mora biti po zakonu stečajni upravitelj. Glavne naloge upravitelja, ki ga imenuje sodišče, so naslednje:

(a) pregleduje ekonomski položaj dolžnika in predložene dokumente, pripravi poročilo in v njem predlaga začetek poenostavljenega postopka ali nadaljevanje obdobja spremljanja v okviru rednega postopka, navedeno poročilo pa predloži pooblaščenemu sodniku (*judecător-sindic*) v odobritev, in sicer v roku, ki ga določi sodnik in ne sme biti daljši od 20 dni od imenovanja upravitelja;

(b) pregleduje dolžnikovo poslovanje in pripravi temeljito poročilo, v katerem navede vzroke in okoliščine, ki so povzročili stanje insolventnosti, ter morebitne predhodne dokaze ali znake v zvezi z osebami, ki so morda odgovorne za to stanje, in prisotnostjo razlogov za njihovo odgovornost, preuči dejansko možnost za reorganizacijo dolžnikovega poslovanja ali pojasni razloge, zakaj reorganizacija ne bi bila mogoča, poročilo pa vnese v sodni spis v roku, ki ga določi pooblaščen sodnik in ne sme biti daljši od 40 dni od imenovanja upravitelja;

(c) če dolžnik ni izpolnil obveznosti, da v zakonsko določenih rokih predloži računovodske evidence, jih pripravi upravitelj, če pa jih je dolžnik predložil, jih preveri, popravi in dopolni;

(d) glede na vsebino poročila iz točke (a) pripravi načrt za reorganizacijo poslovanja dolžnika;

(e) nadzoruje dolžnikovo upravljanje premoženja;

(f) v celoti ali delno vodi dolžnikovo poslovanje, v zadnjem primeru pa upošteva izrecne specifikacije pooblaščenega sodnika glede nalog upravitelja in pogojev za izvajanje plačil iz dolžnikovega premoženja;

(g) skliče sestanke upnikov ali delničarjev, partnerjev ali članov dolžnika, ki je pravna oseba, jim predseduje in zagotavlja tajniške storitve;

(h) vložiti tožbe za razveljavitev goljufivih dejanj ali transakcij dolžnika, ki se izvedejo v škodo pravic upnikov, ter nekaterih prenosov sredstev, poslovnih transakcij, ki jih je izvedel dolžnik, in jamstev, ki jih je prevzel dolžnik, če bi lahko ti prenosi, transakcije in jamstva škodili pravicam upnikov;

(i) če ugotovi, da dolžnik nima premoženja ali da je njegovo premoženje nezadostno za pokritje pravnih stroškov, o tem takoj obvesti pooblaščenega sodnika;

(j) prekine nekatere pogodbe, ki jih je sklenil dolžnik;

(k) preveri terjatve in po potrebi vložiti ugovore zoper njih, obvesti upnike, če njihove terjatve niso bile sprejete ali so bile sprejete le delno, ter pripravi sezname terjatev;

(l) izterja terjatve, si prizadeva za izterjavo terjatev v zvezi s premoženjem dolžnika ali denarnimi zneski, ki jih je dolžnik prenesel pred začetkom postopka, ter vložiti in vodi tožbe za izterjavo terjatev dolžnika, v ta namen pa lahko najame odvetnike;

(m) sklepa kompromise, odpiše dolgove, razreši garante in opusti zavarovanje s premoženjem, pri čemer je potrebna potrditev pooblaščenega sodnika;

(n) pooblaščenega sodnika obvesti o vseh vprašanih, ki zahtevajo njegovo odločitev;

(o) pripravi popis dolžnikovega premoženja;

(p) naroči vrednotenje dolžnikovega premoženja, ki ga je treba zaključiti do roka, določenega za predložitev končnega seznama terjatev;

(q) v dveh dneh po vnosu poročila o vrednotenju v sodni spis pošlje obvestilo v zvezi s tem vnosom za objavo v biltenu postopkov v primeru insolventnosti (*BPI*).

Pooblaščen sodnik lahko z odločbo (*incheiere*) upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, poleg nalog, navedenih v odstavku 1, naloži katere koli druge naloge, razen tistih, ki so po zakonu v izključni pristojnosti sodnika.

Upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, predloži mesečno poročilo, v katerem opiše, kako je opravljal svoje naloge, utemelji izdatke, nastale pri upravljanju postopka, in morebitne druge stroške, plačane iz dolžnikovega premoženja, ter opiše napredek pri pripravi popisa, če je ustrezno.

Upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko za opravljanje svojih nalog uporablja storitve strokovnjakov, kot so odvetniki, računovodje, cenilci ali drugi strokovnjaki. Upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, in kateri koli upnik lahko vložita ugovore zoper poročila o vrednotenju, pripravljena v zadevi.

Likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*lichidator judiciar*)

Če pooblaščen sodnik izda sklep o prenehanju, za njegovo izvršitev imenuje likvidacijskega upravitelja. Naloge upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, prenehajo na dan, na katerega pooblaščen sodnik določi naloge likvidacijskega upravitelja. Glavne naloge likvidacijskega upravitelja, ki ga imenuje sodišče, so naslednje:

(a) pregleduje poslovanje dolžnika, v zvezi s katerim je bil začet poenostavljeni postopek, glede na dejansko stanje ter pripravi temeljito poročilo o vzrokih in okoliščinah, ki so povzročili insolventnost, pri čemer navede osebe, ki bi lahko bile odgovorne za stanje insolventnosti, in prisotnost razlogov za njihovo odgovornost;

(b) vodi poslovanje dolžnika;

(c) vložiti tožbe za razveljavitev goljufivih dejanj in transakcij dolžnika, ki se izvedejo v škodo pravic upnikov, ter nekaterih prenosov sredstev, poslovnih transakcij dolžnika in razlogov za dajanje prednosti, ki jih je določil dolžnik, če bi lahko ti prenosi, transakcije in razlogi škodili pravicam upnikov;

(d) uporablja pečate, pripravi popis premoženja in sprejme ustrezne ukrepe za njegovo ohranitev;

(e) prekine nekatere pogodbe, ki jih je sklenil dolžnik;

(f) preveri terjatve in po potrebi vložiti ugovore zoper njih, obvesti upnike, če njihove terjatve niso bile sprejete ali so bile sprejete le delno, ter pripravi sezname terjatev;

(g) si prizadeva za izterjavo terjatev v zvezi s premoženjem dolžnika, ki je rezultat prenosa sredstev ali denarnih zneskov s strani dolžnika pred začetkom postopka, izterja terjatve ter vložiti in vodi tožbe za izterjavo terjatev dolžnika, v ta namen pa lahko uporabi storitve odvetnikov;

(h) prejema plačila v imenu dolžnika in jih vključi v njegovo premoženje;

(i) proda premoženje dolžnika v skladu s to zakonodajo;

(j) sklepa kompromise, odpiše dolgove, razreši garante in opusti zavarovanje s premoženjem, pri čemer je potrebna potrditev pooblaščenega sodnika;

(k) pooblaščenega sodnika obvesti o vseh vprašanjih, ki zahtevajo njegovo odločitev;

(l) opravlja morebitne druge naloge, naložene z odločbo pooblaščenega sodnika.

Dolžnik v postopku za poravnavo z upniki (*concordat preventiv*) sodeluje prek svojih pravnih ali dogovorjenih zastopnikov.

Upravitelj poravnave z upniki (*administrator concordatar*) ima naslednje naloge:

(a) pripravi seznam upnikov, vključno z upniki, katerih terjatve so bile izpodbijane ali so predmet nerešenega sodnega postopka, in seznam upnikov, ki so podpisali poravnavo; če ima upnik terjatev do dolžnikov, ki so v skladu s postopkom za poravnavo z upniki solidarno odgovorni, bo ta upnik vključen na seznam upnikov z nominalno vrednostjo terjatve, dokler ta ne bo v celoti poravnana;

(b) skupaj z dolžnikom pripravi predlagano poravnavo in njene sestavne dele ali osnutek poravnave in sanacijski načrt;

(c) ukrepa za sporazumno rešitev morebitnega spora med dolžnikom in upniki ali med upniki;

(d) pri pooblaščenem sodniku vloži vlogo za odobritev poravnave;

(e) nadzoruje izpolnjevanje obveznosti, ki jih je v poravnavi prevzel dolžnik;

(f) če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti ali jih ne izpolnjuje ustrezno, o tem takoj obvesti skupščino upnikov, ki sodelujejo v poravnavi;

(g) pripravi mesečna ali četrletna poročila o delu upravitelja poravnave in poslovanju dolžnika ter jih pošlje skupščini upnikov, ki sodelujejo v poravnavi; poročilo upravitelja poravnave bi moralo vsebovati tudi njegovo mnenje o prisotnosti ali odsotnosti razlogov za predčasno prekinitvev poravnave;

(h) skliče skupščino upnikov, ki sodelujejo v poravnavi;

(i) pri sodišču vloži vlogo za zaključek postopka za poravnavo z upniki;

(j) opravlja vse druge naloge iz tega poglavja, ki so določene v poravnavi z upniki ali ki jih je naložil pooblaščen sodnik (člen 19 zakona št. 85/2014).

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Začetek postopka v primeru insolventnosti ne vpliva na pravico upnika, da uveljavlja pobotanje svoje terjatve s terjatvijo dolžnika do tega upnika, če so na dan začetka postopka izpolnjene zakonsko določene zahteve za pravni pobot. Pobot lahko evidentira tudi upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Obstoječe pogodbe po začetku postopka še naprej veljajo. Vse klavzule v pogodbi, ki predvidevajo prekinitvev, odvzem ugodnosti naravnega izteka pogodbe ali možnost predčasnega plačila zaradi začetka postopka v primeru insolventnosti, so nične in neveljavne. Pravilo, da obstoječe pogodbe še naprej veljajo ter da so klavzule o prekinitvi ali predčasnem izpolnitvi obveznosti nične in neveljavne, ne velja za kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske transakcije za pobot na podlagi kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske pogodbe o pobotu.

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko za povečanje vrednosti dolžnikovega premoženja v okviru trimesečnega zastaralnega roka, ki začne teči ob začetku postopka, prekine vse pogodbe, najemne pogodbe, ki se še niso iztekle, in druge dolgoročne pogodbe, če jih zadevne stranke niso v celoti ali večinoma izpolnile. Kadar se pogodba tako prekine, lahko druga stranka vloži zahtevek za odškodnino zoper dolžnika.

Če pogodbenik v prvih treh mesecih po začetku postopka vloži zahtevek, da upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, prekine pogodbo, mora upravitelj ali likvidacijski upravitelj odgovoriti v 30 dneh od prejema, če pa tega ne stori, se šteje, da je bila pogodba prekinjena, zato upravitelj ali likvidacijski upravitelj ne bo več mogel zahtevati izpolnitve.

Zakon ureja tudi status nekaterih posebnih pogodb, kot so pogodbe o komunalnih storitvah, najemne pogodbe ali okvirne pogodbe o pobotu.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Od datuma sporočila glede odločbe o odobritvi poravnave z upniki se posamezne tožbe, ki jih upniki podpisniki vložijo zoper dolžnike, in zastaralni roki za pravico upnikov, da zahtevajo izvršbo terjatev do dolžnika, samodejno začasno prekinejo.

Obresti, kazni in vsi drugi stroški, ki nastanejo v zvezi z upniki podpisniki, se ne odložijo, razen če upniki predložijo pisno soglasje o tem, ki se navede v osnutku poravnave z upniki.

Pooblaščen sodnik v odločbi, s katero odobri poravnavo z upniki, začasno prekine vse postopke prisilne izterjave.

Pooblaščen sodnik lahko na zahtevo upravitelja poravnave datum zapadlosti terjatev upnikov, ki niso podpisniki poravnave, odloži za največ 18 mesecev, če je dolžnik tem upnikom zagotovil jamstva. V tem obdobju odloga ne nastanejo nobene obresti, kazni ali drugi stroški v zvezi z zadevno terjatvijo. Pravilo glede odloga datuma zapadlosti terjatve ne velja za kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske transakcije za pobot na podlagi kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske pogodbe o pobotu.

Poravnava z upniki velja tudi za upnike javnega proračuna (*creditori bugetari*) v skladu s pravnimi določbami o državni pomoči v domači in evropski zakonodaji.

Med odobreno poravnavo z upniki ni mogoče začeti postopka v primeru insolventnosti proti dolžniku.

Vsak upnik, ki med postopkom pridobi izvršilni naslov zoper dolžnika, lahko zaprosi za vključitev v poravnavo ali svojo terjatev izterja na kakršen koli drug način, določen z zakonom.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se samodejno začasno prekinejo vsi sodni in izvensodni postopki ter vsi ukrepi za prisilno izterjavo terjatev do premoženja dolžnika. Upniki lahko svoje pravice uveljavljajo le v okviru postopka v primeru insolventnosti, tako da vložijo vlogo za priznanje svojih terjatev. Z začetkom postopka se začasno prekinejo vsi zastaralni roki za vložitev tožb.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se samodejno začasno prekinejo vsi sodni in izvensodni postopki ter vsi ukrepi za prisilno izterjavo terjatev do premoženja dolžnika.

Začasna prekinitev ne velja za naslednje:

(a) pritožbe, ki jih dolžnik vloži zoper tožbe, ki jih upnik ali upniki začnejo pred začetkom postopka, in civilne tožbe, povezane s kazenskim pregonom (*acțiunile civile din procesele penale*) zoper dolžnika;

(b) sodne postopke na podlagi tožbe, vložene zoper sodolžnike in/ali garante, ki so tretje osebe;

(c) izvensodne postopke, ki potekajo pred športnimi komisijami v športnih zvezah, ki delujejo na podlagi zakona št. 69/2000 o telesni vzgoji in športu (*Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000*), kot je bil pozneje spremenjen in dopolnjen, v zvezi z enostranskim odstopom igralcev od posameznih pogodb o zaposlitvi ali civilnih pogodb in kaznimi na področju športa, ki se uporabljajo v takih primerih, ter kakršne koli druge spore v zvezi s pravico igralcev do udeležbe na tekmovanjih.

Omeniti je treba, da ta začasna prekinitev tožb velja samo za tožbe, ki vključujejo terjatve do premoženja dolžnika, in ne za tožbe v zvezi z nepremoženjskimi pravicami in obveznostmi, ki se nadaljujejo na sodišču, pri katerem je bila vložena vloga.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Skliče se sestanek z vsemi upniki insolventnega dolžnika.

Skupščino upnikov (*adunarea creditorilor*) skliče in ji predseduje upravnik ali likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče.

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj znane upnike skliče v primerih, izrecno določenih z zakonom, kadar je to potrebno.

Upniki so sklicani z obvestilom, ki se vsaj pet dni pred skupščino objavi v biltnu postopkov v primeru insolventnosti in mora vsebovati dnevni red skupščine. Upnike lahko na skupščini zastopajo zastopniki, ki imajo posebno in verodostojno pooblastilo, če pa je upnik državni proračun ali druga pravna oseba, morajo imeti zastopniki akt o prenosu pooblastila, ki ga je podpisal vodja enote. Upniki imajo tudi možnost glasovanja po pošti, če to ni izrecno prepovedano z zakonom.

Razen kjer zakon zahteva posebno večino, lahko skupščina upnikov veljavno odloča, če so na njej prisotni imetniki terjatev, ki predstavljajo vsaj 30 % skupne vrednosti terjatev, s pravico do glasovanja v zvezi s premoženjem dolžnika, sklepi skupščine pa se

sprejmejo na podlagi izrecnih pozitivnih glasov večine prisotnih imetnikov terjatev s pravico do glasovanja glede na vrednost posamezne terjatve. Glas, za katerega veljajo pogoji, se šteje za negativnega. Za upnike, ki veljavne glasove oddajo po pošti, se prav tako šteje, da so prisotni.

Po sklicu prve skupščine lahko pooblaščen sodnik in nato upniki imenujejo odbor, ki ga glede na število upnikov sestavljajo trije ali pet upnikov, izbranih izmed tistih, ki imajo pravico do glasovanja, prednostne terjatve, proračunske terjatve in nezavarovane terjatve, pri čemer se upošteva vrstni red glede na vrednost. Upniški odbor (*comitetul creditorilor*) ima naslednje pristojnosti in naloge:

(a) pregleduje dolžnikov položaj in izdaja priporočila za skupščino upnikov v zvezi z nadaljevanjem dolžnikovega poslovanja in predlaganimi načrti reorganizacije;

(b) z upraviteljem ali likvidacijskim upraviteljem, za katerega upniki želijo, da ga imenuje sodišče, se pogaja o pogojih za imenovanje;

(c) seznanjeni se s poročili, ki jih pripravi upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ter jih preuči in po potrebi vloži ugovor zoper njih;

(d) pripravi poročila, ki se predstavijo na skupščini upnikov, v zvezi z ukrepi, ki jih je sprejel upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, in učinki teh ukrepov ter predlaga druge ukrepe, ki jih utemelji;

(e) zahteva, da se dolžniku odvzame pravica do vodenja poslov;

(f) vloži tožbe pred sodiščem za razveljavitev nekaterih goljufivih dejanj ali poslov dolžnika, ki škodujejo upnikom, če takih tožb ni vložil upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Odvisno od dolžnikovega posebnega položaja in od tega, ali je bila dolžniku odvzeta pravica do vodenja poslov, ima stečajni upravitelj naslednje naloge.

Upravitelj, ki ga imenuje sodišče, nadzoruje dolžnikovo upravljanje premoženja. V celoti ali delno vodi dolžnikovo poslovanje. V slednjem primeru upošteva izrecne specifikacije pooblaščenega sodnika glede nalog upravitelja in pogojev za izvajanje plačil iz dolžnikovega premoženja.

Izterja terjatve, sklepa kompromise, pripravi popis in proda premoženje v lasti dolžnika.

Dolžnik lahko svoje premoženje uporablja le, če je obdržal pravico do urejanja svojih zadev, in v mejah tekočega poslovanja; pri tem ga nadzoruje upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

Po začetku postopka prenehanja likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, upravlja poslovanje dolžnika, prekine pogodbe, izterja terjatve, proda premoženje, sklepa kompromise, prejema plačila na dolžnikov račun itd. Pri prenehanju lahko z dolžnikovim premoženjem razpolaga samo likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vsi upniki, katerih terjatve so nastale pred začetkom postopka, razen zaposlenih, katerih terjatve je upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, evidentiral na podlagi računovodske evidence, morajo v roku, določenem v odredbi o začetku postopka, vložiti vlogo za priznanje svojih terjatev in priložiti potrebna dokazila. Za vse terjatve, vložene v sodnem tajništvu sodišča za priznanje in evidentiranje, se domneva, da so veljavne in točne, če jih dolžnik, upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ali upniki ne izpodbijajo. Terjatve, vključene na seznam terjatev, se plačajo v okviru stečajnega postopka v vrstnem redu razdelitve, določenem z zakonom.

Terjatve, ki nastanejo po začetku postopka, v obdobju opazovanja ali v postopku prisilne poravnave, se poravnajo v skladu z dokumenti, ki jih utemeljujejo, in jih ni treba vključiti v stečajno maso. To pravilo velja tudi za terjatve, ki nastanejo po začetku postopka prenehanja.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Vsi upniki, katerih terjatve so nastale pred začetkom postopka, razen zaposlenih, katerih terjatve je upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, evidentiral na podlagi računovodske evidence, morajo v roku, določenem v odredbi o začetku postopka, vložiti vlogo za priznanje svojih terjatev. Vloga mora vsebovati upnikovo ime in domači naslov ali registrirani sedež, zapadli znesek, razloge za terjatve in podrobnosti o morebitnih razlogih za prednostno razvrstitev. Dokumente, ki utemeljujejo terjatve in vse razloge za prednostno razvrstitev, je treba vlogi priložiti najpozneje do poteka roka, določenega za vložitev vloge.

Vloga za priznanje terjatve mora biti vložena, tudi če terjatev ni razvidna iz izvršilnega naslova. Terjatve, ki ob začetku postopka še niso zapadle ali so odvisne od pogojev, se sprejmejo za vključitev v stečajno maso.

Kadar vlogo za priznanje terjatve vložijo oškodovana stranka v civilni tožbi, povezani s kazenskim pregonom, se terjatev evidentira, vendar pa zanjo velja začasna odložitev do končne poravnave v tožbi v korist oškodovane stranke.

Terjatve, ki izpolnjujejo pogoje za prednostno obravnavo, se vključijo na končni seznam do tržne vrednosti jamstva, določene z vrednotenjem, ki ga odredi upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, izvede pa ga cenilec (*evaluator*).

Vse terjatve so predmet postopka preverjanja, razen terjatev, potrjenih z izvršljivimi sodbami in izvršljivimi arbitražnimi odločbami; poleg tega se postopek ne uporablja za javnoproračunske terjatve, ki izhajajo iz izvršilnega naslova, ki v rokih, določenih s posebnimi zakoni, ni bil izpodbijan.

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, pripravi predhodni seznam terjatev, ki ga lahko pred pooblaščenim sodnikom izpodbija katera koli zainteresirana stran, dolžnik ali upnik. Razen če so se s obvestilom o začetku postopka kršila pravila o sodnih pozivih in obvestilih o procesnih dejanjih, imetnik terjatve, nastale pred začetkom postopka, ki vloge za priznanje terjatve ne vložijo v predpisanem roku (rok je naveden v obvestilu in ni daljši od 45 dni od začetka postopka), izgubi pravico do vključitve na seznam upnikov in ne pridobi položaja upnika, upravičenega do udeležbe v postopku v zvezi z navedeno terjatvijo. Upnik po zaključku postopka ne bo imel pravice uveljavljati terjatve do dolžnika ali do katerih koli članov ali partnerjev pravnega subjekta dolžnika, ki imajo neomejeno odgovornost, razen če je dolžnik obsojen zaradi kriminalnega stečaja (*bancrută simplă*) ali stečaja, ki je posledica goljufije (*bancrută frauduloasă*), ali pa se šteje za odgovornega za goljufiva plačila ali nakazila. Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče, potrdi izgubo pravice, upnika pa ne vključi na seznam upnikov.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Sredstva, pridobljena s prodajo sredstev in pravic iz dolžnikovega premoženja, ki so prednostno zavarovani v korist upnika, se razdelijo po naslednjem vrstnem redu:

1. pristojbine, kolkovine in vsi drugi izdatki, ki izhajajo iz prodaje zadevnega premoženja, vključno s stroški ohranjanja in upravljanja tega premoženja, stroški, jih ima upnik v postopku prisilne izterjave, terjatve dobaviteljev komunalnih storitev, ki nastanejo po začetku postopka, in plačila, dolgovana osebam, ki so na dan razdelitve zaposlene v skupnem interesu vseh upnikov, pri čemer se ta plačila krijejo sorazmerno glede na vrednost celotnega premoženja dolžnika;
2. terjatve prednostnih upnikov, ki nastanejo v postopku v primeru insolventnosti ter vključujejo glavnico, obresti in druge stroške, če je ustrezno;
3. terjatve prednostnih upnikov, ki vključujejo celotno glavnico, obresti ter kakršna koli zvišanja in kazni.

Če zneski, pridobljeni s prodajo tega premoženja, ne zadoščajo za popolno poplačilo zadevnih terjatev, imajo upniki nezavarovano terjatev ali javnoproračunsko terjatev, odvisno od primera, in sicer za razliko, ki se bo skupaj z drugimi terjatvami razvrstila v ustrezno kategorijo. Če po plačilu zgoraj navedenih zneskov ostane presežek, ga likvidacijski upravitelj nakaže na račun dolžnikovega premoženja. Terjatve v postopku prenehanja se poplačajo v naslednjem vrstnem redu:

1. pristojbine, kolkovine in vsi drugi izdatki, ki izhajajo iz postopka iz istega naslova zakona, vključno s stroški ohranjanja in upravljanja dolžnikovega premoženja, stroški, potrebnimi za nadaljevanje poslovanja, in stroški plačila osebam, zaposlenim za namene postopka;
2. terjatve, ki izhajajo iz financiranja, dodeljenega med postopkom;
3. terjatve, ki izhajajo iz delovnih razmerij;
4. terjatve, ki izhajajo iz nadaljevanja poslovanja dolžnika po začetku postopka, terjatve sopogodbentikov in pridobiteljev, ki so tretje osebe in so sredstva pridobili v dobri veri, ali podpridobiteljev, ki v dolžnikovo premoženje vrnejo sredstva ali njihovo vrednost;
5. javnoproračunske terjatve;
6. terjatve za zneske, ki jih dolžnik dolguje tretjim osebam na podlagi preživninskih obveznosti, preživnin za mladoletne otroke ali plačila rednih zneskov kot sredstev za preživljanje;
7. terjatve za zneske, ki jih pooblaščen sodnik določi za podporo dolžniku in njegovi družini, če je dolžnik fizična oseba;
8. terjatve, ki izhajajo iz bančnih posojil, s povezanimi stroški in obrestmi, terjatve, ki izhajajo iz dobave blaga, opravljanja storitev ali drugega dela, terjatve iz naslova najemnin ter terjatve v zvezi z zakupom, vključno z obveznicami;
9. druge nezavarovane terjatve;

10. podrejene terjatve v naslednjem prednostnem vrstnem redu:

(a) terjatve, ki izhajajo iz premoženja tretjih oseb, ki so od dolžnika v slabi veri pridobile blago, terjatve podpridobiteljev v slabi veri po sprejemu zahtevkov za razveljavitev in posojila, ki jih je dolžniku, ki je pravna oseba, dal partner ali delničar z vsaj 10 % delniškega kapitala ali glasovalnih pravic na skupščini ali ki jih je temu dolžniku dal član gospodarskega interesnega združenja (*grupu de interes economic*), če je ustrezno;

(b) terjatve, ki izhajajo iz neodplačnih dejanj.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Če se **postopek za poravnavo z upniki** uspešno zaključi v roku, določenem v pogodbi, pooblaščen sodnik sprejme odločbo, v kateri evidentira doseg ciljev poravnave. Spremembe terjatev, določene v poravnavi z upniki, nato postanejo dokončne (člen 36 zakona št. 85/2014).

Postopek za reorganizacijo z nadaljevanjem poslovanja ali postopek načrtovane likvidacije (*lichidare pe bază de plan*) se zaključi s sodbo, izdano na podlagi poročila, ki ga pripravi upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, in v katerem ta ugotovi, da so bile izpolnjene vse plačilne obveznosti, sprejete v potrjenem načrtu, ter da so bile poplačane vse zapadle terjatve. Če se postopek, začel zaradi reorganizacije, nato pretvori v postopek prenehanja, se bo zaključil v skladu s pravili o postopku prenehanja. Od datuma potrditve načrta za reorganizacijo pod nadzorom sodišča in v celotnem obdobju trajanja reorganizacije se dolžniku odpiše razlika med vrednostjo obveznosti, ki jih je imel pred potrditvijo načrta, in vrednostjo, navedeno v načrtu.

Postopek prenehanja se zaključi, ko pooblaščen sodnik odobri končno poročilo, ko se razdelijo vsa finančna in druga sredstva iz dolžnikovega premoženja ter ko se neizterjana finančna sredstva deponirajo pri banki. Po zaključku postopka se odredi izbris dolžnika iz registrov, v katere je bil vpisan.

Ob zaključku postopka so pooblaščen sodnik, upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ter vse osebe, ki so jim pomagale, odvezani vseh nalog ali obveznosti v zvezi s postopkom, dolžnikom in njegovim premoženjem, upniki, imetniki prednostnih pravic, delničarji ali partnerji.

Ob zaključku postopka prenehanja je dolžnik, ki je fizična oseba (in se ukvarja z gospodarskimi dejavnostmi), odvezan obveznosti, ki jih je imel pred prenehanjem, razen če je bil obsojen zaradi goljufivega stečaja ali goljufivih plačil ali prenosov; v tem primeru se obveznosti odveže le, kolikor so bile izpolnjene v okviru postopka.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Upniki po zaključku kakršnega koli postopka v primeru insolventnosti ne morejo uveljavljati terjatev do dolžnika, nastalih pred začetkom tega postopka.

Še vedno lahko uveljavljajo celotno vrednost terjatev do sodolžnikov in dolžnikovih garantov.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Vsi stroški, ki nastanejo zaradi zakonito uvedenega postopka, vključno s stroški, povezanimi z obvestili, povabili in posredovanjem procesnih pisanj s strani upravitelja ali likvidacijskega upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, se krijejo iz dolžnikovega premoženja (člen 39 zakona št. 85/2014). Če so dolžnikova finančna sredstva nezadostna, se zahteva uporaba izkupička od odprodaje sredstev dolžnika (*fondul de lichidare*).

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko vloži **tožbe za razveljavitev goljufivih dejanj in transakcij**, ki jih je dolžnik v dveh letih pred začetkom postopka izvedel v škodo pravic upnikov.

Naslednja dejanja ali transakcije, ki jih izvede dolžnik, se lahko razveljavijo, da se vrnejo prenesena sredstva ali povrne vrednost drugih zagotovljenih koristi:

(a) prenosi brez nadomestil, opravljeni v dveh letih pred začetkom postopka; sponzorstva za humanitarne namene so izvzeta;

(b) transakcije, pri katerih je tisto, kar da dolžnik, očitno večje od tistega, kar prejme, in ki so bile opravljene v šestih mesecih pred začetkom postopka;

(c) dejanja, ki so bila storjena v dveh letih pred začetkom postopka in s katerimi so vse strani nameravale preprečiti, da bi upniki terjali sredstva, ali katerih namen je bil drugače škodovati pravicam upnikov;

(d) prenosi lastništva na upnika za poravnavo ali proti poravnavi predhodnega dolga, opravljeni v šestih mesecih pred začetkom postopka, če je znesek, ki bi ga lahko upnik pridobil v primeru prenehanja dolžnika, nižji od vrednosti prenosa lastništva;

(e) uveljavitev prednostne pravice v zvezi z nezavarovano terjatvijo v šestih mesecih pred začetkom postopka;

(f) vnaprejšnja poplačila dolgov, opravljena v šestih mesecih pred začetkom postopka, če bi bil datum zapadlosti po datumu začetka postopka;

(g) prenosi ali prevzemi obveznosti, ki jih je dolžnik opravil v dveh letih pred začetkom postopka, da bi prikriil ali odložil stanje insolventnosti ali storil goljufijo v škodo upnika.

Naslednja dejanja ali transakcije se lahko prav tako razveljavijo, koristi pa povrnejo, če so bila dejanja ali transakcije sklenjene z osebami, ki so v pravnem razmerju z dolžnikom, v dveh letih pred začetkom postopka:

(a) dejanja ali transakcije, sklenjene s komanditistom (*asociat comanditat*) ali partnerjem, ki ima vsaj 20 % kapitala komanditne družbe ali glasovalnih pravic na skupščini partnerjev, če je dolžnik navedena komanditna družba (*societate în comandită*) ali kmetijska družba (*societate agricolă*), družba v obliki partnerstva (*societate în nume colectiv*) ali družba z omejeno odgovornostjo (*societate cu răspundere limitată*);

(b) dejanja ali transakcije, sklenjene s članom ali direktorjem, če je dolžnik gospodarsko interesno združenje;

(c) dejanja ali transakcije, sklenjene z delničarjem, ki ima vsaj 20 % delnic v dolžniku ali glasovalnih pravic na skupščini delničarjev, če je dolžnik delniška družba (*societate pe acțiuni*);

(d) dejanja ali transakcije, sklenjene z direktorjem, vodstvenim uslužbencem ali članom nadzornih organov dolžnika, če je dolžnik zadruga, delniška družba ali kmetijska družba;

(e) dejanja ali transakcije, sklenjene s katero koli fizično ali pravno osebo, ki ima nadzor nad dolžnikom ali njegovim poslovanjem;

(f) dejanja ali transakcije, sklenjene s solastnikom ali stranko, ki ima deljeno lastništvo nad skupnim sredstvom;

(g) dejanja ali transakcije, sklenjene z zakoncem, krvnim sorodnikom ali sorodnikom v svaštvu (do vključno četrtega kolena) fizičnih oseb iz točk (a)–(f).

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko v enem letu po izteku roka, določenega za pripravo njegovega prvega poročila, vendar najpozneje 16 mesecev po začetku postopka vloži tožbo za razveljavitev goljufivih dejanj, ki jih je dolžnik izvedel v škodo upnikov. Če se tožba sprejme, stranke v tožbi ponovno dobijo svoj prejšnji položaj, obveznosti, ki so obstajale na dan prenosa, pa se ponovno registrirajo.

Upniški odbor ali upnik, ki ima več kot 50 % vrednosti terjatev, vključenih v stečajno maso, lahko tako tožbo vloži pri pooblaščenem sodniku, če tega ne stori upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

Tožbe za razveljavitev ni mogoče vložiti zoper ustanovni akt (*act de constituire*) na podlagi prava lastninskih razmerij ali zoper dejanje prenosa lastništva na podlagi prava lastninskih razmerij, če ga dolžnik sklene v običajnem poteku vsakodnevnega poslovanja. Zahtevek za razveljavitev ustanovnega akta ali dejanja prenosa lastništva se samodejno vpiše v ustrezne javne registre.

V zvezi z zgoraj navedenimi dejanji in transakcijami obstaja izpodbojna domneva o goljufiji v škodo upnikov.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti so vsa dejanja, transakcije in plačila, ki jih dolžnik izvede po začetku postopka, razen ukrepov, potrebnih za vodenje tekočega poslovanja, ukrepov, ki jih odobri pooblaščen sodnik, ter ukrepov, ki jih potrdi upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, samodejno nični.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 18/12/2018

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopki zaradi insolventnosti in postopek preventivnega prestrukturiranja so urejeni v [Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju \(ZFPPIPP\)](#).

I. POSTOPKI ZARADI INSOLVENTNOSTI

1. Postopki finančnega prestrukturiranja – reorganizacija

Postopek prisilne poravnave je dovoljeno voditi

– nad pravno osebo, ki je organizirana kot gospodarska družba ali zadruga, če ni v zakonu za posamezno gospodarsko družbo ali zadrugo glede na dejavnost, ki jo opravlja, drugače določeno, in

– nad podjetnikom ter

– drugo pravno osebo, za katero to določa zakon.

Postopek prisilne poravnave vsebuje tudi **posebna pravila za prisilno poravnavo nad veliko srednjo in majhno družbo**. Ta postopek nudi širši nabor ukrepov finančnega prestrukturiranja dolžnikovih obveznosti (npr. zavarovane terjatev upnikov).

Postopek poenostavljene prisilne poravnave je dovoljeno voditi le nad gospodarsko družbo, ki se po pravilih Zakona o gospodarskih družbah razvršča med mikro družbe ali oziroma nad podjetnikom, ki ustreza merilom za mikro in majhne družbe.

2. Stečajni postopki

Stečajni postopek nad pravno osebo je dovoljeno voditi nad vsako pravno osebo, če ni v zakonu za posamezno pravnoorganizacijsko obliko ali vrsto pravne osebe ali za posamezno pravno osebo drugače določeno. Nad invalidskim podjetjem je stečajni postopek dovoljeno začeti samo, če da Vlada Republike Slovenije predhodno soglasje.

Osební stečaj je dovoljeno voditi nad premoženjem:

- podjetnika,
- zasebnika (zdravnik, notar, odvetnik, kmet ali druga fizična oseba, ki ni podjetnik, in kot poklic opravlja določeno dejavnost) ali
- potrošnika.

Stečaj zapuščine se vodi nad premoženjem prezadolženega zapustnika – umrle fizične osebe.

II. PREDINSOLVENČNI POSTOPEK

Postopek preventivnega prestrukturiranja

Postopek preventivnega prestrukturiranja je dovoljeno voditi le nad kapitalsko gospodarsko družbo, ki se po pravilih Zakona o gospodarskih družbah razvršča med velike, srednje ali majhne družbe.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Insolventnost

Materialni pogoj za začetek postopka zaradi insolventnosti je obstoj položaja insolventnosti. **Insolventnost** je opredeljena kot položaj, ki nastane, če:

- je dolžnik **trajneje nelikviden**, ker v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju, ali
- dolžnik postane **dolgoročno plačilno nesposoben**, ker je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (**prezadolženost**), oziroma ker je pri dolžniku, ki je kapitalska družba, izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

Predhodni in glavni postopek zaradi insolventnosti

Postopek zaradi insolventnosti zajema predhodni in glavni postopek zaradi insolventnosti. Predhodni postopek zaradi insolventnosti se začne z vložitvijo predloga za začetek postopka (uvedba postopka zaradi insolventnosti). V predhodnem postopku zaradi insolventnosti sodišče odloča o pogojih za začetek postopka. Glavni postopek se začne s sklepom, s katerim sodišče odloči o začetku postopka zaradi insolventnosti (začetek postopka zaradi insolventnosti).

Stranke predhodnega in glavnega postopka zaradi insolventnosti

V predhodnem postopku so procesna dejanja upravičeni opravljati predlagatelj postopka, dolžnik, proti kateremu je vložen predlog za začetek postopka, če ni njegov predlagatelj, in upnik, ki verjetno izkaže svojo terjatev do dolžnika, proti kateremu je bil vložen predlog za začetek postopka, če prijavi svojo udeležbo v predhodnem postopku.

V glavnem postopku zaradi insolventnosti so procesna dejanja upravičeni opravljati vsak upnik, ki v tem postopku uveljavlja terjatev do insolventnega dolžnika, in insolventni dolžnik (v postopku prisilne poravnave, poenostavljene prisilne poravnave in osebnem stečaju).

Začetek in oklic postopka

Sodišče istega dne, ko izda sklep o začetku postopka, ta sklep objavi na spletnih straneh, namenjenih javni objavi sodnih pisanj in dokumentov udeležencev postopka ter drugih podatkov o postopkih zaradi insolventnosti. Sodišče o začetku postopka obvesti upnike z oklicem, ki ga mora objaviti istega dne in hkrati z objavo sklepa o začetku postopka. V njem objavi pomembnejše informacije o posameznem postopku. Pravne posledice začetka postopka nastanejo z začetkom dneva, ko je bil objavljen oklic o začetku stečajnega postopka.

Predlagatelj postopka

Predlog za začetek **postopka prisilne poravnave** lahko vloži samo insolventni dolžnik ali osebno odgovorni družbenik dolžnika. Predlog za začetek **postopka prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo** lahko vložijo tudi upniki, ki so skupno

imetniki najmanj 20 odstotkov vseh finančnih terjatev. To so npr. banke, ki imajo značilnost dobro poučenega subjekta in imajo potrebne informacije, infrastrukturo ter kadrovske zmožnosti, da lahko predlagajo tudi sam načrt finančnega prestrukturiranja insolventnega dolžnika.

Postopek prisilne poravnave se vodi z namenom insolventnemu dolžniku omogočiti, da z izvedbo ustreznih ukrepov finančnega prestrukturiranja znova postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben. Da bi dolžniku omogočili normalno poslovanje (in likvidnost, potrebno za tekoče poslovanje) v negotovem obdobju, ko traja postopek prisilne poravnave, v tem obdobju prisilni posegi v dolžnikovo premoženje niso dovoljeni. Kot protiutež tej »ugodnosti« in z namenom preprečiti, da bi jo dolžnik zlorabil, se njegovo poslovanje med trajanjem postopka omeji tako, da sme opravljati samo redne posle.

Predlog za začetek **postopka poenostavljene prisilne poravnave** lahko vloži le insolventni dolžnik. V tem postopku so predmet prestrukturiranja le nezavarovane navadne terjatve. Poenostavljena prisilna poravnava nima učinka na prednostne in zavarovane terjatve, prav tako pa tudi na terjatve iz naslova davkov in prispevkov.


Predlog za začetek **stečajnega postopka** lahko vloži dolžnik, odgovorni družbenik dolžnika, upnik ali Javni jamstveni, preživitinski in invalidski sklad Republike Slovenije. Upnik mora za verjetno izkazati svojo terjatev do dolžnika, proti kateremu predlaga začetek postopka, in okoliščino, da dolžnik zamuja s plačilom te terjatve več kot dva meseca. Javni jamstveni, preživitinski in invalidski sklad Republike Slovenije mora za verjetno izkazati terjatve delavcev do dolžnika, proti kateremu predlaga začetek postopka, prav tako pa tudi okoliščino, da dolžnik zamuja s plačilom teh terjatev za več kot dva meseca.

Postopek preventivnega prestrukturiranja se vodi z namenom, da se dolžniku, za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, potrebne, da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Predlog za začetek postopka preventivnega prestrukturiranja je upravičen vložiti dolžnik. S predlogom za začetek postopka preventivnega prestrukturiranja se morajo strinjati upniki, ki so imetniki najmanj 30-odstotnega deleža vseh finančnih terjatev do dolžnika. Dolžnik mora predlogu priložiti notarsko overjene izjave o njihovem soglasju za začetek postopka.

Spletne strani, namenjene javnim objavam v postopkih zaradi insolventnosti

Na spletnih straneh za javne objave v postopkih zaradi insolventnosti je treba v zvezi z vsakim posameznim postopkom zaradi insolventnosti objaviti:

- podatke o posameznem postopku prisilne poravnave, stečaja, prisilne likvidacije, poenostavljene prisilne poravnave, preventivnega prestrukturiranja in stečaja zapuščine,
- sodne sklepe, izdane v postopkih (razen v zakonu določenih izjem),
- oklice o začetku postopka, oklice o razpisih naroka in druge oklice ali pozive za glasovanje, ki jih po zakonu izda sodišče,
- zapisnike o narokih in poteku sej upniškega odbora,
- poročila upraviteljev, v postopku prisilne poravnave pa tudi poročila insolventnega dolžnika,
- sezname preizkušenih terjatev,
- vloge strank v postopkih in druga sodna pisanja, za katere ZFPPIPP določa, da se objavijo,
- v stečajnem postopku tudi vse razpise javnih dražb in vabil k dajanju ponudb v zvezi z unovčevanjem stečajne mase.

Spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti upravlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. V zvezi z objavo je določena neizpodpobna zakonska domneva, da se je stranka postopka zaradi insolventnosti ali druga oseba seznanila z vsebino sodne odločbe, vloge druge stranke v tem postopku ali drugega pravnega dejanja s potekom 8 dni po objavi tega pravnega dejanja. Zato so spletne strani so  **javno in brezplačno dostopne**.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Postopek prisilne poravnave

Po začetku **postopka prisilne poravnave** dolžnik ohrani svoje premoženje. Proda lahko tisto premoženje, ki ga ne potrebuje pri svojem poslovanju, če je prodaja tega premoženja v načrtu finančnega prestrukturiranja določena kot ukrep finančnega prestrukturiranja. Po začetku postopka prisilne poravnave lahko dolžnik najema posojila ali kredite le ob soglasju sodišča in največ v skupnem znesku likvidnih sredstev, potrebnih za financiranje rednega poslovanja in kritje stroškov postopka prisilne poravnave.

Terjatev, ki so nastale v zvezi s financiranjem rednega poslovanja dolžnika v postopku prisilne poravnave in postopku preventivnega prestrukturiranja se v morebitnem poznejšem stečajnem postopku poplačajo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev (torej za stroški postopka).

Stečajni postopki

V stečajno maso **dolžnika, ki je pravna oseba**, spada premoženje stečajnega dolžnika, ob začetku tega postopka, vse premoženje, doseženo z unovčenjem in upravljanjem stečajne mase, izpodbijanjem pravnih dejanj stečajnega dolžnika, premoženje, doseženo z nadaljevanjem poslovanja, če stečajni dolžnik v skladu z ZFPPIPP nadaljuje poslovanje po začetku stečajnega postopka. V stečajno maso spada tudi premoženje, doseženo z uveljavitvijo zahtevkov do osebno odgovornega družbenika stečajnega dolžnika, razen stvari, ki jih slednji nujno potrebuje za zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb.

V stečajno maso **dolžnika v osebnem stečaju** spada tudi vse premoženje, ki ga stečajni dolžnik pridobi med preizkusnim obdobjem vse do odpusta obveznosti oziroma do končanja stečajnega postopke. V osebnem stečaju so iz stečajne mase izvzeti določeni:

- predmeti (predmeti za osebno rabo (obleka obutev), gospodinjske stvari (pohištvo, hladilnik, štedilnik, pralni stroj), ki so nujno potrebne dolžniku in članom njegovega gospodinjstva, nujno potrebni predmeti za opravljanje njegovega dela, odličja in priznanja, poročni prstan, osebna pisma, rokopisi in drugi osebni dolžnikovi spisi ter slike oziroma fotografije družinskih članov itd.), in
- prejemki (prejemki iz naslova zakonite preživnine, prejemki iz naslova odškodnine zaradi telesne poškodbe po predpisih o invalidskem zavarovanju, prejemki iz naslova denarne socialne pomoči itd.).

Poleg tega v stečajno maso v osebnem stečaju ne spada del dolžnikovih prejemkov, ki dolžniku zagotavljajo socialni minimum (npr. dolžniku ostane stane najmanj znesek v višini 76 % minimalne plače, če dolžnik preživlja družinskega člana ali drugo osebo, ki jo mora preživljati po zakonu, pa tudi znesek v višini prejemka, predpisanega za osebo, ki jo preživlja).

V osebnem stečaju se dolžniku zagotavlja enak socialni minimum, kot bi ga bil deležen v primeru individualne izvršbe.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Pristojnosti in naloge sodišča

Za odločanje v postopku zaradi insolventnosti je pristojno okrožno sodišče. V postopku zaradi insolventnosti sodi sodnik posameznik. Za odločanje o pritožbah je v vseh postopkih zaradi insolventnosti krajevno pristojno Višje sodišče v Ljubljani.

Imenovanje in pooblastila upraviteljev

Upravitelj je organ postopka zaradi insolventnosti, ki v tem postopku opravlja svoje pristojnosti in naloge, določene v zakonu, zaradi varovanja in uresničitve interesov upnikov. Upravitelj se imenuje v postopku prisilne poravnave in v stečajnih postopkih. Upravitelja imenuje sodišče s sklepom o začetku insolvenčnega postopka. V postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo sodišče upravitelja imenuje s posebnim sklepom že naslednji dan po prejemu predloga za začetek postopka.

V **postopku prisilne poravnave** upravitelj nadzoruje poslovanje dolžnika. V ta namen mu mora insolventni dolžnik dati vse informacije, potrebne za nadzor, in mu omogočiti pregled njegovih poslovnih knjig in dokumentacije. V postopku prisilne poravnave je poslovna sposobnost dolžnika omejena. Po uvedbi postopka prisilne poravnave sme dolžnik opravljati samo redne (tekoče) posle v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti in poravnavanjem svojih obveznosti iz teh poslov. Po uvedbi postopka prisilne poravnave sme dolžnik razpolagati s svojim premoženjem le v obsegu, potrebnem za opravljanje rednih poslov, ne sme najemati posojil ali kreditov, dajati poroštev in avalov ali opravljati poslov ali drugih dejanj, katerih posledica je neenakopravno obravnavanje upnikov ali onemogočanje izvedbe finančnega prestrukturiranja. Po začetku postopka prisilne poravnave lahko dolžnik poleg rednih poslov, če dobi soglasje sodišča, proda tisto premoženje, ki ga ne potrebuje pri svojem poslovanju, če je prodaja tega premoženja v načrtu finančnega prestrukturiranja določena kot ukrep finančnega prestrukturiranja, in najema posojila ali kredite, vendar največ v skupnem znesku likvidnih sredstev, potrebnih za financiranje rednega poslovanja in kritje stroškov postopka prisilne poravnave. Sodišče odloči o soglasju na podlagi mnenja upravitelja in upniškega odbora.

Z začetkom **stečajnega postopka nad pravno osebo** prenehajo pooblastila dolžnikovih zastopnikov, prokuristov in drugih pooblaščenecv za zastopanje dolžnika in pooblastila poslovodstva dolžnika za vodenje njegovih poslov. Ta pooblastila pridobi upravitelj, ki v stečajnem postopku vodi posle insolventnega dolžnika v skladu s potrebami postopka in ga zastopa:

- pri procesnih in drugih pravnih dejanjih v zvezi s preizkusom terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic,
- pri procesnih in drugih dejanjih v zvezi z izpodbijanjem pravnih dejanj insolventnega dolžnika,
- pri pravnih poslih in drugih dejanjih, potrebnih za unovčitev stečajne mase,

- pri uresničevanju odstopnih in drugih pravic, ki jih pridobi insolventni dolžnik kot pravne posledice začetka stečajnega postopka, in
- pri drugih pravnih poslih, ki jih insolventni dolžnik lahko po zakonu izvede.

Z začetkom **postopka osebnega stečaja** se poslovna sposobnost stečajnega dolžnika omeji tako, da:

1. ne more sklepati pogodb in opravljati drugih pravnih poslov ali dejanj, katerih predmet je razpolaganje z njegovim premoženjem, ki spada v stečajno maso,

2. brez soglasja sodišča ne more:

- najeti kredita ali posojila ali dati poročstva,
- odpreti novega transakcijskega ali drugega denarnega računa,
- se odpovedati dediščini ali drugim premoženjskim pravicam.

Pravni posel ali drugo pravno dejanje stečajnega dolžnika, ki je v nasprotju s temi pravili, nima pravnega učinka, razen izjemoma če druga pogodbená stranka pri pravni poslih ali dejanjih, katerih predmet je razpolaganje z njegovim premoženjem, ki spada v stečajno maso, ni vedela in tudi ni mogla vedeti, da je bil nad dolžnikom začet postopek osebnega stečaja. Velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je druga pogodbená stranka vedela, da je bil nad dolžnikom začet postopek osebnega stečaja, če je bila pogodba sklenjena ali drug pravni posel opravljen kasneje kot v osmih dneh po objavi oklica o začetku postopka osebnega stečaja na javnih spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti.

V **postopek preventivnega prestrukturiranja** upravitelj ni vključen. Dolžnikova poslovna sposobnost se v tem postopku ne omeji. Upravitelj tudi ni vključen v **postopek poenostavljene prisilne poravnave**.

Dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja

Funkcijo upravitelja lahko opravlja le oseba, ki ima veljavno dovoljenje ministra, pristojnega za pravosodje, za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije.

Minister, pristojen za pravosodje, izda dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja osebi, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj in ima aktivno znanje slovenskega jezika,
- je poslovno sposobna in ima splošno zdravstveno zmožnost,
- ima najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje ali primerljivo izobrazbo, pridobljeno v tujini, nostrificirano, priznано ali ovrednoteno v skladu z zakonom, ki ureja vrednotenje in priznavanje izobraževanja, ali dovoljenje za opravljanje nalog revizorja ali pooblaščenega revizorja,
- ima najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju del s predpisano strokovno izobrazbo,
- ima sklenjeno zavarovanje, ki krije njegovo odškodninsko odgovornost za najnižjo zavarovalno vsoto 500.000 EUR v posameznem letu,
- je opravila strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja,
- je vredna javnega zaupanja za opravljanje te funkcije,
- je ministru, pristojnem za pravosodje, dala izjavo, da bo vestno in odgovorno opravljala svoje pristojnosti in naloge upravitelja ter si v vsakem postopku zaradi insolventnosti, v katerem bo imenovana, prizadevala za kar najhitrejše končanje postopka in čim ugodnejše poplačilo upnikov.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Pobot terjatev ob začetku postopka prisilne poravnave

Če ob začetku **postopka prisilne poravnave** hkrati obstajata terjatev posameznega upnika do insolventnega dolžnika in nasprotna terjatev insolventnega dolžnika do tega upnika, terjatvi z začetkom postopka prisilne poravnave veljata za pobotani. To pravilo se uporablja tudi za nedenarne terjatve in terjatve, ki ob začetku postopka prisilne poravnave še niso zapadle. Začetek postopka prisilne poravnave ne učinkuje za zavarovane in prednostne terjatve ter izločitvene pravice. V postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo so zavarovane terjatve lahko predmet finančnega prestrukturiranja.

Pobot terjatev ob začetku stečajnega postopka

Če ob začetku **stečajnega postopka** hkrati obstajata terjatev posameznega upnika do stečajnega dolžnika in nasprotna terjatev stečajnega dolžnika do tega upnika, terjatvi z začetkom stečajnega postopka veljata za pobotani. To pravilo se uporablja tudi za nedelarne terjatve in terjatve, ki ob začetku stečajnega postopka še niso zapadle. Upnik svoje terjatve do stečajnega dolžnika, ne prijavi v stečajnem postopku, mora pa v treh mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka o pobotu obvestiti upravitelja. Če upnik upravitelja o pobotu ne obvesti, je stečajnemu dolžniku odgovoren za stroške in drugo škodo, ki jo je imel zaradi upnikove opustitve. Če je terjatev upnika do stečajnega dolžnika povezana s pogojem, se pobot izvede, če upnik zahteva, da se izvede pobot, in če da sodišče soglasje k izvedbi pobota.

Terjatve do stečajnega dolžnika, ki je nastala pred začetkom stečajnega postopka in ki jo je novi upnik po začetku stečajnega postopka pridobil na podlagi cesije prejšnjega upnika, ni dovoljeno pobotati z nasprotno terjatvijo stečajnega dolžnika do novega upnika, ki je nastala do začetka stečajnega postopka.

Terjatve upnika do stečajnega dolžnika, ki je nastala do začetka stečajnega postopka, ni dovoljeno pobotati z nasprotno terjatvijo stečajnega dolžnika do tega upnika, ki je nastala po začetku stečajnega postopka.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Z začetkom stečajnega postopka nehajo veljati nalogi za izvedbo pravnega posla ali drugega pravnega dejanja za račun dolžnika, ki jih je dolžnik izdal pred začetkom stečajnega postopka. Po začetku stečajnega postopka ponudnik plačilnih storitev ne sme izvršiti nobenega plačila v breme denarnega dobroimetja insolventnega dolžnika na podlagi sklepa o izvršbi ali sklepa o prisilni izterjavi. Z začetkom stečajnega postopka nehajo veljati ponudbe, ki jih je dal stečajni dolžnik pred začetkom stečajnega postopka, razen če je naslovnik sprejel ponudbo do začetka stečajnega postopka.

Upravitelj sme z začetkom stečajnega postopka odpovedati najemne in zakupne pogodbe, ki jih je stečajni dolžnik sklenil pred začetkom stečajnega postopka, z enomesečnim odpovednim rokom, ne glede na splošna zakonska pravila ali s pogodbo dogovorjena pravila. Če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico, začne odpovedni rok teči zadnji dan meseca, v katerem je druga pogodbeni stranka prejela izjavo stečajnega dolžnika o odpovedi, in poteče zadnji dan naslednjega meseca. Druga pogodbeni stranka ima pravico od stečajnega dolžnika zahtevati povrnitev škode, ki jo je imela zato, ker je bila odpovedna pravica uresničena v nasprotju s splošnimi pravili. Svojo terjatev za povrnitev škode mora prijaviti v stečajnem postopku in se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

Začetek stečajnega postopka ne učinkuje za dogovor o izravnavi in za kvalificirano finančno pogodbo, za katero se uporabljajo pravila, določena v dogovoru o izravnavi. Če po izravnavi medsebojnih pravic in obveznosti v skladu s pravili, določenimi v dogovoru o izravnavi, nastane neto denarna terjatev druge pogodbene stranke do stečajnega dolžnika, mora druga pogodbeni stranka to terjatev prijaviti v stečajnem postopku in se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja

Po **začetku postopka zaradi insolventnosti** proti insolventnemu dolžniku praviloma že po zakonu ni dovoljeno izdati sklepa o izvršbi ali zavarovanju, razen v zakonu določenih primerih.

Po **začetku postopka preventivnega prestrukturiranja** proti dolžniku ni dovoljeno izdati sklepa o izvršbi ali zavarovanju za izterjavo ali zavarovanje finančne terjatve, ki je predmet preventivnega prestrukturiranja.

Prekinitev že začelih postopkov izvršbe ali zavarovanja

Postopek izvršbe ali zavarovanja, ki je bil začeti proti insolventnemu dolžniku **pred začetkom postopka prisilne poravnave**, se prekine z začetkom postopka prisilne poravnave, in se lahko nadaljuje samo na podlagi sklepa sodišča, ki vodi postopek prisilne poravnave, za katerega zakon določa, da je podlaga za nadaljevanje postopka izvršbe ali zavarovanja.

Začetek stečajnega postopka ima naslednje pravne posledice za postopek izvršbe ali zavarovanja, ki je bil začel proti insolventnemu dolžniku pred začetkom postopka:

- če v postopku izvršbe ali v postopku zavarovanja z zastavno pravico na nepremičnini ali z zastavno pravico na premičnini upnik do začetka stečajnega postopka še ni pridobil ločitvene pravice, se postopek izvršbe ali zavarovanja ustavi z začetkom stečajnega postopka,
- če je upnik v postopku izvršbe ali v postopku zavarovanja z zastavno pravico na nepremičnini ali z zastavno pravico na premičnini pred začetkom stečajnega postopka pridobil ločitveno pravico in če do začetka stečajnega postopka v postopku izvršbe še ni bila opravljena prodaja premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, se postopek izvršbe ali zavarovanja prekine z začetkom stečajnega postopka,

- če je upnik v postopku izvršbe pred začetkom stečajnega postopka pridobil ločitveno pravico in če je bila do začetka stečajnega postopka v postopku izvršbe opravljena prodaja premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, začetek stečajnega postopka ne vpliva na tek tega izvršilnega postopka,
- postopek zavarovanja z začasno odredbo ali predhodno odredbo se z začetkom stečajnega postopka ustavi in se razveljavijo vsa dejanja, opravljena v tem postopku.

Postopek izvršbe ali zavarovanja, ki je bil proti dolžniku pred začetkom **postopka preventivnega prestrukturiranja** začel za izterjavo ali zavarovanje finančne terjatve, ki je predmet preventivnega prestrukturiranja, se prekine z začetkom postopka preventivnega prestrukturiranja. O prekinitvi postopka izvršbe ali zavarovanja odloči izvršilno sodišče na predlog dolžnika.

Načelo koncentracije stečajnega postopka

Upnik lahko svoj zahtevek za izpolnitev obveznosti, ki je nastala do začetka stečajnega postopka, v razmerju do stečajnega dolžnika uveljavlja samo v stečajnem postopku proti temu dolžniku in v skladu s pravili tega postopka (pravila prijave in preizkusa terjatev, napotitev na pravdo (vložitve tožbe) glede prerekanih terjatev itd.).

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Če je upnik za uveljavitev terjatve pred začetkom stečajnega postopka začel pravnih postopek, se pravnih postopek na podlagi pravil Zakona o pravnem postopku z začetkom stečajnega postopka prekine. Tudi upnik, ki je pred začetkom stečajnega postopka za uveljavitev terjatve začel pravnih postopek mora svojo terjatev v stečajnem postopku prijaviti.

Z objavo sklepa o preizkusu terjatev preneha razlog za prekinitve pravnega postopka zaradi nastanka pravnih posledic stečajnega postopka preneha. Če je upnikova terjatev priznana, preneha njegova pravna korist za vodenje pravde o tej terjatvi. Pravnih postopek se ustavi. Upnik se poplača v enakem sorazmernem deležu kot ostali upniki, katerih nezavarovane navadne terjatve so bile v stečajnem postopku priznane.

Če je upnikova terjatev v stečajnem postopku prerekan s strani upravitelja, mora upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev predlagati nadaljevanje prekinjenega pravnega postopka. V tem primeru upnik v pravnem postopku uveljavlja samo še zahtevek za ugotovitev obstoja terjatve. Če je upnikovo terjatev prerekal drug upnik, mora upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev tožbo razširiti na upnika, ki je prerekal terjatev, kot novega toženca. Če je njegova terjatev v pravnem postopku ugotovljena, se upnik v stečajnem postopku poplača v enakem sorazmernem deležu kot ostali upniki, katerih nezavarovane navadne terjatve so bile v stečajnem postopku priznane.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

V glavnem postopku zaradi insolventnosti je procesna dejanja upravičeni opravljati vsak upnik, ki v tem postopku uveljavlja terjatev do insolventnega dolžnika. Na splošno ima vsak upnik (kot stranka) v postopkih zaradi insolventnosti pravico do pritožbe zoper vsak sklep sodišča, razen če zakon za posamezen sklep določa, da pritožbo lahko vložijo samo nekatere stranke. Pritožbo je treba vložiti v 15 dneh. Rok teče za osebe, ki jim je v skladu z ZFPPIPP sklep treba vročiti, od dneva vročitve sklepa, za druge osebe pa od dneva javne objave sklepa.

V postopku zaradi insolventnosti lahko upniki opravljajo procesna dejanja tudi preko upniškega odbora, ki je kot organ upnikov, za račun vseh upnikov, ki so stranke tega postopka, pristojen opraviti v zakonu predpisna procesna dejanja. Upniški odbor se oblikuje v postopku prisilne poravnave, v stečajnem postopku pa le, če oblikovanje upniškega odbora zahtevajo upniki.

Postopek prisilne poravnave

Upniški odbor

V postopku prisilne poravnave sodišče z namenom varovanja koristi upnikov imenuje upniški odbor, ki ima zaradi uresničevanja svojih pravic in izvajanja svojih pristojnosti pravico pregledati poslovne knjige (pregledati poslovanje in finančno stanje dolžnika) in dajati predloge in mnenja, potrebna za zaščito upnikov v postopku. Upniški odbor lahko v postopku prisilne poravnave zaradi finančnega prestrukturiranja insolventnega dolžnika pod določenimi zakonskimi pogoji sprejme sklep o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki ali stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do insolventnega dolžnika.

Sprememba zakona konec leta 2013 je zaradi zagotovitve učinkovitejšega finančnega prestrukturiranja velikih in srednjih družb uzakonila posebna pravila za prisilno poravnavo nad tako družbo, ki so med drugim še pomembneje okrepila pravni položaj upnikov. Pravila tega postopka se po zadnji spremembi zakona v letu 2016 uporabljajo tudi za majhne družbe. Za (pravilno) opravljanje nalog upravitelja v postopku prisilne poravnave so potrebne širše izkušnje in usposobljenost, zato se za imenovanje upravitelja ne uporablja pravilo o avtomatičnem vrstnem redu imenovanja, temveč lahko sodišče izbere upravitelja po prosti

presoji. Če upniki v skladu z novo pravno možnostjo sami predlagajo začetek postopka prisilne poravnave nad insolventnim dolžnikom, sodišče imenuje za upravitelja osebo, ki jo predlagajo predlagatelji. Po novi ureditvi lahko upniški odbor imenuje pooblaščenca upnikov. To omogoča upniškemu odboru učinkovitejše (operativno) spremljanje poslovanja te družbe in postopke posloводства pri izvajanju ukrepov finančnega prestrukturiranja v njegovi pristojnosti (na primer ukrepov poslovnega prestrukturiranja zaradi optimalizacije stroškov poslovanja ali povečanja učinkovitosti poslovanja družbe). Pristojnost upniškega odbora se je okrepila še z možnostjo, da upniški odbor spremeni načrt finančnega prestrukturiranja.

Pravna sredstva posameznega upnika v postopku prisilne poravnave

Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave:

- če dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,
- če lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
- če ni verjetno, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben,
- če ni verjetno, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, ali
- če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s pravili, ki omejujejo njegovo poslovanje tekom postopka prisilne poravnave ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem.

Vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če lahko insolventni dolžnik plača terjatve upnikov, za katere učinkuje potrjena prisilna poravnava, v celotnem znesku. Tožbo za uveljavitev izpodbojnega zahtevka je treba vložiti v šestih mesecih po poteku roka za plačilo terjatev, določenem v potrjeni prisilni poravnavi. Vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če je bila sprejeta na goljufiv način. Tožbo za uveljavitev tega izpodbojnega zahtevka pa je treba vložiti v dveh letih po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

Stečajni postopek

Upniški odbor

V stečajnem postopku ima upniški odbor pravico pregledati tudi celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom. V stečajnem postopku daje upniški odbor:

- mnenje h končanju nujnih poslov stečajnega dolžnika,
- soglasje k nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika,
- mnenje k upraviteljevemu predlogu načrta poteka stečajnega postopka,
- mnenje k sklepu o prodaji premoženja,
- soglasje, če je izklicna ali izhodiščna cena pri prodaji nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti,
- mnenje k upraviteljevemu predračunu stroškov stečajnega postopka in njegovi spremembi,
- mnenje h končanju stečajnega postopka.

V postopku **poenostavljene prisilne poravnave** in **postopku preventivnega prestrukturiranja** se upniški odbor ne oblikuje.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

V stečajnem postopku je upravitelj zakoniti zastopnik stečajnega dolžnika, tako da je pristojen upravljati stečajno maso in jo unovčevati.

Stečajni upravitelj **upravlja stečajno maso** predvsem tako, da odda premoženja stečajnega dolžnika v najem in nalaga denarno dobroimetje stečajnega dolžnika. Sklene lahko tudi sodno ali izven sodno poravnavo, za kar potrebuje mnenje upniškega odbora in soglasje sodišča. Po začetku stečajnega postopka je premoženje stečajnega dolžnika dovoljeno oddati v najem ali zakup samo,

če se s tem ne zavleče prodaja tega premoženja. Pogodbo o najemu ali zakup je dovoljeno skleniti samo kot pogodbo za določen čas in za obdobje najema ali zakupa, ki ne sme biti daljše od enega leta. Upravitelj lahko v soglasju s sodiščem v korist najemnika ustanovi predkupno pravico na premoženju, ki je predmet najema.

Upravitelj je tudi glede nalaganja denarnega dobroimetja stečajnega dolžnika vezan na zakonska pravila. Denarno dobroimetje je dovoljeno naložiti samo v dolžniške vrednostne papirje, katerih izdajatelj je Republika Slovenija ali druga država članica Evropske unije, Evropska centralna banka, Banka Slovenije ali centralna banka druge države članice Evropske unije, v dolžniške vrednostne papirje (razen podrejenih vrednostnih papirjev), katerih izdajatelj je banka s sedežem v Republiki Sloveniji ali kreditna institucija s sedežem v drugi državi članici Evropske unije. Bančne denarne depozite lahko naloži le pri banki s sedežem v Republiki Sloveniji ali kreditni instituciji s sedežem v drugi državi članici Evropske unije.

V okviru **unovčevanja** stečajni upravitelj prodaja premoženja stečajnega dolžnika, izterjuje njegove terjatve in opravi vsak drug pravni posel za uresničitev njegovih premoženjskih pravic. Pogodbo o prodaji premoženja stečajnega dolžnika lahko sklene samo na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb. Le izjemoma se pogodba lahko sklene tudi na podlagi neposrednih pogajanj s kupcem. Prodaja se začne s (prvim) sklepom sodišča o prodaji. Sodišče izda sklep o prodaji na predlog upravitelja in na podlagi mnenja upniškega odbora. Če se prodaja premoženje, na katerem ima ločitveni upnik prednostno poplačilno upravičenje (ustanovljena zastavna pravica), je potrebno tudi mnenje ločitvenega upnika. Sodišče s sklepom, s katerim prvič odloča o prodaji posameznega premoženja, določi:

1. način prodaje,
2. izklicno ceno pri javni dražbi ali izhodiščno ceno pri zavezujočem zbiranju ponudb in
3. znesek varščine.

Če je bil javna dražba ali postopek zbiranja ponudb za prodajo posameznega premoženja na podlagi prvega sklepa o prodaji neuspešen, lahko sodišče z dodatnim sklepom o prodaji:

1. bodisi:

- ponovno odloči, da se prodaja opravi na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, in
- določi nižjo izklicno ali izhodiščno ceno kot v prvem sklepu

2. bodisi odloči, da se opravi nezavezujoče zbiranje ponudb zaradi prodaje na podlagi neposrednih pogajanj.

Sodišče določi izhodiščno ceno v postopku zbiranja zavezujočih ponudb na podlagi ocenjene vrednosti premoženja. Pri prvem sklepu o prodaji izhodiščna cena ne sme biti nižja od polovice vrednosti, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti. Z dodatnim sklepom o prodaji lahko sodišče določi izklicno ali izhodiščno ceno v znesku, ki je nižji od polovice vrednosti premoženja, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti, če s tem soglaša upniški odbor oziroma ločitveni upnik.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti vse svoje terjatve do stečajnega dolžnika, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, razen tistih, za katere zakon določa, da se ne prijavijo. Upnik, ki je odgovoren za obveznost stečajnega dolžnika kot solidarni sodolžnik, porok ali zastavitelj, mora v stečajnem postopku prijaviti tudi svojo morebitno regresno terjatev, ki do začetka stečajnega postopka še ni nastala, pod odložnim pogojem, da bo na podlagi plačila te terjatve, ki ga bo opravil po začetku stečajnega postopka, pridobil regresno terjatev do stečajnega dolžnika. Če so za izpolnitev upnikove terjatve poleg stečajnega dolžnika odgovorni tudi drugi solidarni sodolžniki ali poroki, lahko upnik v stečajnem postopku prijavi in uveljavlja celotni znesek terjatve, dokler ni v celoti plačan, pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če upnikovo terjatev plača drug solidarni sodolžnik ali porok. Če upnik zamudi rok za prijavo, njegova terjatev v razmerju do stečajnega dolžnika preneha in sodišče zavrže prepozno prijavo terjatve.

V stečajnem postopku **ni treba prijaviti prednostne terjatve** za izplačilo plače in nadomestila plač delavcem, katerih delo zaradi začetka stečajnega postopka postane nepotrebno, za obdobje od začetka stečajnega postopka do poteka odpovednega roka ter odpravnine delavcem, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi, ker je njihovo delo zaradi začetka stečajnega postopka ali med postopkom postalo nepotrebno. Prav tako se ne prijavlja določenih terjatev, ki se nanašajo na obračun in plačilo davka.

Če je **terjatev zavarovana z ločitveno pravico**, mora upnik v stečajnem postopku v roku za prijavo te zavarovane terjatve prijaviti tudi ločitveno pravico. Če pa je po stanju ob začetku stečajnega postopka na nepremičnini vknjižena lastninska pravica v korist

stečajnega dolžnika, in je ta lastninska pravica omejena z vknjiženo hipoteko ali maksimalno hipoteko, katere vknjižba je začela učinkovati pred začetkom stečajnega postopka, velja da sta v stečajnem postopku pravočasno prijavljeni ta hipoteka ali maksimalna hipoteka in terjatev.

Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti svoje **izločitvene pravice**, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, v treh mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka. Če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice, izločitvena pravica ne preneha. Če upravitelj proda premoženje, ki je predmet neprijavljene izločitvene pravice, izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico, lahko pa zahteva, da se mu plača denarni znesek, dosežen s prodajo tega premoženja, zmanjšan za stroške v zvezi s prodajo. Izločitveni upnik tudi nima pravice zahtevati povrnitve škode. Upnik izgubi izločitveno pravico in pravico do plačila denarnega zneska, če te pravice ne prijavi niti do objave načrta prve splošne razdelitve.

Obveznosti stečajnega dolžnika, ki nastanejo po začetku stečajnega postopka (razen nekaterih izjem) se obravnavajo kot **strošek postopka**. Ločijo se na:

– tekoče stroške (npr. plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka, vključno z davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati s temi plačili, stroški upravitelja, stroški električne energije, vode, ogrevanja, telefona in drugi stroški v zvezi z uporabo poslovnih prostorov za potrebe stečajnega postopka, zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso, stroški objav, pravnih stroški stečajnega dolžnika prerekovanja terjatev, stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka itd.),

– občasne stroške (plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, izpolnitve obveznosti na podlagi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe, izpolnitve obveznosti na podlagi končanja nujnih pravnih poslov in v primeru nadaljevanja poslovanja, stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje itd.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

S prijavo terjatve upnik pridobi upravičenje opravljati procesna dejanja v glavnem postopku zaradi insolventnosti. Terjatev je treba prijaviti v predpisanem roku. Prijavljajo se terjatve, ki so nastale do začetka postopka zaradi insolventnosti.

V postopku prisilne poravnave se prijava in preizkus terjatev izvedeta predvsem zaradi presoje procesne legitimacije upnika za glasovanje o prisilni poravnave. Terjatve se morajo prijaviti v roku 30 dni po dnevu, ko je oklic o začetku postopka objavljen na spletnih straneh Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Z opustitvijo prijave oziroma prepozno prijavo upnik ne izgubi terjatve same, izgubi pa glasovalno pravico.

V stečajnem postopku sta prijava in preizkus terjatev podlaga za odločitev o razdelitvi razdelitvene mase. Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti svoje terjatve v roku treh mesecev od dneva, ko je bil oklic o začetku stečajnega postopka objavljen na spletnih straneh AJPES.

V osebnem stečaju upnik ne izgubi terjatve če jo prijavi po roku, temveč jo upravitelj uvrsti v dodatni seznam terjatev.

Upnik, proti kateremu je bila vložena tožba za izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika, mora v enem mesecu po dnevu, ko mu je bila vročena ta tožba, v stečajnem postopku kot pogojno terjatev prijaviti svojo terjatev, ki bo nastala, če bo tožbenemu zahtevku pravnomočno ugodeno. Upnik mora svojo terjatev za povrnitev škode zaradi upraviteljev odpovedi najemne ali dvostransko neizpolnjene pogodbe prijaviti v enem mesecu po prejemu izjave stečajnega dolžnika o uresničitvi odpovedne ali odstopne pravice.

Vsebina terjatve

Prijava terjatve v postopku zaradi insolventnosti mora vsebovati:

1. določen zahtevek za priznanje terjatve v postopku,
2. opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka, in dokaze o njih, vključno s priloženimi listinskimi dokazi.

Prijava terjatve v stečajnem postopku vsebovati tudi podatek o denarnem računu, v dobro katerega naj se opravi plačilo terjatve, in če je upnik za uveljavitev terjatve pred začetkom stečajnega postopka začel pravdni ali drug postopek: tudi podatek o sodišču ali drugem pristojnem organu, pred katerim teče postopek, in o opravljeni številki zadeve, pod katero se postopek vodi.

Zahtevek za priznanje terjatve mora vsebovati:

1. znesek glavnice terjatve,

2. če upnik v postopku zaradi insolventnosti poleg glavnice terjatve uveljavlja obresti: kapitalizirani znesek morebitnih obresti, obračunanih za obdobje od dospelosti terjatve do začetka postopka zaradi insolventnosti; pri prednostnih terjatvah upravitelj izračuna kapitalizirani znesek obresti,

3. če upnik v postopku zaradi insolventnosti poleg glavnice terjatve uveljavlja stroške, ki so mu nastali z uveljavljanjem terjatve v sodnem ali drugem postopku pred začetkom postopka zaradi insolventnosti: zneske teh stroškov,

4. če upnik uveljavlja terjatev kot prednostno terjatev: določen zahtevek, da se terjatev ob razdelitvi plača kot prednostna,

5. če upnik uveljavlja terjatev kot pogojno terjatev: določen opis okoliščin, nastanek katerih pomeni uresničitev odložnega ali razveznega pogoja, s katerim je povezana terjatev.

Upnik lahko v postopku zaradi insolventnosti z isto vlogo prijavi več svojih terjatev.

Postopek preizkusa terjatev

Postopek preizkusa terjatev zajema tri faze:

1. Izjava upravitelja o prijavljenih terjatvah:

O priznanju ali prerekanju terjatev se izreče upravitelj tako, da sestavi *osnovni seznam preizkušenih terjatev*. V njem se o vsaki terjatve izreče ali jo priznava ali pa jo prereka. Sodišče seznam javno objavi na spletnih straneh, namenjenih objavam v postopkih zaradi insolventnosti. Upniki lahko morebitne napake glede upoštevanja prijavljenih terjatev v osnovnem seznamu v 15 dneh po objavi uveljavljajo z *ugovorom proti osnovnem seznamu*. Če je upnikov ugovor utemeljen upravitelj izdela popravek osnovnega seznama .

2. Izjava upnikov o prijavljenih terjatvah drugih upnikov:

Vsak upnik, ki je pravočasno prijavil svojo terjatev v postopku, lahko prereka terjatve drugih upnikov tako, da vloži *ugovor o prerekanju terjatve*. Ugovor o prerekanju terjatve mora upnik vložiti v postopku prisilne poravnave v 15 dneh in v stečajnem postopku v enem mesecu po objavi osnovnega seznama preizkušenih terjatev. V postopka osebnega stečaja in prisilne poravnave lahko tak ugovor kot stranka postopka vloži tudi insolventni dolжник. Izjave upnikov in dolžnika o prerekanjih terjatvah upravitelj vnese v *dopolnjeni seznam preizkušenih terjatev*. Morebitne napake glede neupoštevanja vloženega ugovora se uveljavljajo z ugovorom proti dopolnjenemu seznamu.

3. Odločitev sodišča o preizkusu terjatev:

O preizkusu terjatev odloči sodišče s *sklepom o preizkusu terjatev*. Na podlagi te odločitve upravitelj pripravi *končni seznam preizkušenih terjatev*, ki ga sodišče objavi skupaj s sklepom o preizkusu terjatev.

V sklepu o preizkusu terjatev sodišče odloči o ugovorih, o priznanih in prerekanjih terjatvah ter o verjetno izkazanih terjatvah in o tem, kdo mora v drugem postopku (npr. pravnem postopku) uveljaviti zahtevek za ugotovitev obstoja ali neobstoja terjatve. Rok za vložitev tožbe je en mesec.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Stečajna masa je premoženje stečajnega dolžnika, ki se v stečajnem postopku unovči za kritje stroškov postopka in plačilo terjatev upnikov. Zakon loči splošno stečajno maso in posebne stečajne mase. Posebna stečajna masa je premoženje, ki je predmet ločitvene pravice, ali denarno dobroimetje, doseženo z unovčenjem tega premoženja. V zvezi z vsakim posameznim premoženjem, ki je predmet ločitvene pravice, je treba oblikovati posebno stečajno maso, ter to premoženje voditi in upravljati ločeno od premoženja, ki spada v splošno stečajno maso, in premoženja, ki spada v druge posebne stečajne mase.

Unovčeni del stečajne mase je razdelitvena masa in je namenjen za plačilo terjatev upnikov. Splošna razdelitvena masa je denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem splošne stečajne mase, zmanjšano za stroške stečajnega postopka. Posebna razdelitvena masa pa je denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem posebne stečajne mase, zmanjšano za stroške v zvezi s tem unovčenjem.

Glede na prednostno poplačilno upravičenje v stečajnem postopku se terjatve upnikov, ki so nastale do začetka postopka, razvrščajo v razrede:

- zavarovane terjatve, katerih plačilo je zavarovano z ločitveno pravico, ki vključuje upravičenje do prednostnega poplačila terjatve iz določenega premoženja, in
- nezavarovane terjatve, izmed katerih se v stečajnem postopku najprej plačajo prednostne terjatve, nato navadne, za njimi podrejene terjatve in kot zadnje se plačajo korporacijske pravice.

Zavarovane terjatve so terjatve, katerih plačilo je zavarovano z ločitveno pravico. Ločitvena pravica je vsaka pravica, ki vključuje upravičenje do prednostnega poplačila terjatve iz določenega premoženja. Najpogostejša ločitvena pravica je zastavna pravica. V stečajnem postopku se zavarovane terjatve poplačujejo prednostno iz kupnine, dosežene s prodajo premoženja, ki je predmet ločitvene pravice.

Nezavarovane terjatve so tiste terjatve, ki niso zavarovane z ločitveno pravico. Te terjatve so glede poplačila iz premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, podrejene poplačilu zavarovanih terjatev. Pri poplačilu iz preostalega premoženja pa se poplačujejo po vrstnem redu (1) prednostne, (2) navadne in (3) morebitne podrejene.

- **prednostne terjatve** so tiste (nezavarovane) terjatve, za katere zakon določa, da se poplačujejo prednostno, pred poplačilom navadnih (nezavarovanih) terjatev (npr. plače in nadomestila plač za zadnje šest mesecev pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, odpravnine delavcem, neplačani prispevki itd.). Če se stečajni postopek začne zaradi neuspešnega izida postopka prisilne poravnave, imajo terjatve, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, absolutno prednost in se poplačujejo pred poplačilom prednostnih terjatev;
- **navadne terjatve** so nezavarovane terjatve, ki niso niti prednostne niti podrejene terjatve;
- **podrejene terjatve** so nezavarovane terjatve, ki se na podlagi pravnega razmerja med dolžnikom in upnikom, če postane dolžnik insolventen, plačajo šele po plačilu drugih nezavarovanih terjatev do dolžnika. Podrejene terjatve so v prisilni poravnave lahko predmet konverzije v lastniške deleže. Če kot stvarni vložek niso bile prenesene, potrjena prisilna poravnava nanje učinkuje tako, da s potrditvijo prenehajo.

Korporacijske pravice (delnice oziroma poslovni deleži) nimajo značilnosti (pravne narave) obligacijske pravice in delničarjem oz. družbenikom dajejo pravico do sorazmernega dela ostanka stečajne mase.

Preden se začnejo poplačevati upniki, se izloči iz stečajne mase znesek, ki je potreben za izplačilo stroškov stečajnega postopka (razdelitvena masa). Upniki se poplačajo po naslednjem vrstnem redu: najprej se iz premoženja, ki je bilo predmet zavarovanja (posebna razdelitvena masa), poplačajo ločitveni upniki, ki so imeli svojo terjatev zavarovano z ločitveno pravico (npr. hipoteko), iz splošne razdelitvene mase pa se najprej poplačajo upniki terjatev na podlagi pogodb, ki jih je sklenil, ali drugih pravnih poslov, ki jih je opravil stečajni dolžnik od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka v skladu s pravili o omejitvi poslovanja v postopku prisilne poravnave zakona, nato upniki privilegiranih terjatev (delavci) ter nato še ostali upniki – upniki nezavarovanih navadnih terjatev in upniki podrejenih terjatev. Morebitni preostanek unovčenega premoženja se razdeli med družbenike.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopek prisilne poravnave

Prisilno poravnavo, ki jo izglasujejo upniki, mora potrditi tudi sodišče. S sklepom o potrditvi prisilne poravnave, s katerim sodišče:

1. odloči, da se potrdi prisilna poravnava,
2. ugotovi vsebino potrjene poravnave tako, da navede:
 - delež plačila terjatev upnikov,
 - roke za njihovo plačilo in
 - obrestno mero, po kateri se obrestujejo terjatve upnikov v obdobju od začetka postopka prisilne poravnave do poteka roka za njihovo plačilo,
3. odloči, katere terjatve so ugotovljene v postopku prisilne poravnave, in
4. naloži dolžniku, da mora upnikom plačati terjatve, ugotovljene v postopku prisilne poravnave, v deležu, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi.

V postopku je izvedeno načelo absolutne prednosti (*Absolute Priority Rule*). Z izvedbo finančnega prestrukturiranja podjetja dolžnika v postopku prisilne poravnave:

- smejo družbeniki dolžnika obdržati samo tak delež v osnovnem kapitalu dolžnika, ki ustreza vrednosti preostanka premoženja dolžnika, ki bi ga prejeli, če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek,
- se morajo upnikom zagotoviti ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, ob upoštevanju vrstnega reda in drugih pravil poplačila prednostnih, navadnih in podrejenih terjatev ter zavarovanih terjatev v stečajnem postopku,

- se nadaljuje poslovanje dolžnikovega podjetja oziroma rentabilnega dela tega podjetja.

Finančno prestrukturiranje se izvede tako, da dolžnik upnikom ponudi, da pristanejo na zmanjšanje svojih navadnih terjatev oziroma odložitve rokov za njihovo plačilo. Dolžnik mora vsem upnikom ponuditi enak delež plačila njihovih navadnih terjatev, enake roke za njihovo plačilo in obresti po enaki obrestni meri od začetka postopka prisilne poravnave do poteka roka za njihovo plačilo. Če je dolžnik organiziran kot kapitalna družba, lahko upnikom ponudi, da po svoji izbiri:

- bodisi pristanejo na zmanjšanje in odložitve zapadlosti svojih navadnih terjatev
- bodisi te terjatve prenesejo na dolžnika kot stvarni vložek na podlagi povečanja osnovnega kapitala dolžnika (*debt to equity swap*).

Prisilna poravnava ne učinkuje na prednostne terjatve in izločitvene pravice. Podrejen terjatve prenehajo. V prisilni poravnavi se zavarovane terjatve lahko prestrukturirajo le prostovoljno. V **postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo** pa se zavarovane terjatve lahko prestrukturirajo glede odložitve dospelosti ali znižanja obrestne mere tudi prisilno, v smislu, da odločitev 75-odсотne večine upnikov velja tudi za tiste ločitvene upnike, ki niso glasovali za prisilno poravnavo. V tem postopku je kot ukrep finančnega prestrukturiranja možna tudi izločitev rentabilnega dela podjetja dolžnika na drugo družbo (*spin-off*). Dopustno je tudi preoblikovanje ločitvenih pravic v skupno ločitveno pravico (potrebna je 85-odсотna večina).

Stečajni postopek nad pravno osebo

Stečajni postopek se opravlja z namenom unovčenja stečajne mase in poplačila upnikov. Pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika se praviloma lahko sklene na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb. Javna dražba se lahko izvede kot javna dražba z zviševanjem izklicne cene ali kot javna dražba z zniževanjem izklicne cene. V stečajnem postopku se lahko podjetje oziroma dejavnosti podjetja ohrani tako, da se na javni prodaji podjetje proda kot poslovna celota oziroma se proda njen rentabilni del (*sale of a business as a going concern*).

Preden se začnejo poplačevati upniki, se izloči iz stečajne mase znesek, ki je potreben za izplačilo stroškov stečajnega postopka. Upniki se poplačajo po naslednjem vrstnem redu: najprej se iz premoženja, ki je bilo premet zavarovanja, poplačajo ločitveni upniki, ki so imeli svojo terjatev zavarovano z ločitveno pravico (npr. hipoteko), nato upniki terjatev na podlagi pogodb, ki jih je sklenil, ali drugih pravnih poslov, ki jih je opravil stečajni dolžnik od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka v skladu s pravili o omejitvi poslovanja v postopku prisilne poravnave zakona, nato privilegirani upniki (delavci) ter nato še ostali upniki – upniki nezavarovanih navadnih terjatev in upniki podrejenih terjatev. Morebitni preostanek unovčenega premoženja se razdeli med družbenike.

Osebni stečaj

Enako kot stečajni postopek nad pravno osebo se tudi postopek osebnega stečaja vodi zaradi sorazmernega in hkratnega poplačila terjatev vseh upnikov. Upniki so torej sorazmerno in hkrati poplačani iz premoženja dolžnika. V stečajno maso gre vse premoženje, ki ga je imela prezadolžena oseba v začetku stečajnega postopka, razen če je izvzeto iz izvršbe po določbah zakon o izvršbi in zavarovanju. Ker pa fizična oseba drugače od pravne osebe po koncu stečajnega postopka ne preneha, ne prenehajo tudi terjatve upnikov, ki v stečajnem postopku niso bile plačane. Za razliko od upnikov stečajnega postopka nad pravnimi osebami se torej izvrševanje terjatev upnikov v postopku osebnega stečaja s sklenitvijo stečajnega postopka ne konča. Sklep o končanju postopka osebnega stečaja, ki vsebuje tudi seznam v stečajnem postopku neplačanih priznanih terjatev, je izvršilni naslov za izterjavo teh terjatev.

Za razbremenitev svojih obveznosti je zato stečajnemu dolžniku dana možnost, da lahko vse do izdaje sklepa o končanju postopka osebnega stečaja vložil predlog za odpust njegovih obveznosti, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, v delu, v katerem v tem postopku ne bodo plačane. V primeru, da bo stečajni dolžnik podal predlog za odpust obveznosti in da se bo postopek odpusta obveznosti po prestopnem preizkusnem obdobju zanj uspešno končal, se mu bo del njegovih obveznosti, ki bi se sicer lahko izterjale na podlagi sklepa o končanju stečajnega postopka, odpustil, s čimer bodo prenehale tudi pravice upnikov sodno uveljavljati plačilo preostanka terjatev.

Četudi je dolžniku ugoden odpust obveznosti, pa odpust ne učinkuje na naslednje vrste dolžnikovih obveznosti:

1. prednostne delavske,
2. terjatve do stečajnega dolžnika na podlagi zakonite preživnine, odškodnine za škodo, nastalo zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti ali zmanjšanja ali izgube delovne zmožnosti ter odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal,
3. terjatve iz naslova denarne kazni ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, izrečenih v kazenskem postopku,

4. terjatve iz naslova v pogojni obsodbi določenega pogoja vrnitve premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, oziroma povrnitve škode, povzročene s kaznivim dejanjem,
5. terjatve iz naslova globe ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom, izrečenih v postopku o prekršku,
6. terjatve iz naslova odvzema premoženja nezakonitega izvora,
7. terjatve iz naslova povrnitve škode, povzročene namerno ali zaradi hude malomarnosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Postopek prisilne poravnave se konča s pravnomočnostjo sklepa sodišča o potrditvi prisilne poravnave.

Vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če lahko insolventni dolžnik plača terjatve upnikov, za katere učinkuje potrjena prisilna poravnava, v večjem deležu ali celotnem znesku navadnih terjatev. Tožbo za uveljavitev izpodbojnega zahtevka je treba vložiti v šestih mesecih po poteku roka za plačilo terjatev, določenem v potrjeni prisilni poravnavi.

Vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če je bila sprejeta na goljufiv način.

Tožbo za uveljavitev izpodbojnega zahtevka je treba vložiti v dveh letih po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

O tožbi je pristojno odločati sodišče, ki je izdalo sklep o potrditvi prisilne poravnave.

S sklepom, s katerim sodišče razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, naloži dolžniku, da mora v roku, ki ga določi in ne sme biti daljši od enega leta od pravnomočnosti sklepa, plačati neplačani del terjatev, za katere je učinkovala potrjena prisilna poravnava.

Končanje stečajnega postopka nad pravno osebo

Stečajni postopek nad pravno osebo se konča s sklepom o končanju stečajnega postopka. Sodišče ga izda na podlagi upraviteljevega končnega poročila, ko je izvedel vsa z zakonom predpisana dejanja, in mnenja upniškega odbora. Upravitelj mora v enem mesecu po opravljeni končni razdelitvi predložiti sodišču svoje končno poročilo.

Če se premoženje, ki je pripadalo stečajnemu dolžniku, najde, potem ko je sodišče izdalo sklep o končanju stečajnega postopka, se na predlog upnika, ki je bil v stečajnem postopku nad dolžnikom upravičen opravljati procesna dejanja in do konca stečajnega postopka to njegovo upravičenje ni prenehalo, ali družbenika stečajnega dolžnika začne stečajni postopek nad pozneje najdenim premoženjem.

Končanje osebnega stečaja

Osebni stečaj se konča s sklepom o končanju postopka.

Če je bil dolžniku v osebnem stečaju **ugoden odpust obveznosti**, lahko vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje pravnomočni sklep o odpustu obveznosti, od sodišča zahteva, da razveljavi odpust obveznosti, o katerem je odločilo s tem sklepom, če je dolžnik s prikrievanjem ali lažnim prikazovanjem podatkov o svojem premoženjskem položaju ali z drugačno prevaro dosegel izdajo sklepa o odpustu obveznosti. Tožbo je treba vložiti v treh letih po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti (411. člen ZFPPIPP). Upniki, ki po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti najdejo dolžnikovo premoženje, ki ga je ta pridobil pred odpustom obveznosti (in ga prikriji), lahko dosežejo razveljavitev odpusta obveznosti tudi tako, da predlagajo začetek stečajnega postopka nad takim premoženjem. V tem primeru uveljavljanje zahtevka za razveljavitev odpusta obveznosti ni vezano na triletni rok.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Vsak upnik mora sam pokrivati svoje stroške udeležbe **v postopku zaradi insolventnosti**.

V **postopku prisilne poravnave, ki se začne na predlog dolžnika**, stroški postopka in ostali izdatki bremenijo dolžnika.

V **postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo, ki se začne na predlog upnikov**, začetne stroške postopka založi predlagatelj postopka. V tem postopku predlagatelja bremenijo tudi stroški nagrade upravitelja. Dolžnika, nad katerim se vodi postopek pa bremenijo izdatki potrebni za plačila:

– po pogodbah z ustrezno usposobljenimi pravnimi oziroma finančnimi svetovalci o pravnih in finančnih storitvah, potrebnih za pripravo poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, načrta finančnega prestrukturiranja, in drugih listin, ki jih je treba priložiti naknadnemu predlogu prisilne poravnave,

- pogodbo z revizorjem o revidiranju poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, in
- pogodbo s pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti o storitvah pregleda načrta finančnega prestrukturiranja.

V **stečajnem postopku** stroški postopka in izdatki med postopkom bremenijo stečajno maso pred plačili terjatev iz razdelitvene mase. Če predlog za začetek stečajnega postopka vloži upnik, mora sicer sam založiti predujem za kritje začetnih stroškov postopka, ima pa pravico do vrnitve založenega zneska predujma po pravilih o plačilu stroškov stečajnega postopka.

V **postopku preventivnega prestrukturiranja** mora dolžnik upnikom, ki so stranke postopka preventivnega prestrukturiranja, povrniti sorazmeren del stroškov, ki jim nastanejo z udeležbo v postopku in za katere je po splošno uveljavljeni poslovni praksi običajno, da jih nosi dolžnik. O povrnitvi teh stroškov se dolžnik in upniki dogovorijo v sporazumu o finančnem prestrukturiranju.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pogoji za izpodbijanje

Pravico izpodbijati pravna dejanja dolžnika imajo upniki in stečajni upravitelj. Tožba ali ugovor se vloži proti osebi, v korist katere je bilo izpodbijano dejanje storjeno.

Izpodbija se lahko vsako pravno dejanje (vključno z opustitvijo), ki ima za posledico neenakomerno ali zmanjšano poplačilo stečajnih upnikov, oziroma s katerimi je prišel posamezen upnik v ugodnejši položaj (naklanjanje ugodnosti upnikom) – t.i. **objektivni element izpodbijnosti**. Tožnik mora pri izpodbijanju tudi izkazati, da je druga stranka, v korist katere je bilo izpodbijano dejanje storjeno, vedela ali morala vedeti za dolžnikovo slabo ekonomsko-finančno stanje (t.i. **subjektivni element izpodbijnosti**). Zakon določa zakonske domneve, ko se šteje, da je ta pogoj izpolnjen, in primere, ko ni mogoče izpodbijati pravnih dejanj. Zakon tudi natančno določa vsebino in način uveljavitve izpodbijnega zahtevka.

Obdobje, v katerem so lahko storjena izpodbijna dejanja

V stečajnem postopku se lahko izpodbijajo tista pravna dejanja, ki so bila storjena v obdobju od zadnjega leta pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka; če gre za neodplačna pravna dejanja (ali nesorazmerno majhno protivrednost), pa dejanja, storjena v obdobju od začetka zadnjih 36 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka. Tožba za izpodbijanje mora biti vložena v dvanajstih mesecih po pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka.

Katerih dejanj ni možno izpodbijati

Izpodbijati ni možno pravnih dejanj, ki jih je opravil stečajni dolžnik med postopkom prisilne poravnave, v skladu z zakonskimi pravili, ki veljajo za poslovanje dolžnika v tem postopku, pravnih dejanj, ki jih je opravil stečajni dolžnik zaradi plačila terjatev upnikov v deležih, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, ter plačil za menice in čeke, če je morala druga stranka prejeti plačilo, da stečajni dolžnik ne bi izgubil pravice do regresa proti drugim meničnim ali čekovnim zavezancem.

Izpodbijati tudi ni mogoče pravnih dejanj, ki jih je opravil dolžnik zaradi plačila terjatev upnikov ali izpolnitve drugih obveznosti v skladu s potrjenim sporazumom o finančnem prestrukturiranju.

Posebnosti v osebnem stečaju

Obdobje izpodbijnosti za neodplačna pravna dejanja in pravna dejanja, ki jih stečajni dolžnik opravil v korist ožje povezane osebe, je v postopku osebnega stečaja pet let. To pravilo poleg poslov z ožje povezanimi fizičnimi osebami zajema tudi posle s pravnimi osebami, ki so povezane s stečajnim dolžnikom ali ožje povezanimi fizičnimi osebami. To so pravne osebe, v katerih imajo stečajni dolžnik ali osebe, ki so z njim ožje povezane, posamično ali skupaj najmanj 25 odstotni delež vpisanega kapitala ali 25-odstotni delež glasovalnih pravic ali pravico imenovati ali odpoklicati osebe, pooblaščene za zastopanje pravne osebe, ali so te osebe pooblaščene za zastopanje pravne osebe, ali v korist z njimi povezanih družb.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 23/05/2018

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
 - 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
 - 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
 - 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
 - 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
 - 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
 - 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
 - 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
 - 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
 - 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
 - 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
 - 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
 - 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
 - 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
 - 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
 - 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
 - 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?
-



Insolventnost pomeni, da dolžnik drugače kot začasno ni sposoben poravnati dolgov ob njihovi zapadlosti. V tem primeru se postopek v primeru insolventnosti nanaša na postopek, ki se sočasno uporabi za vse dolžnikove dolgove.

Na Finskem obstajajo tri različne vrste postopkov v primeru insolventnosti: stečaj, prestrukturiranje podjetja in prilagoditev dolgov fizične osebe. Stečaje urejajo določbe zakona o stečaju (*Konkurssilaki* 120/2004), ki je začel veljati 1. septembra 2004. Zakon o prestrukturiranju podjetij (*Laki yrityksen saneerausesta* 47/1993) in zakon o prilagoditvi dolgov fizične osebe (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä* 57/1993) sta začela veljati 8. februarja 1993.

Stečaj je likvidacijski postopek, katerega namen je unovčiti dolžnikovo premoženje, izkupiček pa razdeliti upnikom. Prestrukturiranje podjetij in prilagoditev dolgov fizičnih oseb sta sanacijska postopka, s katerima se znova vzpostavi finančna trdnost in dolžnikom omogoči, da premagajo svoje finančne težave.

Dolžnik lahko z upniki doseže dogovor o poplačilu dolgov in druge sporazume tudi zunaj uradnih postopkov v primeru insolventnosti. Pravnih določb, s katerimi bi se urejali prostovoljno sklenjeni sporazumi, ni.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Stečaj

Stečaj se splošno uporablja, tako da ga lahko razglasijo fizične in pravne osebe. Stečaj lahko razglasi pravna oseba, tudi če je bila izbrisana iz ustreznega registra ali je prenehala. Razglasiti je mogoče tudi stečaj zapuščine.

Prestrukturiranje

Postopek prestrukturiranja se lahko sproži zoper vsako podjetje, ki opravlja gospodarsko dejavnost, pa tudi zoper samostojnega podjetnika. Postopki prestrukturiranja pa se ne uporabljajo za nekatera podjetja, kot so kreditne institucije in zavarovalnice, za katere veljata posebna ureditev in nadzor.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga se lahko odobri le fizični osebi. Pod določenimi pogoji se lahko odobri tudi fizični osebi, ki opravlja zasebno poslovno dejavnost ali poslovno dejavnost v okviru družbe z neomejeno odgovornostjo ali kot komplementar v komanditni družbi.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Splošna zahteva za začetek vseh treh vrst postopkov v primeru insolventnosti je, da je dolžnik insolventen. Insolventnost pomeni, da dolžnik drugače kot začasno ni sposoben poravnati dolgov ob njihovi zapadlosti. Postopek prestrukturiranja se lahko začne tudi, kadar dolžniku grozi insolventnost.

Stečaj

Predlog za stečaj lahko vloži dolžnik ali upnik. Splošni osnovni pogoj za razglasitev stečaja je insolventnost dolžnika. Zakon o stečaju določa domneve glede insolventnosti, da se lažje ugotovi, ali je nekdo insolventen; dolžnik, ki izpolnjuje te domneve, se šteje za insolventnega, razen če se dokaže nasprotno.

Dolžnik se šteje za insolventnega, če:

1. izjavi, da je insolventen, in ni posebnih razlogov za to, da njegova izjava ne bi bila sprejeta;
2. je prenehal s plačili;
3. je bilo v izvršilnem postopku v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za stečaj ugotovljeno, da dolžnik terjatve ne more poplačati v celoti, ali
4. dolžnik, ki ima ali je imel v letu pred vložitvijo predloga za stečaj dolžnost voditi poslovne knjige, ni poplačal nedvoumne in zapadle terjatve upnika v enem tednu po prejemu opomina.

Upnik lahko predlaga stečaj, če njegova terjatev do dolžnika temelji na sodni odločbi ali drugi podlagi za izvršbo, zavezi, ki jo je podpisal dolžnik in je sam ne izpodbija z očitno utemeljenim razlogom ali ki je kako drugače nedvoumna. Ni nujno, da je znesek terjatve zapadel. Obstajajo omejitve v zvezi z vlaganjem predlogov za stečaj na podlagi zanemarljivih terjatev in v primerih, ko ima upnik zavarovano terjatev.

Sodišče imenuje stečajnega upravitelja in poskrbi, da se obvestilo o začetku stečaja nemudoma objavi v finskem uradnem listu. Objavi se lahko tudi v katerem koli dnevnem časopisu. Dolžnost stečajnega upravitelja je, da upnike obvesti o začetku stečajnega postopka. Obvestilo o začetku stečajnega postopka se med drugim objavi tudi v registru stečajev in reorganizacij, poslovnem registru, registru lastninskih pravic in hipotek, registru ladij, registru ladij v gradnji, registru zrakoplovov, registru poslovnih hipotek, registru podatkov o vozilih in voznikih ter registru vknjižb.

Prestrukturiranje

Predlog za postopek prestrukturiranja lahko vloži dolžnik ali upnik. Večino predlogov vložijo dolžniki.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne, če je dolžnik insolventen in ni pravnih ovir za začetek postopka. Ovira na primer obstaja, kadar je verjetno, da s programom prestrukturiranja insolventnost ne bo odpravljena ali da dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov postopka prestrukturiranja. Postopek prestrukturiranja se lahko začne tudi, kadar dolžniku grozi skorajšnja insolventnost. Postopek prestrukturiranja na podlagi skorajšnje insolventnosti se lahko na predlog upnika začne samo, če se terjatev nanaša na znaten finančni interes. Poleg tega lahko postopek prestrukturiranja začneta vsaj dva upnika, katerih skupni terjatvi predstavljata vsaj petino dolžnikovih znanih dolgov in ki z dolžnikom vložita skupni predlog ali izjavita, da podpirata dolžnikov predlog.

Sodišče objavi obvestilo o odločitvi za začetek postopka prestrukturiranja v finskem uradnem listu. Dolžnost upravitelja je, da upnike obvesti o začetku postopka. O začetku postopka prestrukturiranja se obvestijo tudi nekateri organi, poleg tega se med drugim vpiše v register stečajev in reorganizacij, poslovni register ter register lastninskih pravic in hipotek.

Pravne posledice začetka postopka prestrukturiranja samodejno začnejo veljati z datumom sodne odločbe o začetku postopka. Po vložitvi predloga lahko sodišče na zahtevo vložnika predloga ali dolžnika odredi prepoved, da bi poplačalo dolgov in varščina za dolgove, izterjava dolga ali zaplomba ali drugi izvršilni ukrepi začeli veljati pred začetkom postopka.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga se uvede na predlog dolžnika. Pogoji za začetek postopka prilagoditve dolga je, da je dolžnik insolventen in ne more razumno izboljšati svoje plačilne sposobnosti, da bi lahko poplačal svoje dolge. Glavni razlog za insolventnost mora biti bistveno zmanjšanje plačilne sposobnosti dolžnika zaradi spremembe okoliščin, za katero ni glavni krivec dolžnik, na primer zaradi bolezni. Prilagoditev dolga se lahko odobri tudi, če tudi sicer obstaja dober razlog za prilagoditev dolga glede na delež dolgov in drugih obveznosti dolžnika v primerjavi z njegovo sposobnostjo, da jih poplača. Pri presoji plačilne sposobnosti dolžnika se upoštevajo na primer njegovo premoženje, dohodek in možnosti za zaslužek.

Za postopek prilagoditve dolga ne sme biti nobenih zakonskih zadržkov (npr. dolg, ki nastane na podlagi kaznivega dejanja ali zaradi lahkomišelnosti in neodgovornosti). Vendar se lahko prilagoditev dolga odobri kljub splošnemu zadržku, če za to obstaja dober razlog. V takih primerih se posebna pozornost nameni ukrepom, ki jih je dolžnik sprejel za poplačilo dolgov, času, ki je minil od zapadlosti zahtevanih zneskov, in drugim okoliščinam dolžnika pa tudi pomembnosti prilagoditve dolga za dolžnika in upnike.

Pravni učinki začetka postopka prilagoditve dolga samodejno začnejo veljati z datumom sodne odločbe o začetku postopka. Po vložitvi predloga lahko sodišče na zahtevo dolžnika odredi začasno prepoved, da bi poplačilo dolgov in varščina za dolge ali izterjava dolga oziroma zaplemba in drugi izvršilni ukrepi začeli veljati pred začetkom postopka.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Premoženje, ki ga ima dolžnik ob začetku stečaja, in premoženje, ki ga pridobi pred koncem stečaja, se šteje za premoženje v stečajni masi. Za premoženje v stečajni masi se štejejo tudi izkupiček od prodaje premoženja v stečajni masi ter premoženje, ki ga je mogoče vrniti v stečajno maso, in premoženje, pridobljeno z zamenjavo za stečajno maso.

Premoženje, ki ga ni mogoče zaseči, se praviloma ne šteje za premoženje v stečajni masi. Prav tako se za premoženje v stečajni masi ne šteje premoženje ali dohodek, ki ga po začetku stečaja pridobi oziroma zasluži fizična oseba.

Prestrukturiranje

V postopku prestrukturiranja se za dolžnika pripravi program prestrukturiranja, ki vsebuje na primer poročilo o finančnem stanju dolžnika, tj. o njegovem premoženju, obveznostih in drugih zavezah. Program prestrukturiranja se pripravi na podlagi celotnega premoženja dolžnika v času postopka. Mogoče je tudi vračilo: posel, ki bi ga bilo mogoče razveljaviti, če bi bil namesto predloga za prestrukturiranje vloženo predlog za stečaj, se lahko v postopku prestrukturiranja razveljavi iz istih razlogov kot v primeru stečaja.

Čeprav je program prestrukturiranja po njegovi odobritvi v izjemnih okoliščinah mogoče spremeniti, zneskov plačil, ki se izvedejo posameznemu upniku, s spremembo programa ni več mogoče zvišati. Vendar je lahko premoženje, ki se na dolžnika prenese po odobritvi programa prestrukturiranja, razlog za to, da upniki od dolžnika zahtevajo dodatna plačila. Dolžniku se lahko odredijo dodatna plačila, če se šteje, da je finančno stanje dolžnika boljše kot ob pripravi programa. Zahtevek za dodatna plačila se lahko vložijo, če obstajajo razlogi za zahtevanje takih plačil, zahtevek pa se vložijo pri sodišču najpozneje eno leto po predložitvi končnega poročila sodišču.

Prilagoditev dolga

Pri presoji plačilne sposobnosti dolžnika je treba upoštevati na primer sredstva iz odprodaje njegovega premoženja, njegov dohodek in možnosti za zaslužek, nujne življenjske stroške in preživninsko obveznost. Pri prilagoditvi dolga se za dolžnika potrdi časovni raspored plačil, ki ustreza njegovi plačilni sposobnosti. Ves dohodek dolžnika, ki presega njegove nujne življenjske stroške in preživninsko obveznost, ter tudi drugo dolžnikovo premoženje, ki ne spada med njegove osnovne potrebščine, se porabi za kritje dolgov. Med premoženje, ki se šteje za dolžnikove osnovne potrebščine, spadajo njegovo lastniško stanovanje, pohištvo v njem v razumnem obsegu ter osebni predmeti in delovni pripomočki dolžnika, kolikor so razumno nujni. Premoženje, ki se šteje za osnovne potrebščine dolžnika, se lahko odproda samo v primerih, določenih z zakonom.

Poleg tega se lahko s časovnim rasporedom plačil od dolžnika zahtevajo dodatna plačila zaradi dodatnega dohodka ali premoženja, ki ga je prejel med trajanjem navedenega rasporeda. Dolžnik mora upnikom posredovati določen delež morebitnih daril in drugih enkratnih izplačil, ki jih prejme med trajanjem časovnega rasporeda plačil. Kadar dohodek dolžnika presega dohodek, določen za časovni raspored plačil, se lahko dolžniku odredi, naj določen delež dodatnega dohodka plača upnikom.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Stečaj

O razglasitvi stečaja odloči sodišče, ki imenuje tudi stečajnega upravitelja. Oseba je lahko imenovana za stečajnega upravitelja, če soglaša z imenovanjem ter ima sposobnost, usposobljenost in izkušnje, ki so potrebne za to funkcijo, ter je tudi sicer primerna za stečajnega upravitelja. Stečajni upravitelj ni v takem razmerju z dolžnikom ali upnikom, da bi bile ogrožene njegova neodvisnost od dolžnika, nepristranskost do upnikov ali njegova sposobnost za ustrezno izpolnjevanje naloge. Pravna oseba ne more biti imenovana za stečajnega upravitelja.

Stečajni upravitelj ima osrednjo vlogo pri upravljanju premoženja v stečajni masi. Med drugim so dolžnosti stečajnega upravitelja, da zastopa stečajno maso, skrbi za njeno tekoče upravljanje, pripravi popis stečajne mase in opis dolžnika, prejema prijavljene terjatve in pripravi seznam izplačil. Stečajni upravitelj tudi poskrbi za upravljanje in prodajo premoženja v stečajni masi ter izplačilo sredstev.

Z začetkom stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi. Dolžnik je pripravljen sodelovati, tako da se lahko stečajni postopek pripelje do konca. Stečajnemu upravitelju mora razkriti informacije, potrebne za pripravo popisa stečajne mase in njegovo potrditev. Dolžnik ima pravico, da prejema informacije o stečajni masi, se udeležuje skupščine upnikov in izraža mnenja o zadevah, o katerih se odloča.

Prestrukturiranje

Sodišče ob začetku postopka za prestrukturiranje podjetja imenuje upravitelja. To je odrasla oseba, ki velja za pošteno, ni v stečaju in ima polno poslovno sposobnost. Ta oseba ima sposobnost, usposobljenost in izkušnje, potrebne za to funkcijo. Upravitelj ni v takem razmerju z dolžnikom ali katerim koli od upnikov, da bi bila lahko ogrožena njegova neodvisnost od dolžnika ali nepristranskost do upnikov. Pravna oseba ne more biti imenovana za upravitelja.

Upravitelj je odgovoren za uresničitev namena postopka in zaščito interesov upnikov. Pripravi poročilo o dolžnikovem premoženju in obveznostih ter predlog programa prestrukturiranja. Poleg tega tudi nadzoruje dolžnikove dejavnosti.

Sodišče lahko imenuje upniški odbor, da zastopa upnike in deluje kot svetovalni organ, ki upravitelju pomaga izpolnjevati dolžnosti. Odbor se ne imenuje, če se to ne zdi potrebno zaradi majhnega števila upnikov ali iz drugih razlogov.

Dolžnik ohrani pristojnost v zvezi s svojim premoženjem in dejavnostmi, če zakon ne določa drugače. Vendar dolžnik po začetku postopka brez soglasja upravitelja na primer ne prevzame novega dolga, razen če je povezan z njegovimi rednimi dejavnostmi ter znesek in pogoji dolga niso neobičajni. Na zahtevo upravitelja ali upnika se lahko pristojnost dolžnika omeji tudi kako drugače, če obstaja tveganje, da bo dolžnik s svojim ravnanjem škodoval interesom upnika ali jih ogrozil. Dolžnik mora sodelovati s sodiščem, upraviteljem in upniškim odborom ter jim zagotavljati informacije. Dolžnik je še naprej upravičen do uveljavljanja pravice do tožbe v že začetem ali bližajočem se sodnem postopku, razen če uveljavljanje njegove pravice do tožbe prevzame upravitelj.

Prilagoditev dolga

Po potrebi lahko sodišče imenuje upravitelja za prilagoditev dolga, kadar je to potrebno za razjasnitev finančnega stanja dolžnika, odprodajo njegovega premoženja ali sicer za izvedbo prilagoditve dolga. Za upravitelja je lahko imenovana odrasla oseba, ki je znana po poštenosti, ni v stečaju, zanjo ne veljajo omejitve sposobnosti in ki soglaša z imenovanjem. Upravitelj mora imeti sposobnost, usposobljenost in izkušnje, potrebne za opravljanje svojih dolžnosti. Ni v takem razmerju z dolžnikom ali katerim koli od upnikov, da bi bila lahko ogrožena njegova neodvisnost od dolžnika ali nepristranskost do upnikov. Pravna oseba ne more biti imenovana za upravitelja.

Dolžnost morebitnega upravitelja je, da pripravi osnutek časovnega razporeda plačil in izpolnjuje druge dolžnosti, ki mu jih naloži sodišče. Pri pripravi osnutka časovnega razporeda plačil se pogaja z dolžnikom in upniki ter jim zagotavlja potrebne informacije o prilagoditvi dolga, poleg tega jim omogoči, da predložijo izjavo o predlogu in osnutku časovnega razporeda plačil. Upravitelj se lahko imenuje tudi za to, da poskrbi za odprodajo dolžnikovega premoženja in prenos izkupička od odprodaje na upnike. Če upravitelj ni imenovan, je za pripravo osnutka časovnega razporeda plačil odgovoren dolžnik. O začetku postopka za prilagoditev dolgov fizične osebe odloči sodišče, ki je odgovorno tudi za potrditev časovnega razporeda plačil.

Dolžnik obdrži lastninsko pravico in pravico do razpolaganja s svojim premoženjem. Vendar se vse dolžnikovo premoženje, ki se ne šteje za njegove osnovne potrebščine, porabi za kritje dolgov. Dolžnik mora sodišču, upnikom in upravitelju, če je imenovan, zagotoviti vse potrebne informacije v zvezi z zadevami, ki so pomembne za prilagoditev dolga. Prispeva tudi k pravilni izvedbi prilagoditve dolga.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Stečaj

Razen v nekaterih izjemah ima upnik pravico, da ob začetku stečajnega postopka pobota svoj dolg do dolžnika, tudi če dolg do dolžnika ali terjatev še nista zapadla. Pravica do pobota ne velja za terjatev, ki upniku ne daje pravice do poplačila iz stečajne mase, niti za terjatev, ki je podrejena drugim terjatvam. Upnik je dolžan zagotoviti informacije o terjatvi, ki naj bi se uporabila za pobot.

Prestrukturiranje

Upnik ima kljub prepovedi izterjave dolga pravico, da ob začetku postopka terjatev pobota z dolgom do dolžnika pod enakimi pogoji kot v stečajnem postopku. Obvestilo o pobotu se vroči tudi upravitelju. Pravica do pobota ne velja za pobot, ki bi ga kreditna institucija izvedla s sredstvi, ki jih ima dolžnik ob začetku veljavnosti prepovedi izterjave ali pozneje deponirana v instituciji, ali za sredstva, ki so takrat pri kreditni instituciji namenjena prenosu na dolžnikov račun, kadar se račun lahko uporabi za izplačila.

Prilagoditev dolga

Po začetku postopka prilagoditve dolga se zoper dolžnika ne sprejmejo ukrepi za izterjavo dolga, za katerega velja odlog plačil, ali zavarovanje njegovega plačila. Odlog izterjave vključuje tudi pobot med dolžnikovimi terjatvami in dolgovi do upnika. Vendar ta odlog ne velja za pobot davkov.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Praviloma pogodbe, ki ne vključujejo terjatev v stečajnem postopku, ostanejo veljavne in nespremenjene v vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti.

Stečaj

Če dolžnik ob začetku stečaja ni izpolnil pogodbe, katere stranka je, druga pogodbená stranka zahteva izjavo o tem, ali pogodba veže stečajno maso. Če se za stečajno maso izjavi, da jo pogodba veže, in se položi sprejemljiva varščina za izpolnitev pogodbe, pogodba ni mogoče prekiniti. Lahko pa druga pogodbená stranka pogodbo prekine, če je pogodba osebne narave ali če obstaja drug poseben razlog za to, da od druge stranke ni mogoče zahtevati, naj ostane pogodbeno vezana na stečajno maso.

Poleg tega se lahko posamezen posel razveljavi na podlagi razloga za vračilo, ki je naveden v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään 758/1991*).

Prestrukturiranje

Začetek postopka prestrukturiranja ne vpliva na obstoječe obveznosti dolžnika, če ni drugače določeno z zakonom. Najemno ali zakupno pogodbo, pri kateri je dolžnik zakupnik, lahko dolžnik prekine, pri čemer pogodba preneha dva meseca po vročitvi obvestila o prekinitvi. Oseba, ki se je pred začetkom postopka dolžniku zavezala k izpolnitvi pogodbe, vendar je ob začetku postopka še ni do konca izpolnila, je upravičena do plačila za izpolnitev pogodbe, če je izpolnitev pogodbe mogoče šteti med redne dejavnosti dolžnika. Če gre za drugo vrsto pogodbe, sklenjeno pred začetkom postopka, in če dolžnik ob začetku postopka ni izpolnil svoje plačilne obveznosti iz pogodbe, upravitelj na zahtevo druge stranke navede, ali se bo dolžnik držal svojega dela pogodbe ali ne. Če je odgovor nikalen ali če ni dan v razumnem času, ima druga stranka pravico, da pogodbo odpove. Sporazum, v okviru katerega bi dolžnik izvedel plačilo na podlagi prestrukturiranja dolga ali v zvezi z njim, je ničn, razen če obveznost izvedbe plačila temelji na odobrenem programu prestrukturiranja.

Če je delodajalec v postopku prestrukturiranja, ima pravico, da pogodbo o zaposlitvi ne glede na njeno trajanje pod določenimi pogoji prekine z dvomesečnim odpovednim rokom.

Posel, ki bi lahko bil razveljavljen, če bi bil namesto predloga za prestrukturiranje vložen predlog za stečaj, se lahko na zahtevo upnika v postopku prestrukturiranja razveljavi iz istih razlogov, kot so določeni v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

Prilagoditev dolga

Dolžnik se odpove premoženju, ki ne spada med njegove osnovne potrebščine in ki ga je pridobil na podlagi sheme delnega plačila ali najemnega nakupa. Dolžnik ima pravico prekiniti najemno pogodbo, kadar je najemnik, ali drugo vrsto potrošniške pogodbe ali shemo najemnega nakupa, pri čemer začne prekinitve veljati dva meseca po obvestilu o prekinitvi. Oseba, ki se je pred začetkom postopka dolžniku zavezala k izpolnitvi pogodbe, vendar je ob začetku postopka še ni do konca izpolnila, je upravičena do plačila za izpolnitev pogodbe, če je izpolnitev pogodbe mogoče šteti med redne dejavnosti dolžnika. Pogodba, v skladu s katero je dolžnik odgovoren na podlagi prilagoditve dolga ali v zvezi z njo, je nična, razen če je njegova odgovornost predpisana v časovnem razporedu plačil ali temelji na zakonu.

Posel, ki bi bil lahko razveljavljen, če bi bil namesto predloga za prilagoditev dolga vložen predlog za stečaj, se lahko na zahtevo upnika v postopku prilagoditve dolga razveljavi iz istih razlogov, kot so določeni v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Stečaj

Po začetku stečaja zoper stečajno maso ni mogoče vložiti tožbe za pridobitev podlage za izvršitev terjatve v stečajnem postopku, prav tako se v zvezi s premoženjem iz stečajne mase ne izvedejo izvršilni ukrepi, da bi se izterjala terjatev v stečajnem postopku. Nasprotno pa lahko upnik, zavarovan s premoženjem, vloži tožbo za izterjavo terjatve na podlagi zavarovanja s premoženjem.

Prestrukturiranje

Praviloma po začetku postopka prestrukturiranja za dolžnika velja prepoved poplačil, za upnike pa velja prepoved izterjave dolga, kar pomeni, da zoper dolžnika ni mogoče sprejeti ukrepov za izterjavo dolga, na katerega se nanaša prestrukturiranje, ali zagotovitev njegovega poplačila. Zavarovani upnik lahko v nekaterih primerih zaprosi sodišče za dovoljenje, da unovči zavarovanje in tako pridobi plačilo. To je na primer mogoče, če je jasno, da glede na dogovor o prestrukturiranju ni nujno, da imetje, ki je uporabljeno kot zavarovanje, ostane v lasti dolžnika. Praviloma se po začetku postopka zoper dolžnika ne sprejmejo ukrepi zavarovanja na podlagi uradnih odločb.

Prilagoditev dolga

Tako kot v postopku prestrukturiranja tudi v postopku prilagoditve dolga za upnika velja odlog izterjave dolga. Kadar dolg spada v okvir odloga plačil, zoper dolžnika ni mogoče sprejeti ukrepov za izterjavo dolga, ki ga je treba plačati, ali zavarovanje njegovega poplačila. Zoper dolžnika ni mogoče sprejeti ukrepov za izterjavo dolga, ki ga je treba plačati, ali zavarovanje njegovega poplačila. Poleg tega se dolžniku ne naložijo zamudne kazni. Zavarovani upnik pa lahko v nekaterih primerih zaprosi sodišče za dovoljenje, da unovči zavarovanje in tako pridobi plačilo. To je na primer mogoče, če se premoženje, ki je uporabljeno kot zavarovanje, ne šteje za osnovne potrebščine dolžnika ali če dolžnik tega premoženja ne potrebuje za opravljanje poslovne dejavnosti.

Upnik lahko vloži tožbo ali začne drug postopek, da ohrani izvršilno pravico ali pridobi podlago za izvršitev. Praviloma lahko upnik ne glede na določbe o prepovedi v zvezi z začetkom prilagoditve dolga tudi zahteva odreditev ukrepov zavarovanja in izvršitev take odredbe.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Ob začetku stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi, ki se prenese na stečajnega upravitelja. Posledično ima stečajna masa pravico prevzeti vlogo stranke v zadevah v zvezi s premoženjem v stečajni masi: stečajna masa ima možnost nadaljevati sodni postopek med dolžnikom in tretjimi osebami v zvezi s premoženjem v stečajni masi. Če stečajna masa te možnosti ne izkoristi, lahko postopek nadaljuje dolžnik. Podobno ima stečajna masa možnost nadaljevati sodni postopek v zvezi z nerešeno terjatvijo do dolžnika v stečajnem postopku. Če stečajna masa ne odgovori na tožbo in dolžnik ni pripravljen nadaljevati postopka, lahko tožnik predlaga, naj se zadeva reši.

Prestrukturiranje

Dolžnik je še naprej upravičen do uveljavljanja svoje pravice do tožbe v sodnem postopku ali drugih ustreznih postopkih, ki že potekajo in v katerih je stranka, razen če uveljavljanje dolžnikove pravice do tožbe prevzame upravitelj. Enako velja za sodne ali druge postopke, uvedene po začetku postopka prestrukturiranja.

Upravitelj ima pravico vlagati zahtevke in začeti sodne ali druge ustrezne postopke v imenu dolžnika ter uveljavljati njegovo pravico do tožbe v postopkih. Poleg tega lahko upravitelj sprejme vročitev v imenu dolžnika.

Prilagoditev dolga

Začetek prilagoditve dolga ne vpliva na sodne postopke, ki potekajo, ali dolžnikovo pravico do tožbe v postopkih.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Stečaj

Upnik lahko predlaga razglasitev stečaja.

Upniki izvršujejo popolno pristojnost v zvezi s stečajno maso. Pristojnost v zvezi s stečajno maso izvršujejo upniki, če ni z zakonom določeno, da mora o zadevi odločati ali jo obravnavati stečajni upravitelj. Poleg tega lahko upniki obdržijo pristojnost v zvezi z zadevami iz tekočega upravljanja stečajne mase ali pa del svoje pristojnosti prenesejo na stečajnega upravitelja. Pravico

do izvrševanja upniške pristojnosti imajo tisti upniki, ki imajo terjatev do dolžnika v stečajnem postopku in so jo prijavili. Pristojnost upnikov v stečajnem postopku se pridobi, ko se stečaj začne, in preneha, ko se stečaj konča.

Najpomembnejši organ odločanja je skupščina upnikov, lahko pa se uporabijo tudi drugi postopki odločanja. Upniki lahko ustanovijo tudi upniški odbor, ki deluje kot organ za zvezo v pogajanjih med stečajnim upraviteljem in upniki. Glasovalna moč upnikov se določi na podlagi njihove tekoče terjatve v stečajnem postopku. Kot odločitev skupščine upnikov velja mnenje, ki ima podporo tistih upnikov, katerih skupna glasovalna moč je večja od polovice glasovalne moči vseh upnikov, ki se udeležijo glasovanja. V alternativnih postopkih odločanja se glasovi preštejejo na podlagi glasovalne moči upnikov, ki izrazijo stališče.

Prestrukturiranje

Upnik lahko predlaga postopek prestrukturiranja.

Za skupnega predstavnika upnikov se lahko imenuje upniški odbor. Odbor zastopa vse skupine upnikov, njegova naloga pa je upravitelju pomagati pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti in v imenu upnikov nadzorovati dejavnosti upravitelja. Odbor odloča z navadno večino.

Upravitelj se pri pripravi osnutka programa prestrukturiranja pogaja z upniškim odborom in po potrebi s posameznimi upniki. Poleg tega imajo pravico predložiti osnutek programa prestrukturiranja tudi upniki ali skupine upnikov, katerih terjatve presegajo zakonsko določeno mejo. Ko je osnutek programa prestrukturiranja pripravljen, se posreduje upnikom v odobritev. Če ni ovir za odobritev programa, se lahko program odobri s soglasjem vseh upnikov, s soglasjem večin v skupinah upnikov in v nekaterih okoliščinah celo brez soglasja večine v vseh skupinah upnikov.

Prilagoditev dolga

Upnik ne more predlagati prilagoditve dolga fizične osebe. Vendar dolžnik praviloma pred vložitvijo predloga za prilagoditev dolga ugotovi, ali obstaja možnost za sklenitev dogovora z upniki. V skladu z uveljavljenimi praksami kreditiranja in izterjave dolgov upnik sodeluje za dosego dogovora.

Upnikom se omogoči predložitev izjave o predlogu za prilagoditev dolga in osnutku časovnega razporeda plačil. Po potrebi upniki pisno zagotovijo podrobnosti o svojih terjativah. Odobreni časovni raspored plačil se lahko spremeni na zahtevo upnika ali pa se lahko iz nekaterih razlogov odredi njegovo prenehanje.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečaj

Premoženje v stečajni masi se upravlja s primerno skrbnostjo in smotrno. Ena od dolžnosti stečajnega upravitelja je, da poskrbi za prodajo premoženja iz stečajne mase. Premoženje v stečajni masi se proda na način, ki je najugodnejši za stečajno maso, tako da je izkupiček od prodaje čim večji. Zavarovanje s premoženjem, ki je del stečajne mase, se lahko proda samo, če se zavarovani upnik s tem strinja ali če to dovoli sodišče. Premoženje v stečajni masi se ne sme prenesti na stečajnega upravitelja, njegove pomočnike ali osebe, ki so povezane s stečajnim upraviteljem ali njegovim pomočnikom.

Prestrukturiranje in prilagoditev dolga

Pravice upravitelja so omejene na pravico do dostopa do informacij, ki jih potrebuje za izpolnitev svojih obveznosti. Dolžnik obdrži lastninsko pravico in pravico do razpolaganja s svojim premoženjem, upravitelj pa nima pravice uporabljati premoženja dolžnika ali ga prenesti. V postopku prilagoditve dolga pa se lahko upravitelju odredijo prodaja premoženja, izvedba s tem povezanih ukrepov in dogovorov ter prenos izkupička upravičencem.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Terjatev v stečajnem postopku je dolžnikov dolg, ki temelji na pravni podlagi in je nastal pred začetkom stečaja. Poleg tega se za terjatve v stečajnem postopku štejejo tudi terjatve, zavarovane s premoženjem, in terjatve, katerih podlaga ali znesek sta pogojna, prerekana ali kako drugače nejasna. V trajnem dolžniškem razmerju se del dolga iz obdobja pred začetkom stečaja šteje za terjatev v stečajnem postopku.

Terjatve, ki nastanejo po začetku stečaja, se štejejo za administrativne stroške, tj. dolg stečajne mase, ki se v celoti poplača s premoženjem iz stečajne mase.

Prestrukturiranje

Dolgovi, ki nastanejo po vložitvi predloga, se poravnajo ob zapadlosti. Enako velja za honorarje, pristojbine in druge tekoče izdatke na podlagi trajnega pogodbenega razmerja ali trajne pogodbe o uporabi ali razpolaganju, če se nanašajo na obdobje po vložitvi predloga.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga zajema vse dolžnikove dolgove, ki so obstajali pred začetkom prilagoditve dolga. To vključuje zavarovane obveznosti in dolgove, ki so pogojni, izpodbijani ali kako drugače nedoločeni v smislu njihovega zneska ali podlage, pa tudi obresti na take dolgove, obračunane od začetka prilagoditve dolga do potrditve časovnega razporeda plačil, ter stroške izterjave in izvršitve takih dolgov, če se naložijo dolžniku.

Dolgovi, ki ne spadajo v okvir prilagoditve dolga, se poravnajo ob zapadlosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečaj

Da je upnik upravičen do izplačila, mora terjatev v zvezi s stečajem pisno prijaviti (vloga), tako da vlogo izroči stečajnemu upravitelju najpozneje na rok za prijavo terjatev. V vlogi se na primer navedejo znesek glavnice terjatve, pripadajoče obresti ter podlaga za terjatev in obresti. Prijava se lahko spremeni ali dopolni tudi po roku za prijavo terjatev. Terjatev se lahko prijavi tudi za nazaj, če upnik stečajni masi plača dodatno takso, razen če obstaja upravičen razlog za to, da terjatev ni bila prijavljena do roka. Stečajni upravitelj lahko terjatev v stečajnem postopku upošteva v osnutku seznama izplačil brez prijave, če podlaga in znesek terjatve nista sporna.

Stečajni upravitelj preveri legitimnost prijavljenih terjatev in njihovo morebitno razvrstitev po prednostnem vrstnem redu. Terjatve, ki dajejo pravico do izplačila, se navedejo v osnutku seznama izplačil. Stečajni upravitelj, upnik ali dolžnik lahko prerekajo terjatev iz osnutka seznama izplačil. Prerekanje terjatve mora biti podrobno pojasnjeno, ugovoru o prerekanju terjatve pa morajo biti priloženi tudi razlogi za prerekanje. Kadar se upnikova terjatev prereka, stečajni upravitelj upniku omogoči, da je zaslišan v zvezi s prerekanjem in da predloži dokaze v podporo svoji terjatvi. Terjatev, ki ni pravočasno prerekana, se šteje za sprejeto.

Stečajni upravitelj nato sestavi seznam izplačil, pri čemer upošteva ugovore o prerekanju in izjave, ter seznam predloži sodišču v potrditev. Sodišče obravnava prerekanja in druga nestrinjanja. Če prerekanja ni mogoče rešiti na obravnavi, ga je treba rešiti ločeno v civilnem postopku. Na koncu sodišče potrdi seznam izplačil.

Prestrukturiranje

Dolžnik predlogu za začetek postopka prestrukturiranja priloži izjavo o upnikih, dolgovi in njihovem zavarovanju s premoženjem. Ko sodišče izda odredbo o začetku postopka prestrukturiranja, določi rok, do katerega morajo upniki terjatve pisno prijaviti upravitelju, če se razlikujejo od tistih, ki jih je navedel dolžnik.

Ko se osnutek programa prestrukturiranja predloži sodišču, sodišče strankam v zadevi omogoči, da pri upravitelju pisno prerekajo terjatve, navedene v osnutku, in da v določenem roku predložijo pisno izjavo v zvezi z osnutkom, ali pa te stranke povabi na zaslišanje na sodišču. Ugovore lahko v imenu dolžnika podata upravitelj in dolžnik. Ugovori se obravnavajo, o zadevi pa se po možnosti odloči hkrati z obravnavo osnutka, lahko pa tudi v ločenem sodnem postopku. Ko sodišče odloči o prestrukturiranju nejasnega dolga, lahko oseba, ki je pripravila osnutek, osnutek popravi, pregleda ali dopolni. Upniki nato glasujejo o osnutku programa prestrukturiranja.

Praviloma med prestrukturiranjem dolg, ki ga dolžnik ali upnik ni prijavil in s katerim upravitelj ni bil kako drugače seznanjen pred odobritvijo programa prestrukturiranja, z odobritvijo programa prestrukturiranja preneha.

Prilagoditev dolga

Sodišče ob izdaji odredbe o začetku prilagoditve dolga upnikom pošlje izvode sodne odredbe, predloga in dolžnikovega osnutka časovnega razporeda plačil. Določi tudi rok za pisna obvestila upnikov o znesku prilagodljivih dolgov, če se razlikujejo od tistih, ki jih je prijavil dolžnik, ter rok za pisne izjave upnikov o predlogu in dolžnikovem osnutku časovnega razporeda plačil ter za morebitna prerekanja dolgov, vključenih v osnutek.

Prerekanja se obravnavajo v povezavi s postopkom prilagoditve dolga, o njih pa se odloči v časovnem razporedu plačil, če je to mogoče, ne da bi nastala velika zamuda pri prilagoditvi dolga. V nasprotnem primeru sodišče odredi, naj se zadeva reši z ločeno tožbo ali v drugem postopku. Nato se lahko potrdi časovni razpored plačil, če se dolžniku odobri prilagoditev dolga.

Časovni razpored plačil se lahko spremeni na predlog dolžnika ali upnika, če se po potrditvi tega razporeda izkaže, da obstaja prilagodljivi dolg. Če se prilagodljivi dolg pojavi po izteku časovnega razporeda plačil, dolžnik poplača dolg v znesku, ki bi bil upniku dodeljen, če bi bil dolg vključen v časovni razpored plačil.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Praviloma se v vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti terjatve štejejo za enakovredne, tj. vsak upnik ima enako pravico do prejema plačila iz izplačanih sredstev sorazmerno s svojo terjatvijo. Izjeme od tega pravila zadevajo določbe o prednostnih in podrejenih terjatvah.

Stečaj

Izplačila stečajnim upnikom se izvedejo v skladu s potrjenim seznamom izplačil. Določbe o prednostni razvrstitvi terjatev v stečajnem postopku, kadar premoženje dolžnika ne zadostuje za kritje vseh terjatev, vsebuje zakon o vrstnem redu terjatev (*Laki velkoijen maksunsaantijärjestyksestä* 1578/1992).

Terjatev, ki je zavarovana s premoženjem ali ima pridržno pravico, je prednostna terjatev, enako pa velja tudi za terjatve, nastale v povezavi s prestrukturiranjem podjetja, plačilom preživnine za otroka in poslovnimi hipotekami. Terjatve, ki so podrejene drugim terjatvam, in njihovo medsebojno razvrščanje so pojasnjeni s posebnimi določbami. Med takimi terjatvami so na primer obresti in kazni za zamujeno plačilo, ki se nanašajo na terjatev, ki se do začetka stečaja ne šteje za prednostno, ter druge pristojbine na podlagi javnega prava, kot so globe in plačila kazni.

Prestrukturiranje

Upniki, ki bi zunaj postopka prestrukturiranja imeli enako pravico do poplčila svojih terjatev, imajo pri poravnava dolga v okviru programa prestrukturiranja enakopraven status. Lahko pa program prestrukturiranja določa, da se upniki z majhnimi terjatvami poplačajo v celoti.

Za zavarovane dolgove se lahko uporabijo samo omejeni ukrepi poravnave dolga, saj se glavnica zavarovanega dolga ne sme zmanjšati. Poravnava dolga ne vpliva na obstoj ali vsebino upnikove dejanske pravice iz zavarovanja. Pri poravnavi dolga se obresti in drugi kreditni stroški, ki med postopkom prestrukturiranja nastanejo pri prestrukturiranju dolgov, ki niso zavarovani dolgov, štejejo za dolgove, ki imajo najmanjšo prednost.

Prilagoditev dolga

Dolžnikova razpoložljiva sredstva in sredstva iz odprodaje njegovega premoženja se razdelijo med navadne dolgove sorazmerno z njihovim zneskom. Za navadni dolg se lahko uporabijo vsi razpoložljivi ukrepi prilagoditve dolga, obveznosti plačila v zvezi z zavarovanimi dolgovi pa ni mogoče odpraviti. Poravnava dolga ne vpliva na obstoj ali vsebino upnikove dejanske pravice iz zavarovanja. Uporabi se mehanizem, ki najmanj škoduje upniku in še vedno zadostuje za izboljšanje finančnega položaja dolžnika. Zadnje obveznosti, ki se poplačajo iz razpoložljivih sredstev in izkupička od odprodaje sredstev dolžnika, so dolgov, ki bi bili podrejeni, če bi bil za dolžnika razglašen stečaj, in obresti, obračunane od začetka prilagoditve dolga do potrditve časovnega razporeda plačil.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Stečaj

Stečajni postopek na sodišču se konča z določitvijo seznama dodelitev. Stečaj je končan, ko upnikiodobrijo končno poravnavo računov. Stečajni upravitelj sestavi končno poravnavo računov, ko je obračunana stečajna masa in prodano premoženje iz stečajne mase. Končna poravnava računov se lahko sestavi, tudi če stečajna masa deloma ni obračunana, ker zavarovanje s premoženjem ali drugo premoženje majhne vrednosti ni bilo prodano ali ker terjatev v stečajnem postopku ali zanemarljiv del terjatev ni jasen.

V okviru stečaja se lahko določi uskladitev, s katero se konča stečajni postopek, če jo podpirata dolžnik in večina upnikov. S potrditvijo uskladitve imenovanje stečajnega upravitelja in pristojnost stečajnih upnikov prenehata.

Sodišče odredi prenehanje stečaja, če sredstva iz stečajne mase ne zadostujejo za kritje stroškov stečajnega postopka ali če nadaljevanje stečaja ne bi bilo smotno iz drugega razloga. Vendar se sodna odredba o prenehanju stečaja ne izda, če se stečaj nadaljuje v okviru javne prisilne uprave. Med razlogi za nadaljevanje stečaja v okviru javne prisilne uprave je lahko na primer potreba po skrbnem pregledu dolžnika. Javna prisilna uprava se konča s končno poravnavo računov.

Stečaj se lahko iz veljavnega razloga razveljavi v osmih dneh po odredbi za stečaj.

Odgovornost za dolgove se nadaljuje tudi po stečaju. Dolžnik ni razbremenjen odgovornosti za tiste dolgove v stečajnem postopku, ki med stečajem niso v celoti poplačani.

Prestrukturiranje

Sodni postopek v zvezi s prestrukturiranjem se konča z odobritvijo programa prestrukturiranja. Z odobritvijo programa dolžnik znova pridobi svobodo delovanja in prenehajo pravni učinki, povezani z začetkom postopka, kot je prepoved plačila in izterjave dolgov. Po odobritvi programa prestrukturiranja se pogoji prestrukturiranja dolgov urejajo s programom prestrukturiranja, vsi nepoznani dolgovi prestrukturiranja pa praviloma prenehajo.

Sodišče lahko na zahtevo nadzornika ali upnika odredi prenehanje programa prestrukturiranja, če je dolžnik kršil program in kršitev ni zgolj manjša. Program prestrukturiranja prav tako preneha, če je za dolžnika pred koncem programa razglašen stečaj. Sodišče lahko odredi tudi prenehanje poravnave dolga v programu prestrukturiranja, ki poteka v zvezi z določenim upnikom, če na primer dolžnik bistveno zanemari svoje obveznosti, ki jih ima do upnika na podlagi programa. Po prenehanju ima upnik enake pravice, kot jih je imel pred odobritvijo programa prestrukturiranja.

Ob sklenitvi programa prestrukturiranja nadzornik ali, če tega ni, dolžnik predloži končno poročilo o izvajanju programa.

Prilagoditev dolga

Sodni postopek v zvezi s prilagoditvijo dolga se konča, ko sodišče potrdi časovni raspored plačil. Po tem se pogoji prilagodljivih dolgov urejajo z navedenim rasporedom. Plačilne obveznosti, navedene v časovnem rasporedu plačil, so za dolžnika zavezujoče, dokler niso izpolnjene vse predpisane obveznosti. Ne glede na to, ali je časovni raspored plačil končan, v njem predpisane obveznosti dolžnika ostanejo veljavne, če niso bile izpolnjene. Dolžnik ni razbremenjen poplačila preostalih dolgov, dokler niso izpolnjene vse obveznosti iz časovnega rasporeda plačil.

Časovni raspored plačil preneha, če je za dolžnika pred koncem navedenega rasporeda razglašen stečaj. Sodišče lahko na zahtevo dolžnika ali upnika odredi prenehanje časovnega rasporeda plačil, če dolžnik zanemari svoje obveznosti, določene z zakonom. Po prenehanju ima upnik enake pravice, kot jih je imel pred prilagoditvijo dolga.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Odgovornost za dolgove se nadaljuje tudi po stečaju: dolžnik je še naprej odgovoren za tiste dolgove v stečajnem postopku, ki med stečajem niso v celoti poplačani.

Prestrukturiranje

Upniki imajo pravico prejeti plačilo za svoje terjatve, navedene v programu prestrukturiranja, prestrukturiranje pa se ne konča, dokler niso izpolnjene obveznosti iz programa. Zato upniki po koncu programa nimajo več pravice prejemati plačil.

Prilagoditev dolga

Pogoji prilagodljivih dolgov se urejajo s časovnim rasporedom plačil, za katerega se določi trajanje. Ne glede na konec časovnega rasporeda plačil v njem navedene obveznosti dolžnika ostanejo veljavne, dokler niso izpolnjene. Zato upniki po koncu časovnega rasporeda plačil nimajo več pravice prejemati plačil.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečaj

Stroški stečajnega postopka vključujejo sodne takse, zaračunane v postopku, honorar stečajnega upravitelja in druge stroške, ki izhajajo iz skrbnega pregleda in upravljanja stečajne mase.

Stroški stečajnega postopka se krijejo iz sredstev iz stečajne mase. Če ta ne zadostuje za kritje stroškov, lahko odgovornost za plačilo stroškov prevzame upnik, da se izogne prenehanju stečaja.

Sodišče lahko tudi odloči, da se mora stečaj nadaljevati v okviru javne prisilne uprave, če se to zdi upravičeno – na primer – zaradi nezadostnih sredstev iz stečajne mase. V takem primeru imenovanje stečajnega upravitelja in pristojnost stečajnih upnikov prenehata. Stroški stečajnega postopka, ki izhajajo iz javne prisilne uprave, se plačajo iz državnih sredstev, če sredstva iz stečajne mase ne zadostujejo za kritje navedenih stroškov.

Prestrukturiranje

Stroške postopka, kot je plačilo upravitelja, je treba plačati iz dolžnikovega premoženja. Odgovornost za plačilo stroškov lahko prevzame tudi druga stranka, saj je ena od ovir za prestrukturiranje verjetnost, da dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov postopka.

Za nadomestilo stroškov upniškemu odboru so odgovorni upniki. Oseba, ki želi uveljavljati pravico do predložitve osnutka programa prestrukturiranja, sama krije stroške priprave osnutka.

Prilagoditev dolga

Stroški postopka vključujejo razumen honorar za storitve upravitelja in nadomestilo za njegove izdatke. Praviloma dolжник krije honorar in izdatke upravitelja do zneska, ki ne presega razpoložljivih sredstev dolžnika v štirih mesecih po potrditvi časovnega zaporedja plačil ali spremenjenega časovnega zaporedja plačil. Del honorarja in izdatkov, ki ga ne krije dolжник, se plača iz državnih sredstev. Če je predlog za prilagoditev dolga zavrnjen, se ves honorar in vsi izdatki plačajo iz državnih sredstev.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Določbe o vračilu se uporabljajo za vse vrste postopkov v primeru insolventnosti.

Prenos premoženja pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, ki izpolnjuje zakonsko določene pogoje, se lahko razveljavi z vložitvijo tožbe za vračilo, tožbe v zvezi z lastninsko pravico ali odškodninske tožbe. V vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti se za vračilo uporabljajo določbe zakona o vračilu premoženja v stečajno maso (758/1991). Obstajati morajo razlogi za vračilo.

Osnovni pogoji za obstoj razloga za vračilo in torej za razveljavitev posla so:

- z izvedbo posla se je enemu upniku neupravičeno dala prednost na račun drugih, da bi se premoženje preneslo iz dosega upnikov, ali povečal skupni znesek dolga v škodo upnikov;
- dolжник je bil ob sklenitvi posla insolventen ali pa je sklenitev posla prispevala k temu, da je postal insolventen; če posel zadeva darilo, je drug osnovni pogoj, da je bil dolжник prezadolžen ali je postal prezadolžen zaradi posla;
- druga stranka v poslu je vedela ali bi morala vedeti, da je dolжник insolventen/prezadolžen, ali poznati posledice sklenitve posla za finančno stanje dolžnika in druge dejavnike, zaradi katerih je bil posel neprimeren.

Če je bila druga stranka v poslu bližnji sorodnik dolžnika, se šteje, da je zadevna oseba vedela za zgoraj navedene dejavnike, razen če lahko dokaže, da je ravnala v dobri veri. Če je bil posel sklenjen več kot pet let pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, ga je mogoče razveljaviti le, če je bila stranka v poslu bližnji sorodnik dolžnika.

Poplačila dolga, izvedena več kot tri mesece pred datumom vložitve predloga za postopek v primeru insolventnosti, se razveljavijo, če je bilo poplačilo izvedeno z neobičajnimi plačilnimi sredstvi, prezgodaj ali če se zdi poplačani znesek visok glede na sredstva iz stečajne mase. Poplačila pa se ne razveljavijo, če se glede na okoliščine štejejo za običajna. Plačila, izterjana z zaplembo, se prav tako razveljavijo, če je bila zaplemba izvedena več kot tri mesece pred rokom. Za bližnje sorodnike dolžnika se uporabi daljši rok. Plačilo se razveljavi, tudi če je upnik ravnal v dobri veri.

Obstajajo tudi posebne določbe, na primer v zvezi z razveljavitvijo daril, delitve premoženja, pobotov in zavarovanja s premoženjem.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 20/02/2018

Plačilna nesposobnost - Švedska

KAZALO

- [1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?](#)
- [2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?](#)

- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?



UVOD

Na Švedskem so v uredbi o insolventnosti (*insolvensförordning*) določeni stečaj, reorganizacija podjetja in prestrukturiranje dolga. V nadaljevanju so na kratko pojasnjeni nekateri vidiki švedskih pravil, s katerimi se urejajo ti postopki na podlagi člena 86(1) revidirane uredbe o insolventnosti. Opis ni izčrpen.

STEČAJ

Splošno

Stečaj (*konkurs*) je oblika splošnega izvrševanja terjatev, pri čemer vsi dolžnikovi upniki skupaj prisilno odvzamejo celotno dolžnikovo premoženje za poplačilo svojih terjatev. Med stečajnim postopkom je premoženje vključeno v stečajno maso (*konkursbo*), ki se upravlja v korist upnikov. Upravlja jo en ali več stečajnih upraviteljev (*konkursförvaltare*), za katere je upravljanje stečajne mase edina naloga. Predlog za začetek stečajnega postopka obravnava okrožno sodišče (*tingsrätt*), ki tudi sprejme sklep o začetku stečajnega postopka in v stečajnem postopku obravnava zadeve v zvezi s stečajem. Sodišče med stečajnim postopkom odloča o številnih vprašanjih, na primer o razdelitvi stečajne mase ali tem, ali je treba dolgove dokazati. Na sodišču se izvajajo tudi druga procesna dejanja, kot je zaprisega dolžnika glede popisa premoženja. Stečajni upravitelj deluje pod nadzorom organa za izvršbe (*Kronofogdemyndigheten*).

REORGANIZACIJA PODJETJA

Splošno

Podjetniku, ki ima plačilne težave, se lahko s sklepom sodišča dovoli, da izvede poseben postopek za reorganizacijo svojega podjetja (*företagsrekonstruktion*). Sodišče imenuje upravitelja reorganizacije podjetja (*rekonstruktör*), ki razišče, ali se lahko nekatere ali vse dolžnikove dejavnosti nadaljujejo, in če se lahko, ali so izpolnjeni pogoji, da lahko dolžnik doseže finančni dogovor (*uppgörelse*) ali poravnavo (*ackord*) z upniki. Upravitelj reorganizacije podjetja mora pri opravljanju svojih dolžnosti ravnati tako, da interesi upnikov niso ogroženi. Sklep o reorganizaciji podjetja ne vključuje formalne omejitve dolžnikovega nadzora nad svojim premoženjem.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Splošno

Prestrukturiranje dolga (*skuldsanering*) pomeni, da je dolžnik v celoti ali delno oproščen obveznosti plačila dolgov, ki spadajo v okvir postopka prestrukturiranja. Od novembra 2016 na Švedskem obstajata dve vrsti prestrukturiranja dolga: prestrukturiranje dolga (*skuldsanering*) na podlagi zakona o prestrukturiranju dolga (*skuldsaneringslagen*) in prestrukturiranje dolga podjetij (*Fskuldsanering*) na podlagi zakona o prestrukturiranju dolga podjetij (*skuldsaneringslagen för företagare*). Pojasnjeni sta v nadaljevanju.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Stečajni postopek se lahko uvede v zvezi s pravnimi in fizičnimi osebami (vključno s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti).

REORGANIZACIJA PODJETJA

Postopek za reorganizacijo podjetja se lahko uvede v zvezi s pravnimi in fizičnimi osebami, če je zadevna oseba podjetnik. Nekatero pravne osebe, kot so banke, kreditne institucije, zavarovalnice in družbe za trgovanje z vrednostnimi papirji, so izključene iz zakona.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Prestrukturiranje dolga se lahko odobri fizičnim osebam (vključno s fizičnimi osebami, ki se ukvarjajo s samostojno poslovno dejavnostjo (*enskild näringsverksamhet*)).

Predloge za prestrukturiranje dolga na prvi stopnji obravnava organ za izvršbe.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Prestrukturiranje dolga podjetja se lahko odobri fizični osebi, ki je:

1. podjetnik, ki se je ukvarjal s poslovno dejavnostjo, če njegov dolg večinoma izhaja iz navedene dejavnosti;
2. podjetnik, ki se ukvarja s poslovno dejavnostjo, če je mogoče dolgove, ki izhajajo iz navedene dejavnosti, ustrezno poplačati ali če je nezmožnost poplačila navedenih dolgov samo začasna, ali
3. član družine podjetnika, če dolg tega družinskega člana večinoma izhaja iz podjetnikove poslovne dejavnosti.

„Član družine“ (*närstående*) pomeni zakonca, zunajzakonskega partnerja, starša, brata ali sestro, otroka ali otroke zakonca ali zunajzakonskega partnerja.

Predloge za prestrukturiranje dolga podjetij na prvi stopnji obravnava organ za izvršbe.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Pogoj za začetek stečajnega postopka je, da je dolžnik insolventen. „Insolventnost“ (*obestånd, insolvens*) pomeni, da dolžnik ne more ustrezno plačati dolgov in da ta plačilna nesposobnost ni le začasna. Izjava dolžnika, da je insolventen, se sprejme, če ni posebnega razloga, ki bi temu nasprotoval. Obstajajo tudi nekatere domneve glede dokazov o insolventnosti. Na primer, dolžnika je treba šteti za insolventnega, razen če ni dokazano nasprotno, če je bil na podlagi poglavja 4 zakonika o izvršbi (*utsökningsbalken*) uveden izvršilni postopek, ki je v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka privedel do ugotovitve, da dolžnik ni imel zadostnih sredstev za celotno poplačilo terjatve, ki se je uveljavljala. Enako velja, če je dolžnik izjavil, da je ustavil plačila.

Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vloži dolžnik ali upnik.

Če obstajajo verjetni razlogi za odobritev predloga za začetek stečajnega postopka in razlog za domnevo, da bi lahko dolžnik odtujil določeno premoženje, lahko sodišče do odločitve o predlogu odredi sekvenciacijo (*kvarstad*) dolžnikovega premoženja. Sodišče lahko tudi naloži prepoved potovanja.

Okrožno sodišče mora nemudoma objaviti sklep o razglasitvi stečaja. Sklep začne učinkovati takoj, tako da dolžnik ob razglasitvi sklepa izgubi nadzor nad svojim premoženjem, legitimna pričakovanja tretjih oseb pa so deloma zavarovana. Glej tudi informacije pod naslovom „Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?“.

Zoper sklep okrožnega sodišča o razglasitvi stečaja ali zavrnitvi predloga za začetek stečajnega postopka se lahko vloži pritožba pri višjem sodišču.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Predlog za reorganizacijo podjetja lahko vloži dolžnik ali upnik. Sklep, s katerim se dovoli reorganizacija podjetja, se lahko izda samo, če je mogoče priznati, da dolžnik ne more plačati zapadlih dolgov ali jih kmalu ne bo mogel plačati. Sklep, s katerim se dovoli reorganizacija podjetja, se ne sme izdati, če ni utemeljenih razlogov za domnevo, da je cilj reorganizacije podjetja mogoče doseči. Predlog, ki ga je vložil upnik, se lahko odobri samo s soglasjem dolžnika.

Če se predlog dolžnika šteje za dopusten, ga mora sodišče takoj preučiti, razen če je bil predlog dolžnika vložen po predlogu upnika in je sodišče odločilo, da je za njegovo preučitev potrebna obravnava. Če se predlog upnika šteje za dopusten, mora sodišče določiti datum obravnave za njegovo preučitev. Obravnava mora biti izvedena v dveh tednih od vložitve predloga pri sodišču. Če obstajajo posebni razlogi za to, se lahko izvede pozneje, vendar najpozneje v šestih tednih.

Če je predlog odobren, mora sodišče sočasno imenovati upravitelja reorganizacije podjetja. Če obstajajo posebni razlogi za to, jih lahko imenuje tudi več. Upravitelj reorganizacije podjetja mora v enem tednu od sklepa o odobritvi reorganizacije o njem obvestiti vse znane upnike. Sklep o reorganizaciji podjetja se začne uporabljati takoj, razen če sodišče ne določi drugače.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Predlog za prestrukturiranje dolga lahko vloži dolžnik. Če predlog ni zavrnjen kot nedopusten ali neutemeljen, je treba čim prej izdati sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga. Predlog se lahko zavrne kot neutemeljen, če na primer iz njega ali drugega razpoložljivega poročila izhaja, da pogoji za prestrukturiranje dolga niso izpolnjeni.

Prestrukturiranje dolga se lahko odobri, če:

1. je dolžnik fizična oseba, katere glavni interesi so na Švedskem;
2. dolžnik ne more ustrezno plačati svojih dolgov in je glede na vse okoliščine zadeve mogoče priznati, da se bo ta nezmožnost plačevanja v bližnji prihodnosti nadaljevala (dolžnik mora biti opredeljen kot insolventen), in
3. je to razumno glede na dolžnikov osebni in finančni položaj.

Uporabljajo se naslednje omejitve:

1. prestrukturiranje dolga se ne sme odobriti, če za dolžnika velja prepoved opravljanja dejavnosti (*näringsförbud*);
2. če je dolžnik podjetnik, se lahko prestrukturiranje dolga odobri le, če je mogoče finančne okoliščine dejavnosti zlahka preiskati, in
3. če je dolžniku že bilo odobreno prestrukturiranje dolga, se lahko novo prestrukturiranje dolga odobri le, če za to obstajajo posebni razlogi.

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem. Obvestilo se v enem tednu od objave pošlje tudi znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjativah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga.

Pritožba zoper sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga se lahko vloži v treh tednih od datuma sklepa.

Po sklepu o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja (*utmätning*) za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Predlog za prestrukturiranje dolga podjetja lahko vloži dolžnik. Če predlog ni zavrnjen kot nedopusten ali neutemeljen, je treba čim prej izdati sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja. Predlog se lahko zavrne kot neutemeljen, če na primer iz njega ali drugega razpoložljivega poročila izhaja, da pogoji za prestrukturiranje dolga podjetja niso izpolnjeni.

Prestrukturiranje dolga podjetja se lahko odobri, če:

1. so dolžnikovi glavni interesi na Švedskem;
2. dolžnik ne more ustrezno plačati svojih dolgov in je glede na vse okoliščine zadeve mogoče priznati, da se bo ta nezmožnost plačevanja v bližnji prihodnosti nadaljevala (dolžnik mora biti opredeljen kot insolventen), in
3. je to razumno glede na dolžnikov osebni in finančni položaj.

Uporabljajo se naslednje omejitve:

1. prestrukturiranje dolga podjetja se ne sme odobriti, če za dolžnika velja prepoved opravljanja dejavnosti;
2. prestrukturiranje dolga podjetja se ne sme odobriti, če je dolžnik podjetnik, ki svoje dejavnosti opravlja ali jih je opravljal neodgovorno;
3. prestrukturiranje dolga podjetja se ne sme odobriti, če je dolžnikova četrletna stopnja plačila nižja od ene sedmine osnovnega zneska, vezanega na cene (*prisbasbeloppet*), določenega v členih 6 in 7 poglavja 2 zakonika o socialnem zavarovanju (*socialförsäkringsbalken*) (približno 6 300 SEK leta 2016), ter
4. če je dolžniku že bilo odobreno prestrukturiranje dolga, se lahko novo prestrukturiranje dolga odobri le, če za to obstajajo posebni razlogi.

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem. Obvestilo se v enem tednu od objave tudi pošlje znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjativah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga podjetja.

Pritožba zoper sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja se lahko vloži v treh tednih od datuma sklepa.

Po sklepu o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga podjetja ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

3 Katere premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Razen če ni drugače določeno s posebnimi pravili o odstopanju za pravna dejanja, ki jih opravi dolžnik ali katera koli druga stranka takoj po sklepu o začetku stečajnega postopka, stečajna masa vključuje vse premoženje, ki je dolžniku pripadalo ob objavi sklepa o začetku stečajnega postopka ali ki ga dolžnik pridobi med stečajnim postopkom ter se lahko uporabi za poplačilo terjatev. Vključeno je tudi vse premoženje, ki se lahko doda v stečajno maso z izterjavo terjatev. Za fizične osebe obstajajo posebna pravila, ki se uporabljajo za plače in drugo premoženje, ki ga dolžnik potrebuje za svoje preživetje. Dolžnik lahko ohrani del tega premoženja.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Upravitelj reorganizacije podjetja mora v enem tednu od sklepa o reorganizaciji podjetja o njem obvestiti vse znane upnike. Med drugim mora biti obvestilu priložen predhodni popis dolžnikovih sredstev in obveznosti. Iz tega sledi, da so s postopkom zajeta vsa sredstva. Poudariti je treba, da se reorganizacija podjetja lahko konča s sodno poravnavo z upniki, vendar to ni obvezno.

Za vse terjatve na podlagi sporazuma, ki ga je dolžnik sklenil med postopkom reorganizacije podjetja s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja, velja splošna prednostna pravica (*allmän förmånsrätt*). Primer takega sporazuma je lahko sporazum o financiranju poslovanja, ki je med postopkom reorganizacije sklenjen s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

V sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja pet let, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za določitev krajšega roka. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja. Vendar začne dolžnik plačila izvajati od datuma izdaje sklepa o začetku postopka, zato je treba obdobje, za katero se je uporabljal sklep o začetku postopka, običajno odšteti od trajanja načrta poplačila.

Znesek, ki ga mora plačati dolžnik, se določi tako, da se za prestrukturiranje dolga uporabijo vse dolžnikovo premoženje in dohodki po odštetju tega, kar je treba ohraniti za preživljanje dolžnika in njegove družine. Ohranitev premoženja se lahko določi tudi za plačilo terjatve, ki ni zajeta s prestrukturiranjem dolga.

Če se dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga bistveno izboljša zaradi okoliščin, ki jih ni bilo mogoče predvideti, lahko upniki in dolžnik zaprosijo za ponovno presojo sklepa.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

V primeru prestrukturiranja dolga podjetja mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja tri leta. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja. Vendar začne dolžnik plačila izvajati od datuma izdaje sklepa o začetku postopka, zato je treba obdobje, za katero se je uporabljal sklep o začetku postopka, običajno odšteti od trajanja načrta poplačila.

Znesek, ki ga mora plačati dolžnik, se določi tako, da se za prestrukturiranje dolga podjetja uporabijo vse dolžnikovo premoženje in dohodki po odštetju tega, kar je treba ohraniti za preživljanje dolžnika in njegove družine. Ohranitev premoženja se lahko določi tudi za plačilo terjatve, ki ni zajeta s prestrukturiranjem dolga podjetja.

Če se dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga podjetja bistveno izboljša, lahko upniki in dolžnik zaprosijo za ponovno presojo sklepa.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

STEČAJ

Dolžnik ob razglasitvi sklepa o začetku stečajnega postopka izgubi nadzor nad vsem premoženjem, ki spada v stečajno maso. Dolžnik ne sme prevzeti nikakršnih obveznosti, ki bi se lahko uveljavljale med stečajnim postopkom. Obstajajo nekatere izjeme. Stečajno maso med stečajnim postopkom zastopa stečajni upravitelj. Imenuje ga okrožno sodišče, imeti pa mora posebno znanje in izkušnje, potrebne za to nalogo, ter biti tudi sicer primeren za takšno nalogo. Oseba, zaposlena na sodišču, ne more biti imenovana za stečajnega upravitelja. Prav tako ne more biti na ta položaj imenovana oseba z navzkrižjem interesov.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Upravitelj reorganizacije podjetja mora imeti posebno znanje in izkušnje, potrebne za to nalogo, imeti mora zaupanje upnikov ter biti tudi sicer primeren za takšno nalogo.

Upravitelj reorganizacije podjetja preuči dolžnikov finančni položaj in v posvetovanju z dolžnikom pripravi načrt, kako doseči cilje reorganizacije. Načrt je treba predložiti sodišču in upnikom. Upravitelj reorganizacije podjetja si lahko pomaga s strokovnjakom.

Dolžnik mora upravitelju reorganizacije podjetja zagotoviti vse informacije o svojem finančnem položaju, ki so pomembne za prestrukturiranje podjetja. V zvezi z vodenjem poslovanja mora upoštevati navodila upravitelja reorganizacije podjetja, brez soglasja katerega ne sme izvesti nekaterih pravnih dejanj, kot so plačilo dolgov, ki so nastali pred izdajo sklepa, prevzem novih obveznosti in prenos ali zastava premoženja, ki je bistvenega pomena za dolžnikovo poslovanje. Tudi če dolžnik ne izpolnjuje teh obveznosti, zadevno pravno dejanje ostane veljavno.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Upravitelj ni imenovan. Dolžnik med postopkom prestrukturiranja dolga ohrani nadzor nad svojim premoženjem.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Upravitelj ni imenovan. Dolžnik med postopkom prestrukturiranja dolga ohrani nadzor nad svojim premoženjem.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

STEČAJ

Upnik, ki ima terjatve do dolžnika, ki se lahko uveljavlja med stečajnim postopkom, jo lahko pobota s terjatvijo, ki jo je imel dolžnik do njega ob razglasitvi sklepa o začetku stečajnega postopka. To ne velja, če je bil pobot izključen iz stečajnega postopka zaradi narave zadevnih terjatev. Za pogojne terjatve veljajo posebna pravila. Izjeme se med drugim uporabljajo tudi za nedavno pridobljene terjatve (ki se večinoma ujemajo z določbami o vračanju premoženja v stečajno maso).

V zvezi s finančnimi trgi obstajajo posebne določbe, da se v zvezi s stečajno maso in upniki uporabljajo sporazumi o neto poravnavi in podobni dogovori, ki se med drugim nanašajo na finančne instrumente.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Vsakdo, ki je imel terjatev do dolžnika, ko je bil vložen predlog za reorganizacijo podjetja, jo lahko pobota s terjatvijo, ki jo je dolžnik takrat imel do upnika, tudi če še ni zapadla v plačilo. To ne velja, če je pobot izključen zaradi narave zadevnih terjatev ali drugače izključen z določbami zakona o reorganizaciji podjetij. Izjeme se med drugim uporabljajo tudi za nedavno pridobljene terjatve (ki se večinoma ujemajo z določbami o vračanju premoženja v stečajno maso).

V zvezi s finančnimi trgi obstajajo posebne določbe, da se v zvezi s stečajno maso in tistimi upniki, katerih terjatve so vključene v sodno poravnavo z upniki, uporabljajo sporazumi o neto poravnavi in podobni dogovori, ki se med drugim nanašajo na finančne instrumente.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Posebnih pravil v zvezi s pobotom ni.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Posebnih pravil v zvezi s pobotom ni.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

STEČAJ

Zakon o stečaju ne vsebuje splošnih pravil glede tega, ali je stečajna masa vezana s pogodbami, ki jih je sklenil dolžnik. Načeloma je stečajna masa samostojna pravna oseba in ni odgovorna za morebitne obveznosti, ki bi lahko izhajale iz take pogodbe. Stečajna masa se lahko odloči za izpolnitev pogodb, ki jih je sklenil dolžnik, če je to koristno za unovčenje stečajne mase. Običajno je za to potrebno soglasje druge pogodbene stranke.

Posebne določbe so v drugih zakonih, kot sta zakon o prodaji (*köplagen*) in zakon o trgovanju s finančnimi instrumenti (*lagen om handel med finansiella instrument*). V skladu z zakonom o prodaji se lahko stečajna masa odloči za izpolnitev pogodbe, če je bil zoper eno od pogodbenic uveden stečajni postopek. Druga pogodbenična stranka lahko stečajno maso zaprosi, naj jo pravočasno obvesti, če želi izpolniti pogodbo.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Če je imela dolžnikova nasprotna pogodbenična stranka pred izdajo sklepa o reorganizaciji podjetja pravico odpovedati pogodbo zaradi nastanka spora ali možnosti nastanka spora v zvezi s plačili ali drugačno izpolnitvijo pogodbe, po izdaji sklepa ne more odpovedati pogodbe iz razloga navedenega spora, če dolžnik pravočasno in s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja zaprosi, naj se zadevna pogodba izpolni. Dolžnik mora na zahtevo nasprotne pogodbene stranke to pravočasno obvestiti, ali bo pogodba izpolnjena. Če bo, so za njeno izpolnitev določena posebna pravila. Posebne določbe vsebuje tudi zakon o prodaji, posebna pravila pa so določena tudi za zadeve, kot so pogodbe o zaposlitvi in finančni instrumenti.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Posebnih pravil v zvezi z učinkom prestrukturiranja dolga na veljavno pogodbo ni.

Glej tudi „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Posebnih pravil v zvezi z učinkom prestrukturiranja dolga podjetja na veljavno pogodbo ni.

Glej tudi „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

STEČAJ

Po razglasitvi sklepa o začetku stečajnega postopka se premoženje, ki spada v stečajno maso, na splošno ne sme zarubiti (*utmäta*), da bi se poplačale morebitne terjatve zoper dolžnika. To samodejno velja od začetka stečajnega postopka. Obstajajo nekatere izjeme, ki se uporabljajo za terjatve z določeno prednostjo. Vsak rubež (*utmätning*), opravljen v nasprotju s to prepovedjo, je ničen. Premoženje se lahko zarubi ne glede na stečajni postopek, če je na zadevnem premoženju ustanovljena zastavna pravica (*panträtt*) za poplačilo terjatve.

Če je bil rubež opravljen pred razglasitvijo sklepa o začetku stečajnega postopka, se lahko izvršba praviloma nadaljuje ne glede na stečajni postopek. Obstajajo nekatere izjeme.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Medtem ko poteka reorganizacija podjetja, rubež ali druga oblika izvršbe zoper dolžnika na podlagi zakonika o izvršbi ni mogoča. Izjeme obstajajo, na primer, kadar ima upnik zastavno pravico ali pridržno pravico (*retentionsrätt*) za poplačilo terjatve. Zagotoviti ni mogoče nikakršne pomoči na podlagi zakona o pogodbah o najemnem nakupu med podjetniki (*lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.*). Med postopkom reorganizacije podjetja ni mogoče izdati sklepov o sekvestraciji (*kvars tad*) ali pravici do zasega (*betalningssäkring*).

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Po izdaji sklepa o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

Če je razglašen stečaj dolžnika, predlog za prestrukturiranje dolga preneha veljati.

Če je predlog za pogajanja o sodni poravnavi z upniki sprejet v preučitev po tem, ko je dolžnik vložil predlog za prestrukturiranje dolga, je treba postopek za prestrukturiranje dolga začasno ustaviti. Če je poravnava potrjena, predlog za prestrukturiranje dolga preneha veljati.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Po izdaji sklepa o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga podjetja ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

Če je razglašen stečaj dolžnika, predlog za prestrukturiranje dolga podjetja preneha veljati.

Če je predlog za pogajanja o sodni poravnavi z upniki sprejet v preučitev po tem, ko je dolžnik vložil predlog za prestrukturiranje dolga podjetja, je treba postopek za prestrukturiranje dolga začasno ustaviti. Če je poravnava potrjena, predlog za prestrukturiranje dolga podjetja preneha veljati.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Če poteka pravni postopek med dolžnikom in drugo stranko v zvezi s premoženjem, ki spada v stečajno maso, lahko postopek namesto dolžnika nadaljuje stečajna masa. Če stečajna masa ne nadomesti dolžnika, se za premoženje šteje, da ne spada v stečajno maso. Če je bil zoper dolžnika uveden postopek za poplačilo terjatve, ki jo je mogoče uveljavljati v stečajnem postopku, se lahko stečajna masa vključi v pravni postopek na strani dolžnika. V zvezi s tem postopkom obstajajo dodatne določbe.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Izvrševanje terjatev je med postopkom reorganizacije podjetja načeloma prepovedano, vendar pa to ne preprečuje, da bi se pravni postopek, ki poteka med dolžnikom in drugo stranko, nadaljeval in tudi končal.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Glej „Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Glej „Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki?“.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Upniki nimajo formalne vloge v stečajnem postopku. Stečajni upravitelj se mora posvetovati s še posebno prizadetimi upniki, če ni ovir za to. Upnik ima tudi pravico, da ga stečajni upravitelj obvešča in da se na primer udeleži zaprisege. Upnik lahko zahteva imenovanje nadzornika (*granskningsman*), ki nadzoruje upravljanje stečajne mase v upnikovem imenu.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Ko sodišče odobri reorganizacijo podjetja, mora določiti datum za sestanek upnikov, ki poteka na sodišču. Sestanek mora potekati v treh tednih od datuma izdaje sklepa o reorganizaciji podjetja, lahko pa pozneje, če je to neizogibno.

Upniki imajo na sestanku upnikov priložnost izraziti mnenja o tem, ali bi se morala reorganizacija podjetja nadaljevati. Sodišče na zahtevo upnikov izmed upnikov imenuje upniški odbor. Sestavljajo ga največ trije člani. V nekaterih primerih imajo tudi zaposleni pravico, da imenujejo predstavnika, ki je dodatni član odbora. Sodišče lahko imenuje dodatne člane, če za to obstajajo posebni razlogi. Upravitelj reorganizacije podjetja se mora o pomembnih zadevah posvetovati z upniškim odborom, če ni ovir za to.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Glej „Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

STEČAJ

Med stečajnim postopkom je premoženje vključeno v stečajno maso, ki se upravlja v korist upnikov (glej zgoraj). Stečajno maso upravlja en ali več stečajnih upraviteljev. Na splošno je treba premoženje iz stečajne mase prodati tako hitro, kot je to razumno mogoče. Če je dolжник upravljal podjetje, lahko stečajni upravitelj pod nekaterimi pogoji ohrani poslovanje podjetja za račun stečajne mase.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Dolжник med reorganizacijo podjetja ne izgubi nadzora nad svojim premoženjem.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Upravitelj ni imenovan.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Upravitelj ni imenovan.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Švedske stečaje je mogoče razdeliti v dve skupini, in sicer na stečaje brez dokazovanja dolgov (*bevakning*) in stečaje z dokazovanjem dolgov. Dolgovi se ne dokazujejo, razen če ni določeno drugače, ker upniki brez prednostne terjatve v primeru stečaja običajno ne dobijo ničesar. Okrožno sodišče lahko na zahtevo stečajnega upravitelja odloči, da je treba dolgove dokazati. To se stori, če je mogoče domnevati, da bodo ob razdelitvi med stečajnim postopkom na voljo določena sredstva za poplačilo neprednostnih terjatev. Kadar je odločeno, da je treba izvesti postopek za dokaz dolgov, je treba na splošno dokazati terjatve, ki se lahko uveljavljajo med stečajnim postopkom, da lahko upnik prejme poplačilo iz razdelitvene mase. Dokazati je treba tudi morebitno pravico do prednosti. Če pa ima upnik zastavno ali pridržno pravico na premoženju, mu ni treba dokazati dolga, da bi bil upravičen do poplačila iz zadevnega premoženja.

Dejstvo, da dolжник izgubi nadzor nad svojim premoženjem, pomeni, da ne more prevzeti obveznosti, ki bi se lahko uveljavljale med stečajnim postopkom. Če dolжник po začetku stečajnega postopka prevzame kakršne koli obveznosti ali mu te nastanejo, jih med stečajnim postopkom običajno ni mogoče dokazati. Ustaljena sodna praksa je, da lahko dolжник v nekaterih primerih znova prevzame nadzor nad določenim premoženjem, če se stečajni upravitelj izrecno odpove njegovemu uveljavljanju.

Stečajna masa, ki jo zastopa stečajni upravitelj, lahko prevzame pravice in obveznosti, na primer s sklenitvijo pogodbe. S tem nastanejo terjatve zoper samo stečajno maso (*massafordringar*). Načeloma imajo terjatve zoper samo stečajno maso prednost pred navadnimi terjatvami v stečajnem postopku (*konkursfordringar*). Preden pa se plačajo kateri koli drugi dolgovi, ki so nastali zoper stečajno maso, je treba iz stečajne mase plačati nagrade za stečajnega upravitelja in druge podobne dolgove (tako imenovane stroške stečajnega postopka, *konkurskostnader*). Če stroškov stečajnega postopka ni mogoče plačati iz stečajne mase, jih mora praviloma plačati država. Načeloma se terjatve v stečajnem postopku poplačajo šele, ko so plačani stroški stečajnega postopka in terjatve zoper samo stečajno maso.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Splošnih pravil za prijavo terjatev v primeru reorganizacije podjetja ni. Vendar lahko sodišče v primeru reorganizacije podjetja na zahtevo dolžnika odloči, da se dovolijo pogajanja za sodno poravnavo z upniki (*offentligt ackord*). Upnik bo morda moral prijaviti svoje terjatve v okviru pogajanj o poravnavi (glej spodaj). V pogajanjih o poravnavi sodelujejo samo tisti upniki, katerih terjatve so nastale pred vložitvijo predloga za reorganizacijo podjetja. Vendar pa v teh pogajanjih ne sodelujejo vsi upniki, na primer upniki,

katerih terjatve se lahko pobotajo ali ki imajo prednostne terjatve. Upravitelj reorganizacije podjetja pripravi popis sredstev in obveznosti v premoženju. Če ima oseba terjatev, ki ni bila vključena v popis ali ki postane znana medtem, in želi sodelovati v pogajanjih o poravnavi, mora terjatev pisno prijaviti pri upravitelju reorganizacije podjetja najpozneje en teden pred sestankom upnikov.

Za terjatve na podlagi sporazumov, ki jih je dolжник s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja sklenil med postopkom reorganizacije podjetja, velja splošna prednostna pravica.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Prestrukturiranje dolga v bistvu zajema vse denarne terjatve zoper dolžnika, ki so nastale pred datumom razglasitve sklepa o začetku postopka. Upniki morajo torej prijaviti vse terjatve, ki so nastale pred sklepom o začetku postopka in so zajete s prestrukturiranjem dolga, sicer obstaja tveganje, da bo dolжник oproščen obveznosti plačila zadevnih dolgov (glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“).

Vendar pa prestrukturiranje dolga ne zajema naslednjega:

- 1. terjatve za preživljanje družine, če agencija za socialno zavarovanje (Försäkringskassan) ali tuj javni organ ni prevzel pravice upravičene osebe do prejemanja preživnine;*
- 2. terjatve, v zvezi s katero ima upnik zastavno ali drugo prednostno pravico v skladu s členom 6 ali 7 zakona o prednostni pravici (förmånsrattslagen (1970:979)) ali pridržno pravico, kolikor zavarovanje zadostuje za poplačilo terjatve;*
- 3. terjatve, v zvezi s katero je upnik pridobil prednostno pravico v skladu s členom 8 zakona o prednostni pravici, preden je bil v zvezi s premoženjem, v zvezi s katerim bi se uveljavljala terjatev, razglašen sklep o začetku postopka;*
- 4. terjatve, ki ni zapadla v plačilo in ki je odvisna od tega, ali upnik zagotovi nadomestilo, ali*
- 5. sporne terjatve.*

Če je terjatev pogojna, njen znesek ni opredeljen ali ni zapadla v plačilo, se lahko odloči, da ne spada v prestrukturiranje dolga. Če je terjatev verjetno neutemeljena, je treba odločiti, da ni zajeta s prestrukturiranjem dolga.

Terjatve, ki so nastale po sklepu o začetku postopka, niso zajete s prestrukturiranjem dolga.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Prestrukturiranje dolga podjetja v bistvu zajema vse denarne terjatve zoper dolžnika, ki so nastale pred datumom razglasitve sklepa o začetku postopka. Upniki morajo torej prijaviti vse terjatve, ki so nastale pred sklepom o začetku postopka in so zajete s prestrukturiranjem dolga podjetja, sicer obstaja tveganje, da bo dolжник oproščen obveznosti plačila zadevnih dolgov (glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“).

Vendar pa prestrukturiranje dolga podjetja ne zajema naslednjega:

- 1. terjatve za preživljanje družine, če agencija za socialno zavarovanje ali tuj javni organ ni prevzel pravice upravičene osebe do prejemanja preživnine;*
- 2. terjatve, v zvezi s katero ima upnik prednostno pravico v skladu s členom 5 zakona o prednostni pravici (1970:979), kolikor zavarovanje zadostuje za poplačilo terjatve;*
- 3. terjatve, v zvezi s katero ima upnik zastavno ali drugo prednostno pravico v skladu s členom 6 ali 7 zakona o prednostni pravici ali pridržno pravico, kolikor zavarovanje zadostuje za poplačilo terjatve;*
- 4. terjatve, v zvezi s katero je upnik pridobil prednostno pravico v skladu s členom 8 zakona o prednostni pravici, preden je bil v zvezi s premoženjem, v zvezi s katerim bi se uveljavljala terjatev, razglašen sklep o začetku postopka;*
- 5. terjatve, ki ni zapadla v plačilo in ki je odvisna od tega, ali upnik zagotovi nadomestilo, ali*
- 6. sporne terjatve.*

Če je terjatev pogojna, njen znesek ni opredeljen ali ni zapadla v plačilo, se lahko odloči, da ne spada v prestrukturiranje dolga podjetja. Če je terjatev verjetno neutemeljena, je treba odločiti, da ni zajeta s prestrukturiranjem dolga podjetja.

Terjatve, ki so nastale po sklepu o začetku postopka, niso zajete s prestrukturiranjem dolga podjetja.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

STEČAJ

Na splošno se lahko v stečajnem postopku uveljavljajo samo tiste terjatve, ki so nastale pred razglasitvijo sklepa o začetku stečajnega postopka. Terjatev se lahko v stečajnem postopku uveljavlja tudi, če je pogojna ali ni zapadla v plačilo.

V primerih, v katerih se dolгови ne dokazujejo, ni pravil, s katerimi bi se zahtevalo, naj upnik terjatev prijavi na določen način. V primeru stečajnega postopka brez dokazovanja dolgov mora stečajni upravitelj na svojo pobudo zagotoviti, da vsaka prednostna terjatev prejme ustrezen delež iz razdelitvene mase. Načeloma upniku nič ne preprečuje, da terjatev neformalno uveljavlja do roka za ugovor zoper predlagano razdelitev.

Če je mogoče domnevati, da premoženje zadostuje za poplačilo upnikov, ki nimajo prednostne pravice, je treba dolgove dokazati (glej zgoraj v zvezi z dokazovanjem dolgov). Kadar okrožno sodišče odloči, da je treba dolgove dokazati, določi rok za predložitev dokazov, ki je od štiri do deset tednov. Sklep o izvedbi postopka za dokazovanje dolgov se objavi. Upniki morajo terjatve pisno prijaviti v določenem roku. Če ima upnik zastavno ali pridržno pravico na premoženju, mu za pridobitev plačila iz premoženja v tem postopku ni treba predložiti dokazov o dolgu. Če so se dolгови že dokazovali in želi upnik prijaviti terjatev ali uveljavljati zastavno pravico po roku za predložitev dokazov, lahko dokaze predloži naknadno (*efterbevakning*). To mora storiti najpozneje do datuma, ko stečajni upravitelj določi predlagano razdelitev ali, povedano drugače, preden je predlog predložen sodišču in objavljen. Če upnik ne predloži dokaza za svojo terjatev, izgubi možnost pridobitve plačila iz premoženja, ki ga zajema sklep o razdelitvi. Upnik lahko načeloma pozneje prejme plačilo v zvezi s svojo terjatvijo le, če postanejo razpoložljiva nova sredstva (naknadna razdelitev, *efterutdelning*).

REORGANIZACIJA PODJETJA

Kot je navedeno zgoraj, v primeru reorganizacije podjetja za upnike ne obstaja splošna obveznost, da prijavijo terjatve, vendar bodo morali morda svoje terjatve prijaviti v okviru morebitnih pogajanj o poravnavi. Upravitelj reorganizacije podjetja mora pripraviti načrt reorganizacije podjetja. V načrtu je običajno prikazano, kako je mogoče rešiti finančni položaj podjetja dolžnika in kako je treba izboljšati njegove poslovne rezultate. Vendar se lahko vsebina načrta prilagaja glede na okoliščine posameznega primera.

V nekaterih okoliščinah je v okviru reorganizacije podjetja mogoča sodna poravnava z upniki. Predlog za pogajanja o poravnavi vloži dolžnik.

Predlog za pogajanja o poravnavi mora vsebovati predlog poravnave, v katerem je navedeno, koliko dolžnik ponuja za plačilo in kdaj je treba plačilo izvesti, ali je bilo v zvezi s poravnavo zagotovljeno zavarovanje, in če je bilo, kaj zajema. Temu je treba priložiti popis sredstev in obveznosti v premoženju.

Če se predlog za pogajanja o poravnavi šteje za dopusten, mora sodišče takoj izdati sklep o odobritvi pogajanj o poravnavi. Sočasno mora določiti datum za sestanek z upniki, ki bo potekal na sodišču, izdati poziv na navedeni sestanek in objaviti sklep.

Dolžnik, upravitelj reorganizacije podjetja in upniki imajo možnost ugovarjati zoper terjatev, ki naj bi bila zajeta s poravnavo. Obstajajo posebna pravila o možnosti sodelovanja v pogajanjih o poravnavi na podlagi terjatve, ki ni vključena v popis premoženja.

V pogajanjih o poravnavi sodelujejo samo tisti upniki, katerih terjatve so nastale pred vložitvijo predloga za reorganizacijo podjetja. Upniki, katerih terjatve je mogoče pobotati ali katerih terjatve imajo prednostno pravico, ne sodelujejo v pogajanjih. Prav tako v pogajanjih ne sodelujejo upniki, ki bi bili v primeru stečaja do plačila upravičeni šele za drugimi upniki, razen če to dovolijo drugi upniki, ki sodelujejo v pogajanjih.

Dolžnik mora na zahtevo katerega koli upnika priseči glede popisa premoženja na sestanku upnikov.

Upniki glasujejo o predlagani poravnavi na sestanku upnikov. Za predlog poravnave, s katero se poplača najmanj 50 % vsote terjatev, se šteje, da so ga upniki odobrili, če zanj glasuje tri petine upnikov, ki glasujejo, in njihove terjatve predstavljajo tri petine skupnega zneska terjatev z glasovalnimi pravicami. Če je delež manjši, se predlog poravnave šteje za odobren, če zanj glasuje tri četrtine upnikov, ki glasujejo, in njihove terjatve predstavljajo tri četrtine skupnega zneska terjatev z glasovalnimi pravicami.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem. Obvestilo se v enem tednu od objave tudi pošlje znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjatvah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga.

Ko se po izdaji sklepa o začetku postopka zberejo zadostne informacije, se pripravi predlog za prestrukturiranje dolga. Pošlje se vsem znanim upnikom, katerih terjatve so zajete s predlogom, pri čemer je dodan poziv, naj v določenem roku predložijo pripombe. Če upnik ne predloži pripomb, to ne preprečuje izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja dolga.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem. Obvestilo se v enem tednu od objave tudi pošlje znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjativah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga.

Ko se po izdaji sklepa o začetku postopka zberejo zadostne informacije, se pripravi predlog za prestrukturiranje dolga podjetja. Pošlje se vsem znanim upnikom, katerih terjatve so zajete s predlogom, pri čemer je dodan poziv, naj v določenem roku predložijo pripombe. Če upnik ne predloži pripomb, to ne preprečuje izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja dolga podjetja.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

STEČAJ

Če premoženje v stečajni masi ne zadostuje za plačilo stroškov stečajnega postopka in dolgov same stečajne mase, je treba stečajni postopek ustaviti (glej zgoraj v zvezi s stroški stečajnega postopka in dolgovi stečajne mase). Če se stečajni postopek ustavi (*avskrivass*), načeloma ni razdelitve upnikom.

Če se stečajni postopek ne ustavi, se denar v stečajni masi, ki se ne uporabi za plačilo stroškov stečajnega postopka in dolgov stečajne mase, razdeli upnikom. Načeloma je treba razdelitev opraviti v skladu z zakonom o prednostni pravici.

Z zakonom o prednostni pravici so urejene vzajemne pravice upnikov do plačila v primeru stečaja. V zvezi z zakonom o prednostni pravici je mogoče navesti naslednje strnjene informacije.

Prednostna pravica v zvezi s plačilom je bodisi posebna bodisi splošna. Posebna prednostna pravica se nanaša na določeno premoženje (primeri so zastavna pravica, pridržna pravica ali hipoteka (*inteckning*) na nepremičnino). Splošna prednostna pravica se nanaša na vse premoženje, vključeno v stečajno maso dolžnika (kot so stroški, nastali upnikom za uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnika, in nagrade za upravitelja reorganizacije podjetja, če je pred zadevnim stečajem potekala reorganizacija podjetja). Posebna prednostna pravica ima prednost pred splošno prednostno pravico. Vse terjatve, ki ne uživajo prednostne pravice, se med seboj obravnavajo enako. Tudi v pogodbi se lahko določi, da je upnik upravičen do plačila šele po poplačilu vseh drugih upnikov (*podrejena terjatev, efterstålld fordran*).

Prednostna pravica se ohrani, tudi če je terjatev prenesena ali zarubljena ali drugače preide na drugo stranko.

Če terjatev uživa posebno prednostno pravico v zvezi z določenim premoženjem, vendar zadevno premoženje ne zadostuje za poplačilo terjatve, se preostali del terjatve obravnava kot terjatev brez prednostne pravice.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Pri reorganizaciji podjetja se razdelitev ne izvede, razen če pride do sodne poravnave z upniki.

Pri sodni poravnavi se lahko določi, da se terjatve znižajo in poplačajo na določen način. Pri poravnavi morajo imeti vsi upniki enake pravice, poplačanih pa mora biti najmanj 25 % vsote terjatev, razen če vsi znani upniki, ki bi bili zajeti s poravnavo, odobrijo manjši delež ali če za to obstajajo posebni razlogi. Predpisano minimalno razdelitev je treba izplačati v enem letu od odobritve poravnave, razen če se vsi znani upniki strinjajo z daljšim obdobjem za izplačilo. Pri poravnavi se lahko določi tudi, da se dolžniku odobrijo le odlog plačila ali druge posebne oprostitve.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Za vse terjatve, zajete s prestrukturiranjem dolga, veljajo enake pravice. Vendar se lahko terjatvi s soglasjem zadevnega upnika dodelijo manj ugodne pravice ali pa se lahko terjatev poplača pred drugimi terjativami, če je vsota, ki je na voljo za razdelitev, majhna ter je to razumno glede na obseg dolgov in druge okoliščine.

Določbe v zvezi s terjativami so določene v sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Za vse terjatve, zajete s prestrukturiranjem dolga podjetja, veljajo enake pravice. Vendar se lahko terjatvi s soglasjem zadevnega upnika dodelijo manj ugodne pravice ali pa se lahko terjatev poplača pred drugimi terjatvami, če je vsota, ki je na voljo za razdelitev, majhna ter je to razumno glede na obseg dolgov in druge okoliščine.

Določbe v zvezi s terjatvami so določene v sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

STEČAJ

Če se dolžnik strinja, da bo plačal svoje dolgove, ali je z upniki dosegel drugačen dogovor (prostovoljni dogovor, *frivillig oppgørelse*), mora okrožno sodišče odločiti, da se stečajni postopek konča. V stečajnih postopkih z dokazovanjem dolgov se lahko stečajni postopek konča tudi s sklepom o odobritvi poravnave (*ackord i konkurs*). V drugih primerih se stečajni postopek konča z ustavitvijo (*avskrivning*, če sredstva ne zadostujejo za plačilo stroškov stečajnega postopka ali terjatev zoper samo stečajno maso) ali razdelitvijo upnikom.

Fizična oseba s stečajem ni oproščena obveznosti plačila svojih dolgov (pravila o prestrukturiranju dolga so drugačna). Dolgovi, ki niso bili plačani, torej po stečaju ostanejo (kar ne velja, če so zajeti s prostovoljnim dogovorom ali poravnavo z upniki).

Pravna oseba je po stečaju razpuščena (določbe o tem je mogoče najti v zakonodaji o pravici do ustanavljanja združenj). To pomeni, da upniki po stečaju načeloma ne morejo uveljavljati morebitnih neporavnanih terjatev zoper pravno osebo.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Če je sklenjena sodna poravnava, je ta zavezujoča za vse upnike, znane in neznan, ki so imeli pravico sodelovati v pogajanjih o poravnavi. Upnik, ki bi bil v primeru stečaja do plačila upravičen šele za drugimi upniki, izgubi pravico do dolžnikovega plačila, razen če so vsi upniki, ki so imeli pravico sodelovati v pogajanjih o poravnavi, s poravnavo v celoti poplačani. Upnik s prednostno pravico v zvezi z določenim premoženjem je s poravnavo vezan v zvezi z zneski, ki jih ni mogoče vzeti iz navedenega premoženja.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Dolžnik je s sklepom o prestrukturiranju dolga oproščen obveznosti plačila dolgov, zajetih s prestrukturiranjem dolga, če so ti zmanjšani. Pri prestrukturiranju dolga je tudi oproščen obveznosti plačila neznanih dolgov v zadevi, razen če so to dolgovi, ki jih s prestrukturiranjem dolga ni mogoče zajeti.

Prestrukturiranje dolga pomeni, da pravica do obresti ali kazni za zamudo v zvezi s terjatvijo, zajeto s prestrukturiranjem, preneha veljati v zvezi z obdobjem po datumu razglasitve sklepa o začetku postopka.

Prestrukturiranje dolga ne vpliva na pravice upnika v zvezi s porokom ali drugo osebo, ki je poleg dolžnika odgovorna za zadevni dolg.

V sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja pet let, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za določitev krajšega roka. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja. Pri določanju datuma poteka načrta poplačila je običajno treba od trajanja načrta poplačila odšteti obdobje, za katero se je uporabljal sklep o začetku postopka, razen če glede na ravnanje dolžnika po sklepu o začetku postopka obstajajo razlogi za odštete krajšega obdobja.

Sklep o prestrukturiranju dolga se lahko v nekaterih okoliščinah spremeni ali razveljavi. Na zahtevo upnika, katerega terjatev je zajeta s prestrukturiranjem dolga, se lahko sklep o prestrukturiranju dolga razveljavi ali v primerih iz točk 6 in 7 spremeni, če:

1. je bil dolžnik nepošten do upnika;
2. je dolžnik namerno oviral stečajni postopek ali izvršilni ukrep;
3. je dolžnik skrivaj dajal prednost določenemu upniku, da bi vplival na sklep o prestrukturiranju dolga;
4. je dolžnik v predlogu za prestrukturiranje dolga ali v drugi fazi obravnave zadeve namerno predložil nepravilne informacije v škodo upnika;
5. je dolžnik predložil nepravilne informacije, na podlagi katerih je javni organ sprejel odločbo o davku ali dajatvah, zajetih s prestrukturiranjem dolga, ali jih kljub pozivu ni predložil, zaradi česar je bila sprejeta napačna odločitev ali odločitev sploh ni bila sprejeta;
6. dolžnik ne upošteva načrta poplačila in je odstopanje od načrta precejšnje ali

7. če se je dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga bistveno izboljšal zaradi okoliščin, ki jih ob izdaji sklepa ni bilo mogoče predvideti.

V primerih iz točke 7 je treba zahtevek vložiti v petih letih od datuma sklepa o začetku postopka, ali če se načrt poplačila izteče pozneje, najpozneje do datuma njegovega izteka. V primeru spremembe sklepa o prestrukturiranju dolga se lahko trajanje načrta poplačila določi na največ sedem let.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Dolžnik je s sklepom o prestrukturiranju dolga podjetja oproščen obveznosti plačila dolgov, zajetih s prestrukturiranjem dolga, če so ti zmanjšani. Pri prestrukturiranju je tudi oproščen obveznosti plačila neznanih dolgov v zadevi, razen če so to dolgovi, ki jih s prestrukturiranjem dolga podjetja ni mogoče zajeti.

Prestrukturiranje dolga pomeni, da pravica do obresti ali kazni za zamudo v zvezi s terjatvijo, zajeto s prestrukturiranjem, preneha veljati v zvezi z obdobjem po datumu razglasitve sklepa o začetku postopka.

Prestrukturiranje dolga ne vpliva na pravice upnika v zvezi s porokom ali drugo osebo, ki je poleg dolžnika odgovorna za zadevni dolg.

V sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga podjetja mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja tri leta. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja.

Sklep o prestrukturiranju dolga se lahko v nekaterih okoliščinah spremeni ali razveljavi. Na zahtevo upnika, katerega terjatev je zajeta s prestrukturiranjem dolga, se lahko sklep o prestrukturiranju dolga razveljavi ali v primerih iz točk 6 in 7 spremeni, če:

1. je bil dolžnik nepošten do upnika;
2. je dolžnik namerno oviral stečajni postopek ali izvršilni ukrep;
3. je dolžnik skrivaj dajal prednost določenemu upniku, da bi vplival na sklep o prestrukturiranju dolga;
4. je dolžnik v predlogu za prestrukturiranje dolga ali v drugi fazi obravnave zadeve namerno predložil nepravilne informacije v škodo upnika;
5. je dolžnik predložil nepravilne informacije, na podlagi katerih je javni organ sprejel odločbo o davku ali dajatvah, zajetih s prestrukturiranjem dolga podjetja, ali jih kljub pozivu ni predložil, zaradi česar je bila sprejeta napačna odločitev ali odločitev sploh ni bila sprejeta;
6. dolžnik ne upošteva načrta poplačila in je odstopanje od načrta precejšnje ali
7. če se je dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga bistveno izboljšal.

V primerih iz točke 7 je treba zahtevek vložiti v treh letih od datuma sklepa o začetku postopka, ali če se načrt poplačila izteče pozneje, najpozneje do datuma njegovega izteka. V primeru spremembe sklepa o prestrukturiranju dolga podjetja se lahko trajanje načrta poplačila določi na največ pet let.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Kot je navedeno zgoraj, fizična oseba s stečajem ni oproščena obveznosti plačila svojih dolgov, medtem ko se pravne osebe po stečaju razpustijo.

Če bi po stečaju postala razpoložljiva sredstva za razdelitev, obstaja možnost naknadne razdelitve.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Za učinek sodne poravnave z upniki glej zgoraj navedene informacije. Če sodna poravnava ni bila sklenjena in dolžnik ni dosegel prostovoljnega ali drugega dogovora z upniki, terjatve po koncu reorganizacije podjetja ostanejo neporavnane.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

V nekaterih okoliščinah lahko upnik zahteva ponovno presojo prestrukturiranja dolga, potem ko je dolžnik izpolnil načrt poplačila. Glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

V nekaterih okoliščinah lahko upnik zahteva ponovno presojo prestrukturiranja dolga podjetja, potem ko je dolžnik izpolnil načrt poplačila. Glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Nagrade za stečajnega upravitelja in drugi podobni dolgovi (stroški stečajnega postopka) ter drugi dolgovi, ki nastanejo sami stečajni masi, se plačajo iz stečajne mase pred kakršno koli razdelitvijo upnikom. Stroški stečajnega postopka pa imajo prednost pred terjatvami zoper samo stečajno maso. Če jih ni mogoče plačati iz stečajne mase, jih praviloma plača država.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Upravitelj reorganizacije podjetja (in morebitni nadzornik) je upravičen do nadomestila za svoje delo in izdatke, potrebne za nalogo. Njegova nagrada ne sme biti višja od tega, kar je mogoče šteti za razumno nadomestilo za nalogo. Sodišče na zahtevo upravitelja reorganizacije podjetja ali dolžnika presodi o pravici upravitelja reorganizacije podjetja do nadomestila. Dokler ni izvedena poravnava, lahko tako presojo zahteva tudi upnik, katerega terjatev je zajeta s poravnavo. Sodne stroške ter nadomestilo za upravitelja reorganizacije podjetja in nadzornika mora plačati dolžnik.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Dolžnik v postopku prestrukturiranja dolga običajno plačila nakaže organu za izvršbe, ta pa nato sredstva prenese na upnike. Organ za izvršbe dolžniku zaračunava letno nadomestilo za upravljanje njegovih plačil.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Dolžnik v postopku prestrukturiranja dolga običajno plačila nakaže organu za izvršbe, ta pa nato sredstva prenese na upnike. Organ za izvršbe dolžniku zaračunava letno nadomestilo za upravljanje njegovih plačil.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

STEČAJ

Pravila o vračanju premoženja v stečajno maso (*återvinning till konkursbo*) so določena v zakonu o stečaju. Referenčni datum za izračun rokov, določenih v pravilih o vračanju, je običajno dan pred dnevom predloga za začetek stečajnega postopka.

Pravno dejanje se lahko razveljavi (*gård åter*), če je bila z njim določenemu upniku neupravičeno dana prednost pred drugimi, ali če so bili upniki prikrajšani za dolžnikovo premoženje, ali če so se dolžnikovi dolgovi povečali in če je dolžnik bil ali postal insolventen zaradi postopka samega ali v povezavi z drugimi dejavniki ter je druga stranka vedela ali bi morala vedeti, da je dolžnik insolventen, in poznala okoliščine, zaradi katerih je bilo pravno dejanje nepravilno. Za družinske člane dolžnika se šteje, da so vedeli za to, kar je navedeno v prvem stavku, razen če ne obstajajo prepričljivi dokazi, da za to niso vedeli ali niso mogli vedeti. Če je bilo dejanje opravljeno več kot pet let pred referenčnim datumom, se lahko razveljavi le, če je bilo povezano z enim od dolžnikovih družinskih članov.

Plačilo dolga, opravljeno manj kot tri mesece pred referenčnim datumom na način, ki ni običajen način plačila, ali vnaprej, ali v znesku, zaradi katerega se je finančni položaj dolžnika bistveno poslabšal, se lahko razveljavi, razen če ga je mogoče šteti za običajnega glede na okoliščine. Če je bilo plačilo opravljeno enemu od dolžnikovih družinskih članov pred navedenim datumom, vendar manj kot dve leti pred referenčnim datumom, se lahko razveljavi, razen če se dokaže, da dolžnik ni bil insolventen in ni postal insolventen zaradi zadevnega dejanja.

Za darila, delitev skupnega premoženja in plače veljajo posebna pravila. Nekatera plačila državi, kot so plačila davkov, so izvzeta iz pravil o vračanju.

Stečajni upravitelj lahko zahteva vračanje, tako da pri rednem sodišču vloži tožbo ali ugovarja zoper dolgove, ki se dokazujejo med stečajnim postopkom. Če se upravitelj odloči, da ne bo zahteval vračanja, in če ni dosežena sporazumna rešitev, lahko vračanje zahteva upnik, tako da pri rednem sodišču vloži tožbo.

V primeru vračanja se premoženje, ki ga je dolžnik odtujil, vrne v stečajno maso.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Po razglasitvi sklepa o reorganizaciji podjetja se uporabljajo določbe zakona o stečaju v zvezi z vračanjem v okviru stečaja, če je bila sklenjena sodna poravnava z upniki (glej oddelek o stečaju).

Če se zahteva vračilo prednostne pravice ali plačila, pridobljenega z rubežem, lahko sodišče odloči, da se izvršilni postopek do nadaljnjega ne nadaljuje.

Tožbo za vračanje vložijo upravitelj reorganizacije podjetja ali upnik, katerega terjatev bi bila zajeta s sodno poravnavo. Tožbo je treba vložiti pred sestankom upnikov, dokončna odločitev pa se lahko sprejme šele, ko je odločeno o vprašanju sodne poravnave. Upnik, ki želi vložiti tožbo, mora o tem obvestiti upravitelja reorganizacije podjetja. Če tega ne stori, se njegova zadeva ne bo obravnavala.

Če se postopek reorganizacije podjetja konča, ne da bi bila sklenjena sodna poravnava, in po vložitvi predloga zoper dolžnika ni uveden stečajni postopek v treh tednih od datuma končanja postopka reorganizacije podjetja, je treba tožbo za vračanje, ki je bila vložena, zavrniti.

Ko so tožnikovi stroški povrnjeni, izkupiček od vračanja pripada upnikom, zajetim s sodno poravnavo. Toženec, ki ima lahko zaradi tožnikove tožbe terjatev zoper dolžnika, lahko na podlagi te terjatve sodeluje v pogajanjih o poravnavi in ima pravico, da pri razdelitvi od zneska, ki bi ga sicer moral plačati, odšteje znesek, ki mu je dolgovan.

Sodišče, ki odloča v postopku glede vračanja, lahko na zahtevo upnika, zajetega s sodno poravnavo, ali dolžnika odredi, naj se za sredstva, ki se upniku dolgujejo na podlagi predhodnega odstavka, odredi posebno upravljanje (*särskild förväntning*). Premoženje, za katero je odrejeno tako posebno upravljanje, se lahko zarubi samo, če se je poravnava ustavila.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Posebnih določb v zvezi z vračanjem ni.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Posebnih določb v zvezi z vračanjem ni.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 19/02/2018